T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANA BİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

GÜNEY LYKAONIA VE ISAURIA BÖLGESİ STELLERİ

DOKTORA TEZİ

Burak BALDIRAN

BURSA – 2025

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANA BİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

GÜNEY LYKAONIA VE ISAURIA BÖLGESİ STELLERİ

DOKTORA TEZİ

Burak BALDIRAN

Danışman

Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN

BURSA – 2025

Yemin Metni

Doktora tezi olarak sunduğum **"Güney Lykaonia ve Isauria Bölgesi Stelleri"** başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı:	Burak BALDIRAN
Öğrenci No:	711947002
Anabilim Dalı:	Arkeoloji
Programı:	Arkeoloji
Statüsü:	☐ Y.Lisans ☒ Doktora

ÖZ

Yazar Adı ve Soyadı	: Burak BALDIRAN
Üniversite	: Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	: Arkeoloji
Bilim Dalı	: Arkeoloji
Tezin Niteliği	: Doktora Tezi
Sayfa Sayısı	: vii + 416
Mezuniyet Tarihi	: …/…/2025
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN

GÜNEY LYKAONIA VE ISAURIA BÖLGESİ MEZAR STELLERİ

Çalışmada toplam 153 adet stel tipolojilerine göre ana ve alt başlıklarda ele alınmıştır. Lykaonia ve Isauria Bölgelerinin coğrafi konumları, tarihi coğrafyaları; tarih boyunca yolların kesiştiği bir bölge olması dolayıyla yollar ve ulaşım konusu da işlendi. İkinci bölümde tüm stellerin bulunduğu yerleşim, ölçüler, malzeme ve tanımlamaları, yayın ve tarihleme bilgilerinin verildiği bölümdür.

Çoğu yerel kireçtaşı malzemeden yapılmış olan steller üzerinde betimlenmiş olan figürler genellikle ayakta duran ve cepheden betimlenmiş olan erkek ve kadın figürleridir. Kadın figürlerinin Pudicitia tipinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmada ele alınan steller üzerinde betimlenmiş olan erkek figürleri tekli ya da çoklu gruplar halinde işlenmişlerdir. Steller üzerindeki ayakta duran erkek figürlerinin büyük bir bölümü, Palliatus tipindedir. Sekiz stel üzerinde piyade betimlenmiştir. Süvari betimlemeli olanlar özellikle Isauria Bölgesi'nde yaygındır. Genellikle stellerde betimlenen çocuk figürlerinin hizmetkarlar olarak yorumlandığı bilinmektedir. Bölgenin ekonomik durumuna bakıldığında bu figürlerin hizmetkar olarak yorumlanmaması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. İkonografi başlığı altında kadın, erkek, çocuk, büst, mitolojik figürler, hayvan figürleri, motifler, araç gereçler, eşyalar ve meslek belirten figürler detaylı olarak incelenmiş ve steller İS 2. yüzyılın ilk yarısı – İS 5. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenmiştir ve adı bilinen heykeltraşlara iki yeni isim daha eklenmiştir.

Anahtar Sözcükler:

Lykaonia, Isauria, Pudicitia, Palliatus, Herculaneum, Dionysos, Nestor.

ABSTRACT

Name and Surname	: Burak BALDIRAN
University	: Bursa Uludağ University
Institution	: Social Science Institution
Field	: Archaeology
Branch	: Archaaeology
Degree Awarded	: PhD
Page Number	: vii + 416
Degree Date	: …/…/2025
Supervisor	: Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN

STELAI FROM SOUTH LYCAONIA AND ISAURIA REGIONS

This study examines a total of 153 funerary stelae, classified under primary and secondary typological categories, providing an exploration of the geographical locations and historical topography of the Lycaonia and Isauria regions, with particular emphasis on roads and transportation networks, given the regions' historical role as a crossroads throughout antiquity. The second section presents detailed information regarding the find-spots of the stelae, their dimensions, materials, descriptions, associated publications, and chronological assessments.

The stelae, predominantly crafted from local limestone, commonly feature depictions of male and female figures, rendered standing and frontally posed. It has been identified that the female figures predominantly conform to the Pudicitia type. The male figures represented on the stelae appear either individually or in groups, with the majority of standing male figures conforming to the Palliatus type. Eight stelae feature infantry figures, while representations of cavalrymen are notably more prevalent within the Isauria region. Child figures depicted on these stelae have traditionally been interpreted as servant attendants, however the analysis of the region's socio-economic conditions suggests that this interpretation may not be appropriate in all cases. Within the scope of the iconographic analysis, depictions of women, men, children, busts, mythological figures, animals, decorative motifs, tools, personal objects, and figures indicative of specific professions are examined in detail. Based on stylistic and epigraphic evidence, the stelae have been dated from the first half of the 2nd century AD to the first half of the 5th century AD. Additionally, two previously unknown sculptors' names have been identified and added to the corpus of known artisans active in the region.

Keywords:

Lykaonia, Isauria, Pudicitia, Palliatus, Herculaneum, Dionysos, Nestor.

ÖN SÖZ

Lykaonia ve Isauria Bölgeleri, Antik Dönem'de Doğu'da Kapadokya, güneyde Kilikya, batıda Pisidia ve Pamphylia, kuzeyde Galatia Bölgelerinin arasında bulunan, günümüzde Konya ve Karaman illerinin kapsadığı alandır. Bu alanda 2005 – 2021 yılları arasında yürütülmüş olan Yüzey Araştırmaları kapsamında kayıt altına alınmış olan steller çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Konu, bu eserlerin temsil ettiği bölge halkının inanç ve geleneklerini yansıtması açısından dikkatimi çekmiştir. Stellerin bir kısmının yazıtlı olması da yerel halkın kültürü ve gelenekleri ile ilgili kesin bilgiler edinebileceğimizi göstermektedir. Yazıtlarda geçen isimler bölge halkının kökeni konusunda da önemli belgeler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Bölgede saptanan stellerin birçoğu in situ halde olmayıp, devşirme malzeme olarak ikinci kez kullanılmışlardır. Yüzey Araştırması süresince farklı yerleşimlerde kaydedilen arkeolojik malzemeler arasında ostotekler, lahitler ve mezar stelleri üzerinde betimlenen kompozisyon şemalarında benzerlikler olması mezar stelleri üzerinde yoğunlaşmama sebep olmuştur. Çalışma konusunun seçiminde yardımcı olan ve malzemeyi çalışmama izin veren "Konya ve Civarı Yüzey Araştırması" Başkanı sevgili annem Prof. Dr. Asuman BALDIRAN'a ne kadar teşekkür etsem azdır.

Bölgede günümüze kadar yapılmış olan çalışmalara baktığımızda her ne kadar ilk araştırmalar 1930'lu yıllarda başlamış olsa da son 10 yıl öncesine kadar belli grup eserler üzerindeki çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Stellerin Antik Dönem'de çoğunlukla nekropol ögesi olarak, nekropol alanlarına bağımsız olarak yerleştirildiği bilinmektedir. Araştırma alanında saptanmış olan steller ise ya devşirme yapı malzemesi olarak ev ya da camilerin duvarlarında kullanılmış ya da açık alanda serbest durmaktadırlar. İlk bakışta steller mezar taşı olarak görülmüş olsa da üzerlerine işlenmiş olan bezeme unsurları ve figürler aracılığıyla o bölge insanlarının inanç sistemleri, aile yapıları, meslekleri, uğraşları ve tarımsal üretim konuları hakkında bilgi edinilebilecek malzemeler olmaları ilgimi çekmişti. Bu nedenle bölgede bulunan stelleri detaylı olarak incelemeyi amaçladım. Tüm bu bilgilerin dışında, mezar stelleri üzerindeki yazıtların çevrilmesi sonucunda, daha önceki çalışmalardan bilinen sekiz heykeltraş adına iki ismin daha eklenmesi bölgede faaliyet gösteren heykeltraş adının belirlenmiş olması bölge arkeolojisi için önemli bir konudur.

Çalışma konusunun ortaya konması, mezar stellerinin Katalog, Tipoloji, Kronoloji ve Değerlendirme bölümlerinin oluşturulması konusunda beni yönlendiren, destek ve yardımlarını esirgemeyen danışman Hocam Prof. Dr. Mustafa Şahin'e teşekkürü borç bilirim. Çalışma süresince tezin oluşumuna katkı sağlayan Tez İzleme Komitesinde yer alan hocalarıma da teşekkür etmeden geçemem. Ders aşamasında ve tezin hazırlanması sürecinde yol gösteren değerli hocalarım Prof. Dr. Derya Şahin ve Prof. Dr. İ. Hakan Mert'e de sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Steller üzerindeki okunabilir yazıtların çevrisini yoğun çalışma temposu arasında yapan Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Alkan hocama da çok teşekkür ederim. Ayrıca sürekli iletişim halinde olduğum ve her konuda yılmadan bana destek olan Dr. Hazal Çıtakoğlu Ekmekçi ve diğer bölüm hocalarıma, tezin yazım kurallarına göre düzenlenmesi ve haritaların oluşturulmasındaki desteği için Arkeolog Mustafa Çimen'e teşekkür ederim.

Her aşamada maddi ve manevi yönden destekleri ve teşvikleri için de beni bugünlere getiren canım annem ve babama da sonsuz teşekkürler.

Burak BALDIRAN

BURSA 2025

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
ÖZ ii
ABSTRACT iii
ÖNSÖZ iv
İÇİNDEKİLER vi
GİRİŞ 1
1. LYKAONIA VE ISAURIA BÖLGELERİ 4
1.1. Lykaonia Bölgesi Coğrafi Konumu 4
1.2. Lykaonia Bölgesi Tarihi Coğrafyası 6
1.3. Isauria Bölgesi Coğrafi Konumu 12
1.4. Isauria Bölgesi Tarihi Coğrafyası 13
1.5. Lykaonia ve Isauria Bölgeleri'nde Yollar ve Ulaşım 16
2. KATALOG 21
2.1 Alınlıklı Steller 21
2.1.1. Katlı Steller (KS) 21
2.1.2. Tek Resim Alanlı Steller (TRAS) 25
2.2. Alınlıksız Steller 35
2.2.1. Boyuna Dikdörtgen Steller (BDS) 35
2.2.2. Enine Dikdörtgen Steller (EDS) 44
2.2.3. Kare Formlu Steller (KFS) 113
3. TİPOLOJİ 122
3.1. Alınlıklı Steller 122
3.1.1. Katlı Steller (KS) 122
3.1.2. Tek Resim Alanlı Steller (TRAS) 122
3.2. Alınlıksız Steller 125
3.2.1. Boyuna Dikdörtgen Formlular (BDS) 126
3.2.2. Enine Dikdörtgen Formlular (EDS) 126
3.2.3. Kare Formlular (KFS) 126
4. İKONOGRAFİ 127
4.1. Kadın Figürleri 127
4.1.1. Ayakta Duranlar 127
4.1.1.1.Pudicitia Tipi 127
4.1.1.1.1. Sağ El Göğüs Üzerinde 128

4.1.1.1.2. Eller Karın Üzerinde Birleştirilmiş 129
4.1.2. Oturan Kadınlar 130
4.2. Erkek Figürleri 132
4.2.1. Ayakta Duranlar 132
4.2.1.1. Palliatus Tipi 132
4.2.1.2. Demosthenes Tipi 133
4.2.2. Oturanlar 135
4.2.3. Uzananlar – Ölü Yemeği (Symposium) 136
4.2.4. Kapüşonlular 138
4.2.5. Piyade ve Süvariler 139
4.3. Çocuklar 141
4.3.1. Kızlar 141
4.3.2. Erkekler 143
4.4. Büstler 145
4.5. Mitolojik Figürler 146
4.5.1. Medusa 146
4.6. Hayvan Figürleri 146
4.6.1. At 146
4.6.2. Kartal 147
4.6.3. Kuş 148
4.6.4. Köpek 148
4.6.5. Balık 149
4.6.6. Yılan 149
4.6.7 Boğa Başı (Bukranion) 150
4.7. Motifler 150
4.7.1. Rozet 150
4.7.2. Çarkıfelek 152
4.7.3. Sarmaşık 152
4.7.4. Asma Dalları ve Üzüm Salkımı 153
4.7.5. Girland 154
4.7.6. Çelenk 156
4.7.7. Ağaç 156
4.7.8. Hilal 156
4.7.9. Haç 157
4.7.10. Kalkan 158
4.8. Araç Gereçler 158

4.8.1. Orak (Falx Vinitoria) - Bağ bıçağı- Bağ Baltası (Dolobra), Çift Ağızlı Balta (Labrys)....158
4.8.2. Kerpeten, Cetvel....159
4.8.3. İğ- Kirmen....159
4.9. Mobilya....160
4.9.1. Kline....160
4.9.2. Üçayaklı Sehpa (Mensa Tripes)....161
4.9.3. Tabure (Diphros)....161
4.9.4. Ayak Taburesi....162
4.9.5. Yün Sepeti (Kalathos)....162
4.10. Meslekler....163
4. 10.1. Çift Sürme Sahneleri....163
5. KRONOLOJİ....164
6. SONUÇ....169
7. KAYNAKLAR....180
8. RESİM LİSTESİ....195
9. RESİMLER....209
10. HARİTALAR LİSTESİ....409
11. HARİTALAR....410
12. ÖZGEÇMİŞ....416

GİRİŞ

Günümüzde Konya İli sınırlarında yer alan Lykaonia, ilk çağ kaynaklarından tanınan bir bölgedir.

Çalışma konusu olarak belirlenen tüm steller farklı yerleşimlerde açık alanda serbest ya da herhangi bir yapıda ikinci kez devşirme malzeme olarak kullanılmış durumda olanlardır. Üzerinde çalışılacak örnekler Alınlıklı ve Alınlıksız olmak üzere iki ana grupta değerlendirilecektir. Birinci gruba girenler Tek Resim Alanlı ve Katlı olmak üzere bezeme alanlarına göre iki alt başlıkta ele alınacaklardır. Alınlıksız grupta yer alanlar formlarına göre Boyuna dikdörtgen, Enine dikdörtgen ve kare formlu olmak üzere üç alt başlıkta incelenecektir. Lykaonia Bölgesinde saptanan steller toplamda 153 adettir. İlk grubu oluşturan Alınlıklı olanlar, araştırma bölgesinde Ahırlı, Akkise, Akören, Aslantaş, Boyalı, Bozkır, Dülgerler, Eşenler, Bolat, Bolay- Çetmi yolu üzerindeki çeşmede, Işıklar, Selçuklu, Ketenli, Sarıoğlan, Seydişehir- Akçalar, Sızma, Tosuntaşı ve Yazdamı yerleşmelerinde saptanan örneklerdir. İkinci grubu oluşturan Alınlıksız steller ise Ahırlı, Akkise, Aliçerçi, Aslantaş, Aşağıeşenler, Avdan, Bademli, Balıklava, Bolat, Boyalı, Civlese, Çamlık, Dere, Dibektaşı, Dülgerler, Eşenler-Sinad Mevkii, Habiller, Hacılar, Hadim, Hamzalar, Harmanpınar, Hisarlık, Işıklar, Kavak, Kesecik, Ketenli, Kınık, Kozağaç, Ortakaraören, Ömeroğlu, Pınarcık, Sarıhacı, Saroğlan, Sarıot, Sazlı, Seydişehir, Sorkun, Taşbaşı, Tufanderesi, Ulupınar, Yağcı, Yalıhöyük, Yolören ve Yukarıeşenler yerleşimlerinde saptadığımız örneklerdir. İlk grup alınlıklı steller 21, ikinci grup alınlıksızlar ise 132 örnek olmak üzere toplam 153 stel incelemeye alınacaktır. Steller ait oldukları tipler başlığı altında bulundukları yerleşimleri gözönünde bulundurularak alfabetik düzende yerleştirilecektir.

Dağlık Kilikya Bölgesi'nde ölü gömme gelenekleri ve mezar anıtları üzerine yapılmış yayınlar arasında Swoboda vd[1], Doğanay[2] ve Er – Scarborough'un[3] çalışmalarına değinilecektir. Swoboda ve arkadaşlarının Dağlık Kilikya Bölgesinde yerleşim alanlarında yaptıkları araştırmalarını 1935 yılında yayınlamışlardır. Antik yerleşimlerin kısaca tarihçesi hakkında bilgi verildikten sonra saptadıkları eserleri katalog halinde, fotoğrafsız, sadece çizim olarak yayınlamışlardır. Bu araştırmaları sırasında

[1] Swoboda vd.1935.
[2] Doğanay 2009.
[3] Er – Scarborough 2017.

Dağlık Kilikya sınırları dışına da çıkarak Beyşehir ve Seydişehir'deki yerleşimlerden bir kısmını da yayına dahil etmişlerdir. Doğanay "Isauria Bölgesi Kaya Mezarları ve Ölü Gömme Gelenekleri" başlıklı çalışmasında ağırlıklı olarak kaya mezarlarını ele almıştır. Gavur Dağları ve Amanos Dağları ile Kilikya Bölgesi'nden ayrılan Kommagene'nin, Lykaonia'ya dek uzanan Kilikya'ya hâkim olmasının Isauria Bölgesi kaya mezarlarını da etkilediğini ve ölü gömme geleneklerinin çeşitliliğinin Roma'nın IV. Legioner'i sayesinde gerçekleştiğini belirtmiştir. Kommagene etkisinin yanı sıra kaya mezarlarında yerel etkilerin de mevcut olduğunu vurgulamıştır. Kaya mezarlarının daha dağlık olan doğu kısımda yoğun olarak görüldüğünü belirtmiştir. Özellikle Alınlıklı kaya mezarlarında görülen düzenlemenin, ölü kültü ile ilgili ostotek ve mezar stellerinde de aynı biçimde yansıtıldığı, ancak bu eserler üzerinde görülen dekoratif bezeme ve figürlerin daha zengin olduğu ifade edilmektedir. Er – Scarborough'un çalışması da yine Dağlık Kilikya ve Isauria Bölgeleri mezar anıtları ve ölü gömme adetleri ile ilgili bir çalışmadır. Yazar ölü kültü ile ilişkili olarak başta kaya mezarları olmak üzere bölgede gördüğü kule, tapınak mezarlar, anıtsal sütunlar, lahitler ve larnaxlar gibi diğer mezar tiplerini de ele almıştır. Bu çalışmada Işıklar ve Bolat Yaylası (Astra) yerleşiminde bulunan Enine Dikdörtgen mezar stelleri "Dikdörtgen Altar" olarak tanımlanmıştır[4].

Tezin ilk bölümünde çalışma alanı olan Lykaonia ve Isauria Bölgelerinin coğrafi konumları, tarihi coğrafyaları daha önce yapılmış olan çalışmalar da ele alınarak detaylı olarak hazırlanacaktır. Antik Dönemlerden günümüze değin stratejik açıdan önemli olan bu bölgelerde bulunan yollar ve ulaşım hakkında bilgi verilecektir.

Tezin bel kemiğini oluşturan Katalog bölümünde öncelikle stellerin fotoğrafları çekilip, ölçüleri alınacaktır. Tanımları yapıldıktan sonra her bir örnek Alınlıklı ve Alınlıksız olmak üzere iki ana başlık altında gruplandırılarak kendi içerisinde alt gruplara yerleştirilecektir. Alınlıklı olanlar Katlı ve Tek Resim Alanlı olmak üzere iki alt başlıkta ele alınacaktır. Alınlıksız steller formlarına göre Boyuna Dikdörtgen, Enine Dikdörtgen ve Kare Formlu alt başlıklarıyla üç alt başlık halinde çalışılacaktır. Katalog bölümünün tamamlanabilmesi amacıyla yazıtlar çeviri için gönderilecektir. Bu bölümde her bir stelin ayrıntılı tanımlaması yapılarak yayınlanma durumu araştırılacaktır.

[4] Er – Scarborough 2017: Fig. 5. 33, Fig. 5.51, Fig. 5. 55, Fig. 5. 78.

Tipoloji Bölümü'nde Katalog'da belirlenen tiplerin tanımlamaları yapılarak, bu formların ilk ortaya çıkışları ve gelişim süreçleri araştırılacaktır.

İkonografi bölümünde kadın ve erkek figürleri ayakta ya da oturur pozda olmalarına göre ele alınarak duruşlarına göre alt başlıklar halinde incelenecektir. Ayrıca bu bölümde bölge stelleri ve ostotekler üzerinde sevilerek yinelenen ölü yemeği sahneleri ve bu sahnelerle ilgili yorumlara değinilecektir. Bu bölüme piyade ve atlı biniciler; erkek ve kız çocukları, büstler eklenecektir. Mitolojik figürlerde Medusa başları ele alınacaktır. Diğer bir başlıkta hayvan figürlerinden at, kartal, kuş, köpek, balık, yılan ve boğa gibi figürler ilk görülmeye başlandıkları tarihlerden itibaren gelişimlerine değinilerek yorumlanacaktır. Rozetler, çarkıfelek, sarmaşık, asma dalları ve üzüm salkımları, girland, çelenk, ağaç, hilal, haç ve kalkan motifleri de figürlerde olduğu gibi ayrıntılı olarak incelenecektir. Steller üzerinde işlenen ve çoğunlukla antik dönemde bölgede yaşamış olan insanların hangi işle uğraştıklarını gösterdiğine inanılan aletler de ele alınacaktır. Genellikle ölü yemeği sahnelerinde betimlenmiş olan kline, üçayaklı sehpa, tabure ve ayak tabureleri yine bu bölümde değerlendirilecektir. İkonografi'nin son başlığında meslekler, faaliyetler olarak çift sürme sahnelerine yer verilecektir.

Beşinci bölüm olan Kronoloji'de tüm stellerin karakteristik özellikleri ve tarihleme kriterleri göz önünde bulundurularak tarihlemeleri gerçekleştirilecektir.

Sonuç bölümünde bölgede saptanmış olan stellerin hangi tiplerinin daha yaygın olduğu, figürlerin klasik tipolojiye uyup uymadıkları, motiflerin bölgenin inanç sistemi, ekonomik durumu, üretimi, tarımsal faaliyetleri hakkında yorum yapabilmemize katkı sağlaması ve özellikle yazıtlar yoluyla bölgede faaliyette bulunan heykeltraşların tespit edilmesi beklenmektedir.

Benzer örneklerle karşılaştırmak, figür ve motiflerin ortaya çıkış tarihinden itibaren gelişim süreçleri için yayın taramasına başlanacaktır. Bu amaçla Akdeniz ve Selçuk Üniversitesi Kütüphaneleri ile Prof. Dr. Asuman Baldıran'ın kitaplığından yararlanılacaktır.

1. LYKAONIA VE ISAURIA BÖLGELERİ

1.1. Lykaonia Bölgesi Coğrafi Konumu

İlk çağ kaynaklarında[5] tanınan bir bölge olan Lykaonia, genel olarak doğuda Kapadokya, güneyde Kilikya, batıda Pamphylia ve Pisidia, kuzeyde Phrygia ve Galatia ile çevrili, bugünkü Konya ve Karaman illerinin büyük bir kısmını içine alan coğrafya olarak sınırlanmak istense de idari durumu tarihi süreç içerisinde değişiklikler gösterdiğinden bölgenin sınırlarını kesin hatları ile tanımlamak oldukça zordur[6]. Xenophon, bölge sınırları hakkında en açık bilgi kaynaklarından birisidir; Phrygia'nın en son şehri Ikonium'un doğu tarafından başlatır ve beş günlük yürüyüş mesafesindeki Dana'ya kadar uzatır[7].

Strabon, bölgenin sınırlarını ve şehirlerini belirlemek yerine "batısı Phrygia, doğusu Kapadokya, kuzeyi Galatia, güneyi ise Toroslarla çevrili bir bölgedir" diyerek sadece komşu bölgelere ve coğrafi özelliklere değinmeyi tercih eder[8]. Isauria Bölgesi'nin bazı şehirlerini Lykaonia'da gösterse de bölgeyi ilk defa Strabon'un sınırlandırdığı söylenebilir[9]. Plinius, Tetrahia ex Lykaonia =Lykaonia Prensliği'nden söz ederken Ikonium ve Toroslardaki Thebase ile Galatia ve Kapadokya hududundaki Hyde'yi de içine alan 14 şehirden bahseder[10] (**Harita 1**).

Antik kaynaklardaki ifadelere göre Plinius şehir sayısını da belirtmesi açısından bölge hakkında en iyi tanımlamayı yapmış görünmektedir. Plinius'un tanımladığı eyalet sisteminde Galatia ve Lykaonia İS I ve II. yüzyılda bir eyalet kabul edilirken, aynı Galatia ve Lykaonia Bizans Dönemi'nde Anatolikon Theması içerisinde yer almaktadır. Hiorecles, Galatia ve Lykaonia Bölgesi'ndeki şehir listelerini verirken, bu bölgeleri Galatia I, Galatia II (Galatia Salutaris veya Galatia Salutaria) ve Lykaonia bölgeleri diye tanımlamıştır. Thema düzeni kurulduktan sonra bu eyalet sınırlarının siyasi durumu İS 7. yüzyılda da önemini yitirir. "Kilise Eyaletleri" olarak Bizans Dönemi boyunca, hatta daha sonra da kalmaya devam eder ve söz konusu üç eyaletin sınırları (Galatia I, Galatia II ve Lykaonia) kuzeyde Patnos Dağları'na, güneyde Toros Dağları'na, batıda üst ve orta

[5] Xenoph. I: 19. Daha sonraki antik yazarlardan Strabon (Strab. XII, 11,6) ve Plinius (Plinius.V, 95) de Lykaonia bir bölge ismi olarak geçmektedir.
[6] Ruge 1927: 2253-2265.
[7] Xenophon I: 1998: 11,19.
[8] Strab. XII:11,10.
[9] Strab. XII: VI, I.
[10] Plinius V: 95.

Sakarya Nehirlerinden başlayarak, aşağıda Beyşehir Gölü'ne doğru, yukarıda Kızılırmak'ın (Halys) ilerisinden aşağıda Tuz Gölü'ne (Tatta Limne) ve Lykaonia Ovası'nın doğusuna kadar uzanır[11] **(Harita 1)**.

K. Belke ile M. Restle "Galatia'nın Kapadokya ile olan doğu sınırını Yozgat İli, Merkez İlçesi'ne bağlı Büyük Nefes Köy 'ün (Tabian= Tavium) doğusundan başlatır; oradan güneybatı istikametine doğru Şedit Höyük (Aspona) ile Parlason (Parnessos) şehirleri arasındaki Tuz Gölü'nün kuzey ucundan geçirtir"; yalnız bu bölgenin kesin sınırları tanımlanamamıştır. Tuz Gölü'nün güney kıyısındaki (Lykaonia -Kapadokya sınırı) Lykaonia sınır şehri ise Aksaray (Konoeia) arasından, güneye doğru ulaşır ve Arsama Dağı'nın doğusunda Karacadağ'ı geçerek Akgöl'e uzanmaktadır. Dolayısıyla Akgöl'ün güneyinde bulunan Divle Ovası'nı (bugünkü Üçharman) Kapadokya ile sınır olarak verebiliriz. Daha doğuda bulunan Kapadokya- Kilikya sınırı gibi Lykaonia'nın Isauria ile olan güney sınırı da genelde Torosların sırtını takip ediyor olmalıdır. Yani Divle Nehri'nin kaynaklarından Kocadere'den sonra bugünkü modern vilayet Konya ile Mersin (İçel) arasındaki sınırlarını aşağı yukarı izleyerek Karaman'ın (Laranda) güneyinde Sertavul Geçidi'nde en uç noktasına varıyordu, buradan kuzeybatıya doğru bükülüp Torosların kuzey sırtını Bozkır'a kadar izleyip, Suğla Gölü'nü (Trogitis Limne) dolanıp Gidengelmez Dağı'na (Geyik Dağları) uzanmaktadır (**Harita 2**). Lykaonia Pamphylia ve Pisidia ile olan batı sınırı Geyik Dağları ve Küpe Dağları'nı izleyerek Lykaonia'nın sınır şehirleri olan Vasada ve Amblada'yı geçip Beyşehir Gölü'nün güney kıyısına kadar ulaşıyor. Batıda ise Pisidia Bölgesi'nin doğu sınırı olan Beyşehir Gölü'nün doğusundan başlayıp, kuzeyde Galatia Bölgesi'nin güneyi ile sınırlanan ve doğuya doğru uzanan bir alan içerisinde Bizans Devri'nde Yunuslar (Pappa Tiberiopolis), Adaras (Adrianupolis), Ilgın (Tyraion) ve Lâdik (Laodikeia-Katakekaumene) şehirleri bulunmaktaydı **(Harita 2).**

Pisidia ile Lykaonia'nın sınırı ise Beyşehir Gölü'nün kıyısında bulunan Kuşluca köyü ile Eflatunpınar'ın kuzeyi arasından geçmekteydi. Lykaonia'nın şehirlerinden Mistheia şehri arazisini Beyşehir Gölü'nün kuzeyinde bulunan devlet arazilerinden ayıran bugünkü Beyşehir-Konya karayolu üzerindeki Sarıköy'ün yakınında bulunan antik mil taşlarıdır. Elengirif Dağı'ndan (Erenler) sonra kuzeydoğuya bükülerek Kızılören'i

[11] Belke- Restle 1984: 39.

geçtikten sonra Konya Ovası'nın batısındaki dağları izleyip Lâdik ve Sarayönü'nün güneyinden bir sınır hattı oluşturuyordu.

Bölgenin batı sınırının kuzeyde kalan doğal sınır çizgileri hiçbir zaman belirlenememiştir. Zaten Erken Bizans Dönemi'nde de sınırlar sürekli değişiyordu; bu sınırın Pisidia veya Phrygia tarafları ancak şehirler yardımıyla belirginleşmektedir. Ceşmelisebil (Gulan-ma), Turgut (Klaneos), Emir Dağı'nın doğusunda Hisar (Amorion), Alikel, Ortaköy (Orkistos), Koymaz (Troknada), Eskişehir'de Sarıcalar; Lykaonia veya Galatia tarafından, Ilgın (Tyraion), Akşehir (Philomelion), Bolvadin (Polyboto), İscekarahisar (Dokimeion), Çifteler (Kabarkion), Porsuk Çayı'nın vadisinde Karahöyük (Midaion) ise Pisidia ve Phrygia tarafında; yani Porsuk Çayı'nın (Tembros), Alpulu-Akköprüköy arasından Gökçekaya Barajı'ndan (Sangarious) geçiyordu. Hacı yolundaki tek sabit nokta olan Fines'den, Bithynia ile Galatia arasındaki sınır olarak söz ediliyordu. Yeni araştırmalara göre de Fines Nallıhan'ın 34 km batısında bulunan Ericek köyünde yer alıyordu[12].

Kısaca Lykaonia Bölgesi'nin sınırlarını çizmek gerekirse; en geniş konuma göre Beyşehir Gölü'nün doğu kıyısı sınır olmak üzere güneye doğru Beyşehir'e, oradan Gorgoreme'ye oradan da yine güneydoğuya doğru Suğla Gölü'nün kuzey kıyısı sınır olmak üzere Sedasa'ya uzanır (**Harita 3**). Güney sınır zaman zaman Lykaonia şehirleri arasına dahil edilen Isaura'dan başlamak üzere güneydoğuda Dülgerler'e, buradan Göksu Irmağı (Kalykadnos) sınır olmak üzere doğuya doğru gidilerek, Karaman'a (Laranda) bir yay çizilir. Doğu sınırı Karaman'dan başlayarak kuzeye doğru Karaman Karadağ'daki Barata'ya ulaşır. Barata'dan kuzeydoğuya doğru Karapınar Kesmez Köyü (Thebase)'nden Gölören (Hyde)'e, oradan kuzeydoğuya doğru Gene Köyü'ne (Kanna), Kanna'dan Tuz Gölü'nün batı kıyısı sınır olmak üzere Perta'ya, oradan da kuzeye doğru Verinopolis'e uzanır. Kuzey sınırı ise, Verinopolis'ten başlamak üzere batıya doğru Yağlıbayat (Savatra) ve oradan Lâdik)'e buradan da güneybatıya doğru Beyşehir'e ulaşır.

1.2. Lykaonia Bölgesi Tarihi Coğrafyası

Bölgede yapılan araştırmalarda, bölgenin prehistorik dönemlerden itibaren yerleşime sahne olduğu anlaşılmaktadır. J. Mellaart[13] tarafından 1952 yılında, K.

[12] Belke-Restle 1984: 40-42.
[13] Mellaart 1954: 175-240.

Kökten[14] tarafından 1957 yılında yapılan yüzey araştırmalarında Tarsus ve Antalya arasında prehistorik dönem yerleşimi olmadığı ifade edilmiştir. 1963 yılında R. S. Solecki[15]ve D. French[16] tarafından yürütülen yüzey araştırmalarında ise Suğla Gölü'nün batısında Kürtini mağarasında Paleolitik döneme tarihlenen buluntular ele geçmiştir. Lykaonia Bölgesinin Neolitik Dönemini ise Çatalhöyük ve Görüklük Tepe (Suberde) temsil etmektedir[17]. Bölgede Kalkolitik Dönem araştırmalarının yapıldığı da bilinmektedir[18]. Seydişehir Höyük, Kanal Höyük, Kızılviran Höyük ve Çumra Höyük'te Kalkolitik Dönem yerleşimleri ortaya çıkarılmıştır[19]. Ayrıca Mellaart, Suğla Gölü ve Çarşamba Havzasında İlk Tunç Çağı yerleşimlerinden de söz eder[20] (**Harita 3**).

Hitit metinlerinden anlaşıldığı kadarıyla Hitit coğrafi sınırlarını tehdit eden Arzawa Krallığı'nın yeri araştırmacılar tarafından uzunca bir süre tartışılmıştır. Bu konu ilk kez E. Forrer tarafından ele alınmıştır[21]. Bu araştırmacı Arzawa Krallığının yeri için Kilikya'yı önermiş, A. Goetze bu görüşe karşı çıkarak Arzawa Krallığının Kilikya'nın batısı ile Karia Bölgeleri arasında olması gerektiğini savunmuştur[22]. F. Bossert Arzawa'yı Anadolu'nun güneyine[23], J. Garstang Antalya'ya yerleştirmiştir[24]. M. Özsait[25], E. Laroche[26] ve E. Akurgal[27]ise bu krallığın Lykaonia, Pisidia, Pamphylia ve Isauria Bölgelerinde olduğunu kabul ederler. Hitit belgelerinden bazılarında Arzawa Bölgesi için "Luwia" nın kullanıldığı görülür[28]. Bölge sınırları içerisinde Beyşehir Gölü, Suğla Gölü ve Dülgerler çevresinde Luwice isimlere rastlanması kanıt olarak gösterilmektedir[29]. Lykaonia Bölgesi Hitit İmparatorluk Dönemi Kaynaklarında Tarhuntassa- Hulaya Irmağı ülkesi olarak adlandırılıyordu. Bölge IV. Tuthaliya döneminde Kurunta tarafından yönetilmiştir. Bu dönemde Lykaonia siyasi sınırları içinde Fırtına Tanrısına ithaf edilen

[14] Kökten 1958: 10vd.
[15] Solecki 1964: 129-140.
[16] French 1965: 177-201.
[17];Bordaz 1969: 43-61.; Özsait 1980: 81.
[18] Mellaart, 1963: 199-236.
[19] Mellaart, 1958: 311-353.
[20] Mellaart 1954: 175-240.
[21] Forrer 1926: 49vd.
[22] Goetze 1928: 148vd.
[23] Bossert 1942: 106.
[24] Garstang 1929: 35-62.
[25] Özsait 1980: 100.
[26] Laroche 1966: 267.
[27] Akurgal 1961: 108.
[28] Akurgal 1961: 108.
[29] Sterret 1988: 20vd.

birçok tapınağın yapıldığı bilinir. Eflatunpınar, Fasıllar, Yalburt ve Hatip kaya anıtı aynı dönemin ürünleridir. Bronz bir tablet üzerinde İkonium adı Ikuwaniya[30], II. Şuppiluliuma'ya ait Boğazköy Südburg yazıtında ise Ikuna şeklinde geçmektedir[31]. Demir Çağı'nda Batı-Kuzey Anadolu ve Akdeniz kültürlerinin etkisi altında kalan[32] Lykaonia Bölgesi, Phryglerin siyasi gücünü kaybettiği İÖ 695 yılından sonra ise Lydia egemenliğine girmiş ve böylece Lydia'nın sınırlarının da güneyde Karapınar yakınlarındaki Kıcıkışla (Yağmapınar) höyüğüne[33] kadar genişletildiği anlaşılmıştır.

Anadolu'nun Pers işgalinden sonra (İÖ 546) Lykaonia Bölgesi'nin siyasal durumu hakkında en erken bilgi İÖ 401 yılında Pers kralı Kyros'un Sardes'ten başlayıp Phrygia-Lykaonia Bölgesi sınırında kalan Ikonium'a uğrayıp buradan doğuya bir sefere giriştiğinin Xenophon tarafından aktarılmasıdır[34] (**Harita 4**). Pers Devleti'nin İskender tarafından yıkılmasına kadar Lykaonia, Kapadokya ile aynı satrabın idaresi altında yönetilmiştir. Daha sonra Seleukos Krallığına bağlanmış olup Antiochos'un yenilmesinden sonra ise Romalılar Lykaonia'yı Bergamalı II. Eumenes'in idaresine bırakmışlardır[35]. İÖ 160 sıralarında Bergama'nın gücü Asardağı – Seydişehir'de (Amblada) etkisini iyice göstermiştir. İÖ 129'da III. Attalos'un ölümünden sonra Lykaonia Romalılar yanında Aristonikos ile yaptığı savaşta tutsak düşen Kapadokyalı IV. Ariarathes'in çocuklarına verilmiştir. İÖ 103 yılında Antonius tarafından düzenlenen seferler sonucunda Kilikya eyaleti kurulmuştur.

İÖ 92 yılında Lucius Sulla'nın eyalet valisi olmasına karşın süren huzursuzluklar, İÖ 64 yılında Pompeius'un Kilikya Eyaleti'nde yaptığı düzenlemelerle, Kilikya Eyaleti, Kilikya Pedias, Kilikya Tracheia, Pamphylia, Pisidia, Isauria ve Lykaonia olmak üzere 6 bölgeye ayrılmıştır[36]. Büyük Mithridates döneminde Lykaonia'nın Mithridates tarafından işgal edilmiş olduğu düşünülmektedir. İÖ 1. yüzyıl ortalarında Lykaonia batıda Laodikeia'ya kadar bütün arazisiyle Kilikya kralının bir şehri olarak görülmüş olup aynı zaman içinde Lykaonia'nın güneyinde bulunan Derbe temsilcisi idaresinde bulunmaktadır. Polemo, Ikonium'u Antoninus'tan İÖ 39 yılında almıştır. Antoninus,

[30] Del Monte 1978: 137.
[31] Karauğuz 2005.
[32] Mellink 1991: 152; Karauğuz- Kunt 2004: 5.
[33] Karauğuz- Kunt 2004: 5.
[34] Xenophon I: 19.
[35] Magie 1950: 19.
[36] Karauğuz- Kunt 2004: 6.

Galatia ile Lykaonia'nın bir kısmını İÖ 36'da Amyntas'a verdiğini belirtmektedir. İÖ 31'de Augustus bu olayı doğrulamıştır. Amyntas sonraları Antipater'den Isaura ve Derbe'yi almıştır[37]. Isauria Bölgesi'nin başkenti konumundaki Isaura'nın mimari kalıntılarından Roma ve Bizans Dönemleri'nde de iskân gördüğü anlaşılmaktadır[38]. İÖ 25'te Amyntas ölünce devleti Augustus tarafından eyalet yapılmıştır[39]. Augustus, Lystra ve Parlais'e koloniler yerleştirmiştir. İÖ 6'da Via Sebaste'nin inşa edilmiş olması da bu kolonilerin mevcut olduğuna işaret etmektedir. Ne Lystra'nın ne de Parlais'in bu dönemde Lykaonia'ya ait olmadığı düşünülmektedir. Bu bilgiye Augustus'un vergilerle ilgili verdiği raporunda Pisidia'da koloniler tesis ettiğini söylediği hâlde, Lykaonia'dan hiç bahsetmemiş olmasından anlıyoruz[40]. Ikoniumlu "Epithropos Galatikis Eparhias"[41] için dikmiş olduğu şeref kitabesinde olduğu gibi, Iconium Neron'un idaresinde iken bile Galatia Bölgesi'nde yer almaktadır. Bölge İS 37 yılında Kilikya Trakheia ve Lykaonia'nın bir kısmı ile Caligula Germanianus tarafından IV. Antiokhos ile Iotape Philadelphos'a verilmiştir. Derbe, Laranda, Musbanda'yı içine alan "Strategia Antiocheias"'a, IV. Antiokhos'a atfen bu isim verilmiştir. Bölgede koloniler kuran Augustus hiç şehir kurmamıştır. Bu bölgenin kentleşmesi daha sonraki Roma İmparatorları Tiberius ve özellikle de Claudius zamanında olmuştur. Şehirlerin Kapadokya'dan Lykaonia'ya nakledildikleri tarih bilinmemekle birlikte Claudioderbe adının Claudius (İS 41-54) tarafından hakimiyetinin ilk yılında bu değişikliği yaptığı zaman verilmiş olması olasıdır. Zira Homonadlarla mücadelelerinden önemli dersler çıkaran Roma, böyle sorunlarla yeniden karşılaşmak istemediği için daha önce başlamış olan yol şebekesinin yapımına da hız vermiştir.

Üzerinde Lykaonion yazılı sikkeler[42] Kommageneli IV. Antiochos (İS 38-72) ve iki çocuğunun sikkeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sikkeler Laranda'da darp edilmiştir[43]. Ikonium, Derbe, Laranda, Olbasa ve Musbanda şehirleri de bu dönemde "Stratia Antiocheias" adı altında birleştirilmiş ve Caligula'nın Kilikya sahilindeki arazisinden bir parça almış olan IV. Antiochos'un Lykaonia'nın dört şehrini topraklarına

[37] Pauly- Wissowa 1949: 8.
[38] Doğanay 2012: 98; Doğanay- Köker 2013: 207-213; Doğanay- Sunay 2014: 431-433.
[39] Strab. XII: VI, 3.
[40] Calder – Cormack 1962: 177.
[41] Strabon XII: V, 1987:1.
[42] Anabolu 1949: 6.
[43] Cronin 1902: 339-376.

dahil ettiği kabul edilmektedir. W. M. Ramsay, Derbe'nin kuzeyinde Konya-Karaman demiryolu yakınında bir süre uzayan taş işaretler bulunduğunu, bunların Roma eyaletiyle Lykaonia Antiochia arasında bir hudut olduğunu dile getirir[44] (**Harita 5-6**). Dolayısıyla Derbe'nin Antiochos'un sınırları içinde olmadığını kesin olarak söyleyebiliriz. Bu nedenle Ramsay, Ptolemaios'un bir eserinde Derbe'nin ona ait olduğu ifadesini bir yanılma olarak ifade eder. Claudioderbe ismi ise Claudius'un idaresi altında Roma eyaletine bağlı olduğunu göstermektedir. Bu durumun daha akılcı olacağı kabul edilmektedir. Çünkü Claudius şerefine mal ederek ona bu ismi verebilir. Bergama kitabesinde[45] Lykaonia Antiochia ismine rastlanmıştır. Gerçi isim tahrip olduğundan dolayı bu ismin tamamlanmış şekli kesin olmamakla birlikte yine de büyük bir dikkatle tamamlanmalıdır. Lykaonia, IV. Antiochos'un hükümdarlığının bitiminden sonra Kapadokya'da Ptolemaios'un işaret ettiği yerlere kadar uzanmıştır.

Provincia Galatiae, Kapadokya, Pisidia, Paphlagonia, Lykaonia, Armaenia eyaletlerinden, İS 80-151 yıllarına ait olan bir kitabede söz ediliyor; daha sonra Domitian zamanından kalan ve dönemi kesin olarak saptanamayan bir yazıtta aynı şekilde Provinc(ia) Gal(atiae), Psid(iae), Phryg(ia), Lyk(onia), Isaur(iae), Paphlag(oniae), Ponti Galat(ici), Porrtripolemeniani, Arm(aenia)'nın bir elçisinden ve Traian'ın hükümdarlığının sonunda yine Provinc(ia), Galat(iae), Phryg(iae), Lykonium(iae), Paphlag(oniae) yazıtta da bahsedilir ve Hadrian Dönemi'nden kalma bir yazıtta da Lykaonia Galatia'ya bağlıdır şeklinde ifade edilmiştir. Buradan çıkarılan sonuç, Lykaonia'nın bir zamanlar, Galatia'ya bağlı olduğu Ptolemaios'taki eyalet paylaşımının da doğru olmadığı şeklinde açıklanabilir[46]. Antoninus Pius'un idaresinde Lykaonia'nın güney sınırları ayrılarak, Lykaonia, Isauria ve Kilikya üçlü eyalet olarak birleştirilmiştir. Bu durumdan Isauria'daki bir kitabede, "Arhitratigos Eparhion Kilikya, Isaurias, Lykaonios" şeklinde söz edilmektedir. Her üç eyalet de kendi idari durumunu muhafaza etmiştir. Bunu Antoninus Pius'tan Philippus Arabs'a (İS 244-249) kadar sikkeler üzerinde yazılan "Koinon" ifadesinden anlamaktayız[47]. III. Gordian (İS 238-244) için Zosta'da yaptırılan şeref kitabesindeki "Provincie Isauria" kelimelerine göre diğer iki eyaletin isimleri de tamamlanabilir[48]. Bu sonuca Commodus zamanından kalan bir kitabe

[44] Pauly- Wissowa: 1949: 9.
[45] Ramsay 1906: 2.
[46] Sterret 1888a: II. 125, 128.
[47] Aulock 1976: 25-35.
[48] Head 1911: 2733.

üzerindeki "Antipatros Lykias ke Pamphiliaske Isaurias"[49] yazısı ile birisine söylenen sözden varıyoruz. Bu üç parçalı eyalet olan Kilikia, Isauria ve Lykaonia'nın, Antoninus Pius (İS 138-161) zamanında birleştirildiğini biliyoruz[50].

Bölgeye İS 3. yüzyılda Sasani hükümdarı Şapur tarafından bir akın yapılmıştır[51]. İS 260 yılında İmparator Valerian Dönemi'nde düzenlenen ikinci akında Persler, Romalıları yenilgiye uğratmıştır. Şapur, Suriye ve Kilikya'dan Kapadokya ve güney Lykaonia'ya kadar uzanan geniş bir alanda atağa geçmiş bölge ancak İmparator L. Domitius Aurelianus tarafından, İS 272'de geri alınmıştır[52]. İS 3. yüzyılın sonlarına doğru Lykaonia'nın kuzey kısmı tahminen Galatia'ya bağlıdır. Vasada, Lystra ve Antiocheia'nın da Galatialılara ait olduğu anlaşılmaktadır[53]. Diocletian'ın İS 3. yüzyılın sonlarındaki eyalet taksimatında, Lykaonia adı karşımıza çıkmamaktadır. Çünkü Lykaonia Bölgesi, Pisidialılarla Isaurialılar arasında paylaşılmıştır[54]. Constantinus Magnus (İS 306-337) zamanında, İS 325 Nikaia Konsili kayıtlarında Lykaonia'nın kuzeyi Galatia eyaletlerinin sınırları içerisinde kalmaktadır. İS 354 yılında politik olarak Isauria Eyaleti içinde görülen Lykaonia'nın güneyi Isaurialı çeteler tarafından talan edilmiştir[55]. İmparator Valens (İS 364-378) zamanında, Kapadokya'nın bölünme sürecinde Lykaonia özerk bir eyalet konumunu almıştır. Bu durumu, Kaisareia metropolitlerinden olan Basileios'un mektuplarından öğrenmekteyiz[56]. Diocletian zamanında eyaletlerde büyük çaplı değişiklikler yapılmıştır. Pisidia Bölgesi, Konya Ovası'nı geçerek Karadağ'a kadar uzanmış ve Antiochia Metropolitliğine yükseltilmiştir. Theodosius (İS 379–395) zamanında Roma İmparatorluğu ikiye ayrılınca Lykaonia Bölgesi Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde kalmıştır. Notitia Dignitatum[57] ile Polemius Silvius (İS 400 civarında) prensiplerinden öğrendiğimize göre Lykaonia Diocesus Asiana'da tekrar serbest bir eyalet olarak düzenlenmiş olup Lykaonia Bölgesi'ndeki Ikonium, Lystra, Misthia, Amblada, Vasada, Homonada, Derimi, Barata, Hyde, Isaurapolis, Korna,

[49] Sterret 1888: nr.20; Ramsay 1906: Derbe, 545.
[50] Ramsay 1960: 418.
[51] Magie 1950: 694-698.
[52] Belke vd. 1984:53-54.
[53] Ramsay 1960: 195-215, 290 vd.
[54] Ramsay 1960: 249 vd.
[55] Ramsay 1906: 59.
[56] Ramsay 1906: 59.
[57] Notitia Dignitatum, Roma İmparatorluk kayıtlarından günümüze ulaşabilmiş ender örneklerden biri olan, Doğu ve Batı Roma İmparatorluklarının askeri ve idari yapılanmaları, İmparatorluk saraylarında ve eyaletlerde bulunan resmi görevler hakkında detaylı bilgi veren resmi İmparatorluk dokümanıdır.

Savatra, Perta, Kanna, Glauama, Ringnon şehirlerinde de piskoposlar vardı. Geç Bizans Dönemi'nde ise Lykaonia tamamıyla "Anatolia" theması içerisindedir. Bunu "Constantine" theması ve başka bir belge olan "Anatolia" theması da Kilikya ile sınır olduğunu kaydederek onaylamaktadır[58] (**Harita 7**).

1.3. Isauria Bölgesi Coğrafi Konumu

Isauria bölgesine adını veren Isaura yerleşiminden ilk kez Diodoros, Bibliotheka Historika adlı eserinde söz etmiştir[59]. Hellenistik Dönem'in başlarında Isaura, Pisidia Bölgesi kenti olarak kabul edilmektedir. Isauria Bölge'sinden ilk kez İÖ 1. yüzyılın sonlarında Strabon "Isaurike" olarak söz eder[60]. Ayrıca Strabon Isaura'da Eski ve Yeni Isaura adlarında iki yerleşimin bulunduğunu ve bu yerleşimlerin Lykaonia Bölgesi'ne ait olduğunu da bildirmektedir[61]. Strabon bir başka bölümde "Isauria Bölgesi" terimini kullanmakta ve bölgenin Dağlık Kilikya'nın (Kilikia Tracheia) bir alt bölgesi olduğunu belirtmektedir[62]. Doğanay, "böylece Strabon'da iki ayrı pasajda geçen Isaurike ve Isauria aynı bölge olmalıydı" görüşünü ortaya koyarak, "Isauria Bölgesi'nin coğrafi olarak Dağlık Kilikya'nın bir alt bölgesi olduğunu fakat siyasi olarak Lykaonia Bölgesi'ne dahil olduğunu anlamaktayız" görüşünü savunur[63]. Bir diğer antik yazar Plinius, Isauria'nın Dağlık Kilikya'da bulunduğunu ve bölgenin Homanadlar Ülkesi'nden Anamur'a uzandığını da ifade eder[64] (**Harita 8-9**). Isauria Bölgesi'nde önemli araştırmaları bulunan W. J. Hamilton ise bölgenin sınırlarının Konya Ovası'nın güneyindeki Toros Dağları'nın eteklerine kadar uzandığını belirtmektedir[65].

Isauria Bölgesi günümüzde Konya, Karaman, Antalya ve Mersin il sınırları içine girmektedir. Kuzeyinde Konya Ovası, batısında Beyşehir, güneyinde Alanya (Korakesion), Anamur (Anemurium), Gazipaşa (Selinus), doğusunda Silifke (Seleukeia) bulunmaktadır. Bölge, Göksu Nehri'nin (Kalykadnos) iki büyük kolu olan Ermenek Çayı ve Hadim Çayı tarafından sulanmaktadır. Bu alan günümüzde çok genel bir ifade ile Taşeli Platosu olarak adlandırılmaktadır[66]. Bölge coğrafi olarak dağlık bir bölgedir.

[58] Ramsay 1960: 361.
[59] Diodoros XVIII: 22.
[60] Strab. XIV: 669.
[61] Strab. XII: 569.
[62] Strab. XIV: 669.
[63] Doğanay 2009: 16.
[64] Plinius V: 94.
[65] Hamilton 1842a: 326 vd.
[66] Saraçoğlu 1989: 322.

Yüksek ve devam eden sıradağlar ve bunlar arasında yer alan geniş yaylalar, derin vadiler bölgenin arazi şekilleridir. Vadilerde ve denize kıyısı olan yerleşimlerde Akdeniz iklim özellikleri görülürken, özellikle iç kesimlerde kara iklimi hakimdir[67]. Bölgenin dağlık yapısı ve yüksek yaylalar tarıma elverişli alanlar değildir. Bundan dolayı bölgede vadiler önemlidir ve yerleşimlerin vadilerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bölge kültürlerinin oluşumunda Göksu Vadisi özel bir yere sahiptir. Bu vadi Orta Anadolu ve Güney Anadolu'yu birbirine bağlayan en önemli geçittir[68]. Mellaart, Çatalhöyük ve Can Hasan yerleşimlerinin Gözlükule ve Yümüktepe yerleşimleri ile bağlantılarının Göksu Vadisi aracılığı ile sağlandığını belirtir[69]. Bölge'nin önemli yerleşimleri: Hisarönü (Lauzados), Bozkır, Zengibar Kale (Isaura Nova), Ermenek (Germanikopolis), İmsiören (Philadelpheia), Göktepe (Fariske, Pharax), Güneyyurt (Neapolis), Mut, Balabolu'dur (Adrassos) (**Harita 8-9**).

1.4. Isauria Bölgesi Tarihi Coğrafyası

Isauria Bölgesine ilk gelen araştırmacı W. J. Hamilton 1836 yılında bölgede incelemeler yapmış ve Isaura kentinin yerini saptamıştır[70]. 1875 yılında D. E. Davis bölgenin bitkileri üzerine incelemelerde bulunmuştur[71]. Bölge hakkında ilk kapsamlı araştırmayı ise J.R.S. Sterrett yapmıştır[72]. Sterrett incelemeleri sonucunda bazı antik yerleşimler hakkında görüşlerini belirtmiş ve tespit ettiği yazıtları yayınlamıştır. 1890'lı yıllarda W. M. Ramsay Anadolu'nun tamamında araştırmalar yapmıştır[73]. Daha sonraki yıllarda, 1930 yıllarında H. Swoboda, J. Keill ve F. Knoll'dan oluşan bir ekip tarafından bölgede ayrıntılı çalışmalar yapılmış ve Isaura'nın planı çıkarılarak kentte bulunan yapıların ayrıntılı tanımlamaları bilim dünyasına sunulmuştur[74].

Isauria Bölgesi'ne İÖ 3. binde Luwiler tarafından ilk yerleşimler kurulmuştur[75]. İÖ 2500 yıllarında Anadolu'ya gelen Luwiler, Balkanlardan yola çıkıp boğazları geçerek Troya'ya ulaşmışlar ve İÖ 2300 yıllarında Batı Anadolu'da egemenlik kurarak sınırlarını İÖ 2200 yıllarında Orta Anadolu'ya değin genişletmişlerdir. Isauria Bölgesi de bu

[67] Serin 1990: 59.
[68] French 1965: 177.
[69] Mellart 1963: 35.
[70] Hamilton 1842a: 322.
[71] Davis 1879: 404.
[72] Sterrett 1888: 130 vd.
[73] Ramsay 1960: 17 vd.
[74] Swoboda vd. 1935: 119 vd.
[75] Ten Cate 1961: 18.

tarihlerde Luwilerin eline geçmiştir[76]. Luwi kültürünün etkileri bölgede uzunca bir süre, Hellenistik Döneme kadar devam etmiştir[77]. İÖ 2. bin yıllarına gelindiğinde Isauria ve Dağlık Kilikia'yı içine alan bölgenin Mısır yazılı belgelerinde *"*Keftiu" olarak geçtiği görülmektedir[78]. Hitit İmparatorluk Çağı'nda bölgenin kapsadığı alan "Aşağı Ülke" anlamına gelen "Hulaia" ya da "Tarhuntassa" olarak bilinmekteydi[79].Hitit İmparatorluğu'nun yıkılışından sonra bölge ile ilgili kaynaklar ne yazık ki kesintiye uğramıştır. İÖ 7. yüzyıl Asur yazılı kaynaklarında bölgenin "Hilakku" olarak adlandırıldığı ve Dağlık Kilikya'yı da kapsadığı kabul edilmektedir[80]. Kimmer istilasından sonra Asur ve Frig Krallığı sona erdiğinde yerini alan Babil Krallığı Dönemi'nde bölge "Pirindu" olarak anılmaya başlamıştır[81].

Persler Anadolu'da İÖ 546 yılında Lydia egemenliğini sona erdirerek İÖ 334 yılına kadar egemenliklerini sürdürmüşlerdir[82]. Büyük İskender'in Anadolu'ya gelmesi ile Pers egemenliğinin sona ermeye başladığı görülmektedir. Bu döneme ilişkin önemli bilgilere ulaştığımız Diodoros'un naklettiğine göre Büyük İskender, Pisidia sınırları içerisinde bulunan Isaura ve Laranda kentlerinin kontrolü için Kilikya Satraplığına Nikenoros'un oğlu Balakros'u görevlendirmiştir[83]. Dolayısıyla Diodoros ile Hellenistik Dönemin başlarında Isaura kent adı ve Isaurialılar'dan söz edildiği görülmektedir. Diodoros eserinde Isaura kentinin Hellenistik Dönemin ilk yıllarında zengin ve güçlü bir kent olduğundan söz etmektedir[84]. Büyük İskender'in ölümü sonrasında İÖ 322 yılında generallerinden Perdikkas, Isaura ve Laranda kentlerine bir ceza seferi düzenleyerek bölgeyi egemenliği altına alır. Laranda'yı kolayca alır ancak Isaura kentinde güçlü bir direnişle karşılaşır. Bu mücadele sonucunda Isaura halkı teslim olmayıp, intihar ederler[85]. Isaura Kentine Perdikkas'tan önce sefer düzenleyen Balakros'un Kilikya Satrabı olarak görevlendirilmesine karşın, Laranda ve Isaura kentlerinin Pisidia Bölgesi'nde gösterilmesi önemlidir. Böylece Hellenistik Dönem içinde Pisidia, Kilikya ve Lykaonia Bölgelerinin sınırlarının Isaura ve Laranda kentlerinin yakınlarında kesişmiş olabileceği

[76] Mellart 1963: 205.
[77] Söğüt 1992: 221-236.
[78] Wainwright 1954: 33.
[79] Goetze 1933: 18-19.
[80] Erzen 1940: 14.
[81] Wiseman 1956: 29-30.
[82] Herodot I: 86.
[83] Diodoros XVIII: 22.
[84] Diodoros XVIII: 21-22.
[85] Diodoros XVIII: 22.

ve Isaura'nın bu üç bölge arasında sürekli olarak el değiştirmiş olabileceği sonucuna ulaşılabilir. Isauria Bölgesi toprakları İÖ 133 yılına kadar sürekli olarak Hellenistik Krallıklar arasında el değiştirmiştir. Anılan tarihte Bergama Krallığı'nın vasiyet yoluyla Roma'ya geçmesi ile Anadolu'da yeni bir eyalet sistemi kurulmuştur. Mysia, Lydia, Phrygia ve Karia Bölgeleri Asya Eyaleti'ne dahil edilirken, Kilikya, Lykaonia, Pisidia ve Pamphylia Bölgeleri Kapadokya Krallığı kontrolüne bırakılmıştır[86]. İÖ 102 yılına gelindiğinde korsanlık faaliyetlerine karşı Pisidia, Pamphylia, Lykaonia ve Kapadokya bölgelerini kapsayan Kilikya Eyaleti kurulmuştur[87]. Korsanlık sorunu İÖ 79 yılında P. Servilius Vatia'nın idaresindeki ordunun bölge egemenliğini ele geçirmesi ile son bulmuştur. Başarısı nedeni ile Vatia'ya "Isauricus" ünvanı verilirken Strabon (İÖ 64- İS 21) ise ilk kez Isaura kenti ve bölgesinden söz etmiştir[88]. Lykaonia Bölgesi'nin İÖ 39 yılında Antonius tarafından Laodikeialı Polemon'a verilmesi sonucunda Isauria Bölgesi, merkezi Iconium olan Lykaonia Bölgesi'ne dahil olmuştur[89]. İS 74 yılında İmparator Vespasian bölgeyi Kilikya eyaleti sınırlarına dahil etmiştir[90]. Kapadokya ise Galatia Eyaletine bağlanmıştır. İS 117 yılında İmparator Hadrian tarafından Galatia Eyaleti Kapadokya'dan ayrılmıştır[91]. Isaura kentinde Hadrian onuruna bir onur tak'ı yapılmıştır. İS 138-161 yılları arasında İmparator Antoninus Pius zamanında Isauria Bölgesi Galatia Eyaletinden ayrılarak Lykaonia ile birleştirilmiş ve oldukça büyük bir eyalet haline gelmiştir[92]. Bu değişikliklerin de gösterdiği gibi Roma İmparatorluğu Anadolu'da sık sık eyalet sınırlarında değişiklikler yapmıştır. Özellikle Isauria Bölgesi siyasi ve coğrafi öneminden dolayı sürekli eyaletler arasında yer değiştirmiştir. İS 248- 305 tarihleri arasında İmparator Diocletian eyalet sisteminde köklü bir değişikliğe giderek, Küçük Asya'yı 12 bölgeye ayırmıştır. Bunun sonucunda İS 306- 337 yıllarında Pamphylia'nın doğusunda bulunan kentler; Pisidia ile Isauria arasında paylaşılmıştır[93]. İmparator I. Theodosius döneminde (İS 379-395) eyaletlerde yeniden bir düzenleme yapılmış ve Lykaonia, Pisidia ve Isauria'nın sınırları Suğla Gölü'nün güneyinde birleştirilmiştir[94].

[86] Jones 1971: 31.
[87] Livius LXVIII.
[88] Strab. XII: 569.
[89] Strab. XII: 569.
[90] Yılmaz 2005: 9.
[91] Hall 1968: 59 vd.
[92] Hall 1968: 60.
[93] Ramsay 1960, 458 vd.; Hall 1968: 59.
[94] Hall 1968: 60 vd.

Roma İmparatorluğu' nun ikiye ayrılmasından sonra bölge Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu sınırları içinde kalmıştır. İS 747-491 tarihleri arasında tahtta aslen Isaurialı Traskalisseus, her merkeze bir piskopos görevlendirerek egemenlik sınırları içindeki sorunları çözmeye çalışmıştır[95]. Isaura ve Leontopolis kentlerini ise çıkardığı bir kanunla bu uygulamanın dışında bırakmıştır[96]. Zenon Dönemi'nde bölgede önemli gelişmeler olmuştur. Zenon kendi adına "Zenonopolis" kentini kurmuş ve diğer kentlerde de önemli faaliyetlerde bulunulmuştur[97]. İS 717-741 yılları arasında Doğu Roma İmparatoru III. Leon da Isaurialıdır. Savaşçı karakterleri ile tanınan Isauria Bölgesi halkından Roma ordusu için asker toplamayı sürdürmüştür[98]. İS 717- 867 yılları arasında Bizans İmparatorluğu Isaurialı komutanlar tarafından yönetilmiştir ve bu dönem "Isauria Hanedanlığı" olarak anılmaktadır[99] (**Harita 9**).

1.5. Lykaonia ve Isauria Bölgeleri'nde Yollar ve Ulaşım

Tarihi doğal yolların kesiştiği bir coğrafyada yer alan Anadolu, Eski Çağ'dan günümüze kadar önemli bir geçiş noktasına ve yerleşme yerine sahne olmuştur (Harita 4). Anadolu'nun, dönemlere göre, Hitit- Arzava, Phryg – Asur - Kimmer, Grek- Pers, Bergama- Seleukos, Roma- Galat, Roma- Part, Bizans - Sasani, Bizans - Arap ve Bizans - Türk mücadelelerinde önemli bir cephe olması, homojen bir halktan çok hareketli heterojen bir nüfusa sahip olduğunu göstermektedir. Buna ticaret yollarının geçmesi sonucu tüccarların yerleşmeleri ayrı bir özellik katmaktadır.

Küçük Asya'da Hititler'den beri bir yol ağının varlığı bilinmektedir. Bu bölgelere egemen olan uluslar, gereksinime göre ordu ve ticaret yolları kurmuştur[100]. Bölge, İç Anadolu ile Batı Anadolu arasında, geçiş yolları üzerinde stratejik bir öneme sahip olduğundan Phrygler'in Orta Anadolu ile ilişkilerinde de önemli bir yol güzergâhı olmuştur. Phrygler'in bu güzergâhtan Akdeniz'e indiği savını Konya çevresindeki Phryg Dönemi eserleri ve Asur belgeleri kanıtlamaktadır[101]. Anadolu'nun merkezinde bulunan Lykaonia Bölgesi doğudan, batıdan, kuzeyden ve güneyden gelen yolların merkezi bir konumda bulunan Ikonium'da birleşmekteydi. Kuzeybatıda, Dorylaion'dan başlayan yol

[95] Hopwood 1986: 343.
[96] Ramsay 1960: 98 vd.
[97] Ramsay 1960: 410.
[98] Mitford – Andrews 1980: 1251.
[99] Yıldız 1982: 446 vd.
[100] Özsait, 1982: 409.
[101] Ergürer 2018: 63.

Amorion ve Laodikeia'dan geçerek Ikonium'a, oradan da Herakleia'ya uzanmaktadır. Bu yolun güneyinde bulunan Antiocheia'dan başlayan yol sistemi "Via Sebaste"[102] olarak bilinmektedir. Antiocheia'dan[103] çıkış yapan bu taş döşemeli yol Apollonia yolu ile daha batıya Comama'ya uzanıp oradan da Parlais'e geçmektedir. Yolun doğu kısmı Neapolis'e ulaşmakta ve Beyşehir[104] Gölü'nün kıyısından dolanmaktadır. Bir kol doğuya dönerek Pappa Tiberiopolis'e varırken diğer kol daha doğuda Kızılviran[105] Ikonium ve Lystra'ya uzanmakta olup güneydoğu uzantısı ise Suğla Gölü kıyısından Sedasa'ya oradan da daha ileriye, Isaura'ya gitmektedir[106]. Ayrıca, Ikonium[107] Lystra[108] ve Isaura'yı[109] bağlayan bir yol da güneyden, Pamphylia ve Kilikya'dan önemli vadi ve geçitlerden Lykaonia Bölgesi'ne bağlanmaktadır. Pamphylia'da, Side'den başlayan yol Mistheia ve Pappa üzerinden Ikonium'a, oradan da daha doğuda bulunan Koloneia'ya uzanmaktadır[110] (**Harita 10**).

Lykaonia Bölgesi'ne Dağlık Kilikya'dan üç ana yolla ulaşılmaktadır. Anamur'dan başlayan ilk yol Ermenek'e kadar uzanır ve buradan yol iki kola ayrılır. Batıya yönelen kol, Leontopolis ve Lystra üzerinden Ikonium'a[111] ulaşmakta olup doğuya yönelen kol ise Karaman (Laranda)[112] üzerinden Ikonium'a kadar gitmektedir[113]. İkinci yol Göksu Vadisi'nden (Kalykadnos)[114] Mut (Claudiopolis)[115], Karaman üzerinden Ikonium'a gelmektedir. Silifke ile başlayan üçüncü yol ise Uzuncaburç- Karaman (Olba,- Laranda) üzerinden Ikonium bağlantısını sağlamaktadır. Lykaonia Bölgesi Klasik Dönem'de Pers ordularının önemli geçiş yollarından birisidir. Antik kaynakların aktardığına göre Pers seferlerinin birinde, Kyros'un orduları Ilgın (Tyriaion) şehrinde konaklamış ve ovada bir geçit töreni yapmıştır. Üç günlük bir yürüyüşle Kyros, Phrygia'nın son kenti olan Ikonium

[102]Via Sebaste, Roma Dönemi'nde Pisidia ve Lykaonia'da kurulan kolonilerin irtibatı ve askeri operasyonların daha rahat yapılması için İÖ 6. yy'da kurulmuştur.
[103] Özsait 1985: 96.
[104] Özsait 1985: 96.
[105] Ballance 1962: xi.
[106] Magie 1950: 1314-1315.
[107] Ruge 1927: 2.2256 (Lykaonia maddesi).
[108] Zgusta 1964: 92.
[109] Ruge 1916: 2055-2056 (Isaura maddesi).
[110] Belke- Restle 1984: 102.
[111] Zgusta 1964: 92.; Özsait 1985: 92-93.
[112] Sterret 1888: 19.
[113] Belke- Restle 1984: 109.
[114] Beaufort 1818: 222.
[115] Sterret 1888: 8-12.

şehrine gelmiştir[116]. Bunlara dayanarak Ilgın'ın o dönemde şehir konumunda büyük bir yerleşme olduğu sonucunu çıkarabiliriz.

Bölge Orta Anadolu ve Akdeniz arasında bir köprü gibidir. Mil taşları bölgedeki yol bağlantısı hakkında en iyi bilgiyi veren kanıtlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Silifke ilçesinin kuzeyinde, Ağaderesi mevkiinde bulunan bir mil taşı (İÖ 79-81) Silifke'yi (Seleukeia), Mut (Claudiopolis) üzerinden Lykaonia'ya bağlayan antik yol üzerine dikilmiştir[117]. Kilikya eyaleti, Lykaonia'dan Kapadokya'ya kadar uzanmaktadır[118]. Kilikya- Lykaonia sınırı Laranda olarak geçmektedir. Isauria'nın Lykaonia ile ilişkisi Kilikya ve Lykaonia[119] arasında tampon bir bölge olmasıyladır. Dolayısıyla bu dönemde bölgeden Akdeniz'e bağlanan bir başka yol daha bulunuyor olmalıdır. Akdeniz'i Orta Anadolu'ya bağlayan bu yolları düzenli bir şekilde verirsek: Silifke - Uzuncaburç – Karaman- Konya. - Soloi Mersin – Tetrapyrgia - Karaman. Bu yollar arasında Ikonium hep kilit nokta olmuştur[120]. Eski Çağ tarihinde önemli geçiş noktalarından diğeri ise Konya-Karaman Bölgesi'dir. Çarşamba ve Göksu Havzaları, Lykaonia Ovası ile güneyindeki Isauria ile giriş - çıkış görevini üstlenirler. Toros Dağları bu bağlamda Lykaonia ve Isauria için aynı görevi yapmıştır. Konya ve Karaman Antik Çağ'da da Homonadeis ve Katanneler'le[121] sınır oluşturan bir bölgedir. Bu durum da daha çok dağların aşılabilecek yerlerindeki geçitlerle Anadolu'nun iç kesimlerine ve Asya- Avrupa gibi kıtalara ulaşılmasına olanak sağlamıştır. Birçok antik kaynak tarafından Lykaonia-Isauria sınırı olarak Güdelesin Köyü gösterilmektedir[122]. Konya'nın 80 km güneyinde bulunan Belören[123] ise French'in bölgede yaptığı değerlendirmeler sonucunda Dalisandos Belören'e konumlandırılmış olup burası Isauria ve Lykaonia arasında bir sınır şehri olarak ifade edilmiştir. Suğla Gölü'nün güneyinde yer alan Homanadeis Bölgesi modern tarihçiler tarafından Lykaonia, Isauria ve Pisidia arasındaki coğrafyaya lokalize edilmektedir[124]. Provincia Asia[125] eyaletinin sınırları, Lykaonia'ya kadar uzanmaktadır. Strabon'un, başlangıcını Ephesos'tan gösterdiği antik yol, Lykaonia'nın yakınında

[116] Hamilton 1842b: 200; Magie 1950: 1313.
[117] Sayar vd. 1994: 146.
[118] Özsait 1985: 71-72-74.
[119] Ammianus XIV. 3.14.
[120] Ünal- Girginer 2007: 44.
[121] Strab. XII: 1-7.
[122] Ramsay 1906: 60; Calder- Cormack 1962: 35.
[123] Freely 2004: 144.
[124] Broughton 1975: 730.
[125] Sterret 1888: 144.

bulunan Akşehir'e (Philomelion)[126] gelip, oradan Ladik'i (Laodikeia)[127] geçerek bölgeyi dolanmaktadır. Hristiyan azizlerinden St. Paul'un[128], Derbe[129], Lystra[130], Konya, Yalvaç (Pisidia Antiochia)[131] arasında Hristiyanlığı yayma girişimlerinde bulunması**,** Konya ulaşım güzergahlarını belirlemesi açısından bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Peutinger Haritası'nda, Efes'ten başlayarak Silifke'ye kadar uzanan yol güzergâhının üzerinde Ikonium'un[132] olduğu görülmektedir[133]. Bu yol Manisa'yı (Magnesia ad Sipylum), Aydın (Tralleis), Yalvaç (Pisidia Antiokheia), Lâdik (Laodikeia), Dinar (Apameia), Akşehir (Philomelion) ve Ilgın (Tyriaion)[134] üzerinden Amorion'a bağlıyordu[135]. İS 4. yüzyıl mezar kitabelerinde, Akşehir- Konya arasında Menderes Vadisi boyunca görülen ve "Eumeneion Formula" olarak da bilinen kitabelerde yer alan "Srooeý Xöyoyoero" isminin Philomelion' dan Ikonium'a kadar tüm Lykaonia'da yaygın olduğu tespit edilmiştir[136]. Bu güzergâhta özellikle Laodikeia Combusta'da[137] yoğun bir şekilde görülür. Bunlardan bir örnek Akşehir'de, iki örnek Ballıhisar'da (Pessinus)[138] bulunmuştur. Lykaonia grubunun yan kolu Phrygia Paroreios'un kuzeyine yayılmıştır[139]. Kuzeyde Konya'dan Ankara'ya uzanan önemli bir yol güzergâhı, Lykaonia'nın kuzeydeki bölgelerle bağlantısını oluşturur[140] (**Harita 10**).

Kuzeye doğru uzanan bir yol güzergâhının ise Sarayönü – Gözlü- Çeşmelisebil[141] ve Kadınhanı[142] - Atlantı (Dokuzatlı) üzerinden geçtiği görülür. Ilgın[143] Kadınhanı, Doğanhisar ve Sarayönü[144] yerleşimleri doğu- batı yol güzergâhı üzerinde olduğu gibi, kuzey kesimle de bağlantı sağlayan yerleşimler olduğu anlaşılmaktadır. Bu alandaki yerleşimler, Konya – Sarayönü – Kadınhanı – Ilgın- Akşehir yönünde yoğunluk

[126] Magie 1950: 1313.
[127] Ramsay 1906: 5; Baykara 1988: 16 (Laodıkıye).
[128] Gurney 1961: 22.
[129] Hamilton 1842a: 320.
[130] Hamilton 1842a: 320.
[131] Sterret 1888b: 9; Özsait 1982: 409.
[132] Freely 2004: 134.
[133] Ramsay 1960: 50.
[134] Calder 1956: xviii.
[135] Ramsay 1960: 47.
[136] Plutarch II: 410 (Lycaonia-index).
[137] Bosch 1949: 179; Calder 1956: xiv,1-4; Ballance 1958:223, 229.; Sarre 2002: 401.
[138] Calder 1956: xxii.
[139] Haspels 1971: 206.
[140] French 1981: 25.; Belke- Restle 1984: 109.
[141] Calder 1956: xvii.
[142] Calder 1956: 6.
[143] Sarre 2002: 401.
[144] Dreaw- Bear 2004: 107.

göstermektedir. Ayrıca kuzey ve güney ile bağlantılı yollar da harita üzerinde izlenebilmektedir. Bölgenin doğu bağlantısını ise Iconium, Koloneia üzerinden Kaisareia'ya uzanan yol güzergâhı sağlamaktadır[145]. Isauria Bölgesi'ni İç Anadolu ve Akdeniz'e bağlayan yollar günümüzde olduğu gibi antik dönemde de jeopolitik açıdan önemli olmalıdır. Bu yol güzergahlarından biri, bugün de kullanılan Karaman, Mut, Balabolu, Ermenek yoludur[146]. Bu yol Karaman'dan sonra Sertavul Geçidi aşılarak Mut'da ikiye ayrılır. Birinci yol Silifke'ye, ikincisi de Ermenek'e ulaşır. Isauria Bölgesi'nde bugün de yoğun olarak kullanılan diğer güzergâh, Bozkır, Üçpınar, Hadim, Taşkent, Sarıveliler, Ermenek, Anamur, Aydıncık yoludur. Bu yolun Hitit İmparatorluğu Dönemi'nden başlayarak kullanıldığı bilinmektedir[147]. Yol Ikonium – Lystra – Isaura – Germanikopolis - Anemurium arasında Augustus Dönemi'nde başlatılan Romalılaştırma (Romanizasyon) hareketleri çerçevesinde "Via Sebaste" olarak adlandırılan Batı Yolu'nun bir uzantısı olmalıdır[148]. Isauria Bölgesi'nin başkenti konumundaki Isaura'yı çevre yerleşimlere bağlayan ana yollardan biri Yalvaç'dan başlayıp, Beyşehir, Suğla Gölleri'ni izleyerek Isaura'ya ulaşmaktadır[149]. Diğer yol ise Konya'dan başlayarak Hatunsaray üzerinden Isaura'ya ulaşır. Bu sözü edilen ana yollara bağlanan pek çok ara yol da bulunmaktadır. Bu ara yolların özellikle Augustus Dönemi'nde Roma'nın Anadolu'daki kolonilerini Isaurialılara karşı koruma faaliyetleri için kullanılmış olduğunu görüyoruz[150].

[145] Belke- Restle 1984: 103.
[146] Ramsay 1960: 401.
[147] Belören (Dalisandos)'de French tarafından yapılan yüzey araştırmalarında İÖ 3. Bin yıla tarihlenen seramikler bu görüşü desteklemektedir (bk. French 1984: 89 vd.).
[148] Doğanay 2009: 19.
[149] Bean – Mitford 1970: 114; French 1984: 96.
[150] Hopwood 1989: 191 vd.

2. KATALOG

Mezar Stelleri, üzerlerinde yer alan resim alanlarına göre gruplandırılmış, katalog numarası oluşturulurken bulunduğu grup içinde değerlendirilmiştir. Kodun oluşturulmasında bulunduğu grubun ilk harfleri dikkate alınmış ve kısaltma formatı başlıkta parantez içinde gösterilmiştir. Bu bölümde kullanılan kısaltmalarda Türk Dil Kurumu'nun önerileri dikkate alınmıştır. Katalogda ayrıca aşağıdaki Kısaltmalar kullanılmıştır:

BDS: Boyuna Dikdörtgen Steller

Cm: Santimetre

Der: Derinlik

EDS: Enine Dikdörtgen Steller

Gen: Genişlik

İÖ: İsa'dan önce

İS: İsa'dan Sonra

KFS: Kare Formlu Steller

KS: Katlı Steller

TRAS: Tek Resim Alanlı Steller

Yük: Yükseklik

2.1 Alınlıklı Steller

2.1.1. Katlı Steller (KS)

KS 1 (Resim 1- 5)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.:63 cm. Gen.:53 cm. Der.: 22 cm.

Tanım:

Aslantaş Yaylası'ndadır. Üst üste iki resim alanı korunmuş, alınlık kırık ve eksiktir. Resim alanlarını yaklaşık eşit kalınlıkta silmeler çerçevelemektedir. Kompozisyon olarak aşağıda anlatacağımız Bozkır steli ile benzeşmektedir. Bu nedenle alınlık kısmı kırık olduğu halde bu gruba yerleştirmeyi uygun bulduk.

Üst panoda cepheden, ayakta ve giyimli betimlenmiş beş figür görülmektedir. Soldaki ilk kadın figürünün başı kırıktır. Kıvrımları işlenmemiş olan *himation* diz kapakları hizasında sona erer. Sağ kol dirsekten kıvrılıp, sola doğru bel hizasına yerleştirilmiştir. İçte yuvarlak yakalı *chitonun* kıvrımları, *himationun* altında, ayakuçlarını açıkta bırakarak, etek kısmında ince dikey kıvrımlar halinde gösterilmiş, ayakları arasında ters "V" oluşturmuştur. Sol kol vücudun yanında ve sol el *himationun* kumaşını tutar pozdadır. Sol elin altında devam eden kumaş ayak bileklerine kadar uzanmıştır.

Kadının sol tarafında aynı poz ve stilde yan yana üç erkek betimlenmiştir. Erkek figürleri de kadın figürü ile aynı duruş ve poza sahiptir. Sadece erkeklerin giysileri diz kapaklarının hemen altında sona ermektedir. Bu figürlerin başları da kırıktır. *Stelin* üst kısmı verev kırıldığı için üçüncü erkek figürünün başının konturu seçilebilmektedir. Ancak çok tahrip olduğu için üst panodaki figürlerin fizyonomileri hakkında bir şeyler söyleyebilmemiz mümkün değildir. Beşinci figür diğer figürlerden farklı olan, diz kapaklarının üzerinde biten daha kısa etekli giysili, belinde kemeri, omuzlarında pelerini olan erkek figürüdür. Aşağıya uzattığı sağ elinde uç kısmı silme üzerine yerleştirilen bir sopa ya da mızrağa dayanmıştır. Sol kolu hafifçe beline doğru uzatılmış olan bu erkek figür sol elinde ne olduğu tam olarak seçilemeyen bir nesne tutmaktadır. Bu erkek ya bir kahraman ya da savaşçı olmalıdır.

Alt panoda da dikdörtgen resim alanı içinde ayakta duran, cepheden ve yan yana giyimli beş kadın figürü betimlenmiştir. Üstteki panoda ilk sıradaki kadın figürü ile aynı tarzda adeta aynı şablon kullanılarak yapılmışlardır. Yan yüzlerinde bezeme yoktur.

Stelin alt kısmında üç satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır.

Αττουνεις Σεισαμ[ο]-

ου ζῶν ἀνέστησε ἑαυ[τ]-

ὸν καὶ Ναν γυναῖκα αὐτο[ῦ].

"Seisamoas oğlu Attouneis (bu steli) hayattayken kendisi ve kendi karısı Na için dikti".

Seisamoas oğlu Attouneis ve eşi Na'nın mezar stelidir.

Satır 1-2: Αττουνεις (Attouneis) yeni bir yerel isim görünüyor. Σεισαμοας[151] (Seisamoas) şimdiye kadar bir kez *Lykaonia'da* belgelenmiştir (yazıtın çevirisi M. Alkan tarafından yapılmıştır).

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi. Harf karakteri İS 2. yüzyıl veya sonrasına işaret eder.

KS 2 Bozkır (Resim 6- 10)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi.

[151] Levick 1964: 135; Zgusta 1964: 1435-4; LGPN V.C: 385 s.v. Σεισαμοας.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.:68 cm., Gen.:42.5 cm., Der.: 24.5 cm.

Tanım:

Bozkır'da kütüphane binası bahçesinde bulunan bu *stel* alınlıklı ve katlı grup içinde ele aldığımız bir örnektir. Alınlığın sol tarafı kırıktır. Alınlık tepe *akroteri* ve sol köşe *akroter*i fazla detaylandırılmadan işlenmiştir. Üst kısımdaki üçgen alınlık boşluğunun ortasında, daire içine yıldız motifi yerleştirilmiştir. Alınlık, alttaki figürlü alandan bir silme ile ayrılmıştır. Alınlığın hemen altında yer alan üst panoda ayakta duran giyimli ve cepheden dört figür betimlenmiştir. Bu üst panodaki dört figür soldan başlayarak erkek, kadın, erkek ve kadın olmak üzere yer almaktadırlar.

Erkek figürlerinin elbiseleri yuvarlak yakalı, diz kapaklarına kadar uzanmaktadır. Sağ kollarını dirsekten kıvırarak sola uzatıp, bel hizasında yerleştirmişlerdir. Sol kolları ise vücutlarının yanında aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Yüzlerinin fizyonomileri hakkında, çok tahrip oldukları için detaylı bir yorum yapabilmemiz mümkün değildir. Manto *(himation*) kumaşı omuzlardan kolları da örtecek şekilde aşağıya doğru uzanıp, bel hizasında yatay kıvrımlar oluşturup, sol bileğin üzerinden geçerek diz kapakları hizasında sonlanmaktadır.

Kadın figürlerinin giysileri diz kapaklarının aşağısına kadar uzanıp, ayakuçlarını açıkta bırakmaktadır. Alttaki *chitonun* kıvrımları daha ince, *himationun* kıvrımları ise daha kalındır. Kadın figürleri sağ kollarını dirsekten kıvırarak, sağ ellerini sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. Üzerlerine aldıkları *himation* başlarını da örtmektedir. *Himation* erkek figürlerinde olduğu gibi karın hizasında yatay kıvrımlar oluşturarak, vücutlarının sol tarafında, aşağıya uzattıkları sol bileklerini örterek elbiselerinin sona erdiği yere kadar uzanmaktadır.

Alt panoya geçişte de ince bir silme kullanılmıştır. Alttaki panoda üst panoda yer alan figürler aynı şekilde tekrarlanmıştır.

Ön cephede alt panonun altındaki silme üzerinde çok tahrip olduğu için okunamayan iki satırlık Grekçe bir yazıt seçilebilmektedir.

Stelimizin yan yüzleri de işlenmiştir. Sol yan yüzdeki figürün sadece belden aşağı bölümü görülebilmektedir. Üst taraf kırıktır. Bu yüzde elbisenin yapılış stiline göre ayakta duran kadın betimlendiğini söyleyebiliriz. Sağ yan yüzde de yuvarlak kemerli bir niş içinde cepheden, ayakta duran ve ön cephedeki kadın figürleri ile aynı özellikleri yansıtan tek bir kadın figürü işlenmiştir. Bu figürün altındaki yazıt Yılmaz tarafından "MNHMHC XAPIN" "……..hatırasına" şeklinde çevrilmiştir.[152].

Swoboda ve arkadaşlarının yayınında stel tek parça olarak çizilmiştir. Günümüzde orta bölümünden kırık olarak sergilenmektedir[153].

Yazıt:

[152] Yılmaz 2005: 70.

[153] Swoboda vd. 1935: 63.

Μ̣ο̣λεας Θαρριος ἀ- μνήμης

νέστησε? - - -]Ν τὸν ἀδελ- χάριν

[φὸν]

"Tharris oğlu Moleas kardeşi [---] anısına yaptırdı".

Yayın: Swoboda vd. 1935, 63; Yılmaz 2005, 69-71.

Tarih: İS. 3. yüzyılın ilk yarısı

KS 3 Ketenli (Resim 11-12)

Bulunduğu Yer: Seydişehir, Ketenli Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Alt: Yük: 143 cm. Gen: 94 cm.

Üst; 37 cm. Der: 34 cm.

Tanım:

Üst kısma doğru daralan, alınlıklı katlı steldir. Stel dört panele ayrılmış en alttaki panelde cepheden betimlenmiş kısa etekli bir erkek figürü vardır. Figürün solunda başı örtülü kadın figürü yer alır. Figür oldukça stilize işlenmiştir. Kadın figürünün üst tarafındaki boşlukta 2 satır *Grekçe* yazıt görülmektedir. Altta ikinci panelde 3 satır *Grekçe* yazıt vardır. Yazıt oldukça tahrip olmuştur. Üçüncü panelde yan yana iki figür betimlenmiştir. Cepheden betimlenen figürlerden soldaki erkek sağdaki kadındır. Kadın figürü ayak bileklerine kadar uzanan *chiton* ve onun üzerine aldığı *himationu*; erkek figürü diz hizasında sona eren *himationu* ile görülmektedir. En üstteki küçük panelde ise net belli olmayan, kartal olduğunu düşündüğümüz bir figür vardır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 3. yüzyıl.

KS 4 Ortakaraören (Resim 13)

Bulunduğu Yer: Seydişehir, Ortakaraören Mahallesi.

Malzeme: Gri Damarlı, Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 42 cm. Gen: 60 cm. Der: 30 cm.

Tanım:

U. Atabey'in evinde bulunmaktadır. Stelin üst kısmı kırık ve eksiktir. Katlı steller grubunda ele almamızın nedeni iki farklı sahne içermesi nedeni iledir. Alt frizde öküz arabasına koşulu iki öküz betimlenmiştir. Öküzlerin baş kısımları cepheden, vücutları profilden verilmiştir. Öküzleri çeken, dizlerine kadar inen elbisesi içinde bir erkek figürü seçilmektedir.

Üstteki sahne ise alttaki sahneden dikdörtgen bir silme ile ayrılmıştır. Burada sol başta omuzlarının yukarısı kırık olan, bir tabure üzerinde oturur pozda kadın, *klinenin* yanında durmaktadır. *Kline* bölümü kırık ve eksiktir. *Klinenin* altında ölü ziyafet sahnelerinde görmeye alışkın olduğumuz gibi üçayaklı sehpa *(mensa tripes)* ve üzerinde kap, kek ve meyve bulunmaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 3. yüzyılın ilk yarısı

2.1.2 Tek Resim Alanlı Steller (TRAS)

TRAS 1 Ahırlı (Resim 14-17)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Belediye Bahçesi.

Malzeme: Beyaz Mermer

Ölçüler: Yük.:63 cm., Gen.:59 cm., Der.:18.5 cm.

Tanım:

Ahırlı ilçesinde Belediye çay bahçesinde bulunan stel üçgen alınlıklı, üst ve alt kısmı kırık olan *steldir*. Alınlığın köşelerine *palmet* biçimli köşe *akroterleri* yerleştirilmiştir. Tepe *akroteri* ve alınlığın üst bölümü kırık ve eksiktir. Alınlık boşluğunda pençelerinde tavşan tutan kartal figürü betimlenmiştir. Kartal kanatları açık olarak işlenmiştir.

Alınlığın alt silmesi üzerinde tek satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Alınlık altındaki panonun her iki yanındaki plasterler figürlü alanı sınırlandırmıştır. Pano içerisinde ayakta, cepheden ve giyimli betimlenmiş beş figür görülmektedir. Bu figürlerden sol başta erkek, yanında kadın ve kadının solunda da üç erkek figürü yer almaktadır. Erkek figürleri diz kapaklarına kadar uzanan elbise giymişlerdir. Elbiselerinin üzerine aldıkları *himation* omuzları üzerinden kıvrımlar yaparak her iki kolu da örtecek biçimde vücuda sarılmıştır. Sağ kollarını dirsekten kıvırarak sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. Sol kolları *himationun* altında aşağıya ve sola doğru uzatılmıştır. Sol baştaki erkek ve kadının solunda bulunan üçüncü ve beşinci sıradaki erkek figürleri aynı pozda betimlenmiştir. Dördüncü erkek figürü ise elbisesinin üzerine aldığı çoban kepeneğine benzer mantosu ile diğer figürlerden giysisi açısından farklılık göstermektedir. Kadın figürü ayak bileklerine kadar uzanan giysisi ile betimlenmiştir. İçteki elbisesi *(chiton)* etek ucunda, hafif çan formunda ve dikey plilidir. Mantosu *(himation)* başının da örterek dizine kadar inmektedir. Kollarının duruş pozu erkek figürleri ile aynı özelliktedir. Bir satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır. Yazıta göre Julia Mounos'un mezar stelidir.

᾽Ιουλία Μουνως.

"Iulia Mounos".

Sadece bu yazıtta geçen Μουνως (Mounos) ismi The Lexicon of Greek Personal Names'de AST 2013/1, 406 Resim 8'e atıf yapılarak yer almaktadır[154].

Yayın: Baldıran vd. 2013: 406, Resim 8.

Tarih: İS 2.yüzyılın son çeyreği- İÖ 3. yüzyılın ilk yarısı

TRAS 2 Akademi (Resim 18- 21)

Bulunduğu Yer: Konya İli, Selçuklu İlçesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.:102 cm., Gen.:82 cm., Der.:26 cm.

Tanım:

Akademi Mahallesi'nde, Selçuk Üniversitesi Kampüs alanında bulunmaktadır. Kireçtaşı malzemeden yapılmış olan stel üçgen alınlıklı ve tek resim alanına sahip bir steldir. Stelin üst kısmı ve figürlerin dizlerinden aşağı bölümü kırıktır. Üçgen alınlığın *sima* bölümlerinin iç kısmına diş sırası *(geisopodes)* işlenmiştir. Ayrıca diş sırası üçgen alınlığın taban kısmında da yer almaktadır. Bu bölümün altındaki yatay silme figürlü panoya geçişi sağlamaktadır. Alınlık boşluğunda kalkan motifi yer almaktadır. Simanın dışına kıvrık dal *(ranke)* motifi yerleştirilmiştir. Köşe *akroterleri palmet* şeklindedir.

Figürlü bezeme alanının iki tarafında düz plasterler *korinth* başlıklar ile betimlenmiştir. Başlıkların arasında kalan bölümde yumurta dizisi *(ion kymationu)* ve hemen altındaki bölümde, dört yapraklı üç rozet görülmektedir. Plasterler arasındaki alana yan yana ayakta duran iki figür işlenmiştir. Soldaki erkek, sağdaki ise kadın figürüdür. Kadının sağında diz hizasında ne olduğu anlaşılamayan bir figür ya da nesne olduğu seçilebilmekte ancak bu kısım kırık olduğundan tanımlamak mümkün olamamaktadır. Buradaki figürün bölgedeki diğer *stelle*r göz önüne alındığında çocuk olması gerektiğini düşünüyoruz. Alınlıkla pano arasındaki silmeler yan yüzlerde de devam etmektedir.

Yayın: Baldıran – Pehlivan 2019, 137-147.

Tarih: İS 2.yüzyılın sonu.

TRAS 3 Akçalar (Resim 22)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Akçalar Mahallesi

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yüksekte olduğundan ölçüler alınamamıştır.

Tanım:

Alınlıklı, alınlık boşluğunda rozet betimlenmiş bir steldir. Ana sahnede sağ tarafta başını geriye doğru çevirmiş boğa, boğanın önünde ayakta duran, dizlerinde son

[154] LGPN V.C: 304 s.v. Μουνως;

bulan elbisesi ile bir erkek figürü işlenmiştir. Figürler bir podyum üzerine yerleştirilmiştir. Bölgede diğer steller, ostotekler ve kabartmalarda da gördüğümüz çift sürme sahnelsi betimlenmiştir. Alınlığın altındaki silmede ve hemen onun altında okunamayan 2 satır *Grekçe* yazıt vardır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

TRAS 4 Akkise (Resim 23-25)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Akkise Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük; 52 cm, Gen: 36 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Üçgen alınlıklı mezar steli parçasıdır. Hengeme Camii duvarında bulunmaktadır. Alınlığın ortasında kadın büstü, büstün her iki tarafında rozet motifi vardır. Stelin ana panosunda, sütunlar arasında, cepheden, ayakta duran iki figür betimlenmiştir. Bu figürlerden soldaki dizlerine kadar uzanan kısa etekli giysili erkek, sağ taraftaki ise *chiton* üzerine başını da örten *himationu* ile bir kadın figürü işlenmiştir. Her iki figür de aynı pozda kollarını göğüsleri hizasında birleştirmişlerdir.

Yayın:

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı.

TRAS 5 Avdan (Resim 26)

Bulunduğu Yer: Akören İlçesi, Avdan Mahallesi

Malzeme: Sarı Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 40 cm. Gen: 61 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Avdan mahallesinin girişinde yer alan ve Fakı çeşmesi olarak adlandırılan köy çeşmesinde kullanılmıştır. İki sütunun taşıdığı üçgen alınlığın sağında ve solunda *palmet* biçiminde köşe *akroterleri* vardır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyılın sonu

TRAS 6 Bolay-Çetmi Yolu (Resim 27-30)

Bulunduğu Yer: Bolay- Çetmi Karayolu

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 95 cm. Gen: 69 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Bolay-Çetmi karayolu üzerinde bir çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alınlıklı steller grubunda ele aldığımız eser figürlü ve yazıtlıdır. Her iki yanda burgu yivli, *İon* başlıklı sütunlar tarafından taşınan alınlık ortasında, *Isauria* bölgesinde oldukça yaygın kullanılan kanatları açık bir kartal figürü, *arşitrav* kısmında ise 4 satırlık *Grekçe* yazıt yer almaktadır. İki *İon* sütunu ile sınırlandırılmış olan ana panoda cepheden betimlenmiş olan bir kadın ve bir erkek figürü yer almaktadır. Erkek figürü ayakta durur şekilde kılıcı ve zırhı ile betimlenmiştir. Solundaki kadın figürü minderli taht üzerinde oturur şekilde betimlenmiştir Küçük kopmalar dışında eser sağlam durumda, modern çeşmenin üzerine çimento ile sabitlenmiştir. Bu stelde heykeltraş adı geçmesi önemlidir.

Yazıt:

[Πα]ππος ṬATTINḤṢOṲṬASA[.]EYKOẠ[.]ṬAOY ἀν[έστη]-

2 σεν ἑαυτὸν καὶ [.]AT[.]AṆSHN γυναῖκα αὐτοῦ θυγατέ[ρα]

[Π]ạπου Νηνιος τειμῆς καὶ συμπάσας ἀρ[ήτης].

4 Διονύσιος Διονυσίου γλύπτης ἀπήρτισεν.

"[---] Pappos kendisi için ve kendi karısı Nenis oğlu Papos kızı [---] için onuru ve tüm erdeminden dolayı yaptırdı. Dionysos'un oğlu heykeltraş Dionysos tamamladı".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: IS 2. yüzyıl sonu- 3. yüzyılın ilk yarısı.

TRAS 7 Bolat (Resim 31)

Bulunduğu Yer: Hadim, Bolat Yaylası

Malzeme: Gri Renkli Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 80 cm. Gen: 50 cm. Der: 25 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda yerde duran, alınlıklı, figürsüz, üzerinde okunamayan ancak 7 satırdan oluştuğu anlaşılabilen *Grekçe* yazıt vardır. *Stelin* sağ tarafı kırık ve eksiktir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: Yazı karakterine göre İS 3.yüzyıla tarihlendirilebilir.

TRAS 8 Dülgerler (Resim 32- 34)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi Dülgerler Mahallesi.

Malzeme: Sarıya çalan krem renkli mermer

Ölçüler: Yük.:78 cm., Gen.:60 cm., Der.: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerlerde caminin önündeki çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmış *steldir*. Üçgen alınlıklı stelin alınlığının tepe kısmı ve figürlü panonun alt kısmı kırıktır. Alınlığın çerçevesini oluşturan silmeler kalın yapılmıştır. Alınlık boşluğunun ortasına yuvarlak madalyon içine altı yapraklı *rozet* işlenmiştir.

Alınlığın alt kısmındaki pano her iki yanda *İon* başlıklı, burmalı sütunla sınırlandırılmıştır. Pano içinde, orta kısımda ayakta duran, cepheden ve giyimli betimlenmiş bir erkek figürü görülmektedir. Yuvarlak yakalı olan giysisi diz kapaklarına kadar uzanmaktadır. Kısa kıvırcık saçlı, kalın ve yağlı boyunlu bir erkektir. Sakalları da işlenmiştir. Yazıtına göre "çocuk Marcus'un mezar steli" dir. Figürün yüz hatları tahrip olduğu için seçilememektedir. İçteki elbisesi (*chiton)* dikey kıvrımlı, üzerindeki manto *(himation)* ise her iki kolu da örterek bu vücut hareketine uygun kıvrımlarla verilmiştir. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak sol göğüs üzerinde manto kumaşını tutar pozda *(palliatus)* betimlenmiştir. Manto kumaşı elini bileğine kadar örtmektedir. Sağ elin parmakları da işlenmiştir. Sol kol vücudun sol tarafında aşağıya doğru uzatılmış ve elinde ne olduğu tam olarak anlaşılamayan rulo olabileceğini düşündüğümüz bir nesne tutmaktadır. Çocuk steli olmasına karşın sakallı olarak betimlenmesi ilginçtir.

Alınlığın taban silmesi üzerinde iki satırlık *Grekçe* yazıt vardır.

[Mᾶ]ρκος τῷ πέμπτῳ γεραιῇς ἔτει ὤλε-

[σε] ψυχὴν πρᾶ[ξ]αι σὺν ὠκυμόρῳ ⸢ΑΙ⸣ΙΥ[.]-

N[-?-]

"[Ma]rcus ömrünün beşinci yılında erken gelen ölümle ruhunu teslim etti (ve ...)".

Çocuk Marcus'un Mezar stelidir.

Yayın: Yılmaz 2005, 233.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

TRAS 9 Dülgerler (Resim 35- 37)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Gri Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 95 cm. Gen: 58 cm. Der: 25 cm.

Tanım:

Dülgerler'de okul bahçesinde sergilenmektedir. Alınlıklı olan stelin üst kısmında köşeler yükseltilmiştir. Ana pano dış kenarlarda sütunlar tarafından çerçevelenerek adeta bir niş görünümü kazandırılmıştır. Burada ayakta ve cepheden *chiton* ve *himation* giyimli kadın ve kadının sol tarafında elinden tuttuğu erkek çocuk betimlenmiştir. Altta iki satır yazıt, üstte 3 satır *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Yazıt:

------] Γαίου ἀνέστησεν Κ[-- Gaius'un oğlu ---- dikti

2 ------]ΤΟΦΟΣ νύμφην Αὐρ. [--------- bekar kız ----------

μνή[μης] χ[ά]ριν. Hatırası için

Alt silme

[τέ]κνα [κὲ] θυγάτηρ [---- *çocukları ve kızı* --------

Yayın: Yılmaz 2005: 233, Resim 126a-b.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

TRAS 10 Dülgerler (Res.38-45)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Gri Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 115 cm. Gen: 78 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerler Camisi'nin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmış olan *stelin* üst kısmında aslan ayakları, pençeleri sağa bakar şekilde betimlenmiştir. Bu bölümün altında tepe ve köşe *akroterleri palmet* biçiminde yapılmış olan üçgen alınlık işlenmiştir. Üçgen alınlığın dışına her iki yana *nal* biçimli nesneler yerleştirilmiştir. Alınlık ortasında kanatları açık ve başını sağa doğru çevirmiş olan *kartal* figürünün kanat ve gövde tüylerinin detaylı işlendiği görülmektedir.

Alınlığın altındaki resim alanında, iki *plaster* arasında cepheden, ayakta betimlenmiş üç figür yer almaktadır. Bu figürlerden sol başta yer alan figür, dirsekten bükerek yukarıya kaldırdığı sağ eliyle ucunu yere dayadığı mızrağını tutan, diz kapaklarına kadar uzanan zırh *(lorika*) giymiş bir askerdir. Zırh kollarını dirsek hizasına kadar kapatmaktadır. Zırhın etek kısmı dikdörtgen dilimler *(pteryges*) halinde işlenmiştir. Belinde iki kez belinin etrafını dolanmış olan kuşak (*cingulum*) olduğu görülmektedir. Omuzları üzerine, kıvrımları nedeniyle kalın bir kumaştan yapılmış olduğunu düşündüğümüz bir pelerin *(chylamis)* almıştır. Aslında bu pelerinden çok şala benzemektedir.

Askerin yanında ayakta duran iki kadın ve uzun, kıvrımlı *chiton* üzerine *himation* giymişlerdir. Kadınların başları tahrip edilmiştir. Her ikisi de cepheden ve ayakta betimlenmişlerdir. Kadın sağ eli ile askerin sol elini tutmaktadır. Sol eli ile *himation* kumaşını kavramıştır. Sağda yer alan kadın aynı şekilde sol eli ile *himationunun* ucunu tutarken, sağ kolunu dirsekten kıvırıp yukarıya doğru, selam verir tarzda kaldırmıştır. Figürlerin üçünün de elleri, vücutları ile orantısız bir biçimde büyük yapılmıştır. Alttaki silmenin ortasında, alınlığın dış kısmında olduğu gibi açık kısmı aşağıya doğru bir *nal* motifi, kazıma olarak yerleştirilmiştir. Bu kısmın altında tek satırlık *Grekçe* yazıt

bulunmaktadır. Yazıtın üzerinde harç kalıntıları olduğu için tamamını okumak mümkün olmamıştır.

[vac.?] Ι̣άπος [--ca.5--]Σ̣[.]Ẹ̣ΤΟΥ ἐπόησεν.

"[---] oğlu(?) Papos(?) yaptı".

Yayın: Yılmaz 2005, 234-235, Resim 127.

Tarih: İS. 3. yüzyıl.

TRAS 11 Dülgerler (Resim 46- 48)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 93 cm. Gen: 70 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerler mahallesinde caminin önündeki çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Eserin her iki kenarında burmalı sütun ve üzerlerinde *İon* başlıkları mevcuttur. Üçgen alınlığın ortasında dört yapraklı rozet motifi vardır. Asma dalları ve köşelerde sarmal dallar dikkati çeker. Üç satır *Grekçe* yazıt vardır. Ortaya *madalyon* motifi yerleştirilmiştir. 3 tane delik açılıp, çeşme borusu geçirilmiştir.

Yazıt:

[---]?

]Τ̣ΙΣ[

2 ἀν]έθηκε[ν

]ΟΥ Ταρασ[ιν

4 ἑαυτ]ῆς μνήμ[ης χάριν

] Νηνιος ΑΠ[---

6 ἀδελ]φόν.

İkinci satırda "dikti" anlamındaki fiil, 3. satırda Taras(is) ismi, 4. satırda "anısı için", 5. Satırda Nenis isminin genetiv hali, 6. Satırda "erkek kardeş" sözcükleri okunuyor. Bu haliyle çeviri yapmak imkânsızdır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

TRAS 12 Eşenler (Resim 49-52)

Bulunduğu Yer: Konya İli, Hadim İlçesi, Eşenler Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 116 cm. Gen: 50 cm. Der: 30 cm.

Tanım:

Sinad mevkiinde bir çeşmede kullanılmıştır. Üst kısmında üçgen bir alınlık ve bu alınlık içerisinde ayakta, cepheden ve kanatlarını her iki tarafa açmış bir kartal betimlenmiştir. *Stelin* ana panosu üzerinde ise kemerli bir niş içerisinde sağda iki kadın, ortada mızrak tutan bir erkek solda bir kız ve bir erkek çocuk figürleri görülmektedir. Altta da 6 satır *Grekçe* yazıt vardır:

A[.]Ạ[-ca.-] ἀ[νέσ]-

2 [τ]ῆσεν τὸν A[-ca.3]

[1/2]A[-ca.5-] Παν(?)

4 [-ca.5- Π]οπλίου

[--ca.10-- τῆ]ν

6 θυγατέρα.

Çeviri yapılacak kadar okunamamıştır. Satır 1-2 "dikti" fiili, satır 3'te Pas isminin accusativ / -i hali (Pas'ı / Pas için), Satır 4'te Latin ismi Puplius'un genetiv / -in hali, son satırda ise "kız" sözcüğü accusativ halde okunabiliyor.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- 4. yüzyılın ilk yarısı.

TRAS 13 Işıklar (Resim 53- 55)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Işıklar Mahallesi.

Malzeme: Beyaz renkli, yerel kireçtaşı.

Ölçüler: Ölçü alınamamıştır.

Tanım:

Işıklar Mahallesi'nde bir evin duvarında kullanılmıştır. Alınlıklı *stelin*, sol taraftaki *akrote*ri işlenmiş tepe *akroteri* ve sağ tarafı kırıktır. Solda köşe *akroterinin* altında *plaster* bulunur. Sahne üçgen alınlığın içinde yer alır. Ayakta cepheden, çıplak erkek çocuk figürü, sol elinde dolgun taneleri olan üzüm salkımı tutar pozda betimlenmiştir. Üzüm salkımına uzanan kuş ya da horoza benzer bir hayvan figürü soldaki plasterin hemen önünde yer almaktadır. Yüksekte bulunduğu için ölçüleri alınamamıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 2. yüzyılın ikinci yarısı- İS 3. yüzyılın ilk yarısı.

TRAS 14 Sarıoğlan (Resim 56)

Bulunduğu Yer: Bozkır, Sarıoğlan.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 48 cm. Gen: 48 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Çeşmede kullanılmış bir mezar stelidir. Üçgen alınlıklı, tepe ve köşe *akroterleri palmet* biçiminde işlenmiştir. Üçgen alınlık boşluğunda altı yapraklı bir rozet vardır. Alınlık altındaki panoya beş figür yerleştirilmiştir. Sol tarafta bir erkek, bir kadın figürü, ortada bir kız çocuğu, sağ tarafta da iki kadın figürü görülmektedir. Ortadaki kız çocuğun başının üzerindeki boşlukta bir hilal motifi yer almaktadır. Figürlerin dizlerinden aşağısı kırıktır.

Yayın: Yılmaz 2005:91, Resim 33.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

TRAS 15 Sızma (Resim 57)

Bulunduğu Yer: Selçuklu İlçesi, Sızma Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 86 cm. Gen: 51 cm. Der: 21 cm.

Tanım:

Bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmış alınlıklı Tek Resim Alanlı *steldir***.** Üçgen alınlık boşluğunda sol tarafta sağa dönük kartal, sağda *chiton* ve başını da örten *himation* giyimli, cepheden betimlenmiş kadın figürü ayakta durur pozda yer alır. Kadın kollarını bel hizasında birleştirmiştir. *Chiton* dikey ve birbirine paralel kıvrımlarla ayakların üzerine kadar uzanır. Sol ve sağ tarafta *akroterler* stilize *palmet* şeklinde işlenmiştir. Kartal kadın figüründen daha büyük betimlenmiştir. Alınlık boşluğunun üstünde, kartal ve kadın figürünün başları üstünde yuvarlak kalkan görülmektedir. Stelin tepesi ve gövdesinin alt bölümü kırıktır. Alınlığın dış konturlarına silmeler işlenmiştir. Silmelerin dışında alınlık eğrisinde spiral dallar vardır. Üçgen alınlık kenarlardaki plasterler tarafından taşınmaktadır. Üçgenin taban silmesinin altında, spiral dallar, onun altındaki bölümde ise diş sırası bulunmaktadır. Diş sırasının altındaki ince bir silmeden yazıtlı bölüme geçilir. Altta 3 satırdan oluşan *Grekçe* yazıt bulunur.

Bianor oğlu Amias

Αμιας Βιάν-

2 ορος Αντᾳ τῷ

ΤḮ[. . .]Ω̣ΑΝḀ

[---]

“Bianor oğlu Amias, [---] Antas(?) için”

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 3. yüzyıl.

TRAS 16 Yukarıeşenler (Resim 58-59)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Yukarıeşenler Mah.

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 65 cm. Gen: 37 cm.

Tanım:

Üçgen alınlık ortasında *rozet* motifi yer alır. Alt panelde ise sadece 6 satır *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Servilius kızı Aur. Ba, Aur. Hieraks ve A[gri]ppas

[ἔ]δοξε τῇ κώμῃ ἀνα[σ]-

2 [τῆ]σαι Αὐρηλίαν Βαν Σε[ρ]-

[ου]ιλίου θυγατέρα καὶ Αὐρ[ή]-

4 [λιο]ν Ἱέρακα καὶ Ἀ[γρ]-

[ί]ππαν υἱοὶ αὐτῆς τειμ[ῆς]

6 [καὶ] εὐεργεσίας χάριν.

“Köy (meclisi) kendi evlatları Servilius kızı Aurelia Ba ve Aurelius Hieraks ve A[gri]ppas için onur ve hayır severliğinden dolayı (bu steli) dikmeğe karar verdi”.

Yayın:

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı.

TRAS 17 Tufanderesi (Resim 60-62)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Tufanderesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük:39 cm. Gen: 48 cm. Der: 30 cm.

Tanım:

Stelin sol kenarı ve üst kısmının bir bölümü kırıktır. Yol üzerinde bir çeşmenin duvarı üzerine yerleştirilmiştir. Üçgen alınlık ortasında bir süvari figürü yer alır.

Sağa doğru hareket eden atın üzerinde, sol eliyle atın dizginini tutan, sağ kolunu geriye, yukarı doğru kaldırmış sağ elinde mızrak bulunan bir binici *(süvari)*

betimlenmiştir. Binici beli kemerli ve dizlerine kadar uzanan elbise giyimlidir. Yüz kısmında aşınmalar olsa da yuvarlak dolgun yüzü, iri badem gözleri seçilebilmektedir. Başının etrafını iri bukleli saçları çevrelemektedir.

Atın sırtında kıvrımları belli olan bir eyer ve koşum takımları dikkati çeker. At ön sol ayağını dizden hafifçe bükerek yukarı doğru kaldırmıştır. Atın gözü badem şeklinde işlenmiştir. Yeleleri de yukarı doğru iri tutamlar halinde belirtilmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

2.2. Alınlıksız Steller

2.2.1 Boyuna Dikdörtgen Steller (BDS)

BDS 1 Akkise (Resim 63-64)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Akkise Mahallesi

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 44 cm. Gen: 41 cm. Der: 35 cm.

Tanım:

Belediye Mezarlığı duvarında kullanılmıştır. Büyük oranda kırıktır. Alçak bir podyum üzerinde, ayakta duran, cepheden, kısa etekli giysiler içinde İki erkek figürü, solda ise yine cepheden, ayakta duran, üzerinde ince kıvrımlara sahip *chiton* giyimli bayanın elbisesinin eteğinin sol alt kısmı ve sol kolu seçilebilmektedir. Erkekler sağ kollarını *himation* kumaşının içinde, yukarı doğru kıvırarak sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. En altta iki satır *Grekçe* yazıt bulunmaktadır:

---]ΟΣ Σ̣α̣λλοῦς Ι̣[.]

2 ---]Σ̣Α[. . .]ΟΥ κ̣α̣ὶ [. .]

[---]

Satır 1'de okunan isim Sallous.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

BDS 2 Aslantaş (Resim 65-66)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 59 cm. Gen: 38 cm. Der: 29 cm.

Tanım:

Gedikoluğu Mevkiinde çeşme duvarında yapı taşı olarak kullanılmıştır. Cepheden, yüksek bir platform üzerinde ayakta duran iki erkek figürü yan yana betimlenmiştir. Kısa saçlı, yuvarlak yüzlü olan bu figürler erkek çocuk olmalıdırlar. Diz hizasında sona eren giysilerinde kıvrımlar işlenmemiştir. Sol baştaki erkek çocuk sağ kolunu yana doğru uzatmış ve elinde yere dayadığı bir asa (sopa) tutmaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

BDS 3 Bağdatkırı (Resim 67-68)

Bulunduğu Yer: Karaman İli, Aşağıkızılca Mahallesi,

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 88 cm. Gen: 75 cm. Der: 51 cm.

Tanım:

Bağdatkırı Mevkisi'nde bulunmaktadır. Sol alt köşesi dışındaki bölümleri kırık ve eksiktir. Cepheden, ayakta duran bir erkek çocuk betimlenmiştir. Yuvarlak, dolgun yüzlüdür. Alnının etrafında yukarıya doğru taranmış saçlara sahiptir. Yüzün detayları malzemenin hava şartlarından etkilenmesi nedeniyle seçilememektedir. Dizlerinin hemen üzerinde sona eren, kısa etekli giysisi içindeki çocuk, sağ kolunu aşağıya doğru sarkıtmış ve sağ elinde yaprakları seçilebilen yuvarlak bir çelenk tutmaktadır. Sol kolunu yan tarafta hafifçe sola uzatmıştır. Çocuğun solunda, çocuğa doğru hamle yapmış, başı kırık olduğu için görülemeyen, olasılıkla bir köpek figürü betimlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihleyebiliriz.

BDS 4 Balıklava (Resim 69-70)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Balıklava Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Mermer

Ölçüler: Yük: 46 cm. Gen: 40 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Eski Okulun karşısındaki çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmış, iki tarafında basit silmeler olan figürlü *stel*dir.

Cepheden, ayakta betimlenmiş üç figür yan yana betimlenmiştir. Sol baştaki ve onun yanındaki figür, ayakları tornadan çıkmış gibi işlenmiş olan alçak bir podyum üzerinde durmaktadırlar. Bu figürlerden ilk sırada olanı saçının işlenişi nedeniyle erkek çocuk olmalıdır. Başının etrafını şua tacına benzer ışın demeti gibi işlenmiş saçları çevrelemektedir. Elbisesi ise kız çocuklarının giysilerine benzemektedir. Kollarını karın hizasında önde birleştirmiştir. Yanındaki figür hem giysi özellikleri hem de *himationunun* başını da örterek aşağıya doğru sarkması nedeniyle kız çocuğu olmalıdır. Sağ tarafta bu

iki figürden biraz uzakta ayakta duran, cepheden betimlenmiş olan kadın figürünün diğerlerinden daha uzun boylu olması anneleri olabileceğini düşündürmektedir. O da başını örterek aşağıya uzanan *himation* ve içte *chiton* giyimlidir. Kollarını önde göğüs hizasında birleştirmiştir. Figürlerin üçünün de yüz hatları belirgin değildir.

Alt silmede yazıt için hazırlanmış olan bölüm boş bırakılmıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

BDS 5 Bolat (Resim 71)

Bulunduğu Yer: Hadim ilçesi, Bolat Mahallesi.

Malzeme: Gri Mermer

Ölçüler: Yük.: 92 cm., Gen.:42 cm., Der.: Alınamıyor.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda bulunmaktadır. Stelin üst kısmında profilli bir silme görülmektedir. Silmenin altında yuvarlak kemerli, yalancı bir alınlık ve altında silme bulunmaktadır. Figür bu kemerli alınlığın altına, orta kısma yerleştirilmiştir. Ayakta duran, cepheden betimlenmiş bir kadın figürü bir silme üzerine basmaktadır. Kadın figürünün başı alınlık kısmının *geisonu* hizasındadır. Bu *geisonun* üzeri kazıma çizgilerle zig zag bezelidir. Figürlü panonun alt kısmı kaba yontulmuştur. *Himation* kadının başını örterek aşağıya, ayakuçlarına kadar uzanmaktadır. Ayakuçları elbisenin altından görülebilmektedir. Sağ ve sol kolu *himationun* içinde dirseklerinden kıvrılarak bel hizasına yerleştirilmiştir. Elbise kıvrımları stilize çizgilerle verilmiştir. Yüz yuvarlaktır. Gözler iri ve oldukça basit işlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl- İS 4.yüzyıl.

BDS 6 Bolat (Resim 72-73)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Yaylası

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 92 cm. Gen: 65 cm. Der: 33 cm.

Tanım:

Kemerli bir alınlığın altında yan yana cepheden, ayakta duran bir kadın bir erkek figür betimlenmiştir. Başları yuvarlak yapılmış ve yüz hatları belli değildir. Dışta *himation* içine *chiton* giymiş olan kadın sağ elini sola doğru bel hizasına yerleştirmiştir. Kısa etekli giysisi olan erkek sol elini sağa uzatarak belinin üzerine koymuştur. El ele tutuşmuş pozda işlenmişlerdir. İki figürün başlarının arasındaki boşluğa palmiye yaprağına benzeyen ve sapı figürlerin ellerine doğru sarkan bir bitki yerleştirilmiştir.

Figürler dikdörtgen silme üzerinde durmaktadır. Silmenin altında yazıt için hazırlanmış bölüm boştur.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

BDS 7 Dülgerler (Resim 74-75)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Gri Damarlı Yerel Kireçtaşı

Ölçüler. Yük.: 53 cm., Gen.: 49 cm., Der.:25 cm.

Tanım:

Dülgerler Mahallesinde okul Bahçesinde sergilenmektedir. *Stel*de bir erkek ve bir kadın figürü betimlenmiştir. Kadın Figürü sol elini dirsekten kıvırarak yukarıya doğru kaldırmış, solunda duran erkek figürü de sağ kolunu dirsekten kıvırarak yukarı kaldırarak el ele tutmuşlardır. Kadın sağ kolunu dirsekten kıvırarak sol göğsü üzerine yerleştirmiş ve sağ elinde ip eğirme aleti, iğ tutmaktadır. Kadın figürü bir podyum üzerinde ayakta durmaktadır. Figürlü pano sağ ve sol tarafta kaide ve başlıkları kabaca konturları belirtilen sütunlarla sınırlandırılmıştır. Kadın başını örterek aşağıya dizlerine kadar uzanan *himation* giyimlidir. İçine de ayak bileklerine kadar uzanan *chiton* giymiştir.

Erkek figürü kısa, alın etrafını saran ve geriye doğru taranmış, çizgilerle saç telleri işlenmiş saçları vardır. Gözleri iri ve kaşları hafif kavisli olarak verilmiştir. Dizlerine kadar uzanan kısa etekli giysisi vardır. Sol elinde tam olarak seçilemeyen bir nesne tutmaktadır.

Yayın: Yılmaz 2005: 240-241, Resim 131a - b.

Tarih: İS 3. yüzyıl- İS 4. yüzyıl.

BDS 8 Dülgerler (Resim 76-80)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 54 cm. Gen: 27 cm. Der: 34 cm.

Tanım:

Hidayet Göçer'e ait evin duvarında bulunmaktadır. Profilli kaidenin üzerindeki dikdörtgen podyum üzerinde yan yana ayakta duran, cepheden bir erkek ve bir kadın figürü betimlenmiştir. Sol baştaki erkek dizlerinde sona eren ve kollarını da içine alan *himation* giyimlidir. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak, sol göğsü üzerine yerleştirmiş, aşağıya ve hafifçe sağa doğru uzattığı eli ile *himation* kumaşını tutmaktadır. *Himationun* içindeki giysisi *(tunik)* yuvarlak yakalıdır. Baş kısmı kırıktır.

Kadın da erkekle aynı pozda işlenmiştir. *Himation* başını da örterek aşağıya, ayakuçlarını açıkta bırakacak şekilde uzanmaktadır. *Chiton* yuvarlak yakalı ve etek kıvrımları dikey, dalgalı olarak işlenmiştir. Her iki figürde de kumaşın elleriyle tutulmasından kaynaklanan kıvrımlar verilmeye çalışılmıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

BDS 9 Dülgerler (Resim 81-85)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 67 cm. Gen: 51 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Hidayet Göçer'e ait evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılan *stel*in sol kenarı kırık ve eksiktir. Dikdörtgen pano içerisinde beş figür betimlenmiştir. Bu figürlerden sol kenarda olanın sadece izleri seçilebilmektedir.

Soldan başlayarak ilk iki figür ayrı ayrı kare formlu podyumlar üzerinde ayakta duran, cepheden ve ayakta betimlenmiş erkek çocuk figürleridir. Kısa etekli elbiseleri vardır. Aynı pozda işlenmişlerdir. Bu figürlerin solunda, ortada, cepheden ve ayakta duran kadın figürü *chiton* ve başını da örten *himation* giyimlidir. Ellerini göbek hizasında birleştirmiştir. Bu kadın figürünün solunda yine ilk iki figürle aynı şablondan çıkmış gibi görünen podyum üzerinde ayakta duran erkek çocuk betimlenmiştir. Figürlerin başlarının üzerindeki boşlukta 5 satırlık *Grekçe* yazıt vardır:

Nesis'in mezarı

[----------]

ἀνέστ[ησε]-

2 ν Νησιν ΠΑΠ[---

τὸν πατέρα α̣[ὐ]

4 τοῦ μνήμης χάρ[ιν].

"[---] kendi babası Pap[---] oğlu Nesis için hatırası vesilesiyle (bu steli) dikti".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

BDS 10 Dülgerler (Resim 86-87)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Beyaz Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 75 cm. Gen:65 cm. Der:33 cm.

Tanım:

Süleyman Alptekin'e ait evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Eserin sol üst kısmında ve yanlarında kırık ve eksik parçalar vardır.

Ön yüzde figürlü alanın üstünde 5 satır Grekçe yazıt görülmektedir. Figürlerin başlarının üzerinde ve aralarındaki boşluklara sapları ile sarmaşık yaprakları işlenmiştir. Bu alanın altında dikdörtgen bir podyum üzerinde cepheden, iki erkek ve bir kadın figürü ayakta betimlenmiştir.

Erkek figürleri dizlerinin hemen altına kadar uzanan giysilerinin üzerine omuzlarını ve kollarını da örten, kumaş kıvrımları da belirtilen *himation* almışlardır. Sağ kolları göğüs üzerine yerleştirilmiş, sol kollarını yan tarafta aşağıya doğrun sarkıtmışlardır. Yuvarlak, dolgun yüzleri ve adeta ışın biçimli, yukarıya doğru taranmış, kısa saçları yüzlerini çevrelemektedir. Yan yana duran iki erkek figürü aynı tarz giysi içerisinde ve aynı pozda betimlenmişlerdir.

Sağdaki kadın figürü de cepheden, ayakta betimlenmiştir. Kadın içte ayaklarının hemen üzerinde sonlanan, dikey plileri olan yuvarlak yakalı *chiton*, üzerine kıvrımları olmayan, kalın kumaşlı başını örten bir *himation* giymiştir. Sağ kolu *himationun* altında sola doğru yönelerek, göğüs hizasına yerleştirilmiştir. Sol kolu yine *himation* içinde, yanda, aşağıya doğru sarkıtılmıştır.

Yazıt:

Tarasis, karısı Inneis ve oğulları Pas

[--------] Ταρασιος

2 ἀνέθηκε Ταρασιν

καὶ Ιννειν τοὺς γο-

4 νεῖς καὶ Παν τὸν ἀ-

δε{αδε}λφὸν μνήμης

[χάριν].

"Tarasis oğlu/kızı [---], ebeveyni Tarasis ile Inneis ve kardeşi Pas için (bu steli) hatıraları vesilesiyle dikti".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

BDS 11 Işıklar (Resim 88-89)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Işıklar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 41 cm. Gen: 25,5 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Işıklar Mahallesinde K. Aktaş'ın evinin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Kaideleri ve başlıkları olan, yivsiz sütunların taşıdığı yuvarlak kemerin altındaki panoda cepheden, ayakta duran kısa etekli elbisesi ile bir erkek figür betimlenmiştir. Erkek sağ elini *himationun* altından sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. Aşağıya doğru sarkıttığı sol elinin altında, ön ayaklarını sağa doğru uzatmış, koşar pozda bir köpek görülmektedir. Yuvarlak kemerli nişin üzerinde silik olduğu için okunamayan tek satırlık *Grekçe* yazıt seçilmektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

BDS 12 Kayabaşı (Resim 90)

Bulunduğu Yer: Beyşehir İlçesi, Kayabaşı Mahallesi

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 92 cm. Gen: 42 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Çeşme duvarında kullanılmıştır. Ön yüzde, altı satır *Grekçe* yazıtın üstünde kadın büstü betimi bulunmaktadır.

Bu yazıt yayınlanmıştır.

Σλουνις

2 Ιδδιος,

Ποξαρις

4 ἡ γυνή,

Μάνης

6 Ιδδιος.

"Iddis oğlu Slounis, karısı Poksaris, Iddis oğlu Manes".

Satır 1 ve 3'ki isimler başka herhangi bir yazıtla belgelenmemiş. 3. Satırdaki Ποξαρις (Poksaris) bir kadın adı ancak ilk satırdaki Slounis'in mi yoksa ikinci satırdaki Iddis'in mi belirsiz durmaktadır. Son satırdaki Iddis ile ikinci satırdaki Iddis muhtemelen aynı şahıstır. Bu durumda yazıtta Iddis'in iki oğlu (Slounis ile Manes) zikredilmiş oluyor. Proksis de büyük olasılıkla onların anneleri, yani Iddis'in eşi.

Satır 4: İlk edisyonunda ἡ artikeli unutulmuş.

Yayın: Hall 1968: 71, nr.16.

Tarih: İS.3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı

BDS 13 Kınık (Resim 91-92)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Kınık Mahallesi

Malzeme: Krem renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük:71 cm. Gen:61,5 cm Der:30 cm.

Tanım:

*Stel*in alt profili kırıktır. Sütunlar tarafından taşınan, dış kenarlarda üçgen, ortada yuvarlak kemerli alınlık görülmektedir. Cephe üç panoya ayrılmıştır. Ortadaki panoda stilize olarak yapılmış bir rozet motifi vardır. Üçgen alınlıkların altındaki panolar boş bırakılmıştır. *Stel*in taç profili üzerinde üç satır, üçgen alınlıklar arasındaki boşlukta ise iki satır *Grekçe* yazıt bulunur. Alt kısımdaki silme üzerinde iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt dikkati çeker. İkinci satırda eksikler vardır.

Diomedes oğlu Nestor

Νέστωρ Διομήδους ἀρ-
χιδιάκων(ος) καλῶς ὑπη[ρ]ε-
τήσας τῷ λαῷ, ἐνθάδε κεῖ-
μ<α>ι. Διομήδης καὶ Πα[π]-
ας ἐκοσμήσ(αμεν).

Figür

τὸν πατέρα ἐμῶν.

"(Ben) halka güzelce hizmet eden baş diakon, Diomedes oğlu Nestor burada yatıyorum. (Biz) Diomedes ve Pa[p]as babamızı süsledik".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4-5. yüzyıl

BDS 14 Sarıhacı (Resim 93-94)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Sarıhacı.

Malzeme: Gri renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 74 cm. Gen: 69 cm. Der: 44 cm.

Tanım:

Sarıhacı Köyü Ören yerinde bulunan stelin sağ üst kısmı kırık ve eksiktir. Ön yüzünde kare bir pano içinde ayakta duran, cepheden iki figür betimlenmiştir. Sol baştaki figür her ne kadar çoğunlukla kadın figürlerinde gördüğümüz tarzda, *himationun* başını

da örterek aşağıya uzanmasına karşın erkek figürü olmalıdır. Yüzün fizyonomik özellikleri belirgin olmasa da çenenin aşağıya doğru uzatılmış şekli bu figürün sakallı bir erkek figürü olduğunu göstermektedir. Kollar *himationun* içinde bel hizasında birleştirilmiştir. *Himationun* içine dizlerin altına kadar uzanan bir elbise giymiştir. Giysi kıvrımları belirtilmemiştir.

Kadın figürü de başını da örten *himationun* içine, dikey kıvrımları olan *chiton* giyimlidir. Sağ kolu *himationun* içinde sol göğüs üzerine yerleştirilmiş, sol kol ise sol eli açıkta bırakacak şekilde karın hizasında sağ tarafa yönelerek, *himationun* kumaşını tutar pozdadır. Bu iki figürünün arasındaki boşlukta 6 satır *Grekçe* yazıt vardır.

Titinia(?) anısına mezar steli

[. . .]ΟΣ Ναλη-
μιος ἀνέστη-
σεν Τιτ[ι]̣νί̣α[ν]
τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ μνή-
μης χάριν.

"Nalemis oğlu […]os kendi kız kardeşi Titinia(?) anısına (bu steli) dikti".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

BDS 15 Tufanderesi (Resim 95-97)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi.

Malzeme: Gri renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük:78,5 cm Gen:58 cm. Der:39 cm.

Tanım:

Tufanderesi Yaylası'nda, hanay denilen yapıda devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Dış taraflarda dikdörtgen formlu, başlıksız plasterler vardır. Plasterlerin arasında, cepheden, ayakta duran, giyimli iki kadın figürü yan yana betimlenmiştir. Plasterlerin üstünden aşağıya doğru sarkan *girlandın* kurdelesi *(taenia)* de görülmektedir. Girland boşluğuna beline kadar görebildiğimiz bir erkek portresi genel hatları ile yerleştirilmiştir. Stelin üst kısmı adeta yuvarlak bir kemer gibi işlenerek, kemer boşluğunda sol ayağını yukarı doğru kaldırmış, sakin pozda sola doğru ilerleyen bir at figürü görülmektedir.

Ayakta duran kadınlar oval yüzlü ve iri badem gözlü betimlenmişlerdir. Saçları omuzlarının üzerinden göğüsleri hizasına kadar uzanmaktadır. Giysileri, özellikle *chiton*'larının üzerine aldıkları *himation*'ları şimdiye kadar gördüğümüz örneklerden

farklıdır. *Himation* omuzların dış kısmından aşağıya bele kadar inmiş, belden aşağısı adeta bir önlük gibi diagonal plili gösterilmiştir.

Yayın: Yılmaz 2005:193, Resim 100.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

2.2.2 Enine Dikdörtgen Steller (EDS)

EDS 1 Akkise (Resim 98-101)

Bulunduğu Yer: Ahırlı ilçesi, Akkise Mahallesi

Malzeme: Sarı renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 43 cm. Gen: 60 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

İ. Çelik'in evinin duvarında devşirme malzeme olarak duvar yapımında kullanılmıştır. Üstte tek satır Grekçe yazıt mevcuttur. Altta niş içerisinde *orak*, *kazma* ve karşılıklı iki *balık*, sağda ve solda iki *çam*, sol üstte *rozet*, sağ üstte *rüzgârgülü* vardır.

Yazıt:

[.]ṖỌ[.]ΘΝΟΑ αὐτοῦ Π[. .]ΟΝ μνή[(μης)]

2 χά(ριν).

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 2 Akkise (Resim 102-104)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Akkise Mahallesi

Malzeme: Gri renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 44,5 cm Gen: 115 cm. Der: 31 cm.

Tanım:

H. Kurnaz'ın evinin duvarında yapı taşı olarak kullanılmıştır. Bu eser podyum kaidesi olarak yapılıp daha sonra stele dönüştürülmüş olmalıdır. Sağ ve sol kenarlarda aslan ayakları işlenmiştir. Ortadaki bölüm kaide üzerinde yükselen ve başlıklı iki *dor* sütunu ile çerçevelenmiştir. Ortadaki bu panoda *kline* üzerine uzanmış, *himation* giyimli sakallı ve kıvırcık saçlı erkek ve solunda da olasılıkla tabure ya da taht üzerinde oturan kadın figürü betimlenmiştir. Figürler bu alçak alana sığdırma kaygısı ile vücut oranlarına dikkat edilmeden panoya yerleştirilmiştir. *Klinenin* önünde sehpa bulunmaktadır. Figürlerin başlarının arasında ve erkeğin başının solundaki boşlukta, dolgun taneleri olan üzüm salkımları ve asma dalı betimlenmiştir. Kadının başının sağından aşağıya doğru

uzanan asma dalı dikkat çekmektedir. Figürlü bu orta panonun sağ ve sol tarafındaki panolar boş ve oyuk bırakılmıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 3 Aliçerçi (Resim 105)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Aliçerçi Köyü

Malzeme: Gri renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 72 cm. Gen: 76 cm. Der: 35 cm.

Tanım:

Alt kısmı kırıktır. Dikdörtgen pano dört sütunla üç bölüme ayrılmıştır. Sağda ve solda sütunlar tarafından taşınan üçgen alınlıklı, ortada ise yuvarlak kemerli bir alan oluşturulmuştur. Üçgen alınlıklı bölümlerin altındaki boşlukta, sütun başlıklarına tutturulmuş *girlandlar* işlenmiştir. Üçgen ve yuvarlak kemerler arasındaki boşluklar ise asma dalları ve üzüm salkımları ile doldurulmuştur.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 5. yüzyıl.

EDS 4 Aslantaş (Resim 106-112)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü,

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.: 42 cm., Gen.: 67 cm., Der.: 31 cm.

Tanım:

Aslantaş Yaylası'nda bulunmaktadır. Enine dikdörtgen formundaki pano içine 8 figür betimlenmiştir. Bu figürlerden üçü erkek beşi kadın figürüdür. Figürlerin tümü giyimli, cepheden ve ayakta durur pozdadır.

Sol başta yer alan ilk figür erkek figürüdür. Diz kapaklarına kadar uzanan kısa etekli giysisi dikkati çeker. Kolları bu giysi içinde dirsekten kıvrılarak bel hizasında birleştirilmiştir. Bu erkek figürü bir podyum üzerinde durmaktadır. İkinci sırada betimlenen figür de erkek figürüdür. Diz kapaklarına uzanan giysilidir. Sağ kolu giysiye sarılı biçimde dirsekten kıvrılarak sola doğru bel üzerine yerleştirilmiştir. Sol kol da dirsekten kıvrılarak sağa doğru uzanmış ve sol eli sağ kolun altındaki *himation* kumaşını tutar pozda verilmiştir. Her iki erkek figüründe de saçlar alın üzerinde detaylar belirtilmeden işlenmiştir. Gözler iri badem şeklindedir. Üçüncü figür ayak bileklerine kadar uzanan *chiton* ve *chitonun* üzerine *himation* giymiş olan kadın figürüdür. Bu figür de ilk figür gibi bir podyum üzerinde durmaktadır. Saçları yanlara doğru açılan ve omuz hizasına kadar uzanır biçimde yapılmıştır. *Chitonun* yakası yuvarlaktır. Kollarını *himation* içinde dirseklerinden kıvırarak bel hizasında birleştirmiştir. Üçüncü figürün

solunda yan yana iki kadın figürü ayakta durur pozda betimlenmiştir. Her iki kadın figürünün işlenişi birbirinin aynısıdır. Başlarını da örterek aşağıya diz kapaklarının altına kadar uzanan *himation* giymişlerdir. *Himationlarının* içine diz kapaklarından aşağısı dikey, paralel kıvrımlar oluşturarak ayakuçlarını açıkta bırakan *chiton* giymişlerdir. Kolları *himationun* içinde dirseklerinden kıvrılarak göğüslerinin altında birleştirilmiştir. Altıncı figür diz kapaklarına kadar uzanan kısa etekli elbise giyimli erkek figürüdür. Bu figür de kollarını *himation* içinde bel hizasında birleştirmiştir. Yedinci figür dört ve beşinci sıradaki kadın figürleri ile aynı özellikte betimlenmiştir. Sekizinci figür diğer erkek figürleri ile aynı özellikleri taşımaktadır.

Dikdörtgen figürlü panonun üst kısmındaki silme üzerinde tahrip olmuş *Grekçe* tek satırlık yazıt vardır.

Αιμμα Ἰοασει ἀδελφῷ ἑ[αυτῆς] "Aimma, kardeşi Ioasis için (yaptırdı)"

Αιμμα, iyi bilinen yerel kadın adı Ιμμα[155] (Imma) ve hem eril hem de dişil Ιμμας[156] (Immas) ile karşılaştırılabilir. Ayrıca *Isauria Bölgesi'nden* bir Ειμμα[157] (Eimma) bilinmektedir. Αιμμα da bunun farklı bir telaffuzu olabilir. Şimdiye kadar belgelenmemiş olan Ἰοασει, büyük olasılıkla -ις bitimli eril bir şahıs adının dativ hâli olup yalın hâli Ιοασις (Ioasis) olmalıdır. Mezarda yatan şahsın adı, yani Aimma'nın kardeşi. Bunula beraber Ἰοασει, yine -ις bitimli bir şahıs adının genetiv formu da olabilir, bu durumda Ιοασις Aimma'nın baba adı olur.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl

EDS 5 Aslantaş (Resim 113-117)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü yaylası

Malzeme: Sarı renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 70 cm. Gen: 89,2 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Ali Karaca'nın evinin duvarında kullanılmıştır. *Stel*in sağ tarafı kırık ve eksiktir. Sol kenarda başlık ve kaidesi belirtilmiş olan, üzerinde yiv bulunmayan plaster, orta panoyu oluşturan yivli, başlıklı ve kaideli sütunlarla olasılıkla üç panoya ayrılmış olmalıydı. Günümüze ulaşabilen orta pano ve sağdaki panodur. Başlıklara tutturulmuş olan stilize *girlandlar* her iki panoya da yerleştirilmiştir. Sağdaki *girlandın* üzerinde yazıt bulunur.

Ortadaki pano içerinde 3 figür yer alır. Sol taraftan başlayarak figürleri tanımlayacak olursak, bu panoda ayakta duran, cepheden 2 erkek figürünün el ele tutuşur pozisyonda işlendiğini görürüz. Bu figürler kısa etekli giysileri içinde, yüz hatları kabaca işlenerek yapılmışlardır. Başlarında iki katlı gibi görünen yuvarlak başlıkları dikkatimizi çeker. Bu pozda görülen figürler çocuk olmalıdırlar. Çocukların solunda, cepheden ve

[155] Zgusta 1964: § 466-8.
[156] Zgusta 1964: § 466-5, 466-9.
[157] Zgusta 1964: § 466-8; LGPN V.C. :133 s.v. Ειμμα.

ayakta ve kısa etekli giysili olan üçüncü figür, yüzün çene kısmı aşağıya doğru uzatıldığı için sakallı erkek olmalıdır. Sol kolunu yanda, aşağıya doğru uzatmış, sağ kolunu ise dirsekten kıvırarak sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. 2. Panoda, cepheden, ayakta duran, *chiton* ve *himation* giyimli iki kadın betimlenmiştir. *Pudicitia* tipindedirler. Bu panonun *girland* boşluğunda tek satırlık, çok tahrip olmuş *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Yayın: Yılmaz 2005: 87, Resim 30.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 6 Aslantaş (Resim 118-120)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü Yaylası

Malzeme: Sarı renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 56 cm. Gen: 57 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Ali Karaca'nın evinin duvarında kullanılmıştır. *Stel*in sol tarafı kırık ve eksiktir. Dış kenarlara *plaster*ler ve orta panoda her iki yanda kaide ve başlıkları genel hatları ile belirtilmiş sütunlar yerleştirilerek, üç pano halinde resim alanı düzenlenmiştir. Bu *plaster* ve sütunlar yan panolarda üçgen alınlık, orta kısımda ise yuvarlak kemeri taşırlar. Üçgen alınlığın sadece bir kısmı görülür. Soldaki ilk panoda cepheden, ayakta duran ve kısa etekli giysi ile erkek figür betimlenmiştir. Bu figürün başı tahrip olmuştur. Kollarını bel hizasında birleştirmiştir. Orta panoda ayakta duran, cepheden üç figür görülmektedir. Bu figürlerden ilk ikisi, üçüncü figürden daha kısa boyludurlar. İlk sıradaki figür kız çocuk, ikincisi ise erkek çocuk olmalıdır. Kız çocuk *pudicitia* tipindedir. Erkek çocuk diz hizasına kadar uzanan bir giysi taşımaktadır. Kollarını bel hizasında birleştirmiştir. Orta sahnenin üçüncü figürü, cepheden, ayakta duran, *chiton* ve başını da örten *himation* giysili kadın figürüdür. Üçüncü panoda ayakta duran iki figür olduğu, kullanılan yerel malzemenin düşük kalitesi ve aşınma nedeniyle zorlukla seçilebilmektedir. Olasılıkla ilk figür erkek, onun solunda duran figür kadın figürüdür.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 7 Aslantaş (Resim 121-124)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü Yaylası

Malzeme: Sarı renkli yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 48 cm. Gen: 49 cm. Der: 19 cm.

Tanım:

Yayla evinin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. *Stel*in sol kenarı kırık ve eksiktir. Enine dikdörtgen bir panel içerisine yan yana ayakta duran, cepheden 3 erkek, 3 kadın olmak üzere 6 figür işlenmiştir. Figürler soldan sağa bir erkek bir kadın olarak devam eder. Sol baştaki figür ayakta duran, cepheden, diz hizasında biten kısa

etekli giysisi ile bölgedeki *steller*de betimlenen erkek figür tipleri ile benzer özellikler taşımaktadır. Pelerini omuzlarını örterek kısa elbisenin hemen üzerine kadar uzanmaktadır. Kumaş kıvrımları ve yüzün hatları seçilememektedir. Sağ kolunu dirsekten yukarı doğru kıvırmıştır. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru uzanmış ve elinde yuvarlak bir kalkan tuttuğu anlaşılmaktadır.

Kadın figürleri başlarını da örten *himationlarının* içine etek kısmında dikey plilere sahip *chiton* giymişlerdir. Sağ kolları dirsekten kıvrılarak elleri sol göğüsleri üzerine yerleştirilmiştir. Diğer iki erkek figürü de aynı pozda betimlenmişlerdir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020: 17, Resim 10.

Tarih: İS. 2. yüzyıl sonu- İS 3. yüzyıl.

EDS 8 Aslantaş (Resim 125-126)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Yaylası

Malzeme: Yöresel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 42 cm. Gen: 46 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Çeşme duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Eserin üzerine defalarca kireç sürüldüğü için figürlerin detayları belli değildir.

Üzerinde cepheden betimlenmiş dört figür görülmektedir. Dikdörtgen formlu bezeme alanının sol tarafında yer alan ilk figür bayan, onun sağındaki figür ise yüksek kare formlu bir podyum üzerinde ayakta duran erkek çocuktur. Üçüncü ve dördüncü figürler bayan figürleridir. Kadın figürleri üzerlerine başlarını da örten *himation* ve içlerine *chiton* giymişlerdir. Sağ ellerini dirsekten yukarı doğru uzatmış, elleri ile omuzları hizasında *himation* kumaşının kenarını tutar pozda verilmiştir. Sol elleri bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol baştaki ve dördüncü sıradaki kadınların *chiton* kıvrımları seçilememekte, üçüncü sırada bulunan kadının ise *chitonunun* dikey kıvrımları belirgindir.

Yayın: Baldıran-Pehlivan 2020, 23, Resim 14.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 9 Aşağı Eşenler (Resim 127-128)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Aşağı Eşenler Mahallesi

Malzeme: Sarı renkli Yöresel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 34 cm. Gen: 55 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Cami duvarında devşirme olarak kullanılmıştır. Eserin üzerindeki *Grekçe* yazıt ve figürler kabartma olarak değil, kazıma ile yapılmıştır. Üst kısımda üç satırdan oluşan

Grekçe yazıt vardır. Sol ve sağda üçgen alınlık çizgilerle verilmeye çalışılmıştır. Bu yazıtlı ve alınlıklı kısmın altında, sadece başları görülebilen üç figür işlenmiştir. Sağdaki figürün yanına çok basit olarak başlığı olan sütun çizilmiştir.

Reginus, [.]pha[---] ve Pas(?) kardeşlerin babaları için yaptırdığı mezar steli

Ṛηγεῖνος καὶ Ḍ̣ΦΑ[--- καὶ ---?]

2 Πας(?) ἀνέστησαν ΠΑ[---

[.]N̤A τὸν πατέρα μ(νήμης) χ(άριν).

*"*Reginus *ve Epha[--- ve] Pas(?) babaları Pa[---] anısına yaptırdılar".*

Satır 1: Son harfleri kayıp olan isim Ἔφα[λος] (Ephalos) diye tamamlanabilir.

Satır 2: Πας diye yaygın bir şahıs ismi olmakla beraber, stelin sağ tarafı kırık olduğundan ilk satırda ne kadar harf kaybı olduğunu bilemiyoruz. Bu nedenle, bu, ilk harfleri birinci satırın sonunda kalmış bir isim de olabilir. Bu durumda bu isim yerine [Πα]|πας, [Παπ]|πας gibi başka alternatif isimler düşünülebilir.

Satır 2-3: πατέρα "baba" sözcüğünün artikeli (τὸν) -]N̤A harflerinin sonuna da eklenebilir ve baba adının -νατος bitimli bir isim olabileceği göz önüne alınabilir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 17, Resim 16.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 10 Aşağı Eşenler (Resim 129-133)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Hamzalar kasabası.

Malzeme: Sarı renkli Yöresel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 66 cm. Gen: 70 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Aşağı Eşenler Mevkii'nde, cami duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Stelin üst orta kısmı çimento harç ile kapanmıştır. Üst kısımda kazıma ile iki üçgen alınlık işlenmiştir. Alınlıkların içinde üç satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Alttaki bezeme alanında altı figür görülmektedir. Figürlerin olduğu alanın ortasına başlık ve kaidesi olan bir sütun yerleştirilerek bu alan iki panoya ayrılmıştır.

Her panoda cepheden betimlenmiş üçer figür bulunmaktadır. Sol panodaki ilk figür kadın, onun sağındaki iki figür erkektir. Aynı sahne sağdaki panoda da işlenmiştir. Kadın figürlerinin ikisi de başlarını örterek ayak bileklerine kadar uzanan *himation* giyimlidirler. *Himationlarının* kıvrımları dikey, kalın pliler halindedir. Sağ kollarını dirsekten kıvırarak, sağ ellerini göğüslerinin üzerine yerleştirmişlerdir. Yüzlerinin fizyonomileri belirgin değildir. Sol panoda cepheden ve ayakta durur pozda betimlenmiş olan erkek dizlerine kadar uzanan ve etek uçları püsküllü kısa giysilidir. Sağ omuzundan sol kalçaya uzanan, sadak kemeri belirgindir. Dirsekten kıvırarak yukarıya uzattığı sol eliyle ucu yere kadar uzanan bir mızrak tutmaktadır. Sağ kolu yanda ve yine dirsekten

kıvırıp ileriye doğru uzattığı sağ elinde küçük bir kalkan tutmaktadır. Yanında duran erkek figür, dizlerine uzanan, verev kumaş katlarına sahip *himation* giyimlidir. Sağ kolu *himation* kumaşı içinde, kolunu dirsekten kıvırarak sağ elini sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu aşağıya doğru uzanmış, sol eli bel hizasında durmaktadır. Sağ panodaki figürler de adeta aynı şablonla yapılmış gibidir. Bezeme alanının üstünde üç, altında da iki satırlık *Grekçe* yazıt seçilmektedir:

NA[----------

---]PIA[----------

[-1/2-]APIOΣ ẠṆA[. . .]E[. .]

FİGÜRLÜ ALAN

τὸ]ν πατέρα αὐ[τ]οῦ Κ[α]ρμαιν ΑΚ[---

---] Ἑρμοῦ ΤΟΥΜ[---

Taş üzerindeki harç temizlenmeden okunması imkânsızdır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023:16, Resim 15.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 11 Avdan (Resim 134-139)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Avdan Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Mermer

Ölçüler: Yük: 45 cm. Gen: 63 cm. Der: 19 cm.

Tanım:

İki yönü bezemeli olan *stel* kuran kursunda muhafaza edilmektedir. Ön cephede *symposion* sahnesi betimlenmiştir. Stelin sol alt kısmı kırık ve eksiktir. Soldan başlayarak klinenin üzerine oturmuş iki kadın, *kline* üzerine uzanmış üç erkek figür işlenmiştir. *Klinenin* önünde ortada, yuvarlak tablalı, üç ayaklı sehpa *(mensa tripes),* solunda biri yün sepeti *(kalathos)* diğeri *oinochoe* olan iki kap, sağında ise *krater* bulunmaktadır. Figürlü alanın üst kısmında üç satır, alt kısmında ise tek satırlık *Grekçe* yazıt dikkati çekmektedir. Stelin sağ yan yüzü de işlenmiştir.

Sol baştaki iki kadın figürün ayak kısımları kırıktır. İlk figür cepheden, ayakta duran, başını da örterek aşağıya doğru uzanan *himation* giysisi içinde betimlenmiştir. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak, sağ elini sol omuzuna yerleştirmiştir. Sol kolu yanda, aşağıya doğru uzatılmıştır. Yüzü çok aşınmıştır. Bu figürün hemen sağında, *klinenin* yanında oturan bir kadın figürü görülmektedir. Bu figür de çok aşınmıştır. Ayakları tornada yapılmış gibi işlenmiş *klinenin* üzerinde uzanmış üç erkek betimlenmiştir. İlk erkek "V" yakalı giysisi ile sol kolu üzerine uzanmış pozdadır. Sağ omuzu üzerindeki boşluğa "A" harfi ve orak yerleştirilmiştir. İkinci erkek de aynı pozda verilmiş, diğerinden farklı olarak sağ kolunu yukarıya kaldırmış, sağ elinde tuttuğu çelengi önünde yatan erkeğin başının üzerine doğru uzatmıştır. Sağ omuzu üzerindeki boşlukta "A" harfi ve yanında pergele

benzer bir alet görülmektedir. Üçüncü erkek figürü ilk sıradaki ile benzer özellikler taşımaktadır. Bunun da sağ omuzu üzerindeki boşlukta keski ve çekiç aletleri bulunmaktadır. *Klinenin* üzerindeki yatak kalın ve her figürün altına gelen kısma beşer dikey çizgi işlenmiştir. Üçüncü figürün sırt kısmına bir yastık yerleştirilmiştir. Yastığın üzerindeki boşlukta taşçı ustalarının kullandığı *pergel* görülmektedir.

Sağ yan yüz üzerinde cepheden, ayakta duran, başını örterek aşağıya diz hizasına kadar uzanan *himation* ve *chiton* giysili bir kadın figürü işlenmiştir. *Himationa* sarılı olan sağ kolunu dirsekten yukarıya doğru uzatıp, sağ elini göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru sarkıtılmış, *pudicitia* tipinde kadın figürüdür. Sol omuzu üzerindeki boşlukta da bir *kirmen* ve *iğ* vardır. Figürün başının etrafında tek satırlık *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Celer ile Nana kardeşlerin ve Zea'nın mezar steli

Nạ[ν]α(?) Κάστορος θυγάṭηρ κὲ [.]-

2 ANAṆI[.] Κέλερα υἱὸν κὲ Ναν-

α<ν> θυγα(τέ)ρα

4 [μν]ήμης χάριν.

"Castor'un kızı Na[n]a ve [.]anani[s](?) oğulları Celer ve kızları Nana anısına (yaptırdılar)".

Yan yüz:

Αραρα

2 Ζε

α

4 ν.

"Arara, Zea için (yaptırdı/dikti)".

Arara, Isauria bölgesinden bilinen bir kadın adı.

Zea, Urfa Birecik'ten bir yazıttan biliniyor[158]. Doğu kökenli? bir kadın ismidir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2024: 112, Resim 126.

Tarih: İS 2. yüzyılın son çeyreği- İS 3. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 12 Bademli (Resim 140)

Bulunduğu Yer: Konya İli, Ahırlı İlçesi.

Malzeme: Gri renkli Yöresel Kireçtaşı

[158] Sterret 1888a, 433, Nr.626.

Ölçüler: Yük: 93 cm. Gen: 73 cm. Der: 65 cm.

Tanım:

Bademli Mahallesi, Ören Çiftlik'tedir. Dikdörtgen bir pano içerisinde kayık üzerinde bir *süvari* betimlenmiştir. Atın detayları belirgin olmasına karşın *süvari*nin baş kısmı kırık olduğundan zorlukla seçilebilmektedir. Süvari sağ eliyle atının dizginlerini kavramıştır. Atın koşum takımları ve yeleleri detaylı işlenmiştir. Atın ön ayaklarının önünde hilal motifi dikkati çekmektedir. Figürlü kısmın sol tarafında dört satırdan oluşan *Grekçe* yazıt yer yer seçilebilmektedir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2024: 57, Resim 70.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 13 Beşpınar (Resim 141- 144)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Beşpınar.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük.:82 cm., Gen.:81 cm., Der.:31 cm.

Tanım:

Sorkun Yaylası ile İshak Mahallesi arasında bulunmaktadır. Sağ ve sol kenarlarında kırıklar vardır. Üst kısımda enli bir silme vardır. Silmenin altındaki alan dış taraflarda iki üçgen alınlık, ortada ise basık yuvarlak kemerli bir niş ile üç panoya ayrılmış *alınlıksız stel*dir. İlk pano detayları işlenmeden, sadece konturları belirtilen iki sütun üzerinde üçgen alınlıklı ve içinde herhangi bezeme bulunmayan panodur. Alınlıklar tepe *akroterleri* çok kabaca belirtilerek iki bölümlü silmeler ile oluşturulmuştur. Kemer ve alınlıklar, başlıkları basit dikdörtgen şeklinde işlenmiş, yivsiz sütunlar tarafından taşınırlar. Üçgen alınlıkların altındaki panolar boş bırakılmıştır. Üçgen alınlıklarla yuvarlak kemerli niş arasındaki boşluklara *asma dalı* ve bu dala asılı olan dolgun taneli *üzüm salkımı* yerleştirilmiştir.

Ortadaki pano yuvarlak kemerli bir niş ve içinde ayakta duran, cepheden betimlenmiş üç figürün yer aldığı panodur. Üçüncü pano ilk panonun tekrarıdır. Üçgen kemerlerle yuvarlak kemerli niş arasındaki boşluklara *asma dalı* ve bu dala asılı olan dolgun taneli *üzüm* motifleri yerleştirilmiştir. Yuvarlak kemerli nişin içerisindeki figürlerden ilk ikisi erkek, üçüncü figür ise kadın figürüdür. Erkek figürler bir podyum üzerinde ayakta durmaktadırlar. Erkek figürleri diz kapaklarına kadar uzanan kısa etekli elbiseler giymişlerdir. Kolları elbise kumaşının içinde dirseklerinden kıvrılarak bel hizasında birleştirilmiştir. Üzerlerindeki elbiselerin kıvrımları eğik, çizgisel kıvrımlarla verilmiştir. Başlarının etrafını çevreleyen saçları geriye doğru taranarak, dikey kıvrımlarla işlenmiştir. Tüm figürlerin yüzleri aşınmıştır.

Soldaki kadın figürü de ayakta durmaktadır. Kadın figürünün boyu diğer iki figürden daha uzundur. Başını da örterek aşağıya, diz kapaklarına kadar uzanan *himation* ve içte *chiton* giyimlidir. *Himationun* kıvrımları diyagonal, *chitonun* dizden aşağıda yer

alan kıvrımları birbirine paralel ve dikey olarak işlenmiştir. Kadının kolları da erkek figürlerin kollarının duruşu ile aynı pozdadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3-4.yüzyıl

EDS 14 Bolat (Resim 145-146)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Beyaz Damarlı Gri Renkli Yöresel Taş

Ölçüler: Yük: 83 cm. Gen: 85 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda, yayla çeşmesinde devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Yanlarda üçgen alınlık, ortada ise istiridye motifli yuvarlak kemer ile üç panoya ayrılmıştır. Ortadaki yuvarlak kemeri başlıkları ve kaideleri de işlenmiş olan, *diagonal* yivli sütunlar taşımaktadır. Soldaki pano içinde cepheden, *himation* ve *chiton* giysili, *pudicitia* tipli bir kız çocuk, ortadaki panoda kız çocuk ile aynı tipte, cepheden bir kadın ve yanında cepheden, dizlerine kadar uzanan giysi içinde bir erkek figür işlenmiştir. Sağdaki panoda cepheden, dizlerine kadar uzanan giysisi ile bir erkek çocuk betimlenmiştir. Kemer aralarındaki boşluklarda üzüm salkımları betimlenmiştir. Üstteki silme üzerinde, okunamayan, çok tahrip olmuş *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023:32, Resim 29.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 15 Bolat (Resim 147)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Gri Renkli Yöresel Taş

Ölçüler: Yük: 48 cm. Gen: 74 cm. Der: 31 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda bulunmaktadır. Sağ tarafı kırık ve eksiktir. Üst kısımdaki iki silmenin altındaki alan dört *plaster* tarafından taşınan, dış kenarlarda üçgen, ortada yuvarlak kemerle üç panoya ayrılmıştır. Ortadaki yuvarlak kemerin yanlarındaki boşluklara asma dalından sarkan iri taneli üzüm salkımları ve asma filizleri işlenmiştir. Yuvarlak kemerin içinde ise altı yapraklı *rozet* vardır. Üçgen alınlığın sol tarafındaki boşluk da altı yapraklı bir rozet ile doldurulmuştur. Çift silmeli üçgen alınlığın içine de *palmet* yaprağı işlenmiştir. Sütunların yivleri ve *dor* başlıkları belirtilmiştir.

Her panoya ikişer figür yerleştirilmiştir. Figürlerin sadece baş kısımları görülebilmektedir. Stelin alt kısmı toprağa gömülüdür. İlk panodaki soldaki figür erkek, yanındaki ise kadın figürüdür. Ortadaki panoda da aynı düzende yerleştirilmiş bir erkek ve bir kadın figürü vardır. Üçüncü panoda ise solda kadın yanında erkek figür

bulunmaktadır. Erkek figürlerin saçları, geriye doğru taranmış olarak başlarının etrafını çevrelemektedir. İri gözlere ve kulaklarından çenelerine doğru uzanan bukleli sakallara sahiptirler. Figürler cepheden verilmişler ve üzerlerinde yuvarlak yakalı giysileri olduğu görülmektedir. Üst silmede tek satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır:

---]TẠKOΣ KOY[---

"Kou[---] oğlu [---]takos"(?).

İlk isim [Τα]τακος (Tatakos) diye tamamlanabilir. Tatakos Phrygia Bölgesi'nden birkaç yazıtla biliniyor.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 55, Resim 63.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 16 Bolat (Resim 148)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Gri Renkli Yöresel Taş

Ölçüler: Yük: 62 cm. Gen: 70 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Oldukça basit işçiliği vardır. Sol tarafı ve sağ alt bölümü kırık ve eksiktir. Sol tarafta kadın, sağında erkek figür betimlenmiştir. Bu iki figür el ele tutuşmuşlardır. Ellerinin üst kısmındaki boşluğa dizlerine kadar uzanan giysisi olan erkek çocuk figürü işlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 17 Bolat (Resim 149)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Gri Renkli Yöresel Taş

Ölçüler: Yük: 49 cm. Gen: 90 cm. Der: 25 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda bir evin duvarının temelinde devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Üstte dikdörtgen silme ve altında ince, üzeri çizgilerle adeta urgana benzer tarzda ikinci silme yapılmıştır. Yan taraflarda üçgen, ortada içi istiridye motifli yuvarlak kemerli alınlık vardır. Yuvarlak kemer, başlıkları olan iki sütun üzerine oturtulmuştur. Her panoda ikişer figür işlenmiştir. Yuvarlak kemerin iki tarafındaki boşluklara üzüm salkımları yerleştirilmiştir. Üçgen alınlıkların içinde de birer insan başı olduğu görülmektedir. Ancak figürler, çok yıprandığı için fizyonomik özelliklerini tanımlamak mümkün olamamaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 33, Resim 30.

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 18 Bolat (Resim 150)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Krem Renkli Yöresel Taş

Ölçüler: Yük: 65 cm. Gen: 75 cm. Der: 40 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda bulunmaktadır. Yanlarda üçgen, ortada yuvarlak kemerli ve içi istiridye motifli alınlıklara sahiptir. Yuvarlak kemer diğer Bolat örneklerinde olduğu gibi, başlıkları da işlenmiş olan sütunlar tarafından taşınmaktadır. Üçgen alınlık içindeki boşlukta *rozet* motifi yer almaktadır. Yuvarlak kemerli alınlığın yan taraflarında üzüm salkımları işlenmiştir. Yuvarlak kemerli alınlığın altındaki panoda ortada erkek ve her iki yanında kadın figürleri cepheden betimlenmişlerdir. Üçgen alınlıkların altındaki panolara ise herhangi bir figür işlenmemiştir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 33, Resim 31.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 19 Bolat (Resim 151)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Krem Renkli Yöresel Taş

Ölçüler: Yük: 67 cm. Gen: 64 cm. Der: 30 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'ndadır. Sağ ve sol tarafı kırık ve eksiktir. Üst bölüm diğer Bolat *stel*lerinde olduğu gibi yanlarda üçgen, ortada ise istiridye motifli, yuvarlak kemerli alınlıklara sahip üç panoya ayrılmıştır. Yuvarlak kemerleri, başlık ve kaideleri de işlenmiş olan, orta bölümleri *diagonal*, alt ve üst kısımları dikey yivli iki sütun taşır. Yanlardaki panolarda ikişer figür, ortadaki panoda ise üç figür betimlenmiştir. İlk panodaki soldaki figür seçilememektedir. İkinci figür cepheden betimlenmiş, dizlerine kadar inen giysisi olan erkek figürdür.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 56, Resim 65.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 20 Bolat (Resim 152-154)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Taş

Ölçüler: Yük:81 cm. Gen: 86 cm. Der:30 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda yayla evlerinin arasında serbest durmaktadır. Sağ tarafı kırık ve eksiktir. Üst kısmında, kalın dikdörtgen silme, altında daha dar bir silme vardır. Bu geniş silme üzerinde çok tahrip olduğu için okunamayan, tek satırlık ancak birkaç harfi seçilebilen *Grekçe* yazıt vardır.

Dar silmenin altında kalan alan, yanlarda üçgen, ortada yuvarlak kemerli bir alınlıkla üç bölüme ayrılmıştır. Yuvarlak kemerleri kaide ve başlıkları olan, üzerinde verev yivler bulunan sütunlar taşımaktadır. Figürlü alan da üç bölüme ayrılmıştır. Sol baştaki pano içinde, cepheden, ayakta duran, dizlerine kadar inen giysisi ile bir erkek çocuk betimlenmiştir. Erkek çocuk sağ kolunu dirsekten kıvırarak, sağ elini göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu, vücudunun yanında ve elbisesinin içinde aşağıya uzanmıştır. Ortadaki panoda sol tarafta bir erkek, yanında da bir kadın figürü işlenmiştir. Erkek figür, çocukla aynı pozda, cepheden, ayakta durur ve sağ kolu dirsekten kıvrılarak sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. Yanında duran kadın figürü, cepheden, ayakta, *himation* ve *chiton* giysisi ile *pudicitia* tipinde yapılmıştır. *Himation* kumaşı başını da örtmektedir. Üçüncü panoda tek bir erkek çocuk figürü, ilk panodaki erkek çocuk figürü ile aynı özellikleri göstermektedir. Tüm figürlerin yüzleri çok aşındığı için fizyonomileri hakkında herhangi bir şey söyleyebilmek mümkün değildir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan: 2023: 61, Resim 71.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 21 Bolat (Resim 155-156)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 65 cm. Gen: 92 cm. Der:33 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda yayla evlerinden birinin bahçesinde serbest olarak durmaktadır. Figürlü kısmın altında ince bir silme vardır. Bu silmenin üzerinde yuvarlak kemeri taşıyan, sağ ve sol taraflarda, üçgen formlu başlık ve kaideleri olan iki sütun sahneyi çevreler. Ortadaki alanda ayakta duran, cepheden betimlenmiş bir erkek ve bir kadın figürü yer alır. Kemerin sağ ve sol üst, yan kısımlarına, yuvarlak madalyon içinde altışar yapraklı iki *rozet* yerleştirilmiştir. Bezeme alanının dışında kalan boşluklar ise üzerinde filizleri, yaprakları ve dolgun taneli üzüm salkımları oln asma dalları ile bezenmiştir. Oldukça fazla tahrip olmuştur. Ortadaki panoda yer alan ilk figür dizlerinde sona eren elbisesi ile erkektir. Yanında da başını örterek dizlerine kadar uzanan *himationu* ve içinde etek kısmı ters "V" şeklinde kıvrımlara sahip *chiton* giyimli kadın yer almaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 62, Resim 73.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 22 Bolat (Resim 157-158)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Taş

Ölçüler: Yük:57 cm. Gen:62 cm. Der:30 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda, yayla evlerinin arasında ters olarak, serbest durmaktadır. Figürlerin olduğu alanın üzerine yuvarlak kemer yapılmıştır. Bu kemerin altında yan yana, ayakta duran, cepheden bir erkek ve bir kadın figür yerleştirilmiştir. Figürlerin olduğu alanın yan tarafları, plaster ya da sütunla sınırlandırılmamıştır. Figürlerin ayaklarının hizası altındaki bölüm çok hafif öne doğru çıkıntılı ve üzeri de kaba yonuludur.

Sol baştaki erkeğin yuvarlak başının üzerinde kulaklarının üstünden başlayıp alnın üzerini de çevreleyen saçı belirtilmiştir. Çene kısmında kısa sakalı vardır. Üzerindeki *himation* dizlerine kadar uzanmaktadır. Sol kolunu dirsekten kıvırarak sağ tarafa yöneltmiş ve sol eli ile sağ elini desteklemektedir. *Himation* kıvrımları doğallıktan uzaktır. Kolların altında sağa doğru, bel hizasından itibaren de sola doğru uzanan kıvrımlar işlenmiştir.

Kadın da cepheden, başını örten *himation* ve içte *chiton* giyimlidir. *Himationun* altında, alın kısmında saçları da seçilebilmektedir. Yanındaki erkek figür ile aynı duruşa sahiptir. *Himation* belinin altında, sağa doğru, birbirine paralel verev kıvrımlara sahiptir. *Himationun* altındaki *chitonun* dikey kıvrımları, ayakucuna kadar uzanmaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 64, Resim 75.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 23 Bolat (Resim 159)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi,

Malzeme: Gri Renkli Yerel Taş

Ölçüler: Yük:68 cm. Gen: 70 cm. Der:29 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'ndadır. Sol tarafı kırık ve eksiktir. Üst kısmında enli, dikdörtgen silme vardır. Silmenin altındaki figürlü alanda yuvarlak kemerli nişin içinde, ince bir podyum üzerinde, cepheden, ayakta duran bir erkek ve bir kadın figürü betimlenmiştir. Figürler çok tahrip olmuştur. Erkek figürü kısa *himationlu*, kadın ise diğer stellerde de gördüğümüz gibi içte *chiton*, *chitonun* üzerine de *himation* giyimlidir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 64, Resim 76.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 24 Bolat (Resim 160)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Bolat Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Taş

Ölçüler: Yük:82 cm. Gen:95 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda bir evin duvarında, devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alt kısmı kırık ve eksiktir. Üst kısmında enli, dikdörtgen formlu silme yapılmıştır. Bu silmenin altında urgan formlu, daha dar bir silme bulunmaktadır. Alınlıklı bölümde, yanlardaki alınlıklar üçgen, ortadaki alınlık ise yuvarlak kemerlidir. Alınlıklar çift silmelidir. Üçgen alınlıkların ortasında, birer tane küçük kalkan figürü yerleştirilmiştir. Yuvarlak kemerli alınlığın içinde ise istiridye motifi vardır. Alınlıkların aralarındaki alanlarda, yukarıdaki dar silmeye asılı gibi duran, dolgun taneli üzüm salkımları sarkmaktadır.

Alınlıkların altındaki alan, dış taraflarda plasterler, içte ise kaideli be başlıklı, gövdeleri *diagonal* yivli sütunlarla üç panoya ayrılmıştır. Sol ve sağdaki panolarda, cepheden, ayakta betimlenmiş birer kadın figürü görülmektedir. Sol panodaki kadının sadece baş kısmı mevcuttur, gövdesi kırıktır. Sağ panodaki kadın ise sağlamdır. Bu kadın figürü basitçe yapılmıştır. Sivri çenesi ve yuvarlak gözleri dışında, burnu ve ağzı işlenmemiştir. Başını örten *himationu* oldukça incedir. Elleri hemen boynunun altında birleştirilmiştir. Üzerindeki *himationun* kıvrımları, kollarının altından iki yana doğru verev olarak verilmiştir. *Chiton* ise belinden aşağıya doğru birbirine paralel dikey kıvrımlarla ayakuçlarına uzanır.

Ortadaki panoda sütun başlıklarına uçları tutturulan, yaprakları işlenmemiş, *girlanda* benzer bir motifin altında iki figür görülmektedir. Cepheden, ayakta betimlenmiş bir erkek ve bir kadın figürü yan yana durmaktadırlar. Erkek figür dizlerinin hemen altında sona eren *himationuna* sarınmıştır. Sağ kolu dirsekten kıvrılarak, sol göğsü üzerine yerleştirilmiştir. Sol kolu vücudunun solunda, aşağıya doğru sarkmaktadır. Alnını çevreleyen kısa saçları vardır. Yanındaki kadın başını örterek dizlerine kadar uzanan *himationu* ve içte ayakuçlarına inen dikey kıvrımlı *chitonu* ile görülmektedir. Bu kadının da kolları sağ panodaki kadın gibi göğüs üzerinde birleştirilmiştir. Bu figürlü alanın alt kısmında da bir sahne dikkatimizi çekmektedir. Soldaki panoda yer alan kadın figürünün altında, yukarıdaki figürlerden daha küçük bir kadın başı işlenmiştir. Üstteki sahne ile bu bölümü, yatay olarak uzanan asma dalı ayırmaktadır. Kadın başının solunda üzüm salkımı, tam ortada büyükçe bir asma yaprağı ve devamında tekrar üzüm salkımı görülmektedir. Bu üzüm salkımının hemen solunda, geriye doğru uzattığı sağ elinde kılıç tutan erkek figürü betimlenmiştir. Pozu nedeniyle bu erkek figürün *süvari* olması gerektiğini düşünüyoruz.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 65, Resim 78.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 25 Boyalı (Resim 161-164)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Boyalı Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük:108 cm. Gen:95 cm. Der:21,5 cm.

Tanım:

Motifler alçak kabartma olarak işlenmiştir. Eserin sağ tarafı üzerinde ve alt kısmında sonradan yapıldığını düşündüğümüz taraklama izleri görülmektedir.

Üst kısmında dikdörtgen bandın altında tek satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Yazıtlı bölümün altında, sol ve sağ tarafta üçgen, ortada yuvarlak kemerli ve iç kısmında istiridye motifi olan alınlıklara sahiptir. Sağ taraftaki motifler sonradan taraklandığı için görülememektedir. Alınlık boşluğunda *rüzgâr gülü* olan, tepe ve köşe *akroterleri* de işlenmiş olan üçgen ve yuvarlak kemerli alınlıkları, kaideleri ve *İon* başlıkları olan, gövdeleri yivsiz sütunlar taşımaktadır. Üçgen alınlığın altında, sütunların arasında kalan pano, adeta bir kapı gibi düzenlenmiştir. Dikdörtgen formlu bir çerçeve içerisine *rüzgâr gülü* motifi işlenmiştir. Çerçevenin üzeri de baklava dilimleri ile bezenmiştir. Yuvarlak kemerli, istiridye motifli alınlığın altındaki panonun da benzer biçimde düzenlendiği görülmektedir. Burada çerçevenin içindeki alan altı yapraklı *rozetlerle* doldurulmuştur.

Yazıt:

---]ΤΟΥΜΑΑΡΑΣ Ῥούφου μνήμης χά[ριν].

“Rufus oğlu Toumaras/Maras [filancanın] anısı için (bu steli yaptırdı)”.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyılın ikinci yarısı- İS 5. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 26 Boyalı (Resim 165- 167)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Boyalı Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Kireçtaşı

Ölçüler: Yük:58 cm. Gen:62 cm. Der: 18 cm.

Tanım:

Bir evin duvarında devşirme olarak kullanılmıştır. Sağ ve sol tarafı kırık ve eksiktir. Üst kısımdaki silme üzerinde tek satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Sol ve sağ kenarlarda olması gereken üçgen alınlıkların bir bölümü görülebilmektedir. Ortadaki panoda, üstte yuvarlak kemerli, *tepe akroteri* de işlenmiş alınlığın ortasına altı yapraklı *roze*t işlenmiştir. Alınlıklar *Dor* başlıklara ve konik kaidelere sahip, gövdeleri yivsiz sütunlar tarafından taşınmaktadır. Alınlıklar arasındaki boşluklarda *Grekçe* yazıt devam etmektedir. Üçgen alınlıkların altındaki panolarda sadece uçları başlıklara tutturulmuş, yaprakları işlenmemiş *Girlandlar* vardır.

Orta panoda cepheden, ayakta duran iki figür betimlenmiştir. Soldaki erkek figür dizlerinin hemen altında sona eren *himaton* giyimlidir. Sol kolu *himation* kumaşının içinde dirsekten kıvrılarak, sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. Sol kolu vücudunun yanında, aşağıya uzanmakta ve sol eli ile yanındaki erkek çocuğun elini tutmaktadır. Her iki figür sütun kaidelerinin *plinthe* yüksekliğinde olan bir *podyum* üzerinde durmaktadırlar. Erkek çocuk da kısa etekli bir giysi giymiştir. Sağ eli ile olasılıkla babası olan erkeğin elini tutar. Sol kolu vücudunun yanında, aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Sol elinde çantaya benzer bir nesne görülmektedir.

Yazıt:

[-ca. 3-]IA ἀνέστησεν ΣΕ[-ca. 3-]ΟΝ

2 υἱὸν αὐτῆς μ(νήμης) χ(άριν).

"[---]a kendi oğlu Se[---]os için anısına (bu steli dikti)".

Satır 1: [-ca. 3-]IA, *steli yaptıran kadının adı*

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 27 Çamlık (Resim 168- 171)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Çamlık Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük:54 cm. Gen:80 cm. Der:30 cm.

Tanım:

Çamlık Mahallesinde, İlkokulun bahçesinde, okul kapısının önünde, merdivenin sağ tarafında durmaktadır. Muhtemelen ikinci kullanımı bir çeşmede olmuştur. Ortası, suyu akıtmak amacıyla kırılmıştır.

Ayakta ve cepheden betimlenmiş, bir erkek ve iki kadın figürü betimlenmiştir. Ortadaki kadın figürünün göğüs kısmından yukarısı, oluk açıldığı için kırıktır. Sol baştaki erkek dizlerine kadar inen, çoban kepeneğine benzer, kalın kumaştan yapılmış bir giysi içindedir. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak elini sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu belirgin değildir. Ortadaki kadın figürü kollarını önde birleştirmiştir. Dirseklerinin altından üzerindeki *himationun* kumaşı aşağıya doğru düz ve kıvrımsız olarak sarkıtılmıştır. İçteki *chitonun* kıvrımları çok yüzeysel işlenmiştir. *Chiton* ayakuçlarına kadar uzanır. Sağ taraftaki kadın figürü de *himation* ve *chiton* giyimlidir. Her iki elbisenin de kıvrımları belli değildir. Sağ kolunu dirsekten kıvırıp, sağ elini bel hizasında sol tarafa yerleştirmiştir. İki figürün de başları çok aşındığı için yüz işlenişi ile ilgili bir şey söyleyebilmek mümkün değildir.

Yayın: Baldıran 2015a: 390. (Burada resimsiz ve kısaca tanımlanarak yayınlanmıştır.)

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 28 Dere (Resim 172- 177)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Dere Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük:65 cm. Gen:85 cm. Der: 39,5 cm.

Tanım:

Dere Mahallesinde, Belediye binasının bahçesinde muhafaza edilmektedir. Üst kısımda öne doğru hafif çıkıntılı, dikdörtgen bir silme vardır. Silmenin altındaki alan yan taraflarda yuvarlak kemerli, ortada üçgen alınlıkla üç bölüme ayrılmıştır. Yuvarlak kemerlerin boşluğuna daire içinde altı yapraklı rozet yerleştirilmiştir. Üçgen alınlık boşluğunda ise çok basit yapılmış bir büst görülmektedir. Alınlıklardan oluşmuş bu bölümden alttaki figürlü alana ince bir silme ile geçilmektedir.

Figürlü alan her iki tarafta kalın plasterlerle sınırlandırılmıştır. Bu alanda cepheden, ayakta duran dokuz figür betimlenmiştir. Sol başta yer alan iki figür erkek, yan tarafındaki altı figür kadın, sağdaki son figür erkek olmak üzere sıralanmaktadırlar. Sol baştaki iki erkek figürü yüksekçe bir podyum üzerindedir. Diğer figürlere göre kısa boylu oldukları için ailenin erkek çocukları olduklarını düşünüyoruz. Dizlerine kadar uzanan kısa etekli giysileri vardır. *Himationlarına* sarınmış olan sağ kollarını dirsekten kıvırarak ellerini sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. Kısa saçlara sahiptirler. Yüzleri çok aşındığı için fizyonomileri hakkında bir şey söyleyebilmemiz mümkün değildir.

İki erkek figüründen sonra yan yana ayakta duran kadınlar birbirleriyle aynı özellikleri göstermektedirler. Başlarını örterek dizlerine kadar inen *himation* ve *himationun* içine *chiton* giymişlerdir. *Himation* kumaşının içinde olan sağ kolları dirsekten kıvrılarak, sağ elleri sol göğüslerinin altına yerleştirilmiştir. Sol kollarını biraz aşağıda kıvırarak, sol ellerini göbekleri üzerine koymuşlardır. *Chitonlarının* birbirine paralel, dikey kıvrımları ayakuçlarına kadar inmektedir. Bu kadın figürlerinden birinci, üçüncü ve altıncı sırada olanlarının başları, üstteki silme hizasındadır. Diğer kadın figürlerini boyları ise silmenin biraz altındadır.

Dokuzuncu figür erkek figürüdür. *Himation* giyimlidir. Giysisinin boyu dizlerin altına kadar uzanmaktadır. Elbisesinin kıvrımları kadın figürlerinin taşıdığı *himationlarla* benzer özellikler taşımaktadır. Kollarını dirseklerinden kıvırarak, bel hizasında birleştirmiştir.

Yayın: Baldıran-Pehlivan 2020a: 52.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 29 Dere (Resim 178- 184)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Dere Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 79 cm. Gen: 121 cm. Der: 31 cm.

Tanım:

Dere Mahallesinde, Belediye binasının önündeki bahçede durmaktadır. Üst kısmında profilli bir silme yapılmıştır. Silmenin altındaki alan kenarlarda üçgen, ortada yuvarlak kemerli alınlıkla üç bölüme ayrılmıştır. Ortadaki yuvarlak kemerli alınlığın içi istiridye motiflidir. Soldaki üçgen alınlığın içi boş, sağ taraftaki üçgen alınlığın içinde ise bir erkek başı görülmektedir. Üçgen alınlıkların dış kenarlarına dair içinde, altı yapraklı rozetler yerleştirilmiştir. Yuvarlak kemerin yanlarında ise asma dalına asılı, dolgun taneleri olan birer üzüm salkımı işlenmiştir.

Her iki kenardaki plasterler düz yapılmıştır. Yuvarlak kemeri taşıyan sütunlar kaideli, *dor* başlıklı ve yivsizdir. İlk panoda bir ucu plastere, diğer ucu sütun başlığına asılı olan, kurdeleleri (*taenia*) olan, yaprakları da işlenmiş *girland* vardır. *Girlandın* altında cepheden, ayakta duran iki kadın figürü görülmektedir. İlk figür kısa boyludur. Her iki figür de benzer giyim ve duruşa sahiptir. Kısa boylu olan figür ailenin kız çocuğu olmalıdır.

Yuvarlak kemerin altındaki ikinci panoda cepheden, ayakta ve yan yana duran üç erkek figür betimlenmiştir. Dizlerinin altına kadar uzanan *himation* giyimlidirler. Kollarını göbekleri hizasında birleştirmişlerdir. İlk iki figürün yüzleri çok aşınmıştır. Üçüncü figürün ise sadece saçları sağlamdır. Alın kısmını saran, geriye doğru taranmış dik saçları vardır. Üçüncü panoda da yine ilk panoda olduğu gibi *girland* işlenmiştir. Burada cepheden, ayakta duran, *himationları* dizlerinin altına kadar uzanan iki erkek figür betimlenmiştir. Her ikisinin de boyları kısa olduğu için ailenin erkek çocukları olması gerektiğini düşünüyoruz. *Himation* kumaşının içindeki sağ kollarını dirsekten kıvırarak sağ ellerini sol göğüsleri altında, yatay olarak uzatmışlardır. Sol elleri, yanda göbek hizasına yerleştirilmiştir. İlk erkek çocuğun saçları kısa ve dik olarak adeta *şua* tacı görünümünde işlenmiştir. Diğer erkek çocuğun saçları daha yumuşak biçimde alnın üzerinde, geriye doğru taranmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020a:53.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 30 Dere (Resim 185- 189)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Dere Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 65 cm. Gen: 84 cm. Der: 40 cm.

Tanım:

Dere Mahallesinde, Eski Belediye binasının bahçesindedir. Üst kısmında silme olmayan, boş bir bölümün hemen altında yanlarda yuvarlak kemerli, ortada üçgen alınlığı olan steldir. Büyük oranda aşınmıştır. Yuvarlak kemerlerin içinde, etrafı daire ile çevrilmiş, altı yapraklı *rozet* motifleri zorlukla seçilebilmektedir. Üçgen alınlığın içine kanatlar açık olarak, başı sola dönük *kartal* figürü işlenmiştir. Bu alınlıkların oluşturduğu bölümden alttaki figürlü panoya ince bir silme ile geçilmektedir.

Sol ve sağ yan taraflarda plaster yapılmadan, neredeyse yuvarlak kemerlerin ortasına kadar olan alan boş bırakılmıştır. Orta kısımda dikdörtgen bir pano içinde, cepheden, ayakta duran altı figür betimlenmiştir. Bu panoda betimlenmiş olan dördüncü figürün sadece baş kısmı görülmektedir. Boynun alt kısmından itibaren gövdesi kırıktır.

Soldan başlayarak ilk figür kısa boylu, cepheden ve ayakta duran erkek çocuk figürüdür. Alçak bir platform üzerindedir. Kollarını *himationun* içinde göğsü üzerinde birleştirmiştir. Solunda cepheden, ayakta duran ve ilk figürden daha uzun boya sahip bir kız çocuk işlenmiştir. *Himation* ve içte *chiton* giyimlidir. Başı örtülü değildir. Kolları *himationun* içinde göğüs hizasında birleştirilmiştir. Üçüncü sıradaki kadın figürünün *himationu* başını da örterek dizlerine kadar uzanmaktadır. Dizlerinin altından *chitonun* kıvrımları dikey plilerle ayakuçlarına inmektedir. Kollar *himation* kumaşına sarılı olarak bel hizasında birleştirilmiştir. Dördüncü sıradaki figürün sadece başı seçilebilmektedir. Yüzdeki uzuvlar ise hiç görülememektedir. Beşinci figür de üçüncü sıradaki kadın figürü ile aynı özellikleri göstermektedir. Bu iki figürün başları, gövdelerine göre oldukça büyük işlenmiştir. Altıncı ve son figür cepheden, ayakta ve *himation* giyimli erkektir. Kolları *himationun* içinde bel hizasında birleştirilmiştir.

Yayın: Sadece katalog bilgileri, kısaca verilmiştir. Baldıran- Pehlivan 2020a: 53-54.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 31 Dere (Resim 190- 191)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Dere Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 44 cm. Gen: 62 cm. Der: 26,5 cm.

Tanım:

Dere Mahallesinde, Eski Belediye binasının bahçesindedir. Dikdörtgenler prizması şeklinde, üst orta kısmı kırıktır.

Bezeme ön yüzdedir. Sol tarafta, yuvarlak kemerli bir niş içerisinde, cepheden ve ayakta duran kadın betimlenmiştir. Nişin sol ve sağ tarafındaki plasterlerin üst kısmı, yukarıya doğru, kemerin iki yanına uç kısımları sivri yapılarak uzatılmıştır. Stilize köşe *akroteri* havası verilmeye çalışılmıştır.

Nişin içerisindeki kadın *himation* ve *chiton* giyimlidir. *Himation* kadının başını örtmektedir. İçine yuvarlak yakalı ve dizlerden itibaren ortada "V" şekli oluşturarak yanlarda devam eden plilere sahip *chiton* giymiştir. Kadının yüzü kırılmıştır. Sağ kolunu dirsekten kıvırmış ve elini sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. *Himationun* kumaşının ucu sağ bilek altından sola yöneltilmiş ve sol bilek üzerinden aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Sol kolu vücudunun yanında ve sol elinde sol göğsün hemen altına kadar uzanan, uç kısmında haşhaşa benzer bir motif olan asayı tutar pozda işlenmiştir.

Nişin yanındaki alana kazıma olarak, içinde altı yapraklı rozet olan bir daire çizilmiştir. Figürlü alanın üzerinde üst satırı silinmiş üç satırdan oluşan *Grekçe* yazıt kazınmıştır:

Yazıt:

Ναννα Ἀντωνίου θυγάτηρ

2 μνήμης χάριν.

"Antonius'ın kızı Nanna anısı için (yaptırdı)".

Günümüzde yazıtın orta kısımlarının tıraşlandığını görüyoruz.

Yayın: Baldıran –Pehlivan 2020a: 54; Swoboda vd.1935: 63'de çizim olarak verilmiştir.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 32 Dere (Resim 192- 193)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Dere Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 67,5 cm. Gen: 98 cm. Der: 37 cm.

Tanım:

Dere Mahallesi, Saçlar Mevkiinde bulunmaktadır. Sağ köşesi ve alt kısmı kırıktır. Figürlü alanın sol üst kısmında daire içerisinde altı yapraklı rozet görülmektedir. Figürlü alan herhangi bir çerçeve içine alınmadan, dikdörtgen formda düzenlenmiş ve burada altı figür betimlenmiştir.

Soldan başlayarak ilk üç figür, cepheden ve ayakta duran kadın figürleridir. Devamında üç erkek figür bulunmaktadır. Erkek figürleri çok aşınmıştır. Seçilebildiği kadarı ile bu figürler bir *kline* üzerinde, sol dirseklerini yatağa dayayıp, uzanmış pozda yapılmışlardır.

Kadın figürlerinden sadece üçüncü sırada olanın giysi kıvrımları belirgindir. Başını örterek aşağıda, dizlerine kadar vücudunu örten mantosu *(himation*) ve ortada "V" biçiminde olup yanlara doğru dikey form alan ince plili elbisesi *(chiton)* işlenmiştir. Kolları *himation* kumaşı içinde ve bel hizasında birleştirilmiştir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2022a: Resim 70.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 33 Dibektaşı (Resim 194)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Dibektaşı.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 41 cm. Gen: 46 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Dibektaşı Yaylasında, bir yayla evinin duvarında yapı taşı olarak kullanılmıştır. Dikdörtgen bir niş içerisinde, ayakta duran, giyimli bir kadın işlenmiştir. Figür oldukça aşınmıştır. Diğer stellerde gördüğümüz kadın figürleri ile benzer özellikler taşıdığını söyleyebiliriz. Kabartmanın konturlarından anladığımız kadarı ile *himation* ve *chiton* giyimli olmalıdır. Elbise ve vücut detayları, kabartmanın üzeri tıraşlandığı için ne yazık ki seçilememektedir.

M. Yılmaz tarafından bu kabartma işlevi belirsiz kabartmalar sınıfında ele alınarak, Kybele olarak yorumlanmıştır.

Yayın: Yılmaz 2005: 103, Resim 41.

Tarih: İS 4. yüzyıl

EDS 34 Dülgerler (Resim 195- 196)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesinde

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 69 cm. Gen: 82 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Meydanda, O. Şimşekler 'in evinin duvarında kullanılmıştır. Sağ tarafı kırık ve eksiktir. Üst kısımda iki satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Yazıtlı kısmın altında, içi *istiridye* motifli, yuvarlak kemerli iki niş işlenmiştir. *İstiridye* motifleri, halat biçiminde yapılmış bir kuşak üzerindedir. Bu bölüm ince, dikdörtgen bir silme ile alttaki alandan ayrılmıştır. *İstiridye* motifli, nişlerin alt kısmı, başlıkları olan ince iki sütunla, dikdörtgen formlu iki bezeme alanına ayrılmıştır.

İlk bezeme alanının ortasında, daire içine alınmış altı yapraklı *rozet* motifi görülmektedir. İkinci bölümde ise sarmaşık dalları arasında bir *orak* dikkati çekmektedir. Tüm motifler kazıma olarak yapılmışlardır. Bu bezeme alanının alt kısmı ince, kazıma çizgi ile sınırlandırılmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2022a: Resim 125.

Tarih: İS 4. yüzyıl

EDS 35 Dülgerler (Resim 197- 200)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Gri Damarlı, Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 60 cm. Gen: 65 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

S. Alptekin'in evinin duvarında kullanılmıştır. Eserin sağ ve sol tarafı kırık ve eksiktir. Kırık olan sol tarafta, sekiz satırlık *Grekçe* yazıt olduğunu günümüze ulaşabilen

harflerden dolayı anlayabiliyoruz. Üst silme üzerinde de tek satırlık *Grekçe* yazıt görülmektedir.

Figürlerin işlendiği alan sol ve sağ taraftan, kesik konik formlu kaide ve başlıklara sahip, yivsiz iki sütun tarafından çerçevelenmektedir. Sütunların arasında, her ikisi de alçak bir platform üzerinde, cepheden ve ayakta duran, giyimli kadın figürleri yer almaktadır. Kadınlar *chiton*larının üzerine, kalın kumaştan yapılmış, başlarını da örten *himation* giymişlerdir. *Chiton* kıvrımları işlenmemiştir. *Himationlarının* altında, saçları da gösterilmiştir. Yüzleri yuvarlak, dolgun ve gözleri iri yapılmıştır. Sağ kollarını *himation*larının içinde, dirseklerinden kıvırarak, ellerini sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. Sol kolları aşağıya sarkıtılıp, elleri göbekleri hizasında sağa yöneltilerek durmaktadır. Kırık olan sağdaki panoda da aynı tarzda bir başka kadın figürünün vücudunun çok küçük bir bölümü, başının yarısı ve omuz kısmı görülebilmektedir.

Yazıt:

---]Α καὶ ἑαυτὸν μνήμ[ης χάριν]

"[---] ve kendi anısı için".

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2022a: Resim 110.

Tarih: İS 3. Yüzyıl.

EDS 36 a Dülgerler (Resim 201)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 50 cm. Gen: 56 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

S. Çalışkan'ın evinin duvarında kullanılmıştır. Üst ve sağ tarafı kırık ve eksiktir. Üstte altı satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Yazıtın bulunduğu alan dar bir silme ile alttaki bezeme alanından ayrılmıştır.

Kaide ve başlıkları işlenmiş olan iki sütun bezeme alanını sınırlar. Bu *stelin* bölgede saptadığımız diğer *stellerdeki* gibi üç panodan oluştuğunu düşünüyoruz. İlk panonun üst kısmında, çift silmeli, yuvarlak kemerli istiridye motifli bir niş görülmektedir. Bu nişin alt kısmında orta bölümü beş kıvrımlı bir bantla tutturulmuş, yan tarafları helezonik kıvrımlı bir kuşak bulunur. *İstiridye* motifli nişin altında, uçları yanlardaki sütunların ortasına asılmış olan yaprakları da işlenmiş *girland* ve *girland* boşluğunda stilize *rüzgâr gülü* vardır.

Sahneyi sınırlandıran sütunların üzeri, bölgede daha önce rastlamadığımız şekilde düzenlenmiştir. Sütun başlıklarının altında, üst üste yerleştirilmiş iki çapraz motif görülmektedir. Bunların altında da yan taraflardaki *girlandların* sarmaşık yaprağı biçimindeki kurdela *(taenia)* uçları çapraz olarak yerleştirilmiştir. Kaidenin hemen üzerinden çıkan sarmaşık dalı ve üzerindeki yapraklar da sütun gövdesine doğru

uzatılmıştır. İkinci panoda da benzer düzenleme yapılmıştır. Bu panoda sadece *girland* boşluğuna dört yapraklı rozet işlenmiştir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2022a: Resim 111.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 36 b Dülgerler (Resim 202-203)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 58 cm. Gen: 41 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

S. Çalışkan'a ait evin duvarında kullanılmıştır. Yukarıda anlattığımız stelin parçası olmalıdır. Üst kısmında altı satırlık *Grekçe* yazıt bulunmaktadır. Stelin sağ yan taraftaki üçüncü panosunun bir kısmıdır. Yazıtlı bölümün altında ince bir silme ve onun da altında istiridye motifli, yuvarlak kemerli bir niş yer alır. Sağ dış taraftaki sütun da yukarıda anlattığımız şekilde, üst üste işlenmiş çapraz motif ve onun altında uç kısmı sarmaşık yapraklı *girland kurdelesi (taenia)* ile sonuçlanır. 36 a ve 36 b olarak kodladığımız iki stel parçası aynı stele ait parçalar olmalıdırlar. Bu stel parçalarından 36 a olan parça çatıya yakın bir yerde bulunduğu için fotoğraflar aynı açıdan çekilememiştir.

Yazıt:

Χ̣ανηϊ̣ος(?) θυγά[τηρ] ἐπο[ίησε]
τὸν τάφον καὶ [ἀν]έθηκε [τὴν]
στήλην Αὐρη[λί]ου Ταρασ[ιος]
τοῦ ἀνδρὸς α[ὐτ]ῆς μνήμ[ης]
χάριν. Νέστω[ρ] Νηνιος ἀπ[ήρ]-
τισε τὸν τάφον.

"Khanenis(?)'in kızı kendi kocası Aurelius Tarasis'in anısı için mezarını yaptırdı ve stelini dikti. Nenis oğlu Nestor mezarı tamamladı".

Str. 1: Χ̣ανηϊ̣ος(?) (Khanenis) yeni bir yerel isim olmalı.

İsimlerin önüne Aurelius- Aurelia ön adının konması Marcus Aurelius Antoninus Caeser Dönemi'nde, Roma İmparatorluğu egemenliği altında yaşayan özgür insanların vatandaşlık hakkından yararlanmaları için İS 212 yılında çıkarılan "Constitutio Antoniniana" yasasından sonra olmuştur. Kanun çıkınca birçok insan bu ön adı almıştır. Bu durum İS 212- 300 yılları arasında görülür[159].

[159] Ramsay 1904,: 291.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2022a: Res. 114.

Tarih: İS 4. Yüzyıl.

EDS 37 Dülgerler (Resim 204- 210)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 72 cm. Gen: 98 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

S. Çalışkan'ın evinin duvarında kullanılmıştır. Sol yan kısmı kırık ve eksiktir. Üst kısımda silik, iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt görülmektedir. Sol başta hareket halinde üzerinde süvarisi olan bir at, atın önünde yan yana sıralanmış beş figür yer almaktadır.

Hareket halinde gösterilen at sol ön bacağını hafifçe kaldırmış ve dizden kıvırmıştır. Atın diğer üç bacağı aynı hizada yapılmıştır. At figürünün koşum takımları işlenmiştir. Sırtında eyeri de belirtilmiştir. Atın başı profilden verilmiş ve yeleleri de sırt hizasına kadar betimlenmiştir. Başı cepheden gösterilen, iri yuvarlak gözlere sahip olan süvari sağ kolunu dirsekten yukarıya doğru kıvırarak, sağ elinde tuttuğu mızrağı fırlatır pozda işlenmiştir. Sol kolu geride ve atın dizginlerini kontrol etmektedir.

Atlı süvarinin önünde bir kız, onun yanında ise bir erkek çocuk figürü bulunmaktadır. Bu iki çocuk figürü oldukça yüksek bir platform üzerinde ayakta durmaktadırlar. Çocuklardan sonra sırasıyla kadın, erkek ve kadın olmak üzere üç figür işlenmiştir. Kız çocuk ve kadın figürleri *chitonlarının* üzerine başlarını da örten *himation* giymişlerdir. Erkekler ise dizlerine kadar inen kısa etekli *himation* giyimlidirler. Tüm figürlerin sağ kolları *himation* kumaşı içindedir ve ellerini sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. Oval yüzlerinde iri, badem biçimli gözlere sahiptirler.

Yayın: Yılmaz 2005: 242, Resim 132.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 38 Dülgerler (Resim 211- 214)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 57 cm. Gen: 84 cm. Der: 37 cm.

Tanım:

A. Tutuş'un evinin duvarında kullanılmıştır. Sağ tarafında ve alt kısımda kırıklar vardır. Üstte tek satırdan oluşan Grekçe yazıt görülmektedir. Ön yüzde dikdörtgen formlu çerçeve içinde ayakta duran dört figür betimlenmiştir. Soldan ilk figür kız çocuğu, diğer ikisi ise erkek çocuk figürleridir. Bu üç çocuk el ele tutuşmuşlardır. Sağda ayakta duran erkek ise bu üç figürden daha uzun boyludur.

İlk figür sağ kolunu yan tarafta bulunan ağaca uzatmış ve ağacın dalını tutmaktadır. Sol eli ile de yanında duran erkek kardeşinin elini tutmuştur. Yüz hatları ve saçları detaylandırılmadan kabaca belirtilmiştir. Saçları omuzlarına kadar inmektedir. Kalın kumaşlı ve kıvrımı olmayan, ayak bileklerinin hemen üzerine kadar uzanan, tek parça bir elbise giymiştir. Yanında duran erkek kardeşi de sağ eli ile kız kardeşinin elini tutmuştur. Sol kolunu da yanında duran erkek çocuğa uzatmış ve el ele tutuşmuşlardır. Üçüncü sıradaki erkek çocuk sol kolunu dirsekten kıvırarak, sol elini bel hizasında sağa yönelik olarak yerleştirmiştir. Erkek çocuklar tek parçadan oluşan ve dizlerinin hemen altına kadar uzanan kısa etekli ve kıvrımı olmayan elbiseler içinde betimlenmişlerdir. Dördüncü sıradaki, diğerlerinden uzun boylu olan erkek figür sağ kolunu dirsekten kıvırıp, sağ elini sol göğsü üzerine koymuştur. Sol kolu vücudunun yanında, aşağıya doğru uzanmış ve sol eli kasık hizasında sağa doğru yerleştirilmiştir. Figürlerin hiçbirisinin yüz hatları belli değildir.

Yazıt:

ΠΑΠΠΟΥ ΓΑΙΟΥ ΜΗΜΕΝΟΝ

Çevirisi:

"Gaios ve oğlu Papios'un mezar anıtı".

Yayın: Yılmaz 2005: 243.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 39 Dülgerler (Resim 215-216)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerler Mahallesinde, Caminin duvarında kullanılmıştır. Yüksekte olduğu için ölçülerini almak mümkün olmamıştır. Üst silme üzerinde silik, okunamayan dört satırlık Grekçe yazıt vardır. Figürlü alan her iki tarafta kaideleri ve *ion başlığının* stilize edilmiş şekli olan volütlü başlıkları olan, gövdesi burmalı yivli sütunlarla sınırlandırılmıştır. Bu sütunlar arasında üç kadın, bir erkek figürü cepheden, ayakta durur pozda betimlenmiştir.

Kadın figürleri hemen hemen aynı yükseklikte birer podyum üzerinde durmaktadır. Sağdaki erkek figür ise yüksek bir podyum üzerindedir. Bu erkek figür diğer bireylerden kısa boylu olduğu için ailenin erkek çocuğu olduğunu düşünüyoruz. Kadınlar başlarını örterek dizlerine kadar uzanan *himation* giyimlidirler. *Himationlarının* içine giydikleri *chiton*, dikey kıvrımlarla ayakuçları üzerine, yanlara doğru açılarak düşmektedir. Üç kadın figürü aynı özellikleri taşımaktadır. Sağ kollarını dirseklerinden kıvırarak, ellerini sol göğüsleri üzerine yerleştirmişlerdir. Sol kolları vücutlarına bitişik olarak aşağıya uzanıp, sol ellerini bellerinin altında hafifçe sağa uzatarak, elbiselerinin kumaşını tutmaktadırlar. Yüzleri çok aşınmıştır. Yüksek bir podyum üzerinde cepheden, ayakta duran ve üzerinde diz kapaklarına kadar uzanan, kalın kumaşlı bir giysi olan erkek çocuk da kadınlarda olduğu gibi sağ elini sol göğsü üzerine yerleştirmiş, sol kolu vücudunun yanında, elini bel hizasının altına uzatmıştır. Üzerindeki manto kepenek gibi yapılmıştır. Sol eli ile bu giysinin sağ taraftaki kumaşını tutmaktadır. Bu kalın mantonun içine elbise giymiştir.

Yayın: Yayınlanmıştır. Ancak yayında ostotek gövdesi olarak tanımlanmıştır: Yılmaz 2005: 247, Resim 135.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 40 Dülgerler (Resim 217-219)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 36 cm. Gen: 35 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerler Mahallesinde bir evin duvarında kullanılmıştır. Sol tarafı kırık ve eksiktir. Üst kısımda iki satırdan oluşan Grekçe yazıt bulunmaktadır.

Figürlü alan derinliği fazla olmayan dikdörtgen pano içerisindedir. Sağda çok kaba bir işçilikle yapılmış sivri çeneli baş, iri bir çift göz işlenmiştir. Gözlerin arasında kısa burun ve burnun altında da dudak basit çizgilerle belirtilmiştir. Başını *himation* kumaşı örtmektedir. Kulak hizasından yanaklar üzerine doğru üç bölümlü saç tutamı görülmektedir. Bu nedenle bu figür kadın olmalıdır.

Yazıt:

---? Νέσ]τωρ Νέστο-

2 [ρος ---? μ]νήμης χά-

[ριν].

"Nestor oğlu Nestor [---]? anısı için (yaptırdı)"

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: Resim121.

Tarih: İS. 4. yüzyıl.

EDS 41 Dülgerler (Resim 220- 223)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 30 cm. Gen: 37 cm Der: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerler Mahallesinde çeşmede kullanılmıştır. Sağ tarafı ve üst kısmı kırık ve eksiktir. Üst kısımda dört satırlık *Grekçe* yazıtı vardır. Sol tarafta başlıksız, kaidesiz ve yivsiz sütunlar tarafından taşınan yuvarlak kemerli niş görülmektedir. Nişin içi *istiridye* motifi ile doldurulmuştur. İstiridye motifinin altında ortasında üç boğumu olan, yanlara doğru uzayan bir kuşak bulunur. Altındaki dikdörtgen panoda uçları sütunlara asılı olan bir *girland* yer alır. *Girlandın* dış kenarlarından aşağıya doğru sarkan kurdelenin *(taenia*) uçları *sarmaşık yaprağı* formundadır.

İkinci panoda cepheden, ayakta duran iki figürden ilk sıradaki erkek, yanındaki ise kadın figürüdür. Bu iki figürün başlarının üzerindeki boşluğa sarmaşık yapraklı dallar işlenmiştir. Her iki figürün de başları çok aşınmıştır.

Erkek omuzlarını örterek göğüslerinin altına kadar inen bir pelerin (*chilamys*) taşır. İçte de diz kapaklarının altına kadar inen elbisesi vardır. Sağ kolu ile ucu yere dayanmış olan bir mızrak tutar. Sol kolunu vücudunun yanında aşağıya uzanıp, sol eli hafifçe göbek hizasında elbisesini kavramaktadır.

Yanında duran kadın alçak podyum üzerinde durmaktadır. Başını örterek, bel hizasında sona eren *himationu* ve içinde ayakuçlarına kadar inen, dalgalı plilere sahip *chitonu* görülmektedir. Kolları *himation* kumaşının içinde göğüsleri hizasında birleştirilmiştir. Stelin sağ tarafında ilk panodaki *istiridye* motifli sahnenin devam etmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yazıt:

Λεωνίδης Σο[υλ]λιο[ς] ἀνέστ[η]-

2 σεν Ιμαν Λ[..]ου Δριβεμιος καὶ

Κάστορα Σουλλιος στρατιώτην

4 μ(νήμης) χ(άριν).

"Syllis oğlu Leonides, [---] Dribemis oğlu Imas ve Syllis oğlu asker Castor için anısına dikti".

Yayın: Sterret 1888a, 57, No:81.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 42 Dülgerler (Resim 224- 225)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı Der: Alınamıyor.

Ölçüler: Yük: 77 cm. Gen: 37 cm.

Tanım:

Dülgerler Mahallesinde çeşmede kullanılmıştır. Her iki tarafı da kırık ve eksiktir. Üstte beş satırlık *Grekçe* yazıtı vardır. Sol tarafta kaidesi ve *İon başlığı* olan yivsiz sütun yer alır. Bu sütunun sağındaki panoda üstte çok stilize yapılmış, içi istiridye motifi ile bezeli, yuvarlak kemerli niş bulunur. Bu bölümün altına içinde baklava motifleri olan madalyon yerleştirilmiştir. Madalyonun sol dış kısmında da uzun bacaklı bir kuş görülmektedir.

Yazıt:

ΠΑΡΘΕΝ̣Ḥ̣ΣΜΕ[

2 ΕΤΟΝΕΙΚΗ[

ΤΟ[.] ἐν αἰῶνι [

4 Ṭ̣ΟΝ̣Ḛ̣ΛΑΝΧΑΝΕΤ[

Λεωνίδης Ο̣Ḳ̣ΑΣΤ[

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl ortası- İS 5. yüzyıl ortası.

EDS 43 Dülgerler (Resim 226- 227)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 55 cm. Gen: 78 cm. Der: 18 cm.

Tanım:

Evin duvarının köşesine yerleştirilmiştir. Her iki tarafında dikdörtgen formlu plasterler bulunan ve derinliği fazla olmayan bir niş içerisinde ayakta duran kadın betimlenmiştir. Kadın figürünün üzerinde başın örten, dizlerinin altına kadar uzanan *himation* ve içinde ayakuçlarında sona eren dikey plileri olan *chiton* vardır. Sağ kolu *himationun* içinde dirsekten yukarı doğru kıvrılmış ve sağ eli sol omuz üzerine acemice yerleştirilmiştir. Sol kolu vücudunun yan tarafında aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Yüz hatları aşınmadan dolayı belli değildir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: Resim125.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 44 Dülgerler (Resim 228)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 29 cm. Gen: 24 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

H. Büyükünlü' nün evinin duvarında devşirme olarak kullanılmıştır. Alt kısmı ve sağ tarafı kırık ve eksiktir. Sol tarafta dikdörtgen formlu plaster bulunur. Plasterin sağında bel hizasından aşağısı kırık olan bir erkek figür işlenmiştir. Üzerinde kepenek tarzı bir giysi bulunan figürün köşeli çene yapısı ve dolgun yanakları dikkat çeker. Boynu kısadır. Gözleri iri, badem şeklindedir. Gözlerin arasına kısa burun yapılmıştır. Ağız kısmı kırıktır. Dar alnının üzerinde geriye doğru taranmış saçları, kulaklarının üzerine kadar inmektedir. Sağ kolu bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya uzanmaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: Resim120.

Tarih: İS 4. yüzyıl ortası- İS 5. yüzyıl ortası.

EDS 45 Dülgerler (229-231)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 52 cm. Gen: 78 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Dülgerler Mahallesinde, cami duvarında kullanılmıştır. Üst ve alt kısmı kırık ve eksiktir. Üst silme üzerinde iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır, ancak bu yazıt stelin duvar içindeki konumundan ve çok aşınmış olmasından dolayı okunamamaktadır. Sol ve sağ tarafta dikdörtgen ve üzerinde herhangi bir motif ve figür bulunmayan alanların arasında figürlü bezeme panosu yerleştirilmiştir. Soldan başlayarak ilk figür cepheden, giyimli ve ayakta duran kız çocuk, yanında da diz kapaklarına inen kısa elbiseli erkek çocuk betimlenmiştir. Bu iki figür el ele tutuşmuşlardır. Kız çocuğu sağ kolunu yukarıya doğru kaldırmıştır. Erkek çocuk sol elini sağ göğsü üzerine yerleştirmiştir. Her iki figür de çok aşınmıştır. Üçüncü sıradaki figür, diğer figürlerden uzun boylu, dizlerine kadar uzanan kısa elbiseli erkek figürdür. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak elini sol göğsü üzerine koymuştur. Sol kolu, vücudunun yanında, eli ile elbisesinin kumaşını tutar pozdadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 46 Dülgerler (Resim 232- 234)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Dülgerler Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 72 cm. Gen: 73,5 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

O. Şimşekler'in evinin duvarında kullanılmıştır. Silmesi yoktur. Sağ tarafı kırıktır. Üst kısımda dört satırlık *Grekçe* yazıt görülmektedir. Alttaki bezeme alanı üç bölümlü düzenlenmiştir. Ortada üçgen, yanlarda yuvarlak kemerli alınlıklar kazıma çizgilerle yapılmıştır. Alınlıklar arasındaki boşluklar "M" ve "X" harfleri yerleştirilmiştir. Üçgen alınlık, kaideleri ve başlıkları aynı formda konik biçimli olan yivsiz sütunlar tarafından taşınmaktadır.

Yazıt:

Κόνων Ẓηνοβίου ἐκόσ-

μησεν τὴν σύνβιον Ἰμ-

μαν κὲ θυγατρίου (sic.) ΑΛΛ̣Α̣[.]

μ(νήμης) χ(άριν).

"Zenobios oğlu Konon, karısı Imma'yı ve küçük kızı Al[---]'yı anısı için (bu stelle) süsledi".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 5. yüzyıl.

EDS 47 Eşenler (Resim 235)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Eşenler Mahallesi,

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 70 cm. Gen: 85 cm. Der: 32 cm.

Tanım:

Sinad Mevkii'nde bulunan dikdörtgen formlu *stelin* sol üst köşesi kırıktır. Ortada yuvarlak kemerli bir niş içerisinde, cepheden, ayakta duran el ele tutuşmuş üç figür betimlenmiştir. Sol baştaki kadın, sağ baştaki figür ise erkektir. Aralarında ellerinden tuttukları, bir podyum üzerinde duran figür kız çocuktur.

Soldaki kadın başını örten ve kasıkları hizasına kadar inen *himation*, içine de ayakuçlarına kadar uzanan *chiton* giymiştir. *Himationun* içindeki sağ kolunu dirsekten kıvırarak, uzun, zarif parmaklı eli ile sol omuzuna inen *himation* kumaşını tutar pozda yapılmıştır. *Chitonun* kalın plileri vardır. Yüzü yuvarlaktır. Gözleri badem şeklinde, burnu kısa ve dudakları küçüktür. Yanındaki kız çocuk kısa kollu ve ayakuçlarına kadar

inen, kıvrımsız, düz tek elbise giymiştir. Alnının ortasında ikiye ayrılıp, her iki yanda, çene hizasına inen saçları seçilebilmektedir. Sağdaki erkek, dizlerinin altına kadar uzanan *himationu* içinde, sol kolu yandan beline doğru uzanmaktadır. Yuvarlak biçimli yüzü ve iri badem gözleri vardır. Saçları alnının üzerinde adeta bir bere gibi işlenmiştir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: Resim189.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 48 Habiller (Resim 236-237)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Habiller Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 62 cm. Gen: 81 cm. Der: 29 cm.

Tanım:

Bir evin duvarında kullanılmıştır. Yuvarlak kemerli bir niş içerisinde cepheden, ayakta duran bir kadın ve bir erkek betimlenmiştir. Soldaki kadın başını örterek, kalçalarında sona eren *himation* ve içine *chiton* giymiştir. Sağ kolunu *himationunun* içinde, hafifçe dirsekten yukarı doğru kıvırarak, elini sol göğsüne koymuştur. Sol kolu çok aşındığı için zorlukla seçilebilmektedir. Diğer kadın figürleri gibi sol eli ile *himationunu* tuttuğunu düşünüyoruz. Gözleri iri. Badem şeklinde işlenmiştir. Burun ve dudakları ise kırıktır. Erkek diz kapaklarına kadar inen kısa elbise giyimlidir. Sağ kolunu *himationunun* içinde sol omuzuna yerleştirmiştir. Sol kolu vücudunun yanında olup, sol elini hafifçe öne uzatıp, *himationunun* kenarını kavramıştır. Saçları kulaklarının üzerine inen figürün gözleri iri, badem şeklindedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 49 Habiller (Resim 238)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Habiller Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 80 cm. Gen: 87 cm. Der: 29 cm.

Tanım:

Bir evin duvarının köşesinde kullanılmıştır. Üst kısmında iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır. *Stelin* sağ tarafı kırık ve eksiktir. Bezeme alanında stilize sütunlarla kare formlu, üç pano oluşturulmuştur. Bu panoların üst ve alt kısmına ince dikdörtgen silmeler yapılmıştır. Panoların orta kısımlarına, madalyon içinde altı yapraklı rozet motifi işlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 5. yüzyıl.

EDS 50 Habiller (Resim 239)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Habiller Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 96 cm. Gen: 57 cm. Der: 32 cm.

Tanım:

Habiller Mahallesinde bir evin duvarında kullanılmıştır. Sol taraf tamamen kırık ve eksiktir. Yazıtın bulunduğu üst silme de kırıktır. *Grekçe* yazıtın tek satırının bir bölümü görülebilmektedir. Bezeme alanının sağ taraftaki üçüncü panosu ve ortadaki panonun küçük bir bölümü günümüze ulaşabilmiştir. Üçüncü panoda, çift kademeli kaideleri olan stilize *İon başlıklarının* taşıdığı, yuvarlak kemerli niş, kazıma çizgilerle işlenmiştir. Kemer açıklığına dört yapraklı yonca motifi yerleştirilmiştir. Sütunların arasındaki dikdörtgen formlu çerçevenin içi, tekrar eden dört kollu yıldız biçimli motiflerle doldurulmuştur. Bu motiflerin sayıları sağdan sola dört, yukarıdan aşağıya beş olmak üzere yirmi tanedir.

Ortadaki panonun üçgen alınlıklı olduğunu kalan izlerden anlayabiliyoruz. Bu panonun içi asma dalları, filizleri ve dolgun taneleri olan üzüm salkımı ile doldurulmuştur.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyılın ortası

EDS 51 Habiller (Resim 240)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Habiller Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 57 cm. Gen: 82 cm. Der: 28 cm.

Tanım:

Açık alanda bulunmaktadır. Sağ tarafı, alt kısmı ve üst bölümü kırık ve eksiktir. Dikdörtgen bir niş içinde ayakta duran, cepheden üç figür ve sağ tarafta bir süvari betimlenmiştir.

Sol baştaki figür erkek çocuk olmalıdır. Boyu diğer figürlerden daha kısadır. Diz kapaklarının hemen üzerine inen kısa elbise giymiştir. Çok aşındığı için detaylar seçilememektedir. Sadece sol kolunu aşağıya doğru uzattığını söyleyebiliyoruz. İkinci figür kız çocuk olmalıdır. Boyu erkek çocuktan biraz daha uzundur. Başını örterek dizlerine inen *himationun* içine *chiton* giymiştir. Kıvrımları aşınmadan dolayı belli değildir. Kollarını *himationunun* içinde, göğüslerinin ortasında birleştirmiştir. Ailenin hanımı olduğunu düşündüğümüz üçüncü figür diğerlerinden daha uzun boyludur. Bölge stellerinde alışılan biçimde betimlenmiştir. Dördüncü figür süvari figürüdür. Atın başı ve süvarinin belden yukarısı kırıktır Atın kuyruğu işlenmiştir. At üzerine oturmuş olan süvari

sağ kolunu geriye doğru, hamle yapar vaziyette uzatmış ve elinde kılıcı vardır. Süvari kısa etekli elbise giymiştir. Olasılıkla sol eli ile de atının dizginlerini tutmaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 52 Hacılar (Resim 241)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 36 cm. Gen: 42 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Hacılar'da bir bahçenin çeşmesinde kullanılmıştır. Sol tarafı ve üst kısmı kırık ve eksiktir. Diğer eserlerde olduğu gibi stelin bezeme alanının üç panodan oluştuğunu düşünüyoruz. Günümüze ulaşabilen kısmı ortadaki panonun yarısı ve sol panodur.

Orta panoda yuvarlak kemerli bir niş içerisinde ayakta duran ve cepheden iki figür betimlenmiştir. Boyun hizasından baş kısmı ve vücudunun sağ tarafı kırık olan ilk figür yüksekçe bir podyum üzerinde duran kız çocuğudur. Ayakuçlarına inen tek parçadan oluşan elbisesinin üzerinde geometrik çizgiler vardır. Elbisenin etek ucu ince, yatay bir silme gibi gösterilmiştir. Üzerinde durduğu podyumun üzerine de kazıma ile "X" işareti yapılmıştır. Görünen sol kolunu vücudunun yanında, aşağıya uzatmış ve sol elinde, içinde yuvarlak şekilli meyveler olan bir çanta ya da torba tutmaktadır. Yanında duran kadın başını örten ve kasıklarına kadar inen *himation* ve içine *chiton* giymiştir. Yüzü vücuduna göre çok büyük yapılmıştır. İçine giydiği *chitonun* yakası çene altına kadar, tüm boynunu kapatmaktadır. Kolları *himationun* içinde göğüs üzerinde, her iki yandan gelen *himation* kumaşını tutmaktadır. Bu tutuş nedeniyle himationda meydana gelen kıvrımlar yanlardan yukarıya doğru "v" şekli oluştururlar. *Chitonun* kıvrımları sık pliler halinde, dikey olarak ayakları örtmektedir. Sağ taraftaki pano da kazıma çizgilerle metop hissi verilerek "x" şekli ile süslenmiş baştabanın (arşitrav) üzerindeki kemer yayından anladığımız gibi yuvarlak kemerli olmalıdır. Bu panonun içi boş bırakılmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020: Resim 86.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 53 Hacılar (Resim 242)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 71 cm. Gen: 102,5 cm. Der: 28,5 cm.

Tanım:

Hacılar'da bir bahçedeki çeşmede kullanılmıştır. Sağ kenarda ufak kırık parçası vardır. Üstte öne doğru hafifçe çıkıntı yapan, profilli bir silme görülmektedir. Silmenin

üzerinde tek satırdan oluşan ve sadece dört harfi okunabilen *Grekçe* yazıt vardır. Silmenin altındaki bezeme alanı yan taraflarda üçgen alınlıklı, ortada yuvarlak kemerli niş ile üç panoya ayrılmıştır. Üçgen alınlıkların tepesine haç motifi yerleştirilmiştir. Yuvarlak kemeri taşıyan yivsiz sütunların düz, dikdörtgen formlu başlıkları ve kesik koni formlu kaideleri vardır. Üçgen alınlıkların tabanına, *arşitravlara* öykünülerek, stilize *metoplar* içine çizilerek "X" motifleri işlenmiştir. Alınlıklarla yuvarlak kemer arasındaki boşluklara içlerinde dört yapraklı rozet olan, birer dört kollu yıldız yerleştirilmiştir. Soldaki ilk panonun içine etrafı çift daire içine alınan altı yapraklı rozet, orta panoya yaprakları stilize olan ve kurdele *(taenia)* uçları aşağıya doğru sarkan kalın *çelenk,* sağdaki panoya ise gamalı haç motifi yapılmıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyılın ortası.

EDS 54 Hacılar (Resim 243)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 67 cm. Gen: 99 cm. Der: 33 cm.

Tanım:

Hacılar'da bir bahçede, yukarıdaki stelle aynı duvarda kullanılmıştır. Bezeme alanı yan taraflarda üçgen alınlıklı, ortada yuvarlak kemerli niş ile üç panoya ayrılmıştır. Yuvarlak kemeri taşıyan yivsiz sütunların düz, dikdörtgen formlu başlıkları ve kesik koni formlu kaideleri vardır. Alınlıklarla yuvarlak kemer arasındaki boşluklara içlerinde dört yapraklı rozet olan, birer dört kollu yıldız yerleştirilmiştir. Bu stelde üçgen alınlıkların altındaki *arşitrav* taklit edilerek yapılan bölümün üzeri boş bırakılmıştır. Soldaki ilk panonun içine *gamalı haç*, ortadaki panoya *girland*, üçüncü panoda madalyonlu altı yapraklı *rozet* motifi işlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyılın ortası.

EDS 55 Hadim (Resim 244)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 62 cm. Gen: 71 cm. Der: 36 cm.

Tanım:

Hadim Belediyesine ait çay bahçesinde bulunmaktadır. On satırdan oluşan Grekçe yazıtı vardır. Sağ tarafta derinliği fazla olmayan dikdörtgen bir niş içerisinde, cepheden, ayakta duran bir erkek figürü betimlenmiştir. Üzerinde, diz kapaklarının üzerinde sona eren kısa elbise ile aynı boyda, çoban kepeneğine benzeyen bir pelerin görülmektedir. Uzun boyunlu, yuvarlak başlı bir erkektir. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak, elini sol göğsü

üzerinde tutmaktadır. Sol eli de sağ elinin hemen altında durmaktadır. Bu figürün ilginç olan özelliği, tüm vücudu cepheden verilmesine karşın ayaklarının profilden işlenmesidir. Figürün detayları aşınmadan dolayı seçilememektedir.

Yazıt:

	[Ἰ]ε[ρ]οκωμήτης(?) *vac.?*			*Hierokomeli?*
2	[2/3]T[. .]ΙΣΠΑΙ̣ΑΝ *vac.?*			*Papas'ı/Papas için*
	[-ca.5-]H/ἡ σύμβιος α[ὐτοῦ]?			*onun hayat arkadaşı*
4	[ca.3 τ]ὰ [τέ]κνα̣	*F*	Ινδα̣-	*Indakos'un çocukları?*
	[κου ca.2]Δ̣Α̣Σ κα̣[ὶ]	*İ*	ΚΟΥ̣-	
6	[3/4 ἀ]δελφὴ	*G*	Ἰκέτις	*kızkardeş Hiketis?*
	[2/3] δ̣οίο τε	*Ü*	ἑα̣υ-	*iki çocuğu için*
8	[τῆς τέ]κνα	*R*	ἔκτι-	
			σεν.	*yaptı*

Yazıt üzerine çok fazla çalışmak, taşın başında inceleme yapmak gerekiyor. Bu deşifrasyonda hatalar olabilir, yazıt fazlaca silinmiş

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. Yüzyıl.

EDS 56 Hamzalar (Resim 245- 247)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hamzalar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 92 cm. Gen: 99 cm. Der: 42 cm.

Tanım:

H. Değirmenci'nin evinin duvarında kullanılmıştır. Üst kısmında üç satırlık Grekçe yazıt vardır. Yazıtlı bölümün altındaki dikdörtgen bezeme alanı sol ve sağ yanlarda, kesik konik formlu kaide ve başlıkları bulunan, yivsiz sütunlarla sınırlandırılmıştır. Başlıkların üzerine de baştaban *(arşitrav*) taklidi bir silme yerleştirilmiştir.

Bezeme için hazırlanmış olan bölümde, soldan itibaren, at üzerinde süvari, erkek çocuk, kadın ve erkek figürleri görülmektedir.

Soldaki at üzerinde oturan süvarinin baş ve bacakları profilden, göğüs bölümü cepheden verilmiştir. Geriye doğru uzattığı sağ elinde kamçı tutmaktadır. Sol eliyle atının dizginlerini kavramıştır. At, sol ön ayağını yukarıya doğru kaldırmış ve önündeki erkek çocuğun üzerinde durduğu podyumun üzerine koymuştur. Atın kuyruk ve yeleleri

işlenmiştir. Podyum üzerinde ayakta duran çocuk cepheden betimlenmiştir. Sağ eliyle atın başını tutan çocuğun üzerinde diz kapaklarına inen, kısa elbisesi vardır. Sol kolunu yanındaki kadına, annesine uzatmıştır. Üçüncü figür, başın örterek kasıklarına kadar inen *himationunun* içine ayakuçlarında sona eren yuvarlak yakalı *chiton* giymiştir. Sağ kolunu *himationun* içinde, dirsekten kıvırarak elini sol göğsü üzerine koymuştur. Sol eli belinin üzerinde ve sağ koluna destek vermektedir. Dördüncü sıradaki erkek cepheden verilmiştir. Üzerinde diz kapaklarının altına kadar inen *himationu*, içinde de yuvarlak yakalı elbisesi vardır. Sağ kolunu *himation* içinde, dirsekten kıvırmış ve elini sol kolu üzerine koymuştur. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya uzanıp, eliyle sağ taraftan gelen *himation* kumaşını tutmaktadır. Başında oldukça gür, kulaklarının üstüne inen saçları ve iri badem şeklinde gözleri vardır. Diğer figürlerin yüz hatları, aşınma nedeniyle seçilememektedir. Yayında işlevi belirsiz kabartmalar grubunda ele alındığı görülmüştür.

Yazıt:

Nesis'in mezar steli

Σεπτίμιος Σβηνωμιος

2 ἀνέστησε Νησιν τὸν

πατέρα μνήμης χάριν.

"Sbenomis oğlu Septimius babası Nesis için anısına dikti".

Yayın: Yılmaz 2005:116, Resim 51. Bu yayında yazıt: "….hatırası için" şeklinde çevrilmiştir.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 57 Hamzalar (Resim 248)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hamzalar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 71 cm. Gen: 70 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

H. Değirmenci'nin evinin duvarında kullanılmıştır. Eserin üst kısmı, sol tarafı ve alttan başlayarak verev bir şekilde sağ kısmı kırıktır. Etrafı ince, dikdörtgen bir silme ile çerçeve içine alınan bezeme alanında, sol başta bir erkek, bir kadın figürü ve başı figürlere yönelik öküz tarafından çekilen kağnı arabası betimlenmiştir.

Soldaki ilk figür cepheden, ayakta duran ve üzerine diz kapaklarının hemen altına kadar inen *himation* giyimli erkektir. Saçı alnının üzerini çevreleyip, kulaklarının hizasına kadar uzamaktadır. Sağ kolu *himationun* içinde, dirsekten kıvrılarak, eli sol göğsü üzerinde durmaktadır. *Himationun* sağ tarafı arkadan öne doğru gelip, sol omuz üzerine yönelen verev kıvrımlara sahiptir. *Himationun* sol tarafı ise aşağıya doğru dikey kıvrımlara sahiptir. Yan tarafa uzattığı sol eli, yanında duran kadının elini tutmaktadır. Kadın da cepheden, ayakta durur pozdadır. Üzerinde başını örterek, diz kapaklarına kadar

inen *himationu*, içinde ayakuçlarına kadar uzanan *chiton* giymiştir. Sol kolu *himationun* içindedir. Kadının yanında başı cepheden, vücudu profilden verilmiş olan öküz, kağnı arabasını çekmektedir. Kağnı arabasının sadece altı kollu tekeri ve arkasında bulunan direğin alt bölümü görülebilmektedir. Bu da yayında işlevi belirsiz kabartma olarak tanımlanmıştır.

Yayın: Yılmaz 2005: 117, Resim 52.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 58 Hamzalar (Resim 249)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hamzalar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Çatıya yakın bir yerde olduğu için ölçüleri alınamamıştır.

Tanım:

H. Değirmenci'nin evinin duvarında kullanılmıştır. Sağ üst tarafı çimento sıvanın altında kalmıştır. Bezeme alanı plasterlerle üç panoya ayrılmıştır. Sol ve sağ dıştaki panoların içine altta, uçları kıvrık, iki yana açılan kısa dallardan çıkan ve karşılıklı olarak yukarıya uzanan, üzerinde yaprakları ve üzüm salkımları olan asmalar yerleştirilmiştir. Ortadaki panoya ise alçak bir podyum üzerinde ayakta duran, cepheden verilmiş bir kadın işlenmiştir. *Chiton*unun üzerine, başını örterek diz kapaklarına inen *himation*unu almıştır. Sol elini sağ göğsü üzerine koymuştur. Sol eli ile sağ taraftan gelen *himation* kumaşını tutmaktadır. Yüzü aşındığı için detaylar hakkında bir şey söylemek mümkün değildir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 59 Hamzalar (Resim 250-254)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hamzalar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 59 cm. Gen: 92 cm. Der: 37,5 cm.

Tanım:

M. A. Değirmenci'nin evinin duvarında kullanılmıştır. Stelin üst, sağ ve sol tarafı kırıktır. Bölgenin diğer eserlerinde yaygın olarak görülen kompozisyon uygulanmıştır. Bezeme alanı alt kısmında dikdörtgen silme olan üç panodan oluşturulmuştur.

Sol baştaki panonun içinde kökleri de belirtilen ve iki yana açılan dalları üzerinde yaprakları olan asma ağacı işlenmiştir. Soldaki dalın üzerinde *amphora,* sağdaki dalın üzerinde de başı sola dönük bir kuş görülmektedir. Ortadaki panoda iki tarafında kesik konik başlık ve kaideleri olan iki sütun arasında ayakta duran bir erkek betimlenmiştir. İnce ve uzun boylu olan bir erkektir. Üzerinde vücudunu saran *himationu* vardır. Sağ kolunu *himationun* içinde, dirsekten kıvırarak elini sol göğsü üzerine koymuştur. Sol eli

de göbeği üzerinde durmaktadır. İri ve patlak gözlüdür. Üçüncü panoda cepheden, ayakta duran, el ele tutuşmuş bir erkek ve bir kadın işlenmiştir. Bu panodaki ilk figür olan kadının başında, acemice yapılmış gibi görünen, sadece omuzları ve göğüslerini kapatan bir örtü bulunmaktadır. Üzerinde etek ucu hafif çan biçiminde açılan, plili *chiton* giyimlidir. Sağ kolu başörtüsünün içinde, dirsekten kıvrılmış, elini sol göğsü üzerine koymuştur. Yüzü aşınmıştır. Sol eli ile yanındaki başı kırık olan erkeğin elini tutmaktadır. Erkek diz kapaklarına inen *himation* giymiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya uzatılmış ve elini göbeği üzerine yerleştirmiştir.

Yayın: Yılmaz 2005: 113, Resim 49.

Tarih: İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 60 Hamzalar (Resim 255-256)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hamzalar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 58 cm. Gen: 80,5 cm. Der: 22 cm.

Tanım:

M. A. Değirmenci'nin evinin duvarında kullanılmıştır. Sol üst kısmı kırık ve eksiktir. Üst kısmında profilli silmesi vardır. Bezeme alanı üç panodan oluşmaktadır.

Orta panoda her iki yanda kaideleri, başlıkları ve *arşitravı* olan, yivsiz sütunların taşıdığı, yuvarlak kemerli niş bulunmaktadır. Bu nişin içinde ayakta duran, cepheden bir kız çocuk ve yanında erkek betimlenmiştir. İki figür de çok basit işlenmiştir. Çocuk sağ kolunu göğsü üzerine koymuştur. Yanında duran erkek daha uzun boyludur ve sağ eli çocuğun omuzu üzerindedir. Diz kapaklarına inen ve hiçbir kumaş kıvrımı gösterilmeyen bir giysisi vardır. Bu iki figürün başlarının üzerinde, yuvarlak kemerin ortasında yaprakları işlenmemiş bir çelenk bulunmaktadır. Soldaki panonun içindeki motif belli değildir. Sağdaki panoya ise başı aşağıya doğru olan bir balık figürü yerleştirilmiştir.

Üst silmede günümüzde aşındığı için okunamayan iki satır, altındaki alana iki satır olmak üzere dört satırdan oluşan Grekçe yazıt vardır. Yılmaz bu yazıtı şu şekilde yazmış ve çevirisini yapmıştır:

…..ΑΛΕΙΑ

COPIAH NANΔPAAYTHC

ENBIAΔ..INANAPAA…

MNHMHC XAPIN

"…kendi kocasının hatırası için yaptırdı"

Yayın: Yılmaz 2005: 112, Res.48.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 61 Harmanpınar (Resim 257-258)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Harmanpınar Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 38 cm. Gen: 46 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım

Büyük Caminin duvarında kullanılmıştır. Üst kısımda tek satırlık *Grekçe* yazıtı vardır. Yazıtın altında cepheden, ayakta duran bir figür betimlenmiştir. Figür çok aşınmıştır. *Himation* ve *chiton* giyimli kadın olmalıdır. Sağ kolunu *himation* içinde, dirsekten kıvırarak, sağ elini sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol eli belinin üzerindedir.

Yazıt:

[----------]?

Νουννος [ἀνέσ]-

2 [τη]ʂ̣ε[ν].

"Nounnos dikti".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 62 Harmanpınar (Resim 259-261)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Harmanpınar Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 64 cm. Gen: 75 cm. Der: 50 cm.

Tanım:

Köy çeşmesinin önünde durmaktadır. Sol ve sağ yan kısımları eksik ve kırıktır. 0rtada bulunan plaster ile iki pano oluşturulmuştur. Panoların üst kısımları çift profilli yuvarlak kemerlerle sınırlandırılmıştır. İlk panoda at üzerinde süvari, ikinci panoda ise üç figür betimlenmiştir.

İlk panodaki atın gövdesinin arka kısmı ve üzerindeki süvarinin çok büyük bir bölümü kırıktır. Ön ayaklarını yukarıya doğru kaldırmış olan atın yeleleri ve dizgini görülebilmektedir. Üzerinde oturan süvarinin ise sağ bacağı ve atın dizginlerini kavradığı sol eli seçilebilmektedir. Bu panodaki yuvarlak kemerin hemen altında bir kısmı okunabilen iki satırdan oluşan *Grekçe* bir yazıt vardır. Üst kısımda, iki kemer arasındaki boşlukta da çok yıpranmış iki satırlık *Grekçe* yazıtın bazı harfleri seçilebilmektedir.

İkinci pano içerisinde cepheden verilmiş, ayakta duran bir erkek ve iki kadın yan yana durmaktadır. Soldaki erkek, diz kapaklarına inen kısa etekli elbise giyimlidir. Belinde kemer ve omuzlarında, uçları göğüslerinin ortasında birleştirilmiş pelerin

(chylamis) taşımaktadır. Yüzü tahrip olmuştur. Başında gür saçları vardır. Sağ elinde, ucu yere dayalı bir asa ya da mızrak tutmaktadır. Vücudunun yanından hafifçe öne doğru uzattığı sol elinde kılıç bulunmaktadır. Yanındaki kadın erkekle aynı boydadır. Onun da yüzü ve elbisesinin büyük bir bölümü aşınmıştır. Kalan izlerden, başını örterek, kalçaları hizasına inen *himation* ve içine ayakuçlarını açıkta bırakan, plili *chiton* giydiği anlaşılmaktadır. Kollarını çapraz bir şekilde birleştirmiş ve ellerini göğüsleri üzerine yerleştirmiştir. Bu panodaki üçüncü figür daha kısa boylu olduğu için kız çocuğu olması gerektiğini düşündüğümüz figürdür. Çok fazla aşınmıştır. Kadınla aynı tarzda giyinmiş ve aynı pozda betimlenmiştir. Sadece *himationun* içine giydiği *chitonun* etek kıvrımları (plileri) işlenmemiştir.

Yayın: Yılmaz 2005, 118, Resim 53.

Tarih: İS 3. Yüzyıl.

EDS 63 Hisarlık (Resim 262-268)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hisarlık Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 52 cm. Gen: 59 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Cami duvarında kullanılmıştır. Üst kısımda üç satırlık *Grekçe* yazıt görülmektedir. Bölgede alışılmış kompozisyon uygulanmıştır. Yanlarda üçgen alınlıklı, ortada ise yuvarlak kemerli niş ile bezeme alanı üç panoya bölünmüştür. Kemerleri taşıyan sütunlar kesik konik kaideli, yivsiz ve dikdörtgen başlıklara sahiptir. Alınlıkların ortasına birer rüzgâr gülü *(çarkıfelek)* yerleştirilmiştir. Üçgen alınlık tabanlarına, bir kısmı yuvarlak kemerlerin içine kadar giren, üzeri "X" motifleri ile bezeli olan *arşitrav* yerleştirilmiştir. Üçgen alınlıkların altındaki panolarda dama motifi vardır. Yuvarlak kemerin içinde profilden sola yönelmiş, vücudu ve kuyruğundaki tüyleri de işlenmiş olan bir kuş figürü görülmektedir. Kuş figürünün altındaki alana, duvara asılı gibi duran, uç kısımları püsküllü, zarfa benzeyen şekli olan bir nesne (dokuma tarağı olabilir) işlenmiştir. Bunun solunda ise yukarıdan aşağıya doğru incelen iğ olabileceğini düşündüğümüz dokumacılıkla ilgili bir alet durmaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 64 Hisarlık (Resim 269- 272)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hisarlık Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 45 cm. Gen: 59 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Hisarlık Mahallesinde cami duvarında kullanılmıştır. Sol ve sağ yanlarda *İon başlıklı* sütunlar tarafından bezeme alanı oluşturulmuştur. Başlıkların *abakusları* da belirtilmiştir. Sütunlar arasında kalan kısmın üzerinde yuvarlak kemerli ve içleri istiridye motifli iki *aedicula* yapılmıştır. Sütunların arasında kalan alanda üsttekinde, üzerinde üç satırlık *Grekçe* yazıt bulunan, altındaki ise boş bırakılan iki *tabula ansata* yerleştirilmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyıl.

EDS 65 Işıklar (Resim 273- 277)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Işıklar Mahallesi

Malzeme: Kızıl Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 45 cm. Gen: 54 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Çeşme duvarında kullanılmıştır. Sağdaki pano kırık ve eksiktir. Üst kısımda tek satırlık *Grekçe* yazıt kısmen görülebilmektedir. Bezeme alanında üç pano olması gerekiyor, ancak sağdaki pano kırıktır. Orta panonun üzerinde yuvarlak kemerli bir niş içinde sağa doğru ilerleyen at figürü, atın altındaki orta panoda ise büyükçe, yaprakları da stilize olarak işlenmiş *girland* yer almaktadır. Yan taraflara yerleştirilen, panoları ayırma işlevi gören sütunların dikdörtgen başlıkları vardır. Başlıkların üzerinde, yan panolara kadar devam eden, düz *arşitrav* da işlenmiştir. Soldaki pano içerisine, madalyon içinde altı yapraklı motif görülmektedir. Yuvarlak kemerin sol tarafına bir *rüzgâr gülü* motifi yerleştirilmiştir. *Grekçe* yazıt figür ve motiflerin aralarında kalan boşluklarda da devam etmektedir.

Yazıt:

…OW……

ΝΓ

Ο Ν Α Τ

Λ

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS. 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyıl.

EDS 66 Işıklar (Resim 278-279)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Işıklar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 70 cm. Gen: 78,5 cm. Der: 33,5 cm.

Tanım:

Bir evin duvarında kullanılmıştır. Üst kısımdaki profilli silme üzerinde ve silmenin altında olmak üzere iki satır *Grekçe* yazıtı vardır. Bezeme alanı yanlarda üçgen alınlıklı, ortada yuvarlak kemerli bir niş ile üç pano halinde düzenlenmiştir. Yuvarlak kemeri taşıyan sütunlar yivsiz, kesik koni biçimli kaide ve düz başlıklara sahiptir. Başlıkların üzerine yerleştirilen *arşitrav*, üçgen alınlıkların tabanını oluşturur. *Arşitravların* üzeri stilize *metop* şeklinde çizgilerle süslenmiştir. Üçgen alınlıkların tepesine de tepe *akroterlerine* öykünülerek, ok uçları yerleştirilmiştir. Alınlıklarla yuvarlak kemer arasındaki boşluklar dört kollu yıldız motifi ile doldurulmuştur. Soldaki panonun içinde gamalı haç, orta panoda yaprakları stilize işlenmiş, *taenialı* çelenk, sağdaki panoda ise madalyon içinde, altı yapraklı rozet motifi işlenmiştir.

Yazıt:

Ṇας ἀ[ν]έṣ[τ]ῃσεν Ι̣[α]̣ππα<ν> ̣τὸν ἄνḍ-

2 ρα αὐτοῦ (sic) μ(νήμης) χ(άριν).

"Nas kendi kocası Pappas'ın hatırası için dikti"

Str. 2: αὐτοῦ zamiri hatalı olarak eril formda yazılmış, αὐτῆς olmalıdır.

Yayın:

Tarih: İS. 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyıl.

EDS 67 Işıklar (Resim 280-281)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Işıklar Mahallesi

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 64 cm. Gen: 76 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

E. Acar'ın evinin bahçe duvarında kullanılmıştır. Üst kısmında profilli bir silme vardır. Sol ve sağ kısmın alt köşeleri kırıktır.

Bezeme alanı yan taraflar kaide ve başlık bölümleri sadece birer yatay çizgi ile belirtilen plaster sütunlarla sınırlandırılmıştır. Başlıkların üzerine, yan taraflara doğru açılan, akrotere benzetilmeye çalışılan çıkıntılar yapılmıştır.

Sütunların taşıdığı basık, yuvarlak kemerli bir niş içerisine iki kadın figürü işlenmiştir. Kadınlar cepheden ve ince bir podyum üzerinde, ayakta durmaktadırlar. Sağ tarafta yer alan kadın diğerinden daha uzun boyludur. Her ikisi de üstlerine başlarını örterek, diz kapaklarına kadar uzanan *himation* ve içine *chiton* giymişlerdir. Sağ kollarını *himationlarının* içinde, dirseklerinden kıvırarak, ellerini sol omuzları üzerine koymuşlardır. Sol kolları vücutlarının yanında ve elleri sol bacaklarının üzerinde, vücutlarını örterek sağ taraftan sol kol üzerine yönelen *himationun* kenarını kavramaktadır. *Himationun* vücut üzerinde oluşan kıvrımları bu harekete uygun verilmiştir. Sol ayakları parmak uçları ile yere basıp, dizden hafifçe geriye doğru kıvrılmış ve bacaklarının bu hareketi nedeniyle, *chiton* kıvrımları da diz üzerinde "v"

biçimi almıştır. Kadınların yüzleri çok aşındığı için göz, burun ve dudaklarının nasıl işlendiği belli değildir.

Yayın: Baldıran – Pehlivan 2020, 134, Resim 160.

Tarih: İS 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyıl.

EDS 68 Kesecik (Resim 282- 285)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Kesecik Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 51 cm. Gen: 83 cm. Der: 40 cm.

Tanım:

Kesecik Mahallesinden İncesu Mahallesine gidilen yol üzerindeki köprüde kullanılmıştır. Sağ kenarındaki *plasterin* tamamına yakını kırıktır. Stelin alt kısmının bir bölümünün de kırık olduğu görülmektedir. Bezeme alanı dış kenarlarda birer *plaster* ile sınırlandırılmıştır. Aynı özellikteki bir *plaste*r de sahneyi ortadan iki panoya ayırmak için kullanılmıştır. *Plasterlerin* üzerine kazıma ile yukarıdan aşağıya, baklava motifleri işlenmiştir.

Figürlü alanın üstünde iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt vardır. İlk pano *plasterler* arasına asılan *girland* ile üst ve alt kısım olarak ikiye bölünmüştür. *Girland* üzerindeki boşlukta, sol tarafta madalyon içinde altı yapraklı rozet, sağ tarafta ise mask özelliği taşıyan, iri yuvarlak gözleri, kısa burnu ve çizgi şeklinde dudakları olan bir baş betimlenmiştir. *Girlandın* sol tarafında aşağıya doğru sarkan üzüm salkımı vardır. *Girlandın* altındaki alanda cepheden, ayakta duran dört figür görülmektedir. Bunlardan ilk üçü kadın, dördüncüsü ise erkek çocuk figürüdür. Kadın figürleri başlarını örterek aşağıya, bel hizasına kadar inen ve üzerinde kıvrım olmayan *himation*, içlerine de ayak bileklerine düşen, dikey plileri olan *chiton* giymişlerdir. Uzun boyunlara, iri, yuvarlak gözlere, kısa burunlara ve çizgi şeklinde belirtilmiş dudaklara sahiptirler. Bu figürlerden ilk sırada olan, kollarını göğüsleri üzerinde birleştirmiş, diğer iki kadın ise dirseklerinden kıvırarak öne, belleri hizasına doğru uzattıkları ellerini parmakları açık olarak *himationları* üzerine yerleştirmişlerdir. Dördüncü sıradaki erkek çocuğun omuzları üzerine aldığı, çoban kepeneğine benzeyen pelerini (*chylamis)* kalça hizasına kadar inmektedir. Elleri kepeneğin üzerine, parmakları açık olarak yerleştirilmiştir. İçinde diz kapaklarının üzerine inen, "V" şeklinde kıvrımlı elbisesi vardır. Gözleri iri ve birbirine yakın olup, gözler arasına kısa bir burun işlenmiştir.

İkinci panoda da benzer şekilde *girlandın* üstündeki boşluğun sol tarafına, bu kez başının üzerinde, ortadan ikiye ayrılıp, yukarıya doğru uzatılmış ve uçları yanlara doğru açılan dörder saç teli ilavesiyle başka bir baş yerleştirilmiştir. Sağ tarafta ise yine madalyon içinde altı yapraklı rozet işlenmiştir. *Plaster* ile *girland* arasında yine ilk panoda olduğu gibi aşağıya doğru sarkan üzüm salkımı bulunmaktadır. İkinci panoda *girlandın* altında cepheden, ayakta duran dört figür betimlenmiştir. Bu figürlerden ilki erkek çocuk, ikincisi kadın, üçüncüsü kız çocuk, sondaki ise erkek figürüdür. Erkek çocuk ilk panodaki erkek çocuk ile aynı özellikleri taşımaktadır. Yanında duran kadın da ilk panoda anlattığımız kadın figürleri ile aynı tarzda yapılmıştır. Bu panodaki figürlerin ilk

panodakilerden farklı olan yönü kollarını yanındaki figürlere doğru uzatıp, omuzları üzerine yerleştirmeleridir. Ancak sanki buradaki figürler dört kola sahiplermiş gibi, göğüsleri üzerinde de eller görülmektedir. Üçüncü sıradaki kız çocuk, kadınlardan daha kısa ve belinde kemer olan *chiton* giyimlidir. Başının üzerinde de *girland* boşluğundaki başta olduğu gibi ortadan ayrılıp yukarıya doğru uzayan ve yanlara açılan saç telleri bulunmaktadır. Dördüncü sıradaki erkek tüm vücudunu sarıp, ayak bileklerinin üzerine kadar inen, diagonal kıvrımlı *himation* giyimlidir. Sağ kolunu yanındaki kız çocuğunun omuzuna uzatmıştır. Başının üzerinde kısa ve yukarıya doğru taranmış saçları dikkat çekmektedir.

Yazıt:

[- - - - - - - - - - - - - - - ἀνέστη]-

2 σαν τὴν μητέραν Ἄννα<ν> καὶ τὸν πα-

τέρα Ουρουασαν μνήμης χάριν.

"(Bu steli) [--- ve ---] anneleri Anna ile babaları Ourouasas anısına yaptırdılar".

Str. 3: Ουρουασας (Ourouasas) daha önce belgelenmemiş yerel bir isimdir.

Yayın: Pehlivan 2023, Levha 15/1'de ostotek olarak tanımlanmıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 69 Ketenli (Resim 286- 288)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Ketenli Mahallesi

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 47,5 cm. Gen: 86 cm. Der: 12,5 cm.

Tanım:

Ketenli Mahallesindeki Büyük Caminin inşaatı sırasında, temel hafriyatında bulunmuş ve belediyeye zimmetlenmiştir. Günümüzde belediyenin deposunda muhafaza edilmektedir. Üst kısmı kırıktır. Altta dışarı doğru çıkıntılı ve üzerinde iki satırlık *Grekçe* yazıt olan silme vardır.

Bezemeli alanda üç figür betimlenmiştir. Bu figürlerden ilk sıradaki bir tabure ya da kaya üzerine oturmuş erkek figürüdür.

Diğer iki figür kısa arkalıklı bir sandalye *(diphros)* üzerinde, karşılıklı olarak oturmuş ve aralarında, yerde duran yün sepeti (*kalathos*) bulunan *pudicitia* tipinde betimlenmiş iki kadın figürüdür. Bu kadınlardan solda yer alanı başını örten *himation* giyimli, sol kolunu dizine dayamış ve sol eli ile çenesini tutmaktadır. Yüzü çok aşınmıştır. Kadının sağ kolu karın hizasında sol dirseğine doğru yönelmiş ve sol kolunu destekler pozdadır. Karşısında oturan kadın ise sağ kolunu dirsekten bükerek göğüslerinin hizasında sol koluna doğru uzatmış başını örterek aşağıya doğru inen *himationunun* kenarını tutmaktadır. *Himation* içine yuvarlak yakalı *chiton* giymiştir.

Yazıt:

[Αὐ]ρ.(?) [--ca.--] ἀνέστησεν

2 Μαρκίαν τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα.

"Aur(elia)? [---] kendi kızı Marcia için dikti".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 70 Kınık (Resim 289-293)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi Kınık Köyünde

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 73 cm. Gen: 114 cm. Der: 23 cm.

Tanım:

Yan kenarlarda üçgen, orta kısımda yuvarlak kemerli alınlıkla üç panoya ayrılmış olan stelin kemer ve alınlık üçgenlerinin ayakları düz, dikdörtgen silme üzerine yerleştirilmiştir. Bu üst bölüm gövdeleri burmalı, basit başlıkları olan dört sütun tarafından taşınmaktadır.

Alınlıklar arasındaki boşluklara asma dalları işlenmiştir. Sol taraftaki panonun içine aşağıya doğru sarkan, ortadaki yuvarlak kemerli, içi istiridye motifli olan alınlık altındaki panoda da kapı söveleri arasında *girlandlar* asılıdır. Üçgen alınlık içinde rozet motifi vardır.

Üst silme üzerinde tek satırlık Grekçe yazıt görülmektedir. Sağ taraftaki pano çeşmenin borusu ve akan suyun kireci nedeni ile stelin bu tarafını kapatmasından dolayı seçilememektedir.

Yayın: Baldıran – Pehlivan 2020, 134, Resim 217.

Tarih: İS 4. yüzyılın ortası- İS 5. yüzyıl.

EDS 71 Kozağaç (Resim 294)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi Kozağaç Köyünde

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 83 cm. Gen: 65 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Kozağaç Köyü, Aşağı Mahallenin çeşmesinde, iki parça olarak bulunup yan yana yerleştirilerek, devşirme malzeme olarak duvarda kullanılmıştır. Merkezde yer alan kadın figürünün ortasından kırıldığı ve birleştirilirken, arasının çimento ile doldurulduğu görülmektedir.

Dikdörtgen bir podyum üzerinde, giyimli, ayakta duran yedi figür betimlenmiştir. Soldan itibaren ilk üç figür erkek, dördüncü figür kadın, beşinci figür erkek çocuk, altıncı ve yedinci figürler kadın olarak yerleştirilmişlerdir. Figürlerin tümünün baş kısımları tahrip olmuştur.

Erkek figürlerinin tümü aynı pozda ve aynı tip giyimlidirler. Üstlerinde dizlerine kadar uzanan giysileri vardır. Sağ kollarını dirsek hizasından kıvırarak, sol göğüsleri üzerine koymuşlardır. Sol kolları aşağıya ve hafifçe sağa yönlendirilerek sol elleri sol bacakları üzerinde durmaktadır. Merkezde ayakta duran, *chiton* ve *himation* giyimli kadın sağ kolunu yukarıya doğru kaldırıp, elinde tuttuğu çelengi sağındaki erkeğin başı üzerine doğru uzatmıştır. Sol kolu *himation* kumaşının içinde, vücudunun solunda aşağıya doğru uzatılıp, sol eli ile de *himation'un* kumaşını tutmaktadır. *Chiton*'un kıvrımları iki bacak arasında, ayak uçlarına kadar dikey kıvrımlarla işlenmiştir. Solunda bulunan erkek çocuk figürü de ilk üç erkek figürü ile aynı şekilde işlenmiş sadece boyu diğerlerinden daha kısa boylu, kadınların omuz hizasına kadar yapılmıştır. Altı ve yedinci sıradaki kadınlar da *pudicitia* tipinde, *chiton* ve *himation* giyimli olarak ayakta durmaktadırlar. Sağ kolları *himation* kumaşının içinde sol göğüsleri üzerindedir. Sol kolları vücutlarının yanında aşağıya doğru uzatılarak, sol elleri ile *himationlarının* uç kısmını tutar pozda yapılmışlardır.

Yayın: Baldıran – Pehlivan 2020, 134, Resim 223.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 72 Ömeroğlu (Resim 295)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu Mahallesinde

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 38 cm Gen: 83 cm. Der: 25 cm.

Tanım:

Bir evin duvarında, kapının yanına yerleştirilmiş olan stelin üst kısmı kırık ve kayıptır. Dikdörtgen, yatay bir podyum üzerinde ayakta duran dört, podyum dışında bir figür betimlenmiştir. Figürlerden ilk dördünün vücutlarının üst kısmı göğüsleri hizasından kırıktır. Sadece beşinci erkek çocuk tam olarak görülmektedir. Soldan başlayarak ilk kadın figürü *chiton* ve *himation* giyimlidir. *Himation* yanlarda aşağıya doğru uzatılmış, kasık hizasında üçgen form oluşmuştur. İçteki *chiton*un kıvrımları belirtilmemiştir. Kolları *himation*unun içinde gibi görünmektedir. Yanındaki erkek dizlerine kadar uzanan giysisi üzerine *himation* giymiştir. *Himation*u kadın figüründe olduğu gibi üçgen form oluşturmaktadır. Sol eli vücudunun yanında, solda *himation* üzerine yerleştirilmiştir. Üçüncü sıradaki figür de kadın figürüdür. Ayakucuna kadar inen *chiton* üzerine, sivri kısmı aşağıda olacak şekilde üçgen formlu *himation* giysisi ile dikkat çekmektedir. Kollarının pozisyonu hakkında, üst kısmı kırık olduğu için herhangi bir şey söylemek mümkün değildir. Dördüncü sıradaki erkek figürü, kırık olduğundan ayaklarının sadece dizlerden aşağısı görülebilmektedir. Beşinci figür kısa boylu ve diğer figürlerden küçük olduğu için ailenin erkek çocuğu olmalıdır.

Yayın:

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 73 Ömeroğlu (Resim 296)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu Mahallesinde

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 68 cm. Gen: 92 cm. Der: 18 cm.

Tanım:

Ömeroğlu Mahallesinde bir evin duvarında kullanılmıştır. Sol ve sağ tarafı kırık ve eksiktir. Kompozisyon olasılıkla üç panodan oluşmaktaydı. Sol baştaki pano kırık olduğu için burada betimlenen figür anlaşılamamaktadır. Çok basit hatlarla verilmiş olan iki sütun arasındaki dar pano içerisinde, ayakta duran, giyimli bir kadın figürü yerleştirilmiştir. Daha geniş olan sağ pano içerisine de sağa doğru hareket eden at üzerinde süvari betimlenmiştir.

Kadın figürü cepheden, yüksek bir podyum üzerinde durmaktadır. Başını örterek vücudunun yan taraflarında, aşağıya, dizlerine kadar uzanan, önde göbek hizasında yukarıda toplanan *himation* giyimlidir. *Himation*un altına giydiği *chiton*, dalgalı ince plilerle ayakuçlarına inmektedir. Kolları *himation*un içinde, göğüsleri üzerine yerleştirilmiştir. Yüzü çok aşınmış olduğundan detaylar seçilememektedir.

Sağdaki pano içerisinde ön ayakları yukarıya doğru kalkmış, şahlanan at üzerinde, vücudu profilden, başı cepheden verilmiş olan süvari sol eli ile atın dizginlerini tutmaktadır. Yukarıya ve geriye doğru uzattığı sağ elinde, tam olarak seçmek zor olsa da bir kısa kılıç tuttuğunu düşünmekteyiz. Atın kuyruğu, ileriye doğru yaptığı hamle nedeni ile geriye doğru uzanmıştır. Atın yeleleri işlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 74 Ömeroğlu (Resim 297)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu Mahallesinde

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 78 cm. Gen: 118 cm. Der: 34 cm.

Tanım:

Bir evin duvarında, temel seviyesinde devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Stelin sol tarafının bir kısmında üst tabakasının kırıldığı görülmektedir.

Stel alt ve üst olmak üzere iki friz gibi işlenmiştir. Üstteki bölümde, çizilerek yapılan, kenarlarda yuvarlak kemerli nişler, ortada ise üçgen alınlık vardır. Bu bölüm adeta ince bir silme görünümünde çift çizgi ile alt bölümden ayrılmıştır. Üçgen alınlığın altındaki pano içinde *gamalı haç* motifi, sağdaki panoda ise çember içerisinde altı

yapraklı *rozet* betimlenmiştir. Alt bölümdeki panolar başlık ve kaideleri stilize yapışmış olan, ince sütunlarla ayrılmıştır.

Yayın: Yılmaz 2005:279, Resim 157.

Tarih: İS 4. yüzyıl ortası- İS 5. yüzyıl ortası.

EDS 75 Ömeroğlu (Resim 298-299)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu Mahallesinde

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 81 cm. Gen: 108 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Bir evin duvarında, pencerenin yanına devşirme malzeme olarak yerleştirilmiştir. İki parça halinde bulunup, yan yana konularak birleştirilmiştir. Üst kısmında ve alt kenarlarda kırık ve eksik parçalar olduğu görülmektedir. Üst bölümde, merkezde yuvarlak kemerli bir niş içerisine ayakta duran bir erkek çocuk figürü işlenmiştir. Kemer ayaklarının oturduğu hizadan başlayarak yanlara doğru, spiral motifli silmelerle bu bölüm alttaki sahneden ayrılmıştır.

Alt kısımdaki geniş dikdörtgen sahnede cepheden, ayakta duran altı figür betimlenmiştir. Altıncı figürün sağ tarafı bir figür daha yerleştirilebilecek boyutta boş bırakılmış ve bu alanın üst kısmına, kolları yukarıya bakan hilal motifi yerleştirilmiştir.

Soldan başlayarak iki kadın ve yanlarında dört erkek figür bulunmaktadır.

Üst bölümde, yuvarlak kemerli niş içerisinde ayakta duran, cepheden verilmiş olan erkek çocuk içte yuvarlak yakalı *chiton* üzerine, dizlerinin altına inen *himation* giyimlidir. *Himationun* ucu sağ omuzunun üzerinden, ensesine doğru uzanıp, sol omuzdan aşağıya doğru verev olarak yerleştirilmiştir. Dirsekten yukarıya ve sola doğru kıvırdığı kolu sol göğsü üzerinde sağ eli ile *himationu* tutar pozdadır. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru uzanmıştır. Sol elinin parmakları da işlenmiştir. Yuvarlak dolgun bir başa sahiptir. Başının etrafını saran saçları detaylandırılmadan adeta bir bere görünümünde yapılmıştır. Bu bölümde nişin sağ tarafında beş satır, sol tarafta ise tek satırdan oluşan *Grekçe* yazıt görülmektedir.

Alt bölümdeki figürlerden, solda yer alan iki kadın figürü, neredeyse aynı boyutlarda ve aynı stilde işlenmiştir. Kadınlar cepheden, *chiton* ve başlarını da örten *himationları* ile *Pudicitia* tipinde ayakta durmaktadırlar. Yüzleri yuvarlak ve dolgundur. Gözler, burun ve dudaklar aşınmadan dolayı çok belirgin değildir. Başın üst kısmında, *himationun* altında ikinci bir başörtüsü daha bir bant halinde seçilebilmektedir. Himation kumaşının içinde olan sağ kolları dirsekten yukarıya ve sol göğüslerine doğru uzanmış, sağ elleri ile enselerinden sol omuzlarına inen kumaş kenarını tutmaktadırlar. Sol kolları yanda aşağıya doğru uzanıp, sol elleri ile *himationlarını* kavramışlardır. El ve kollarının pozisyonu nedeni ile *himation* üzerinde kıvrımlar oluşmuştur. Himationları bu tutuştan dolayı sol tarafta yukarı doğru çıkmıştır. *Himationlarının* altındaki *chiton,* ayakuçlarının üzerine ince, dikey kıvrımlarla inmektedir.

Kadın figürlerinin yanında bulunan üçüncü figür erkektir. Kadınlarla aynı boy uzunluğuna sahiptir. Üst bölümdeki, niş içinde betimlenmiş olan erkek çocuk ile aynı stilde yapılmıştır. Tüm erkek figürleri birbirlerine benzer tiptedir. Dördüncü ve beşinci sırada yer alan erkekler daha kısa boyludurlar. Altıncı figürün boyu üçüncü figür ve kadın figürleri ile aynıdır. Bu sıradaki figürlerden sadece dördüncü figürün üzerindeki *himationun* kıvrımları işlenmemiştir.

Yazıt:

	Τεβεις Παπ-	F	μης χ[άριν].
2	ειος ἀνέσ-	İ	
	τησεν τοὺ-	G	
4	ς υἱοὺς αὐ-	Ü	
	τοῦ μνή-	R	

"Papeis oğlu Tebeis oğulları anısına (bu steli) dikti".

Yayın:

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 76 Ömeroğlu (Resim 300- 302)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu Mahallesinde

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 38 cm. Gen: 103 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Ömeroğlu Mahallesinde, bir evin girişinde, iki parça halinde bulunup yan yana konularak merdiven basamağı olarak yerleştirilmiştir. *Stelin* üst kısmı kırık ve eksiktir.

Ölü ziyafeti *(totenmahlreliefs*) betimlenmiş olan sahnede sol baştan itibaren figürleri sıralayacak olursak, ilk figür yüksek bir podyum üzerinde ayakta duran, cepheden betimlenmiş bir erkeğin dizlerden aşağı bölümünü görebiliriz. Bu figürün solunda konik formda kaide üzerinde yivsiz bir sütun ve sütunun solunda, silmenin üzerinde ayakta duran, cepheden, dizlerine kadar inen elbise giyimli erkeğin vücudunun belden aşağısı ve sol eli yer alır.

Sol taraftaki parça üzerinde ayakları tornadan çıkmış bir *kline*, *kline* yatağı üzerinde oturan ve ayaklarının altında yüksek kare formlu podyum bulunan bir kadın figürünün belden aşağısı betimlenmiştir. Podyumun yanında bir yün sepeti *(kalathos*), yün sepetinin yanında da üzerinde meyve tabağı olan bir sehpa vardır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 77 Ömeroğlu (Resim 303- 306)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu Mahallesinde

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 94 cm. Gen: 82 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Ömeroğlu Mahallesinde, çeşmenin duvarında kullanılmıştır. Eserin sol tarafı kırık ve eksiktir. Stel olasılıkla üç panodan oluşmaktadır. Günümüze sadece iki panosu ulaşabilmiştir.

İstiridye motifleri ile içleri bezenmiş olan iki yuvarlak kemer *stelin* üst kısmında yer alır. Bu kemerli bölüm alttaki sahneden adeta *girland* görünümünde olan, üzerimde çizgisel bezeme bulunan bir silme ile ayrılmıştır.

Alt kısımdaki ilk panoda dikdörtgen alçak bir *podyum* üzerinde cepheden, giyimli bir erkek figürü ayakta durmaktadır. Başı aşınmıştır. Yuvarlak yakalı *chitonun* üzerine *himation* giyimlidir. İki kolu da *himationun* içinde, sağ kolu dirsekten kıvrılarak sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. Sol kolu yanda aşağıya doğru sarkıtılmış ve dizlerine kadar inen *himationun* kenarını sağ eli ile bel hizasında tutmaktadır.

İkinci panoya üç figür yerleştirilmiştir. Ortadaki figür kadın, yanlarındaki figürler erkektir. Ortada duran kadın her iki yanında bulunan erkek figürlerin ellerinden tutmuştur. Kadının üzzerinde başını da örterek bel hizasına kadar inen ve uç kısmı püsküllü olan bir *himation*, *himationun* altında yuvarlak yakalı ve etek kısmı iki katlı olup ayakuçları üzerine üç kat kıvrımlı olarak dökülen *chiton* dikkati çeker. *Chitonun* belden aşağıda yer alıp dizlere kadar uzanan kısmında dikey kalın pliler, ikinci bölümümde ise daha ince dikey pliler görülmektedir. Kadının sadece iri, badem gözleri ve başını örten *himationun* altında, omuzlarına uzanan saç örgüleri seçilebilmektedir. Yüzün geri kalan detayları aşınmıştır. Kadın figüründen biraz daha kısa boylu olan erkek figürleri aynı pozda yapılmışlardır. İçlerine yuvarlak yakalı tunik, üstüne de *himationlarını* giymişlerdir. İlk erkek figürün sağ kolu *himationun* içinde sol göğsü üzerinde, omuzdan öne doğru uzanan kıvrımlar halindeki *himationu* kavramıştır. Giysisi dizlerine kadar inmektedir. Diğer erkek figürü de aynı tip giysisi içinde sol kolunu dirsekten kıvırarak bel hizasına yerleştirmiştir. Erkek figürlerin başları tamamen aşınmıştır. Saçları şapka gibi başlarının üzerinde, kulakları hizasında sona erecek şekilde, detaylandırılmadan verilmiştir. Kadının başı üzerinde "N" harfi, solundaki erkek figürünün başı üzerinde de "EK" *Grekçe* harfler dikkatli bakıldığında seçilebilmektedir.

Yayın:

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 78 Pınarcık (Resim 307-310)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Pınarcık Köyü

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 48 cm. Gen: 73 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

H. Aslan'ın evinin duvarında kullanılmıştır. Dört sütun ile üç panoya bölünmüş olan *stelin* üst kısmında, ortada yuvarlak kemerli bir niş, yanlarda da üçgen alınlık vardır. Gövdeleri yivsiz olan sütunların kaide ve başlıkları çok basit yapılmıştır.

Sol taraftaki ilk panoda üçgen alınlık altındaki alana *çekiç*, sağdaki üçgen alınlık altındaki panoda ise *orak* motifi görülmektedir.

Yuvarlak kemerli niş içerisinde cepheden, ayakta ve giyimli soldaki erkek, sağdaki kadın olmak üzere iki figür betimlenmiştir. Bu iki figürün başları yuvarlak kemerin ortasına kadar gelmektedir. Erkek, kadından daha uzun boyludur. Erkek, dizlerinin hemen altında biten ve *diagonal* kıvrımlara sahip giysisi içinde, sağ kolunu dirsekten kıvırarak, sağ elini, sol göğsü üzerine, parmakları açık şekilde yerleştirmiştir. Sol kolu işlenmemiştir. Yuvarlak başı, düz kaşları, iri badem gözleri ve ince çizgi şeklinde ağzı vardır. Erkeğin yanında yine cepheden, sadece *chiton* giyimli olan kadın da ayakta durmaktadır. *Chiton* belde bir kemer ile tutturulmuştur. Kemerin altında kalıp, ayak bileklerine inen elbisenin, dikey ve birbirine paralel kıvrımları işlenmiştir. Başında bir örtü vardır. Yüzü erkeğin yüzüne göre oval formdadır. Kadının da gözleri iri, badem şeklinde, dudakları ince bir çizgi olarak verilmiştir. Her iki kolunu da dirsekten kıvırarak, önde, göğüslerinin arasında birleştirmiştir. Elleri görünmemektedir.

Alınlıklar arasındaki boşluklarda sağda ve solda kısaltma şeklinde "anısı için" anlamında *Grekçe* harfler bulunmaktadır. Üst silmede iki satırdan oluşan Grekçe yazıt vardı

Çevirisi:

"Aurelia Nounnos, kocası Tarasis'in hatırası için diktirdi".

Yayın: Yılmaz 2005: 167-168.

Tarih: İS 3. yüzyılın ortası- İS 4. yüzyılın ortası

EDS 79 Pınarcık (Resim 311)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Pınarcık Köyü

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 35 cm. Gen: 45 cm. Der: 32 cm.

Tanım:

H. Aslan'ın evinin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Sağ ve sol tarafında kırıklar vardır. Evin dışına sıva yapıldığı için stelin kenarları ve alt kısmı sıvanın altında kalmıştır. Daha önce çekilmiş olan fotoğrafta stelin sağ kenarı görülebiliyormuş (Yılmaz 2005, Resim 8). Yuvarlak kemeri taşıyan iki sütun arasındaki alanda cepheden, ayakta duran üç figür betimlenmiştir. Sol taraftaki panoda, keskin ağız kısmı başlığa

doğru bir *orak*, sağ panoda ise yine sütun başlığı hizasında bir *çekiç* vardır. Çekiç motifinin altında giysisi diz kapaklarına inen küçük bir erkek çocuk vardır.

Figürlerin stili bir önceki stelde anlattığımız figürlerle hemen hemen aynıdır. Merkezde, yuvarlak kemerli panoda betimlenmiş figürlerden ortadaki diğerlerinden daha uzun boylu olan kadın figürüdür. Kadın figürünün başı örtülüdür. Belinde kemer olan *chiton,* kemerin altında dikey kıvrımlarla ayakuçlarına kadar iner. Erkek figürlerinin üzerindeki manto üzerinde de *diagonal* (verev) kıvrımlar vardır. Sağ kollarını dirseklerinden kıvırarak, sol göğüsleri üzerine koymuşlardır. Omuzlar düz yapılmıştır. Yuvarlak başlara, çok iri gözlere ve çizgi şeklinde dudaklara sahiptirler. Stelin üst kısmında üç satır, alt kısmında ise tek satırlık Grekçe yazıt seçilmekte, ancak bazı bölümlerin tahrip olduğu görülmektedir. Bu iki stel, figürlerin gösterdiği stil özellikleri ve boşluklara yerleştirilen motiflerinin aynı olması nedeniyle aynı usta ya da atölye tarafından üretilmiş olduğunu düşünmekteyiz.

Yazıt:

Çevirisi:

“Aurelius Appas kendi babası ve kendi annesi anısına diktirdi”

Yayın: Yılmaz 2005: 168-169.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 80 Sarıhacı (Resim 312)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Sarıhacı Köyü

Malzeme: Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 95,5 cm. Gen: 107 cm. Der:30 cm.

Tanım:

Sarıhacı Köyü, Ören mevkiindedir. Cephe çok aşınmıştır. Stel bir plaster ile iki bölüme ayrılmıştır. Soldaki panoda ayakta duran, cepheden dört figür; sağ panoda ise cepheden ve ayakta duran bir figür betimlenmiştir.

Sol panodaki figürlerden ilk üçü, giysileri dizlerine kadar inen erkek figürleridir. Dördüncüsü ise ayakuçlarına uzanan *chiton* ve üzerinde başını örten *himationu* olan kadın figürüdür.

Sağdaki panoda betimlenmiş olan tek figür de bir önceki kadın figürü ile aynı özellikleri taşıyan kadın figürüdür. Tüm figürlerde detaylar, aşırı şekilde aşındığından seçilememektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 81 Sarıoğlan (Resim 313-314)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Sarıoğlan Köyü

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 88 cm. Gen: 110 cm. Der: 36 cm.

Tanım:

Sarıoğlan'da Tekne Önü mevkiinde bulunmaktadır. Çeşmede devşirme olarak kullanılmıştır. Stelin üst kısmı çimento sıvanın altında kalmıştır. Sağ alt köşesi kırıktır. Basık kemer kaideleri ve *dor* başlıkları olan iki sütun tarafından taşınmaktadır. Sütunlar arasında kalan bezeme alanında ayakta, yan yana duran kadın ve erkek olmak üzere iki figür görülmektedir. Kemerin ortasına, merkezinde çukur olan bir disk yerleştirilmiştir. Kemerin dış kısmında, solda bir *rüzgâr gülü,* sağ tarafta ise dört yapraklı *rozet* motifi kabartması vardır. Aynı motifler bu kez sütunların sağ ve soluna solda *rozet*, sağ tarafta *rüzgâr gülü* olmak üzere dönüşümlü olarak yapılmışlardır. Stelin üst kısmındaki silme üzerinde iki satırlık *Grekçe* yazıt kazınmıştır. Silmenin sol alt kısmında da yazıt devam etmektedir. Başlıkların dış kenarlarında sol tarafta iki, sağ tarafta bir *Grekçe* harf seçilmektedir.

Ayakta duran kadın ve erkek figürler aynı pozda yapılmışlardır. Soldaki kadın figürü *chiton* ve *himation* giyimlidir. *Himation* omuzlarından aşağıya, dizlerinin altına kadar inmektedir. Sağ kolu *himation* kumaşının içinde, dirsekten yukarıya doğru uzatılmış, sağ eli sol göğsü üzerine yerleştirilmiştir. Sol kolu yine *himationun* içinde aşağıya doğru, vücudunun yanındadır. *Himation*'un altına giydiği *chiton*'un etek kısmı, plisiz, düz bir şekilde ayakuçlarında sona ermektedir. Saçları omuzları üzerine dökülmektedir. Yüz çok aşındığı için yüz hatları belli değildir. Kadının solunda ayakta duran erkek de dizlerinin altına uzanan *himation* giyimlidir. O da sağ kolunu aynı şekilde dirsekten yukarı doğru uzatıp, sağ elini sol göğsü üzerine koymuştur. Aşağıya uzatılan sol kolu, bilek hizasına kadar *himation*'un içinde vücudunun sol tarafındadır. Erkek figürün sol eli açıktadır.

Yazıt:

[- - - - - - - - - - - - - - - - -]

[. .]EPAN $^{v.}$ [- - - - - - - - -]

2 [.]ουνις ϰαὶ Γιρους ἀν[έστη]-

σαν τὸν π[ά]ππον Ταν κα[ὶ]

4 τὴν μ[ά]μμ̣ην [--ca.5--]Ṇ

μν(ήμης) χ(άριν).

"[---] [.]ounis ve Girous dedeleri Tas ile nineleri [---] anısına yaptırdılar".

Yayın: Yılmaz 2005: 91, Resim 33.

Tarih: İS 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 4. yüzyılın ilk yarısı.

EDS 82 Sazlı (Resim 315- 317)

Bulunduğu Yer: Ahırlı İlçesi, Sazlı Köyü

Malzeme: Gri renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 38 cm. Gen: 36,5 cm. Der: 20,5 cm.

Tanım:

Sol ve sağ tarafı kırık ve eksiktir. Sol başta ayakta duran kadın figürü vardır. Sağda bir *kline* üzerinde iki erkek figür bulunmaktadır. Figürler çok basit yapılmışlardır. Yüz hatları belli değildir. Erkekler dirseklerini *kline* üzerine dayayıp, ellerini göğüsleri hizasında birleştirmişlerdir. Kadın figürü de çok basit bir işçilikle, vücut kısmı orantısız işlenmiştir. Başının etrafında örtü gibi duran bir bölüm vardır. Kadının göğüs kısmı işlenmeden hemen *kline* hizasından itibaren beli başlamaktadır. *Chiton*'un kıvrımları düz, birbirine paralel olarak aşağıya uzanmaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4. yüzyıl.

EDS 83 Seydişehir (Resim 318- 322)

Bulunduğu Yer: Seydişehir İlçesi, Merkez

Malzeme: Beyaz Renkli Yerel Mermer

Ölçüler: Yük: 37 cm. Gen: 107 cm. Der: 21,5 cm.

Tanım:

Yöresel, beyaz renkli mermerden yapılmıştır. Şehit Mehmet Uysal Parkı'nda sergilenmektedir. Sol üst tarafı kırıktır. Stelde yer yer çatlak kısımlar olduğu görülmektedir. Üst kısımdaki enli silme öne doğru çıkıntı yapar. Cephe iki bölümden oluşmaktadır.

Dikdörtgen formdaki mezar steli, ince yatay bir silme ile iki bölüme ayrılmıştır. Silmenin üzerinde yan tarafta iki üçgen alınlık bulunmaktadır. Alınlıkların arasında yuvarlak madalyon ve madalyonun ortasında oldukça tahrip olmuş bir *büst* görülmektedir. Anadolu'da mezar stellerinde büst yaygın olarak görülür [160] . Dağlık Kilikya'da Lamotis mezarlarında ölü büstleri iki tipte karşımıza çıkar. Birinci tipte büst herhangi bir çerçeve içine alınmaz. İkinci tipte ise büst yuvarlak, daire şeklinde bir çerçeve ile işlenir. Roma mezar ikonografisinde çok sevilen ve yaygın olan bu tipe *madalyon-büst* ya da *kalkan-büst* adı verilir. Ölü büstlerinin bir *çelenkle* çevrilmesi ölünün yüksek mevkide olduğunu gösteren bir semboldür. [161]Alınlıkların tepe *akroterleri* işlenmiştir. Üçgen alınlıklar ve madalyonun arasındaki boşluklar asma dalları ve dolgun taneli üzüm salkımları ile doldurulmuştur.

[160] Pfuhl Möbius II, 209; Haspels 1971, Fig. 628-629.
[161] Scarborough 1998,81.

Silmenin altındaki pano dış kenarlara yerleştirilen üzeri yivli plasterlerle sınırlandırılmıştır. İon başlıklı ve kaideli iki sütunla bezeme alanı üç panoya bölünmüştür. Sağdan başlayarak ilk panoda iki figür cepheden ve ayakta betimlenmiştir. İlk figür kadın figürüdür. Kolları aşağıya doğru sarkmış, altta *chiton* üstte *himation* giyimlidir. Manto belde bir kemerle tutturulmuştur. İçteki *chiton* enli dikey kıvrımlarla ayak bileklerine kadar uzanır. Yanındaki erkek figürü diz kapaklarına kadar uzanan bir giysi, üzerine de boynun altında tutturulmuş, kollarını da içine alan kısa pelerin giyinmiştir. Her iki figürün başı tahrip olmuştur. İkinci panoda ikisi kadın biri erkek olmak üzere üç figür görülmektedir. İlk iki figür kadındır, sağ kollarını dirsekten kıvırıp göğüs hizasında tutarlar. Sol ellerinde *iğ* tutmaktadırlar. Başlarını da örten uzun elbise giymişlerdir. İçte *chiton* ayak bileklerine kadar, dikey plilerle gösterilmiştir. [162] Üçüncü figür ayakta durmakta ve her iki kolunu birleştirip, ellerini göğüs hizasında tutmaktadır. Diz kapaklarını örten baldırlara kadar uzanan kısa elbise giymişlerdir. Yüzleri tahrip olduğundan detaylar seçilememektedir.

Soldaki üçüncü panoda da ayakta duran cepheden betimlenmiş üç figür bulunmaktadır. Bu figürlerden ilki sağ kolunu dirsekten bükerek göğüs hizasında tutan, sol kolunu aşağıya sarkıtan *chiton* ve başını da örten *himation* giyimli kadın figürüdür. Kadının yanında kısa boylu, her iki kolunu yanda aşağıya sarkıtmış beli kemerli kısa etekli giysisi olan figür muhtemelen çocuk figürüdür. Sağ kolu göğüs hizasında, sol kolunu aşağıya sarkıtmıştır.

Tüm figürlerin başları üzerinde sütunlar üzerinde de devam eden 3 *girland* yer alır. *Girlandların* arasındaki boşluklarda her iki dış kenara büst yerleştirilmiştir. Benzer bir örnek Adrassos'ta lahit üzerindedir.[163] Ortadaki *girland* boşluğunda ise kanatlarını iki yana açmış gövdesi cepheden, başı profilden bir *kartal* betimlenmiştir.

Yayın: Baldıran 2015: 363-364, Fig.25-26.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 84 Sorkun (Resim 323- 325)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Sorkun Mevkii

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 46 cm. Gen: 77 cm. Der: 26 cm.

Tanım:

Şehit İsmail Yılmaz ve Metin Çetin çeşmesinin önünde durmaktadır. Alt kısmı kırıktır. Cephe iki bölüm halinde işlenmiştir. Dikdörtgen formdaki mezar steli, ince yatay bir silme ile iki bölüme ayrılmıştır. Silmenin üzerinde yan taraflarda iki üçgen alınlık bulunmaktadır. Alınlıkların arasında ortada içi daha sonraki kullanım sırasında (muhtemelen çeşme olarak kullanılmış olduğu düşünülmektedir) oyulmuş yuvarlak *kalkan* motifi görülmektedir. Üçgen alınlıkların her ikisinin de ortasına küçük birer

[162] Scarborough 1995, 339 vd.
[163] Alföldi-Rosenbaum 1980, 91.XVII- 2.

kalkan motifi yerleştirilmiştir. Üçgen alınlıkların dış köşelerindeki alanda *asma dalları* ve bu dallara asılı dolgun taneli *üzüm salkımları* dikkati çeker.

Alttaki bölüm dış kenarlarda iki plaster ve ortada kaide ve başlığı işlenmiş yivsiz bir sütunla iki panoya ayrılmıştır. Her iki panoda da *symposion* sahnesi görülmektedir. Kalın şilteli ve ayakları profilli *klinenin* üzerinde oturan bir kadın ve uzanan bir erkek figürü vardır. Soldaki kadın başını örten *himation* ve içte *chiton* giyimlidir. Sağ kolunu *himation* kumaşının içinde sol göğsü üzerine koymuş, sol kolu ise vücudunun yanında aşağıya doğru uzanmış ve sol elini sol dizi üzerine yerleştirmiştir. Genellikle bu tür *symposion* sahnelerinde solda yer alan kadın ya ayakta ya da bir sandalye *(diphros)* üzerinde oturur pozda betimlenir. Burada ise *kline* üzerinde oturan bir kadın görüyoruz. Kadının *himation*'u dizlerinin hemen altına kadar uzanmaktadır. İçine giydiği *chiton* ise ayak bileklerinin üstünde. Bacaklarının bir bölümünü açıkta bırakacak şekilde, ince plilerle gösterilmiştir. Solunda kline üzerinde başı cepheden, vücudu profilden verilmiş bir erkek sol dirseği üzerinde uzanmış pozda verilmiştir. Erkek sağ kolunu ileriye doğru uzatmış ve elini sağ bacağı üzerine koymuştur. Yüzleri çok aşınmış olduğu için detayları seçebilmek mümkün değildir. *Kline*'nin başucu yüksek yapılmıştır. *Kline*'nin önüne üçayaklı sehpa yerleştirilmiştir. Sağ taraftaki pano içinde de aynı sahne tekrarlanmıştır. Buradaki figürler yoğun kalker tabakası ile kaplandığı için ilk panodaki figürlerden daha siliktir. Stelin üzerindeki yoğun kalker tabakası bu eserin çeşmede kullanılmış olduğunu göstermektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 85 Taşbaşı (Resim 326- 327)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Taşbaşı Köyü

Malzeme: Sarı Yöresel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 55 cm. Gen: 68 cm. Der: 25 cm.

Tanım:

Taşbaşı köyünde bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Üst ve alt kısmı silme ile sınırlanmıştır. Ortada yuvarlak kemerli niş içerisine ayakta duran üç figür işlenmiştir. Yuvarlak kemer, konik kaideli, başlıklı ve yivsiz, ince iki sütun tarafından taşınır. Merkezi panoyu sınırlandıran sütunların dış kısmındaki alanlara büyükçe birer rozet yerleştirilmiştir.

Yuvarlak kemerli niş içindeki ilk figür kadın, ortada podyum üzerinde ayakta duran erkek çocuk, üçüncü figür erkek figürüdür. Kadın başını örten ve kolları da içine alan bir *himation* giymiştir. *Himation* kadının kalçalarını örterek, yatay kıvrımlarla sona erer. İçindeki *chiton* ayakuçlarına, ince pliler halinde dökülür. Yanındaki erkek çocuk yüksek bir *podyum* üzerinde ayakta durmaktadır. Üzerinde dizlerine kadar uzanan kısa etekli giysi vardır. Kollarını hafifçe yana açarak aşağıya doğru uzatmıştır. Üçüncü figür de dizlerine uzanan kısa etekli giysisi ile ayakta durmaktadır. Kollarını giysi kumaşının içinde göbek hizasında birleştirmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 86 Taşbaşı (Resim 328-331)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Taşbaşı Köyü

Malzeme: Krem Rengi Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 66 cm. Gen: 72 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Üst kısmında dışa doğru çıkıntı yapan profilli silme vardır. Silmenin üzerinde bir satır, altındaki eğimli bölümde bir satır olmak üzere iki satırlık *Grekçe* yazıt bulunmaktadır. Stelin alt kısmında dikdörtgen bir silme görülmektedir.

Figürlerin yer aldığı pano, konik kaide ve başlıklara sahip, yivsiz sütunlar tarafından taşınan yuvarlak kemerli bir nişten oluşmaktadır. Başlıkların üzerindeki *arşitrav* stelin yan taraflarına doğru uzatılarak, her iki tarafta pano oluşturulmuştur.

Yuvarlak kemerin yan taraflarına ortasında altı yapraklı *rozet* olan bir *madalyon* yerleştirilmiş, *madalyonun* etrafı ise adeta güneş ışınlarına benzer şekilde üçgenlerle süslenmiştir. Madalyonların altlarındaki panolarda sapları sütunların üst tarafından aşağıya sarkan, yaprakları kalp biçiminde olan birer *sarmaşık* işlenmiştir.

Yuvarlak kemerli nişin içindeki sahnenin üst kısmı yuvarlak formda oyularak tahrip edilmiştir. Görülebildiği kadarı ile bu sahne *symposion* sahnesi olmalıdır. Sütunların hemen yanında çok güzel ahşap işçiliğe sahip *kline* ayakları görülmektedir. Soldaki kadın figürü *klinenin* üzerine oturmuş ve ayaklarının altında da ayak taburesi yer almaktadır. Kadının chitonu üzerinde herhangi bir kıvrım ya da pli yoktur. Kenarlarda düz inen birer çizgi olduğu görülmektedir. Ortada *kline* önündeki *üçayaklı* sehpanın, sadece ince dikdörtgen bir podyum üzerine yerleştirilmiş olan ayakları seçilebilmektedir. Kemerin altındaki iki küçük yuvarlak çıkıntıdan anlaşılacağı üzere *kline'de* iki erkek figürü uzanmış olmalıdır. *Klinenin* sağdaki ayağının önünde ayakları stelin alt kısmındaki silme üzerine basan, küçük bir erkek çocuk betimlenmiştir. Oğlanın üzerindeki giysi ilginçtir. Boyun kısmında enli, yuvarlak yakası olan, truvakar kollu ve dizlerinin üstüne uzanan bir giysilidir. Her iki kolun vücudunun yanında aşağıya doğru sarkıtmış ve sağ elinde kaidesi alt kısımdaki silmenin üzerinde olan bir testi tutmaktadır. Mezar stellerinde bu tip küçük boyda betimlenmiş olan oğlan ya da kız çocuk figürlerinin hizmetkâr olarak tanımlandığını da biliyoruz.

Yazıt:

Αππας Γαίου μνήμης χάριν [κ]ᾳὶ

2 Ιμμα{ς} γυνὴ αὐτοῦ.

"Gaius oğlu Appas anısı için [ve] onun karısı Imma".

Str. 2: Taş üzerinde Ιμμας yazılı ama bu isim erildir, dişil formu Ιμμα'dır; muhtemelen taş ustası sondaki sigma harfini hatayla fazla yazdı.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020: Resim 271.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 87 Tufanderesi (Resim 332- 334)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 62 cm. Gen: 88 cm. Der: 29 cm.

Tanım:

Tufanderesi Yaylası'nda yayla evlerinden birinin bahçe duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Üst kısmında profilli bir silme ve bu silme üzerinde sadece iki harfi zorlukla seçilebilen *Grekçe* tek satırlık bir yazıt vardır. Silmenin altındaki alanda dış kenarlara yuvarlak kemerli, ortaya ise üçgen alınlık yapılmıştır. Yuvarlak kemerlerin altındaki boşlukların ortasına altı yapraklı *rozet* yerleştirilmiştir.

Asıl kompozisyonu *symposium* sahnesi oluşturur. *Symposium* sahnesi plasterlerle iki taraftan çerçevelenmiştir. Soldan ilk iki figür ayakta duran kadınlardan oluşur. Üçüncü kadın *klinenin* ayakucuna oturmuştur. *Kline* üzerine dört erkek uzanmıştır. *Klinenin* önünde küçük oğlan çocuk ayakta durmaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 37.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 88 Tufanderesi (Resim 335- 336)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 65 cm. Gen: 60 cm. Der. 35 cm.

Tanım:

Tufanderesi Mevkii'nde kırık olarak yaylada, açık alanda bulunmaktadır. Stelin sadece sol alt kısmı mevcuttur. Solda ayakta duran iki figür, ince bir silmenin üzerine basarlar. Figürlerin solunda bir *kline* ayağının olması buradaki sahnenin *symposium* sahnesi olduğunu göstermektedir.

Figürlerin bulunduğu alan dikdörtgen formunda hafifçe oyularak kabartma alanı oluşturulmuştur. Soldan itibaren ilk figür ilk bakışta kadın izlenimi yaratmış olsa da erkek olmalıdır. Her iki figürün baş kısımları tahrip olmuştur. Erkek olduğunu düşündüğümüz figür *himation* giyimlidir. *Himation* omuzları örterek ayak bileklerinin yukarısında sona erer. Kollar *himation* içindedir. Sağ kol dirsekten yukarıya ve yana doğru uzatılmış ve göğüs üzerinde dikdörtgen bir levha tutmaktadır. *Himationun* sağ omuz üzerinden

aşağıya uzanan ucu belde sola doğru yönelip, sol el bileği üzerinden geçerek aşağıya sarkmaktadır. Sol kol *himation* içinde, vücudun yan tarafında aşağıya uzanmış ve sol el kalça üzerine yerleştirilmiştir. *Himation*'un belden aşağı olan bölümü plisiz, düz bir biçimde sadece kumaş kenarları profilli olarak gösterilmiştir. Bu figürün erkek olduğunu düşündüren özelliklerden birisidir bu durum. Bölgedeki arkeolojik materyaller üzerinde betimlenmiş olan kadın figürlerinde *himation* içine giyilen *chiton* etek kısmında istisnasız dikey plilerle ayakucuna düşmektedir. İkinci figür erkeğin solunda ayakta duran kadın figürüdür. *Himation* ve *chiton* giyimlidir. Erkek ile aynı pozda yapılmıştır. *Himation* başını örterek dizlerine kadar uzanır. Diz altında *chiton*'un ince, dikey plileri ayakucuna kadar ulaşır. Kısa bir tanımı yapılarak fotoğrafı ile yayınlanmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 34.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 89 Tufanderesi (Resim 337- 341)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 50 cm. Gen: 87 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Tufanderesi Mevkii'nde yayla evinin bahçe duvarında devşirme olarak kullanılmıştır. Stelin üst silmesi, sağ kenarı ve alt silmenin bir kısmı çimento sıvanın içinde kalmıştır.

Üç plaster ile iki bezeme alanı oluşturulmuştur. Kenarlardaki plasterler düz, ortadaki ise sütun şeklindedir. Kaide ve başlık kısmı işlenmiş yivsiz sütunun başlığına asılı iki *girland* dikkati çeker. *Girlandların* asılı olduğu yerlerde aşağıya doğru kurdele'leri (*taenia)* sarkmaktadır. *Girlandların* üstündeki alanlara, ortada birer *medusa başı* yerleştirilmiştir. Soldaki *medusa başı* dolgun yüzlü, sağdaki ise daha küçük yapılmıştır. İlk pano içerisinde ard arda bir kadın bir erkek olarak sıralanmış dört, ikinci panoda da aynı şekilde bir kadın bir erkek olmak üzere 4 figür betimlenmiştir. Figürleri tümü ayaklarını alt kısımdaki silme üzerine basarlar.

Figürlerin boyları bulundukları yere uygun olarak yapılmıştır. Ortada bulunan iki figür dış taraftaki figürlerden, *girland* yayının altında oldukları için daha kısa yapılmışlardır. Kadınlar başlarını da örterek dizlerinin altına kadar uzanan *himation* ve içlerine *chiton* giymişlerdir. Kolları *himation* kumaşının içinde *pudicitia* pozundadırlar. Erkekler sadece dizlerinin altına kadar uzanan *himation* giyimli ve *dioskorides* pozunda betimlenmişlerdir. Saçları başlarının etrafında kulakları hizasına kadar bukleli işlenmiştir. Tüm figürlerin yüzleri aşınmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 35.

Tarih: İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

EDS 90 Tufanderesi (Resim 342- 343)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 47 cm. Gen: 55 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Tufanderesi Yaylası'nda bir evinin bahçe duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. *Symposium* sahnesi işlenmiştir. Stelin dış silmeleri büyük ölçüde çimento sıvanın altında kalmıştır. Şimdiye kadar gördüğümüz *symposium* sahnelerinde *kline* genellikle sağ tarafta yer almaktayken bu stelde sol tarafa yerleştirilmiştir. Kline üzerinde kalın bir şilte ve şiltenin üstünde iki erkek uzanmış pozda verilmiştir. Sol dirsekleri yatağa dayalı, sağ kolları aşağıya doğru uzanmıştır. Yuvarlak yakalı giysiler içindedirler. Erkek figürlerden ilki sakalsız, ikincisi ise sakallıdır. Saçları başlarının etrafını adeta bir bere gibi sarar. *Klinenin* önüne üçayaklı sehpa yerleştirilmiştir. *Klinenin* sağ tarafında kız çocuk ve yanında kadın figürü ayakta betimlenmişlerdir. Her iki kadın figürü de aynı pozda *pudicitia* tipindedir. Kız çocuğun gözleri iri, badem şeklindedir. Kadının yüzü çok aşınmıştır. Kadın figüründe dikkati çeken özellik başın üzerini örterek sağ omuz üzerinden aşağıya inen *himation* ucunun bir şerit halinde vücudunun sol tarafına, yere kadar uzanmasıdır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 36.

Tarih: İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

EDS 91 Tufanderesi (Resim 344)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Hacılar Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 44 cm. Gen: 60 cm. Der: 22 cm.

Tanım:

Tufanderesi'nde yayla evinin bahçe duvarı üzerinde devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Eserin sol üst ve sağ alt kenarı kırıktır. Alt bölüm ve sağ kenar kısmen çimento sıva altında kalmıştır.

Basit dikdörtgen formlu stelde figürler yine basitçe belirginleştirilmiş bir pano içinde yer alırlar. Panoda ayakta duran, giyimli dört figür betimlenmiştir. Soldaki ilk figür, günümüze gelebilen izlerden anlaşıldığına göre *himation* ve *chiton* giyimli kadındır. İkinci figür üzerine dizlerinin altında sona eren *himation* giyimli erkektir. Üçüncü figür kadın, dördüncü figür erkek olarak kompozisyona yerleştirilmişlerdir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 36.

Tarih: İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

EDS 92 Ulupınar (Resim 345)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Ulupınar Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 68,5 cm. Gen: 119 cm. Der: 24 cm.

Tanım:

Ulupınar mahallesi, Tekne Önü mevkiinde bir kısmı toprağa gömülü halde bulunmaktadır. Stelin ortasında kaide ve başlıkları ile işlenmiş olan yivsiz iki sütunun taşıdığı yuvarlak kemerli niş içerisinde, podyum üzerinde ayakta duran iki figür betimlenmiştir.

Soldaki ilk figür dizlerinin altına kadar inen *himation* giyimli erkektir. Sağ kol *himation* kumaşının içinde dirsekten kıvrılarak sola doğru uzanmış ve sağ el sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. Sol kol vücudunun yanında aşağıya sarkıtılmış, sağ eli ile *himationu* tutmaktadır. Gözleri iri, badem şeklindedir. Erkeğin yanında duran ve ondan daha kısa boylu olan figür kadındır. Kadının üzerinde başını örten ve dizlerin altına inen *himation*, içinde ise ayakuçlarına uzanan *chiton* vardır. Kolları *himationun* içinde, göğüsleri hizasında birleştirilmiştir. Kadının yüz hatları çok aşındığı için belli olmamaktadır. Bu sahnenin sağ ve sol tarafındaki panolarda *asma dalları* ve dallara asılı, dolgun taneleri olan *üzüm salkımları* bulunmaktadır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 234.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 93 Ulupınar (Resim 346)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Ulupınar Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 83 cm. Gen: 95 cm. Der: 40 cm.

Tanım:

Ulupınar Mahallesi Tekne Önü mevkiinde bulunmaktadır. Üst kısımdaki silme kırıktır. Buradaki tek satırlık yazıtın harflerinin sadece alt kısmı zorlukla seçilebilmektedir.

Kaide ve başlıkları genel hatları ile belirtilen iki plaster tarafından taşınan basık kemerli bir niş içerisinde, ayakta duran iki figür betimlenmiştir. Kemerli nişin tepe ve köşe *akroterleri* de işlenmiştir. Kemerin tepe a*kroterinin* bulunduğu kısmın altında, figürlerin başları hizasına kadar uzanan bir *üzüm salkımı* görülmektedir. Kemer yayının sol ve sağ dışındaki boşluklara birer dört yapraklı *rozet* yerleştirilmiştir. Soldaki figür, içine yuvarlak yakalı bir *tunik*, üstüne dizlerinin altına kadar uzanan *himation* giymiş olan erkek figürdür. Sağ kolu *himation* kumaşının içinde, dirsekten kıvrılarak sol göğüs üzerine konmuştur. Sol kolunu vücudunun yanında aşağıya doğru uzatmış ve sol elinde ne olduğu tam olarak anlaşılamayan bir obje tutmaktadır.

Kadın başını örten ve dizlerine inen *himation* giyimlidir. *Himation*un kumaşı kalın olduğundan, kadının hareketini yansıtan herhangi bir kıvrım görülmemektedir. *Himation* içindeki sağ kol dirsekten kıvrılarak sol göğüs üzerinde *himationun* kumaşını kavramış ve bu hareketten dolayı *himationun* ucu yukarıya doğru kalkmıştır. Sol kol vücudunun yanında aşağıya sarkıtılmış, sol el, sol bacak üzerine konulmuştur. İçine giydiği *chiton* yuvarlak yakalıdır. Etek kısmında, bölgedeki diğer stellerde görmeye alışkın olmadığımız şekilde, bacaklar hizasında, aşağıya, ayakuçları üzerine uzanan birer pli vardır. Her iki figürün de yüzleri aşındığından detayları görmek mümkün değildir. İki figürün başlarının arasındaki alana, yuvarlak kemerin ortasına asılı, büyükçe bir sarmaşık yaprağı işlenmiştir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 234.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 94 Ulupınar (Resim 347)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Ulupınar Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı

Ölçüler: Yük: 79 cm. Gen: 112 cm. Der: 17 cm.

Tanım:

Ulupınar Mahallesi Tekne Önü mevkiinde, yerde bulunmaktadır. Alt ve üst kısmında profilli birer silme vardır. Üstteki silme üzerinde tek satırlık Grekçe bir yazıt, ortadaki iki harf dışında oldukça iyi durumdadır.

Silmenin altındaki bölüm, dört plaster ile üç panoya ayrılmıştır. Sol ve sağ taraftaki panoların üstünde üçgen alınlık, ortadaki panoda ise basık yuvarlak kemerli bir niş işlenmiştir. Alınlıklar ve basık yuvarlak kemer arasındaki boşluklar kalp biçimli yaprakları olan *sarmaşık dalları* ile doldurulmuştur. Sol başta ve sağdaki panolara plaster başlıklarına asılmış *girlandlar* yerleştirilmiştir.

Niş içinde, plaster kaidelerin yüksekliğine kadar bir podyum üzerinde ayakta duran, giyimli bir erkek ve bir kadın betimlenmiştir. Erkek yanındaki kadından daha uzun boyludur. İçine yuvarlak yakalı ve dizlerinin altına kadar inen *tunik* giyimlidir. *Tunik* üstüne de *himation* almıştır. Sağ kol *himation* kumaşının içinde dirsekten kıvrılarak, sol göğse uzanmış ve sağ el göğüs üzerinde sol omuzdan aşağıya inen *himation* kenarını kavramıştır. *Himation* sağ dirsek altından itibaren üç kalın kumaş tomarı halinde sol kol üzerine atılmıştır. Sol kol vücudun yanında, *himation* içinde aşağıya uzatılmıştır. Sol elinde dolgun taneli bir *üzüm salkımı* tutmaktadır. Kadın başını örterek göbek hizasına kadar inen *himation* ve *chiton* giyimlidir. *Himationun* içindeki sağ kolunu dirsekten kıvırıp sola doğru uzatmış ve sol omuzdan inen *himationu* sağ eli ile tutmuştur. *Himationun* alt kısmı adeta etek ucuna tel geçirilmiş bir görünümde, yarım daire formunda ve hiç kıvrımı yoktur. Sol kolu aşağıya sarkıtılmış, sol eli parmakları açık bir şekilde *himation* üzerine yerleştirilmiştir. Her iki figürün de yüzleri aşınmış olduğu için detayları seçmek mümkün değildir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 236.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 95 Ulupınar (Resim 348)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Ulupınar Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Kireçtaşı Malzeme.

Ölçüler: Yük: 68 cm. Gen: 110 cm. Der: 8 cm.

Tanım:

Sol kenarı ve alt kısmı kırıktır. Orta pano, yan taraflarına işlenen başlıkları genel hatları ile işlenmiş iki sütunla sınırlandırılmıştır. Stelin üst kısmı silme yapılmadan, düz olarak bırakılmıştır. Burada çok tahrip olmuş *Grekçe* tek satırlık bir yazıt olduğu günümüze ulaşabilen beş harf sayesinde anlaşılabilmektedir.

Sütunların arasında ayakta duran, dizlerine uzanan giysisi ile bir erkek figürü betimlenmiştir. Kollarını *himationu* içinde göğüs hizasında birleştirmiştir. Başını arka tarafında, çene hizasına denk gelen yerde, uç kısımlarında asma filizi olan bir dal ve bu dalın her iki ucundan aşağıya doğru sarkan dolgun taneli birer üzüm salkımı yerleştirilmiştir. Üzüm salkımları nerede ise ayakta duran figürün gövdesi kadar büyüklüğe sahiptir. Soldaki panoda da ayakta duran bir kadın bulunmaktadır. *Himationu* başını örterek aşağıya inmektedir. Bu figürün detayları yoğun tahribat nedeniyle seçilememektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı- İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

EDS 96 Ulupınar (Resim 349)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Ulupınar Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 68 cm. Gen: 75 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alt kısmı kırıktır. Bezeme alanı yan taraflarda üçgen alınlıklı, ortada yuvarlak kemerli niş ile üç panoya ayrılmıştır. Üst kısımda okunamayan iki satırlık *Grekçe* yazıt görülmektedir.

İlk panonun ortasında kum saati formunda bir motif, üçüncü panoda altar? betimi vardır. Ortadaki pano ise boş bırakılmıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4.yüzyılın ikinci yarısı- İS 5.yüzyılın ilk yarısı.

EDS 97 Ulupınar (Resim 350-351)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Ulupınar Köyü.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 56 cm. Gen: 116 cm. Der: 55 cm.

Tanım:

Tekne Önü Mevkiinde bulunmaktadır. Alt kısmı toprağa gömülü, üst ve yan kısımlarında kırıkları vardır.

Üç pano halinde düzenlenmiş bir kompozisyon görmekteyiz. İlk pano olasılıkla üçgen alınlıklıdır. Bu pano içerisinde asma dalları ve asma dallarına asılı dolgun, iri taneli üzüm salkımları bulunmaktadır. Ortadaki panoda plasterler tarafından taşınan yuvarlak kemerli bir niş içerisinde, ayakta duran, giyimli kadın betimlenmiştir. *Himationu* başını örterek dizlerine uzanır. *Himation* içine etek kısmında sadece dizleri üzerimde dikey birer çizgisi olan chiton giyimlidir. Sağ kolunu *pudicitia* tipinde, *himation* kumaşının içinde, dirsekten kıvırıp sola uzatmış, sağ elini sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Sağdaki panonun içi boştur.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 235.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 98 Yağcı (Resim 352- 353)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Yağcı Köyü.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 42 cm. Gen: 67 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Yağcı Köyü'nde parkın duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Eserin dört tarafında da kırıklar vardır. Civlese Yaylası'ndan getirildiği ifade edilmiştir.

Bezeme için dikdörtgen formlu çukurlaştırılmış kare formlu bir bezeme alanı oluşturulmuştur. Bu alanda ayakta duran iki figür betimlenmiştir. Sol başta yer alan figür, dizlerine inen, belinde ince bir kuşak olan, yarım kollu ve yuvarlak yakalı elbise giymiş olan erkek çocuk figürüdür. Elbisenin ön kısmında, omuzlardan aşağıya doğru, etek ucuna devam eden dikey iki çizgi görülmektedir. Sağ kolunu vücudunun yanında hafifçe dışa doğru açarak aşağıya sarkıtmıştır. Sol kolunu dirsekten kıvırıp, yukarıya doğru uzatmıştır. Yuvarlak, dolgun yüzünde iri, badem gözlere sahiptir. Burun ve ağız kısmı tahrip olmuştur.

İkinci figür başını örterek kalça hizasına inen *himation* ve içte etek ucuna doğru çan gibi açılan plili *chiton* giyimlidir. *Himation*'un altındaki saçları, boyun hizasında geriye doğru toplanmıştır. *Himation* kadının başını örterek, sol omuz üzerinden sağ koltuk altına doğru yönelmiş ve sol omuzdan gelip, sağ koltuk altına doğru uzanmıştır. Sol kol *himation*'un içinde kalmıştır. Sol kol *himation* kumaşının içinde vücudunun

yanında, aşağıya doğru uzatılmış, sol eli *chiton*'un üzerine yerleştirilmiştir. Kadın sağ kolunu yanında duran erkek çocuğa doğru uzatıp, sağ elini çocuğun başının üzerine koymuştur. *Himatio*n'un üst gövdedeki kıvrımları verev olarak soldan sağa doğru uzanmaktadır. Dolgun bir yüze sahip olan kadının da iri, badem gözleri vardır. Burun ve ağız özellikleri aşınmadan dolayı seçilememektedir.

Bezemeli alanın sağ kenarındaki düz alan üzerine kazıma ile ne olduğu tam olarak anlaşılamayan motifler çizilmeye çalışılmıştır. Bu stel daha önce M. Yılmaz tarafından yayınlanmıştır. Ancak yayında stelin alt kısmı kırık olarak ifade edilmiştir. Aslında yayındaki fotoğraftan da anlaşılacağı üzere önceki konumunda stelin alt yarısı toprağa gömülü haldedir. Daha sonraki kullanımı sırasında buradaki yerinden alınıp, duvara yerleştirildiğinde, figürlerin olduğu bezeme alanının tamamının sağlam olduğu görülmüştür.

Yayın: Yılmaz 2005, 290, Resim 165.

Tarih: İS 3. yüzyıl.

EDS 99 Yolören (Resim 354- 358)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Yolören Köyü.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 79 cm. Gen: 87 cm. Der: 43 cm.

Tanım:

Yolören Mezarlığı içerisinde serbest olarak durmaktadır. Sağ ve sol tarafı kırıktır. Üst kısmında profilli silme vardır. Silmenin altında kenarlarda yuvarlak kemerli nişler, ortada ise üçgen alınlık betimlenmiştir. Dar, düz bir silmenin altında ise üç pano halinde bezeme alanı görülmektedir.

Yuvarlak kemerli nişlerin ortasına altı yapraklı rozetler, üçgen alınlığın içine de bir *bukranium* (boğa başı) yerleştirilmiştir.

Alttaki sahnenin dış panolarında *asma dalları* ve bu dallara asılı dolgun taneli *üzüm salkımları* işlenmiştir. Ortadaki panoda ayakta duran beş figür görülmektedir. Soldan başlayarak ilk iki figür dikdörtgen formlu yüksek bir podyum üzerinde ayakta duran iki erkek çocuktur. Dizlerinin altına kadar inen *himation*' larına sarınmışlardır. Kolları *himation* kumaşının içinde, göğüsleri hizasında birleştirilmiştir. Kısa saçlı ve dolgun, yuvarlak yüzlüdürler. Figürlerin detayları aşınmadan dolayı seçilememektedir. Üçüncü ve dördüncü figür ayakta duran kadınlardır. Başlarını örterek dizlerine inen *himation* ve içine ayakuçlarına dökülen *chiton* giymişlerdir. Kolları *himation* kumaşının içinde *pudicitia* tipinde işlenmişlerdir. *Himation*' larının belden itibaren duruşlarına uygun olarak verev kıvrımları seçilebilmektedir.

Beşinci figür dizlerinin altında sona eren *himation'* una sarılı pozda betimlenmiş, ayakta duran erkek figürdür. Kolları *himation* kumaşının içinde, dirseklerden kıvrılarak göğüs hizasında birleştirilmiştir. Erkek dolgun yüzlüdür. Başının etrafında bere gibi

görünen saçları belirtilmiştir. Dolgun bir yüze sahiptir. Aşınma nedeniyle yüzün ayrıntıları görülememektedir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2020, 250.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 100 Yukarıeşenler (Resim 359- 360)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Eşenler Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 100 cm. Gen: 148 cm. Der: 42 cm.

Tanım:

Yukarıeşenler yaylasında, tarlada serbest olarak yerde durmaktadır. Stel yatay olarak iki ince silme ile üç frize bölünmüştür. Üst kısımda dış kenarlarda üçgen alınlıklar, ortada ise yuvarlak kemerli bir niş işlenmiştir. Figür ve motifler kazıma çizgiler ile yapılmıştır.

Sol baştaki üçgen alınlığın üst köşesine yakın "O" harfi, sağdaki alınlığın içinde ise "X" harfi seçilmektedir. Yuvarlak kemerin altındaki boşlukta ise yonca yaprağına benzer *dört yapraklı rozet* dikkati çeker. Rozetin üzerinde tek satırlık *Grekçe* yazıt görülmektedir. Üçgen alınlıklar ile yuvarlak kemer arasındaki alanda, silmenin hemen üzerinden *hilal* motifinin uçları yükselmektedir. Bu boşlukların üst kısımlarında da kimi yerde tek, kimi yerde ise iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt zorlukla seçilebilmektedir. İkinci kuşaktaki merkezi kompozisyon symposion sahnesidir. Bu sahne iki bölümlüdür. Soldaki üçgen alınlığın altındaki panoda bu alanı kaplayacak büyüklükte bir *rüzgâr gülü* motifi vardır. *Symposion* sahnesinin yer aldığı pano basitçe çizilmiş bir sütunla ilk panodan ayrılmaktadır.

Soldan başlayarak ilk figür ayakta duran, *himation* ve *chiton* giyimli kadındır. *Himation* başını örterek dizlerine inmektedir. İçteki *chiton*'un eteğinin kıvrımları seçilememektedir. Kadın sağ kolu *himation* kumaşının içinde, kolunu dirsekten kıvırarak sağ elini sol göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru uzanıp, sol eli göbeğinin üzerindedir. Yüzü vücuduna göre büyük, çenesi uzun ve sivri, gözler çok iri, badem şeklindedir. Burnu dikdörtgen formda, ağzı bir çizgi halinde işlenmiştir.

İkinci kadın, *kline* üzerinde oturmaktadır. Başını örterek, dizleri hizasına kadar uzanan *himation*, *himation*'un içine, dizlerden aşağı kısmı kalın dikey pliler halinde ayakuçlarına uzanan *chiton* giymiştir. Sol kolu sağ göğsüne doğru uzanmış, parmakları uzun ve büyük yapılmış sol eli sağ göğsü, sağ eli ise kucağı üzerindedir. Gözleri ilk kadın figüründe olduğu gibi iri, badem şeklindedir. Burnu ve ağzı aşınmadan dolayı seçilememektedir.

Bu iki kadın figüründen sonra *kline* üzerine uzanmış iki erkek betimlenmiştir. *Klinenin* kalın bir yatağı vardır. Oldukça uzun boyunlu olan erkekler yatağın üzerinde sağ elleri ile desteklediklerı sol dirseklerini yatağa dayayarak, sol elleri ile başlarını tutar

pozda işlenmişlerdir. *Kline* önünde *üçayaklı sehpa*, sehpanın üzerinde de *nar* ya da *elma* benzeri meyveler bulunmaktadır.

Beşinci figür ayakta duran, dizlerinin hizasına kadar uzanan kısa etekli elbise giymiş erkek çocuk figürüdür. Yuvarlak yakalı, kolsuz olan elbisesi üzerinde omuzlarından aşağıya uzanan birer şerit, belinde de kemer bulunmaktadır. Sağ kolunu yana doğru açıp dirsekten kıvırarak, elini *kline* üzerinde uzanmış olan erkeğe doğru yöneltmiştir. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya sarkmıştır. Yuvarlak yüzlü, iri badem gözlü ve burnu dikdörtgen şeklindedir.

Altıncı figür de beşinci figüre benzer modelde ancak kemersiz bir giysi taşıyan erkek çocuktur. Sağ kolu aşağıya sarkmış, sol eli ile solundaki figürle el ele tutuşmuşlardır. Saçları işlenmemiş olan bu figürün gözleri uzun birer çizgi halinde, burnu ve ağzı da çizgilerle belirtilmiştir.

Yanındaki erkek çocuğun elinden tuttuğu figür, başının etrafında, kulak hizasından biraz daha aşağıya uzatılmış saçlara sahip kız çocuktur. Kız çocuğun da iri, badem şeklinde gözleri vardır. Elbisesi üzerinde herhangi bir detay yoktur.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023, 160.

Tarih: İS 4.yüzyıl.

EDS 101 Yukarıeşenler (Resim 361- 362)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Eşenler Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 89 cm. Gen: 133 cm. Der: 47 cm.

Tanım:

Eşenler Mahallesi, Yukarıeşenler yaylasında, yerde serbest olarak durmaktadır. Sol üst kısmı, sağ üst ve yan tarafı kırık ve kayıptır.

Üst kısımda yanlardakilerin yarıya yakını kırık olan, içlerine merkezden çıkan, uzun yapraklar işlenmiş olan üç yarım yuvarlak niş bulunmaktadır. Nişler kalın ve burgulu, yatay bir silme üzerindedir. Bu silmenin altında düz ve üzerinde *Grekçe* yazıt olan bir silme ile figürlü panolara geçilir. Bezeme alanı Solda ve ortada birer plaster ile iki panoya ayrılmıştır. Sağ taraftaki ikinci panonun dış plasteri kırıktır. Sol baştaki plasterin üzerinde, kaideden yukarıya doğru uzanan yapraklı bir *sarmaşık dalı* işlenmiştir. Bir ucu plaster başlığına asılı, diğer ucu herhangi bir yere asılı olamayan kalın bir *girland* ilk panonun büyük bir bölümünü doldurur. *Girlandın* kurdelesi (*taenia)* yukarıdan aşağıya doğru inerek, *girlandın* altından aşağıya, uç kısımları sarmaşık yaprağı şeklinde sarkar.

Girlandlı sahneden sonra alçak bir *podyum* üzerinde ayakta duran iki erkek figürü betimlenmiştir. İlk figür yuvarlak yüzlü, uzun boyunlu, iri badem gözlü, burnu ve dudakları kırık erkek çocuktur. Saçları kulakların üzerinde, başının etrafını iri bukleler halinde çevreler. *Himation*ları kollarını da içine alacak şekilde dizlerine kadar uzanır. Sağ

eli sol göğsü üzerindedir. Sol kolu vücudunun yan tarafından aşağıya sarkar, dolgun taneli *üzüm salkımı* tutan sol eli göbeğin altına yönlendirilmiştir.

Yanındaki erkek çocuk figürü de aynı stilde ve duruşta işlenmiştir. Sadece bu çocuğun sol elinde üzüm salkımı yoktur. Erkek çocukların solunda sağ başta olduğu gibi bir *plaster* vardır. Üzerinde herhangi bir motif olmayan plasterin dörtte üçlük üst bölümü kırıktır.

Üçüncü figür dizden aşağı bölümü kırık olan, başını örterek dizlerine kadar uzanan *himation* giymiş, ayakta duran kadındır. İri, badem gözlü, ince dudaklı, uzun çeneli kadının kulaklarında "S" formlu, yanaklarının bir bölümünü de kaplayan iri küpeleri dikkati çeker. *Himationu*n içine giydiği *chiton* yuvarlak, dik yakalıdır. Boynunda, üçgen biçiminde sarkaçları (*pendant*) olan bir gerdanlık görülmektedir.

Dördüncü figürün sadece başı seçilebilmektedir. İlk iki erkek çocuğa benzer şekilde yapılmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: Resim 199.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 102 Yukarıeşenler (Resim 363)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Eşenler Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 86 cm. Gen: 70 cm. Der: 29 cm.

Tanım:

Eşenler Mahallesi, Yukarıeşenler yaylasında yerde serbest olarak durmaktadır. Üç panolu olan bu stelin orta panosu günümüze ulaşabilmiştir. Yan panolar kırık ve kayıptır.

Tepe akroteri işlenmiş olan üçgen alınlık boşluğuna, merkeze küçük bir *kalkan* motifi yerleştirilmiştir. Üçgen alınlığın sağ ve solunda kemer yaylarının bir kısmı görünen, yuvarlak kemerli nişler bulunmaktadır. Üçgen alınlığın sağ tarafına altı yapraklı, *madalyon rozet*; sol tarafına ise filizleri ve yaprakları olan *asma dalı* işlenmiştir. Alınlık ve yuvarlak kemerli nişlerin altında ince bir silme vardır. Orta panonun sağ tarafında stilize *Dor başlıklı*, burgulu yivli ve kaideli sütun, solunda ise *İon* başlıklı, zig zag yivli, kaideli bir sütun orta panoyu sınırlamaktadır. İki sütunun arasında oldukça yüksek bir *podyum* üzerinde ayakta duran, cepheden, *himation* giyimli iki erkek betimlenmiştir. *Himationları* bacaklarının yanlarında dizleri hizasına inmektedir. *Himation* kumaşı omuzların sararak sol omuzları üzerinden aşağıya ve vücutlarının sağ tarafına doğru verev kıvrımlar oluşturmaktadır. Sağ kolları *himationlarının* içinde, sağ elleri sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. Sol kollarını vücutlarının yanında, aşağıya uzatmışlar sol elleri ile üzerlerindeki mantonun ucunu tutar pozda işlenmişlerdir. Bacakları çok ince yapılmıştır. Yüzleri üçgen formda, çenelerin aşağıya doğru adeta köşeli kesilmiş sakal gibi uzatılmıştır. Gözler iri, badem biçimindedir. Gözlerinin üzerinde kulakların üst hizasına kadar uzanan yay biçiminde ince bir silme olduğu görülmektedir. Bu silme alınları

üzerinde de devam ettirilmiş ve yarım ay biçimini almıştır. Bu bölümün üzerinde başın üst kısmında saçları işlenmiştir. Burun ve ağızları birer çizgi ile vurgulanmıştır.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2023: 161.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

EDS 103 Yukarıeşenler (Resim 364)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Eşenler Mahallesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 43 cm. Gen: 50 cm. Der: 9,5 cm.

Tanım:

Eşenler Mahallesi, Yukarıeşenler yaylasında serbest halde görülmüştür. Stel parçalanmış ve alanda yapılan araştırmalar sırasında bulunan iki parçası yan yana getirilerek birleştirilmiştir.

Symposium sahnesi betimlenmiştir. Sol baştaki giyimli kadın, bir tabure üzerinde ve vücudu *klineye* yönelik oturmaktadır. Baş kısmı kırıktır. Üzerindeki *chiton*'un eteğindeki kıvrımlar belirtilmiştir. *Kline* üzerinde uzanmış bir erkek figür vardır. Erkeğin sadece kollarını seçebiliyoruz. *Kline* üzerine kalın bir yatak yerleştirilmiştir. Sağ tarafta ayakta duran, dizlerine inen *himationuna* sarınmış olan erkek sağ kolunu *klineye* doğru uzatmış, sol kolu *himationun* içinde vücudunun yanında aşağıya doğru uzatılıp, sol eli bel hizasına yerleştirilmiştir. Bu figürün *himation*'unun içine giydiği elbisenin etek ucu iki adet "X" motifi ile süslenmiştir. *Klinenin* önünde, ortada üzerinde meyveler bulunan *üçayaklı sehpa*, sehpanın sağında ise *krater* formlu bir kap bulunmaktadır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

2.2.3 Kare Formlu Steller (KFS)

KFS 1 Ahırlı (Resim 365- 366)

Bulunduğu Yer: Konya İli, Ahırlı İlçesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 53 cm. Gen: 43 cm. Der: 30 cm.

Tanım:

Ahırlı İlçesinde Belediye Bahçesi'nde bulunmaktadır. Stelin bezeme alanı kare formunda çukurlaştırılarak bu alana ayakta duran, cepheden üç figür yerleştirilmiştir. Figürler çok aşınmıştır.

İlk iki figür, dizlerine kadar uzanan *himation* giyimli, Kolları *himation* kumaşının içinde, göğüs hizasında birleştirilmiş erkek figürlerdir.

Üçüncü figür ise yine ayakta duran, cepheden betimlenmiş, başını örterek diz hizasına kadar uzanan *himation* ve içte *chiton* giyimli kadın figürüdür. Figürlerin aşırı yıpranması nedeni ile detayları seçilememektedir.

Yayın: Baldıran- Pehlivan 2024: Resim 12.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

KFS 2 Aslantaş (Resim 367- 374)

Bulunduğu Yer: Bozkır İlçesi, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük.: 53.5 cm., Gen.:57 cm., Der.:44 cm.

Tanım:

Aslantaş Yaylası'nda bir evin bahçe duvarının önünde serbest olarak durmaktadır.

Stelin üst kısmı profilli bir silme ile vurgulanmıştır. Bu silmenin altında yan yana, ayakta duran, cepheden iki asker betimlenmiştir. Askerler, diz kapaklarına kadar uzanan, zırhlarını *(lorika*) giymişlerdir. Omuzlarında kollarının üstüne, aşağıya doğru sarkan pelerinleri (*chylamis*) vardır. Zırhlarının etek kısmı dikdörtgen dilimler *(pteryges*) halinde işlenmiştir. Bellerine iki kez beli dolanmış olan kuşakları (*cingulum*) olduğu görülmektedir.

İlk figür sağ kolunu vücudunun yanında, aşağıya uzatmış, sol kolunu dirsekten kıvırarak, zırhının beline dolanan kuşağını *(cingulum)* tutar pozda işlenmiştir.

Solundaki erkek sağ ve sol kolunu vücudunun yanın tarafında aşağıya doğru uzatmıştır. Her iki figür de sakallı ve kabarık saçlıdır. Sol baştaki erkeğin yüzü diğerine göre daha dolgundur. Sakalı kırıktır. Gözleri iri ve gözbebekleri belirtilmiştir. Yüzü zayıf olan figürün sakalı bukleli olarak yapılmıştır. Figürlü sahnenin sol ve sağ kenarlarında sap kısımları zemine dayalı, üçgen formundaki uçları yukarı doğru uzanan *mızraklar* bulunmaktadır.

Stelin üst kısmında, profilli silmenin ortasında, iki asker figürünün arasına gelecek biçimde iki yöne doğru yerleştirilmiş *sarmaşık yaprakları* adeta *tepe akroteri* havasını yaratmaktadır. Aynı motifler bu kez tek yapraklı olarak sağ ve sol üst köşelere de yerleştirilmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

KFS 3 Aslantaş (Resim 375-377)

Bulunduğu Yer: Bozkır, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 50 cm. Gen: 60 cm. Der: 35 cm.

Tanım:

Aslantaş Yaylası'nda, M. Akbulut'un evinin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Stelin üst kısmı kırıktır.

Alçak bir podyum üzerinde yan yana ayakta duran, cepheden erkek ve kadın figürü betimlenmiştir. Figürlerin üst kısmında iki satırdan oluşan *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Erkek dizlerinin hemen altına kadar uzanan *himation* giyimlidir. Aşınmış olan yüzünün detayları seçilememektedir. Çenesindeki çıkıntı nedeni ile sakallı olduğu anlaşılmaktadır. Başında alnının etrafında, kulaklarının üzerine uzanan saçları vardır. Sağ kolu *himationun* içinde, dirsekten kıvrılarak sol göğsüne uzatılmış, sağ eli sol göğsü üzerinde sol omuzdan aşağıya inen *himation* kumaşının kenarını tutmaktadır. *Himationun* sağ kol altından sola doğru uzanan kumaşı yatay kıvrımlarla sol bilek üzerinden aşağıya düşmektedir.

Kadın başını örterek dizlerine inen *himation* ve içte yuvarlak yakalı *chiton* giymiştir. Yüzü aşınmış olduğu için detaylar seçilememektedir. Sağ kolu *himation* kumaşı içinde dirsekten kıvrılmış, sol omuzdan aşağıya inen *himation* kumaşını tutar pozda yapılmıştır. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya uzatılmış sol eli ile *himationunu* tutmaktadır. *Chiton*'un etek kısmındaki kıvrımlar da aşınmıştır.

Yazıt:

- - - - Ἀντω[νί]-

2 ου μνήμης χάριν.

"Antonius oğlu/kızı [---] anısına".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

KFS 4 Aslantaş (Resim 378- 379)

Bulunduğu Yer: Bozkır, Aslantaş Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 65 cm. Gen: 74 cm. Der: 30 cm.

Tanım:

Aslantaş Yaylası'nda A. Acar'ın evinin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alt kısmı kırıktır.

Figürlü alan kare formlu bir pano içerisinde yer almaktadır. Panonun üzerindeki bölümde tek satırlık Grekçe yazıtın sadece birkaç harfi zorlukla seçilebilmektedir. Pano içinde arka ayaklarının üzerinde duran ön ayakları havada şaha kalkmış olan bir at üzerinde, sol eli ile atın dizginlerini kavramış, geriye doğru açtığı sağ elinde mızrak tutan ve sırtında geriye doğru uçuşan pelerin (*chylamis*) giyimli bir süvari betimlenmiştir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

KFS 5 Aşağıeşenler (Resim 380- 381)

Bulunduğu Yer: Hadim, Hamzalar.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Ölçü alınamamıştır.

Tanım:

Aşağıeşenler yerleşiminde bir evin duvarının çatıya yakın bir yerde devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Yüksekte olduğu için ölçü alınamamıştır.

Kare formlu stelin ortasında dikdörtgen formlu pano içerisinde ayakta duran bir erkek figür betimlenmiştir. Figür çok aşınmıştır. Figürün bulunduğu panonun sol ve sağ tarafındaki boşluklarda dalları ile kalp biçiminde *sarmaşık yaprakları* görülmektedir. Üst kısımda ise tek satırdan oluşan *Grekçe* yazıt bulunmaktadır.

Yazıt:

Γάιος Κασσίου ΤΑΙΚΤΩΝ[---

"Cassius oğlu Gaius ---".

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı.

KFS 6 Bolat (Resim 382- 383)

Bulunduğu Yer: Hadim, Bolat Mahallesi.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 84 cm. Gen: 84 cm. Der: 38 cm.

Tanım:

Bolat Yaylası'nda serbest olarak yerde durmaktadır. Sol tarafının bir bölümü kırıktır. Stelin ortasında aşağıya kadar uzanan derin çatlak vardır. Üst kısmında profilli bir silme bulunmaktadır. Silmenin altında bezeme alanı sol ve sağ tarafta üçgen alınlıklı, ortada yuvarlak kemerli bir niş ile üç pano halinde düzenlenmiştir. Üçgen alınlıklar dış kenarlarda başlıkları belirtilmiş olan plasterler, yuvarlak kemerler ise kaide ve başlıkları işlenmiş olan yivsiz sütunlar tarafından taşınmaktadırlar.

Üçgen alınlık boşluklarına, helezon biçimli *rozetler* yerleştirilmiştir. Kemerli nişin altındaki panoda yüksek bir *podyum* üzerinde ayakta duran, cepheden, giyimli bir erkek ve kadın figürü betimlenmiştir. Erkek sakalsız, yuvarlak yüzlü ve dizlerine kadar uzanan *himation* giyimlidir. Kolları *himation* kumaşının içinde, elleri göbek hizasında birleştirilmiştir. *Himation* kıvrımları yatay paralel çizgilerle verilmiştir. Kadın, başını

örterek diz hizasında sona eren *himation* ve içine *chiton* giymiştir. Giysilerinin kıvrımları çok acemice yapılmıştır. Her iki figürün de yüzlerinin detayları, çok aşınmış oldukları için seçilememektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı- İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

KFS 7 Civlese (Resim 384- 387)

Bulunduğu Yer: Hadim İlçesi, Hamzalar.

Malzeme: Yerel Sarımtırak Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük.:83 cm., Gen.:127 cm., Der.:45 cm.

Tanım:

Hamzalar, Civlese Yaylası'nda yerde yatar durumda görülmüştür. Stelde figürlü pano her iki yanda başlıkları kabaca belirtilmiş, gövdesi düz sütunlarla çerçevelenmiştir. Sütunların üzerinde ve figürlü alanın alt kısmında silme bulunmaktadır. Figürlü alanda kline üzerinde yatar pozda bir erkek figür, *klinenin* altındaki boşlukta bir sehpa ve *klinenin* sağında ayakta duran, giyimli bir kadın, kadının solunda kız çocuğu betimlenmiştir. Figürlü panonun etrafındaki boşluklarda *kraterler* içinden çıkan asma dalları ve asma dallarına asılı dolgun taneleri olan üzüm salkımları işlenmiştir.

Kline üzerinde uzanan erkek sol kolu ile başını desteklerken sağ kolu dirsekten kıvrılarak öne, *kline* yatağına doğru parmakları da işlenerek verilmiştir. Gözler iri, badem şeklinde ve göz kapakları da belirtilmiştir. Alnını çevreleyen saçları adeta şapka görünümündedir. Klinenin başucundaki kadının gözleri de aynı şekilde iri ve badem şeklinde işlenmiştir. Kadın figürü başını örten *himation* ve *chiton* giyimlidir. Sağ kolunu *kline* üzerine yerleştirmiş, sol kolunu dirsekten kıvırarak, sağ tarafa, belinin hizasına uzatmıştır.

Kadının solunda kısa boylu kız çocuğu bulunmaktadır. Kız çocuğunun başı açıktır. Saçları alnının ortasında, yanlara doğru açılan biçimde taranmış ve saç telleri çizgilerle belirtilmiştir. Kız çocuğu sağ kolunu dirsekten yana ve yukarı doğru uzatmıştır. Sol kolu da vücuttan sola doğru açılarak aşağıya uzatılmıştır. Parmaklar işlenmiştir. Kız çocuğu belinde kemeri olan giysi giymiştir. Gözler üç figürde de aynı biçimde iri ve badem şeklindedir.

İki satır *Grekçe* yazıtı vardır.

Αὐρ(ηλία) Ναννις ἀνέστησεν Αὐ[ρ](ήλιον) Μάξιμον

οὐετρανὸν τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδελ[φὴν]

μν(ήμης) χά(ριν).

"Aur(elia) Nannis, kocası emekli asker A[ur](elius) Maximus ve kız kardeşi için hatıraları vesilesiyle (bu steli) dikti".

Satır 1: Ναννις[164] (Nannis) yerel kadın ismi.

Veteran/emekli asker Maximus ve karısı Aurelia Nannis'in kız kardeşinin mezar taşıdır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: MS. 212 yılı *terminus post quem*.

KFS 8 Işıklar (Resim 388)

Bulunduğu Yer: Bozkır, Işıklar Köyü.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 42 cm. Gen: 50 cm. Der: 19 cm.

Tanım:

Işıklar Köyü'nde, E. Acar'ın evinin bahçe duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır.

İnce bir podyum üzerinde ayakta duran erkek betimlenmiştir. Dizlerine kadar inen *himation* giyimli olan erkek sağ kolunu vücudunun yanında aşağıya doğru, sol kolunu adeta kama tutar pozda belinin ön kısmına doğru uzatmıştır. Aşınmadan dolayı detaylar seçilememektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

KFS 9 Ömeroğlu (Resim 389- 391)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 64 cm. Gen: 64 cm. Der: Alınamamıştır.

Tanım:

Ömeroğlu Mahallesi'nde bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Sağ alt köşesi kırıktır.

Stelin orta kısmında kare formlu, üst kısmı yuvarlak kemerli bir pano içerisinde yan yana, cepheden, el ele tutuşmuş, ayakta duran giyimli bir kadın ve erkek betimlenmiştir.

Kadın başın örterek dizleri hizasına kadar uzanan *himation* ve içine *chiton* giymiştir. *Himation*'un vücudun üst kısmında sarılış biçimi farklıdır. Sağ omuzdan aşağıya doğru inmesi gereken mantonun kenarı bir bant şeklinde çapraz olarak sol kol altına doğru uzatılmıştır. Sağ kolu *himation*'un içinde aşağıya, göbek hizasına yönelmiş ve sağ elinde tek kulplu bir testi tutmaktadır. Sol eliyle sağında duran erkeğin elini

[164] Zgusta 1964, § 1013-17; LGPN V.C, 310 s.v. Ναννις.

tutmaktadır. Başı vücuduna göre büyük yapılmış, gözleri iri, badem şeklindedir. Burnu düz iki çizgi ile belirtilmiştir. Dudak kısmı aşınmıştır.

Erkek figür, kadından daha uzun boylu, kısa saçlı ve *himation* giyimlidir. Dizlerine inen *himation* sol omuzu örterek, vücudun üzerinden sağ kol altına doğru verev kıvrımlarla uzanır. Sol elinde ne olduğu tam olarak anlaşılamayan bir nesne tutmaktadır.

Stelin sağ üst kısmında harf izleri vardır ancak okunamamaktadır.

Yayın: Yılmaz 2005:278, Resim 155.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

KFS 10 Ömeroğlu (Resim 392- 394)

Bulunduğu Yer: Güneysınır, Ömeroğlu.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 60 cm. Gen: 61 cm. Der: 32 cm.

Tanım:

Güneysınır İlçesi'nde, Ömeroğlu Mevkisinde bulunmaktadır.

Stelin orta kısmında alçak bir podyum üzerinde cepheden, ayakta duran giyimli bir erkek betimlenmiştir. Başı çok aşındığı için detayları seçmek mümkün olamamıştır.

Dizlerine inen *himation* giyimli erkek figürün sağ omuzunu örten mantosunun içinde olan sağ kolu dirsekten kıvrılarak sağ eli, sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. Omuzdan gelen manto kumaşı verev olarak sol kol üzerinden aşağıya doğru yine aynı şekilde verev kıvrımlarla uzanmaktadır. Sol kolu mantonun içinde vücudunun sol yanında aşağıya uzanmakta, sol elinde, göbek hizasında kamaya benzer bir nesne tutmaktadır. *Himation*'un etek bölümündeki kıvrımlar ellerin manto kumaşını tutma hareketi ile uyumlu olarak verilmeye çalışılmıştır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı- İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

KFS 11 Ömeroğlu (Resim 395)

Bulunduğu Yer: Güneysınır İlçesi, Ömeroğlu.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 53 cm. Gen: 46 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Ömeroğlu Mahallesi'nde bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Ortasından kırık ve sağ tarafı eksiktir.

Bezeme alanı ince silmelerle oluşturulan üçgen alınlık altında, sol başta başlığı ters üçgen biçiminde yapılmış sütunla sınırlanan alanın sağ tarafında ayakta duran bir kadın figürü bulunmaktadır. Kadın başını örterek dizlerine uzanan *himation* ve içte *chiton* giyimlidir. *Chiton*'un etek kısmında plileri belirtilmeden düz olarak ayakuçlarına döküldüğü anlaşılmaktadır. Sağ kolu *himation* içinde, dirsekten kıvrılarak sağ eli sol göğsü üzerine yerleştirilmiştir. Göğüs üzerindeki elin parmakları işlenmiştir. Sol kolunu vücudunun sol tarafında yana doğru uzatmış, olasılıkla yanında duran figürün elini tutar pozda verilmiştir. Yüzü çok aşındığı için detayları seçilememektedir.

Üçgen alınlığın sağ tarafındaki boşlukta çok aşınmış iki satırlık *Grekçe* yazıt vardır. Sütun başlığından çıkan sarmaşık dalı, kalp biçimindeki bir yaprakla son bulmaktadır.

Yayın: Fotoğraf ve kısa katalog bilgileri verilerek yayınlanmıştır: Baldıran-Pehlivan 2021, 102, Resim 137-138.

Tarih: İS 3.yüzyılın ikinci yarısı- İS 4.yüzyılın ilk yarısı.

KFS 12 Tufanderesi (Resim 396)

Bulunduğu Yer: Bozkır, Tufanderesi.

Malzeme: Sarı Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 41 cm. Gen: 47 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Tufanderesi yaylasında bir çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Aşınma dışında herhangi bir yerinde kırık yoktur. Ayakta duran, cepheden ve başını örterek aşağıya doğru uzanan *himation* giyimli bir kadın betimlenmiştir. Sağ kolu himation içinde, dirsekten kıvrılarak bel üzerine yerleştirilmiştir. Sol kolu vücudunun sol yanında aşağıya uzanmış, sol elinde bir değnek *(asa?)* tutmaktadır.

Yayın: Bu figür erkek figür olarak yorumlanmıştır: Baldıran-Pehlivan 2020, 159.

Tarih: İS 4.yüzyıl.

KFS 13 Yalıhöyük (Resim 397- 399)

Bulunduğu Yer: Yalıhöyük.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 34 cm. Gen: 55 cm. Der: Alınamıyor.

Tanım:

Yalıhöyük'te Merkez Camisi'nin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Stelin üst kısmı kırıktır. Taşın üzerinde bezeme yapılacak alan 0,5 cm dikdörtgen formda oyulmuştur. Bu bölümün sağ tarafındaki dört satırlık Grekçe yazıtın alt kısımdaki iki satırının bir bölümü korunabilmiştir.

Bezeme alanındaki pano içinde alçak bir *podyum* üzerinde ayakta duran, cepheden kısa etekli bir erkek betimlenmiştir. Sağ kolunu vücudunun yanında aşağıya doğru uzatmış ve sağ elinde ne olduğu anlaşılamayan bir nesne tutmaktadır. Sol kolunu sola doğru uzattığı anlaşılmaktadır. Aşınma nedeniyle detaylar görülememektedir.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 4.yüzyıl.

KFS 14 Yalıhöyük (Resim 400- 401)

Bulunduğu Yer: Yalıhöyük.

Malzeme: Gri Renkli Yerel Kireçtaşı.

Ölçüler: Yük: 47 cm. Gen: 51 cm. Der: 46 cm.

Tanım:

Fevzi Çakmak Caddesi'nde bulunan Tescilli yapılardan olan K. Yavuz'un evinin bahçesindedir. Stelin üst kısmı kırıktır.

Bezeme yapılacak olan alan kare formunda bir pano oluşturacak şekilde oyulmuştur. Bu alanda dikdörtgen bir podyum üzerinde ayakta duran, cepheden ve çıplak bir erkek çocuk betimlenmiştir. Sağ kolunu yana doğru uzatmış, sol kolu dirsekten bele doğru kıvrılmış ve elinde kamaya benzer bir nesne tutmaktadır. Boyun kısmından yukarısı kırıktır.

Yayın: Yayınlanmamıştır.

Tarih: İS 3.yüzyıl.

3. TİPOLOJİ

3.1. Alınlıklı Steller

Çalışmada bu grupta ele alınan steller şematik İon tapınaklarının ön cephesi biçiminde düzenlenmiştir[165]. Bu ana başlık altındaki steller Katlı Steller ve Tek Resim Alanlı Steller olmak üzere iki alt başlıkta değerlendirilmişlerdir.

3.1.1. Katlı Steller (KS)

Bu grupta yer alanlar, KS olarak kodlanan üçgen formlu alınlığa sahip ve alınlıklarının alt kısmındaki figürlü alan üst üste iki friz halinde işlenmiş olan stellerdir. Bu gruba dahil edilen örnekler Bozkır ve Seydişehir İlçelerinde saptananlardır. İlk sırada ele alınan ve KS 1 (Res.1-5) olarak adlandırılan Bozkır İlçesi Aslantaş yaylasında bulunan stelde alınlık kısmı kırıktır. Üst frizde yer alan sahnedeki figürlerin özellikle sol başta olanlarının da başları kırıktır. Üst ve alt panolardaki sahneler ince dikdörtgen bir silme ile ayrılmıştır. Alt kısımdaki silme üzerinde üç satırlık Grekçe yazıt vardır. KS 2 (Res.6-10) Bozkır stelinde alınlık kısmı büyük ölçüde sağlam durumdadır, sadece tepe kısmı kırık ve eksiktir. İki parça halinde bulunup birleştirilmiştir. Alınlık boşluğuna altı yapraklı rozet yerleştirilmiştir. Sol taraftaki akroteri palmet biçiminde, detayları belirtilmeden, sadece konturları verilerek işlenmiştir. Yan yüzlerinde de ayakta duran, cepheden ve giyimli birer kadın figürü betimlenmiştir[166]. KS 3 (Res.11-12) Seydişehir İlçesi Ketenli Mahallesinde evlerin arasında bir alanda serbest duran, üst kısma doğru daralan, alınlıklı katlı steldir. KS4 (Res.13) Seydişehir İlçesi Ortakaraören Mahallesinde, U. Atabey'in evinde bulunan, üst kısmı kırık ve eksik olan steldir. Katlı steller grubunda ele almamızın nedeni iki farklı sahne içermesi nedeni iledir. Alt frizde öküz arabasına koşulu iki öküz ve çiftçi betimlenmiştir. Üstteki sahne ise sadece *klinenin* altında üzerinde meyveler ve piramidal kek olan üçayaklı sehpa (*mensa tripes*) görülebilen symposion sahnesidir.

3.1.2. Tek Resim Alanlı Steller (TRAS)

Bu gruptaki steller TRAS olarak kodlanmıştır. Figürlerin üzerine işlendiği tek bir resim alanı, pano bulunmaktadır. Bu panonun üst kısmında çoğunlukla üçgen, az sayıdaki örnekte de yuvarlak kemerli alınlık yer almaktadır. Bu alt grupta ele alınan steller tepe ve

[165] Genellikle mezar stelleri görünüş açısından mimariyi temsil etmektedirler. Ayrıca bk. Fıratlı 1965: 269.
[166] Yılmaz 2005: 69-71.

yan akroterleri, alınlık simaları ve alınlığın hemen altındaki silmeler şematik olarak dışa hafifçe çıkıntılı işlenmiştir. Bu silmelerin altında genellikle alınlığı taşıyan sütunlar başlıkları ile betimlenmişlerdir. Sütunların arasındaki panoya da figürler yerleştirilmiştir. Sütun başlıklarının üzerindeki arşitrav kısmı dar olarak yapılmıştır[167] ve bazı örneklerde bu kısımda tek satırlık yazıt bulunur. Bu gruptakiler 14 adettir. TRAS 1 (Res.14-17) Ahırlı stelinde tepe akroteri kırık olduğu için görülememektedir. Köşe akroterleri palmet biçiminde ve oldukça detaylı verilmiştir. Alınlık boşluğunda bölgede steller dışında, ostoteklerin dar yüzlerinde de sık karşılaşılan kartal figürü işlenmiştir. TRAS 2 (Res.18-21) kampüs alanında ısı santrali yapımı sırasında ele geçmiştir. Diğer stellerden farklı bir işçilik göstermektedir. Mimari detaylar daha özenli verilmiştir. Palmet biçimli akroterler filizleri ile işlenmiştir. Alınlık simaları iki profilli ve diş sıraları da eklenerek belirtilmiştir. Arşitrav üzerinde üstte üç yumurta dizisi, altta dört yapraklı üç rozet görülmektedir. Sütunların başlıklarının stili de seçilebilmektedir. Stelin sağ ve sol kenarlarında *Korinth* başlıklara sahip plasterler kullanılmıştır. TRAS 3 (Res.22) numaralı stel Seydişehir İlçesi Akçalar Mahallesinde bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alınlıklı, alınlık boşluğunda rozet betimlenmiş bir steldir. Ana sahnede sağ tarafta başını geriye doğru çevirmiş boğa, boğanın önünde ayakta duran, dizlerinde son bulan elbisesi ile bir erkek figürü işlenmiştir. TRAS 4 (Res.23-25) Ahırlı İlçesi Akkise Mahallesinde Hengeme Cami duvarında yapı taşı olarak kullanılmış olan alınlıklı mezar steli parçasıdır. Alınlığın ortasında uzun saçlı kadın büstü (medusa olması beklenirdi), büstün her iki tarafında rozet motifleri vardır. Stelin ana panosunda, sütunlar arasında, cepheden, ayakta duran iki figür betimlenmiştir. TRAS 5 (Res.26) Akören İlçesi Avdan Mahallesi girişinde yer alan ve Fakı çeşmesi olarak adlandırılan köy çeşmesinde kullanılmıştır. İki sütunun taşıdığı üçgen alınlığın sağında ve solunda *palmet* biçiminde köşe akroterleri vardır. TRAS 6 (Res.27-30) Bolay- Çetmi karayolu üzerindeki bir çeşmede kullanılmıştır. Alınlıklı steller grubunda ele aldığımız eser figürlü ve yazıtlıdır. Her iki yanda burgu yivli, İon başlıklı sütunlar tarafından taşınan alınlığın ortasında, Isauria bölgesinde ostotekler üzerinde de oldukça yaygın kullanılan, kanatları açık bir kartal figürü, arşitrav kısmında ise 4 satırlık Grekçe yazıt yer almaktadır. İki İon sütunu ile sınırlandırılmış olan ana panoda cepheden betimlenmiş, yüksek arkalıklı bir koltukta

[167] Erken örneklerde arşitrav kısmı daha geniş iken özellikle İÖ 2. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gittikçe daralmaktadır. Erken Roma İmparatorluk Dönemine tarihlenen bazı örneklerde ise arşitravın tamamen kaybolduğu belirtilmektedir. Ayrıca bk. Çekilmez 2015: 21.

oturur pozda bir kadın ve ayakta duran bir erkek figürü görülmektedir. TRAS 7 (Res.31) Bolat Yaylası'nda yerde duran, alınlıklı, figürsüz, üzerinde okunamayan ancak 7 satırdan oluştuğu anlaşılabilen Grekçe yazıt bulunan stelin sağ tarafı kırık ve eksiktir. TRAS 8 (Res.32-34) Dülgerler'de caminin önündeki çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Üçgen alınlıklı stelin alınlığının tepe kısmı ve figürlü panonun alt kısmı kırıktır. Alınlığın çerçevesini oluşturan silmeler kalın yapılmıştır. Alınlık boşluğunun ortasına yuvarlak madalyon içinde altı yapraklı rozet vardır. Alınlığın alt kısmındaki pano her iki yanda İon başlıklı, burmalı sütunla sınırlandırılmıştır. Pano içinde, ortada ayakta duran, cepheden ve giyimli betimlenmiş bir erkek figürü görülmektedir. TRAS 9 (Res.35-37Dülgerlerde okul bahçesinde sergilenmekte olan stelin üst kısmında köşeler akroter havasını verecek şekilde yükseltilmiştir. Ana pano dış kenarlarda sütunlar tarafından çerçevelenerek adeta bir niş görünümü kazandırılmıştır. Burada ayakta ve cepheden *chiton* ve *himation* giyimli kadın ve kadının sol yanında elinden tuttuğu erkek çocuk betimlenmiştir. Altta iki satır, üstte 3 satır *Grekçe* yazıt bulunmaktadır. TRAS 10 (Res.38-45) Dülgerler Camisi'nin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmış olan stelin üst kısmında aslan ayakları, pençeleri sağa bakar şekilde betimlenmiştir. Bu bölümün altında tepe ve köşe akroterleri palmet biçiminde yapılmış olan üçgen alınlık işlenmiştir. Üçgen alınlığın dışına her iki yana ve stelin alt silmesinin ortasına hilal motifi yerleştirilmiştir. Bu motifin kötülükleri uzaklaştırmak ve nazara karşı kullanıldığına inanıyoruz. Alınlık ortasında kanatları açık ve başını sağa doğru çevirmiş olan kartal figürünün kanat ve gövde tüylerinin detaylı işlendiği görülmektedir. Alınlığın altındaki resim alanında, iki plaster arasında cepheden, ayakta betimlenmiş üç figür yer almaktadır. TRAS 11 (Res.46-48) Dülgerler mahallesinde caminin önündeki çeşmede devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Eserin her iki kenarında burmalı sütun ve üzerlerinde İon başlıkları mevcuttur. Üçgen alınlığın ortasına dört yapraklı rozet motifi yan taraflarına da yapraklı sarmaşık dalları işlenmiştir. Alınlığın alt kısmındaki baştaban üzerinde üç satırlık Grekçe yazıt vardır. TRAS 12 (Res.49-52) Sinad mevkiinde bir çeşmede kullanılmıştır. Üst kısmında üçgen bir alınlık ve bu alınlık içerisinde ayakta, cepheden ve kanatlarını her iki tarafa açmış bir kartal betimlenmiştir. Stelin ana panosu üzerinde ise kemerli bir niş içerisinde sağda iki kadın, ortada mızrak tutan bir erkek, solda bir kız ve bir erkek çocuk figürleri görülmektedir. Figürlerin bulunduğu panonun altında da 5 satır Grekçe yazıt vardır: TRAS 13 (Res.53-55) Işıklar Mahallesi'nde bir evin duvarında kullanılmıştır.

Alınlıklı stelin, sol taraftaki akroteri işlenmiş tepe akroteri ve sağ tarafı kırıktır. Solda köşe akroterinin altında plaster bulunur. Sahne üçgen alınlığın içinde yer alır. Ayakta cepheden, çıplak erkek çocuk figürü, sol elinde dolgun taneleri olan üzüm salkımı tutar pozda betimlenmiştir. TRAS 14 (Res.56) Sarıoğlan Mahallesi'nde çeşmede kullanılmış bir mezar stelidir. Üçgen alınlıklı, tepe ve köşe akroterleri palmet biçiminde işlenmiştir. Üçgen alınlık boşluğunda altı yapraklı bir rozet vardır. Alınlık altındaki panoya beş figür yerleştirilmiştir. TRAS 15 (Res.57) Sızma'da bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmış alınlıklı Tek Resim Alanlı steldir**.** Üçgen alınlık boşluğunda sol tarafta sağa dönük kartal, sağda *chiton* ve başını da örten *himation* giyimli, cepheden betimlenmiş kadın figürü ayakta durur pozdadır. TRAS 16 (Res.58-59) Yukarıeşenler'de bir evin duvarında kullanılmıştır. Üçgen alınlık ortasında *rozet* motifi yer alır. Alt panelde ise sadece 6 satır Grekçe yazıt bulunmaktadır. TRAS 17 (Res.60-62) Tufanderesi Yaylası'nda yol üzerindeki bir çeşmenin duvarı üzerine yerleştirilmiştir. Stelin sol kenarı ve üst kısmının bir bölümü kırıktır. Üçgen alınlığın ortasında atlı binici figürü yer alır.

3.2. Alınlıksız Steller

Bölgede sık karşılan stel tipi Alınlıksız stellerdir. Bu gruba giren eserlerde figürlü alan, genellikle üç panoya bölünmüştür. Bu üç resim alanının üst kısımları, sağ ve soldaki alanın üzeri üçgen alınlık, ortadaki resim alanının üzeri ise yuvarlak kemerle sonlandırılmıştır. Bazen bu kompozisyonun sıralamasının değiştiği örnekler de görülebilir. Ön cephede üç resim alanına ayrılmış olan bu panolar arasına sütunlar da yerleştirilmiştir. Panoları ayıran sütunlarda şematik başlıklar ve kaideler de belirtilmiştir. *Dor*, *İon* ve *Korinth* başlıklarının kullanıldığı sütunların gövdelerinin, diagonal yivli, düz ve dikey yivli örneklerini görebiliyoruz. Zaman zaman resim alanının iki panoya ayrıldığı örneklerle de karşılaşıyoruz. İki resim alanlı olan örneklerde resim alanlarından birinde at üzerinde süvari figürleri, diğerinde ise aile bireylerinin betimlendiği görülmektedir. Bu türden kompozisyon daha çok alınlıksız enine dikdörtgen formlu stellerde uygulanmıştır. Bu grupta ele alınan steller formlarına göre: Boyuna, Enine dikdörtgen ve Kare formlu olmak üzere 3 alt grupta incelenmiştir.

3.2.1. Boyuna Dikdörtgen Formlular (BDS)

BDS olarak kodladığımız, boyuna dikdörtgen formlu stellerde figürlü pano ön plana çıkmaktadır. Figürlü panonun genellikle alt ve üstü dar bir silme ile sınırlandırılmaktadır. Stellerin bir kısmında figürler yuvarlak ya da sivri kemerli bir niş içerisine yerleştirilmişlerdir. Diğerlerinde ise figürlü alanın sağ ve sol kenarlarında şematik biçimde yapılmış sütunlar ve başlıkları da işlenmiştir. Bu alt gruba dahil olan 15 adet stel vardır.

3.2.2. Enine Dikdörtgen Formlular (EDS)

EDS olarak kodlanan, Enine Dikdörtgen formlu stellerde figürlü alanın etrafı sade biçimde dikdörtgen silmelerle sınırlandırılmıştır. Yaygın olarak kullanılan kompozisyon ise figürlü alanın dış tarafta plasterlerle sınırlandırılıp, içte ise iki sütunla üç panoya ayrılmasıdır. Bu tarzda figürlü panonun sütunlarla bölünmesi Sidamara tipi lahitlerde yaygın olarak karşılaşılan kompozisyondur. Sütunlarla ayrılmış olan panoların üzerleri üçgen ve yuvarlak kemerli nişler biçiminde şekillendirilmiş ve içlerine figürler yerleştirilmiştir. Bu alt başlıkta EDS 1' den başlayıp EDS 103 numaraya kadar devam eden 103 adet stel incelenmiştir.

3.2.3. Kare Formlular (KFS)

KFS olarak kodlanan Kare Formlu stellerde figürlü alan kare şeklindedir. Bu alanda tekli ya da çoklu figürler ve zaman zaman ölü yemeği sahnelerinin işlendiğini görülmektedir. Kare formlu olarak ele alınan örnekler KFS 1 ve KFS 14 numaralı olan 14 steldir.

4. İKONOGRAFİ

4.1. Kadın Figürleri

4.1.1. Ayakta Duranlar

4.1.1.1.Pudicitia Tipi

Bölgede saptadığımız steller üzerinde sıklıkla ayakta duran giyimli kadınlar betimlenmiştir. İlk bakışta bu kadın figürlerinin *Pudicitia* tipinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. Erken dönem mezar stellerinde sık kullanılan *pudicitia* tipinde yapılmış kadınlar genellikle oturur pozdadır[168]. Bu pozun en erken örneklerinin İÖ 4. Yüzyıla tarihlenen lahit ve mezar stelleri üzerinde de görüldüğü bazı yazarlar tarafından aktarılmaktadır[169]. Kleiner tarafından Tanagra'da üretilmiş İÖ 3. yüzyılın önemli eserlerinden olan pişmiş toprak figürinler arasında *pudicitia* tipinin bulunduğu ileri sürülmüştür[170]. Oturur pozdaki *Pudicitia* tipindeki figürler Anadolu'da Miletopolis kökenli mezar stelleri ve adak levhalarında yoğun olarak karşımıza çıkarlar[171]. Bu stellerde *pudicitia* tipinin *Saufeia*, *Philista*, *Braccia Nuovo*, *Protopudicitia*, *Fausta* ve *Melissa* gibi alt tipleri de incelenmiştir[172]. Dönem ilerledikçe *Pudicitia* tipi, ayakta duran kadın figürlerinde de kullanılmaya başlanmıştır[173]. Yaylalı "*Pudicitia*, bir kolu karnında diğeri bu kolun dirseğine dayalı, eli çenesinin yanında, başa kadar çekilen *himationun* kenarından tutan kadın tiplerine verilen genel bir kavramdır" diyerek bu tipi tanımlamıştır[174]. *Pudicitia Tipi* yaygın olarak İÖ 2. yüzyılın ortalarına doğru kullanılmaya başlanmıştır[175].

Pudicitia tipinin genel özellikleri kadınların içlerine *chiton*, *chiton* üzerine *himation* giymeleri, bir kolun dirsekten kıvrılarak bel hizasında başa doğru uzanan diğer kolu desteklemesidir.

Araştırma Bölgemizde saptadığımız stellerde ayakta duran kadın figürlerinin oturan figürlerden daha fazla betimlendiği görülmektedir. Ele aldığımız stellerde

[168] Saraçoğlu 1997: 46.
[169] Diepolder1965: Taf.51,1-2; Fleischer 1983: Taf. 19-20, 22; Şahin 2000: 61.
[170] Kleiner 1984: 116 vd.
[171] Şahin 2000: 59-69.
[172] Şahin 2000: 59-69.
[173] Yaylalı 1979: 36.
[174] Yaylalı 1979: 42.
[175] Krahmer 1923:142 vd.

Pudicitia Tipi'nin, kolların hareketine göre iki farklı versiyonda işlendiğini görüyoruz. Steller üzerinde betimlenen ayakta duran kadın figürleri, bu konuda daha önceki yıllarda yayınlanmış olan çalışmalarda belirlenen, Bieber tarafından oluşturulmuş olan *Büyük Herculaneum* tipine daha yakındır[176]. Genel olarak *chiton* üzerine *himation* giymiş olan kadınlar çoğunlukla sağ ellerini dirsekten hafifçe kıvırarak sol göğüsleri üzerine yerleştirir, sol kolları ise sol kalça hizasında, vücudun solunda yer alır. Sol el *himation*un dışındadır.

4.1.1.1.1. Sağ El Göğüs Üzerinde

KS 1'de (Res.1-5) alt panoda betimlenen beş kadın figürü aynı boy ve duruş pozuna sahiptir. Burada betimlenmiş olan kadın figürleri *Pudicitia* tipinin varyasyonlarından biri olan *Büyük Herculaneum* tipinde betimlenmişlerdir. Bu alt tip Bieber'e göre İS. 2. yüzyıldan başlayarak mezar stelleri, lahitler ve ostoteklerde yaygın olarak görülür[177]. Kadınların *himation*ları başlarını da örterek kalçaları hizasına kadar uzanmaktadır. Sağ kolları manto kumaşının içinde dirseklerinden kıvrılarak sola yöneltilip bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol kolları vücutlarının yanında, aşağıya doğru uzatılıp, elleri ile manto kumaşını tutarlar. *Himation*un kumaşı üzerinde herhangi bir kıvrım görülmemektedir. Ayakuçlarını açıkta bırakan *chiton*, dizden aşağı bölümde birbirine paralel, dikey kıvrımlar yapmakta ve ayakları arasında hafifçe yanlara doğru ters "v" şeklinde açılmaktadır. Kadın figürlerinin, kollarını dirsekten kıvırarak göğüsleri üzerine yerleştirmeleri Lykaonia Bölgesine komşu bölgeler olan Pisidia ve Phrygia'da da sık rastlanılan bir pozdur. Aynı tarzda kadınların elbiselerinin ayakuçlarını açıkta bırakacak tarzda betimlenmeleri, elbiselerde detaylara çok fazla yer verilmemesi de yine bu bölgelerin stellerinde karşılaştığımız diğer bir özelliktir[178]. KS 1 (Res.1-5)'de betimlenen 6 kadın figürünün de duruşları ve üzerlerindeki giysilerin aynı işlendiği görülmektedir. Burada betimlenen kadınların *himation*larının karın üzerindeki kıvrımları, sol elin *himationu* tutması nedeniyle yatay olarak verilmiştir. Bazı araştırmacılar stell*er* üzerinde betimlenen ayakta duran figürlerin çoğunlukla İS 3. yüzyılın başlarından itibaren kullanılmaya başlandığını ve bu durumun inanç sisteminin değişmesi ile ilgili olduğunu belirtmektedirler[179]. KS 2 (Res.6-10)'de altı, ayakta duran kadın da yukarıdaki

[176] Bieber 1977: 154.
[177] Bieber 1977: 154.
[178] Özsait – Şahin 1998: 125-127, res. 9, 11-12.
[179] Gibson 1980: 66, fig.20-25.; Drew-Bear – Lochmann 1996: 120-121.

stelde olduğu gibi betimlenmiştir. *Himation*larının sağ kol altından sola doğru uzanıp, sol kol üzerinden aşağıya bırakıldığı görülmektedir. KS 3 (Res.11-12)'te betimlenmiş olan iki kadının da sağ eli göğsü üzerindedir. Sol kolu hafifçe önde, sağ bacağa doğru uzanmaktadır. TRAS 2 (Res.18-21)'deki kadının da sağ eli göğsü üzerindedir. TRAS 4 (Res.23-25)'te yer alan kadın poz olarak aynı pozda, üzerindeki *chiton* ve *himation*un kıvrımları diğerlerinden farklı işlenmiştir. *Himation* altına giyilen *chiton* ince, dikey kıvrımlarla ayakuçlarını açıkta bırakacak şekilde uzanır. TRAS 9 (Res.35-37)'de çocuğunun elinden tutan kadını da bu gruba dahil edebiliriz. *Himation*da herhangi bir kıvrım görülmezken, *chiton*un etek kısmı dikey, ince plilerle aşağıya, ayakuçları üzerine düşer. Bu gruba giren kadınlar TRAS 12 (Res.49-52); TRAS14 (Res.56); TRAS 15 (Res.57); BDS 4 (Res.69-70); BDS 7 (Res.74-75); BDS 10 (Res.86-87); BDS 15 (Res.95-97); EDS 5 (Res.113-117); EDS 7 (Res.121-124); EDS 8 (Res.125-126); EDS 10 (Res.129-133); EDS 11 (Res.138-139); EDS 13 (Res.141,143); EDS 14 (Res.145-146); EDS 19 (Res.151); EDS 20 (Res.152-153); EDS 27 (Res.168); EDS 28 (Res.172-175); EDS 29 (Res.178-179); EDS 31 (Res.190-191); EDS 32 (Res.192-193); EDS 33 (Res.194); EDS 35 (Res.197, 199); EDS 39 (Res.215-216); EDS 43 (Res.226-227); EDS 47 (Res.235); EDS 48 (Res.236-237); EDS 57 (Res.248); EDS 58 (Res.249); EDS 59 (Res.250, 254); EDS 62 (Res.259, 261); EDS 67 (Res.280-281); EDS 71 (Res.294); EDS 73 (Res.296); EDS 75 (Res.298); EDS 77(Res.303, 304, 306); EDS 80 (Res.312); EDS 81 (Res.313-314); EDS 83 (Res.318); EDS 85 (Res.326); EDS 88 (Res.335-336); EDS 90 (Res.342-343); EDS 92 (Res.345); EDS 93 (Res.346); EDS 94 (Res.347); EDS 97(Res.350-351); EDS 98 (Res.352-353); EDS 99 (Res.354-355); EDS 101 (Res.361-362); KFS 3 (Res.375-376); KFS 7(Res.385-386); KFS 9 (Res.389-391); KFS 11 (Res.395) olmak üzere 60 adet stel üzerinde betimlenmişlerdir.

4.1.1.1.2. Eller Karın Üzerinde Birleştirilmiş

Bu gruba dahil ettiğimiz kadın figürleri, ilk gruptaki örneklerden kollarını karınları hizasında birleştirmeleri yönünden ayrılmaktadırlar. Üzerlerindeki *chiton* ve *himation*larının biçimi ilk gruptaki kadın figürleri ile benzer özellikler göstermektedir. EDS 24 (Res.160): Buradaki kadınlar ellerini önde birleştirmişlerdir. *Himation*ları başlarını örtmektedir. Başları büyük, gözleri iri işlenmiştir. EDS 37 (Res.204, 206): Kadın ellerini karın hizasında birleştirmiştir. EDS 51 (Res.240): kız ve erkek çocuklarının yanında ayakta duran kadın ellerini karnı üzerinde birleştirmiştir. EDS 52 (Res.241):

Ellerini önde birleştirmiş olan kadının üzerinde, içte yuvarlak yakalı *chiton*, dışta ise omuzlarından kalça hizasına inen *himation*u vardır. *Himation*un kıvrımları ters 'V' şeklinde verev ve kalın kıvrımlarla oldukça şematik verilmiştir. Diğer örneklerden farklı olarak saçları açık bırakılmıştır ve kalın birer tutam halinde omuzlarına inmektedir EDS 56 (Res.245-246): Başını örten *himation* ve içte *chiton* giyimlidir. Elleri önde birleştirilmiştir. Yüzünün detayları aşınmadan dolayı seçilememektedir. EDS 68 (Res.282-283): Bu stel üzerindeki dört kadın aynı şablon kullanılmış gibi, aynı stilde yapılmıştır. Yuvarlak başları ve iri yuvarlak gözleri ile çok basit görünmektedirler. EDS 78 (Res.307, 309): Başın örten *himation* ve içte belinde kemer olan *chiton* giyimlidir. *Chiton*un kemerden aşağı etek kısmında kalın, dikey pliler görülmektedir. İri, badem şeklinde gözleri vardır. EDS 79(Res.311): Ortadaki kadın EDS 78'de anlatılan kadın ile aynı özellikleri taşımaktadır. EDS 87 (Res.332-334): Ölü yemeği sahnesinde, oturan kadının sağında, ayakta duran kadın ellerini önde birleştirmiştir. EDS 89 (Res.337): Buradaki dört kadın aynı pozda işlenmişlerdir. *Himation*ları diğer örneklerde gördüklerimizden daha uzun yapılmıştır. *Chiton*larının etek kısmı daha az görülmektedir. EDS 91 (Res.344): Çok aşınmış olan bu steldeki kadınlar da ellerini belleri hizasında, önde birleştirmişlerdir. EDS 100 (Res.359-360): Ölü yemeği sahnesinde *kline*de oturan kadının sağında ayakta duran kadın, başın örten *himation*u içinde, ellerini *himation* kumaşının dışında bırakarak, karın hizasında birleştirmiştir. KFS 6 (Res.382-383): Eşi ile yan yana betimlenmiş olan kadın da ellerini önde birleştirmiştir. Üzerindeki *himation* ve *chiton*un kıvrımları gelişigüzel yapılmıştır. 13 stel üzerinde bu pozda betimlenmiş kadınlar görülmektedir.

4.1.2. Oturan Kadınlar

Steller üzerinde betimlenen oturan kadınlar *himation*larına sarınma şekline göre farklı tiplerde tanımlanmışlardır. Şahin'e göre *chiton* üzerinde *himation* giyimli oturan kadınların sağa veya sola dönük oturuşlarına göre, sağ ya da sol kolları karınları üzerinde olup, bunlar ya *himation* altında ya da dışındadır[180]. Johansen[181]ve Cremer[182] *pudicitia* tipinin ilk örneklerinin Attik mezar kabartmalarında İÖ 4. yüzyılda tabure (diphros*)* üzerinde oturan kadınlardaki *protopudicitia* duruşundan etkilenilerek yapıldığını belirtmektedir. *Pudicitia* tipinin pişmiş toprak heykelciklerde görülmesinin Ağlayan

[180] Şahin 2000:59.
[181] Johansen 1951:16.
[182] Cremer 1991:87.

Kadınlar Lahdi ile aynı dönemlerde görüldüğü de belirtilmektedir[183]. Bu tip İÖ 2. yüzyılın ortalarından itibaren yaygın olarak kullanılmıştır[184]. Bu tip ilk araştırmalarda üzüntünün simgesi olarak yorumlanmışsa da İÖ 1. yüzyıldan sonra kraliçe yontuları ve sikkeler üzerindeki tanrıça tasvirlerinde de görülmesi nedeniyle bundan böyle üzüntüyü simgelemediği anlaşılmaktadır[185]. Ölü yemeği sahneli stellerde bezeme alanının solunda, tabure üzerine oturan kadınlar Cremer tarafından *Saufeia*[186], Şahin tarafından *Fausta*[187] olarak adlandırılmıştır. *Küçük Herculaneum* tipi olarak adlandırılan bu tip İÖ. 2. yüzyıldan itibaren yaygınlaşmıştır[188]. Roma İmparatorluk Dönemi'nde ayakta duran kadınların daha yaygın kullanılması ve geç dönemlerde kol hareketlerinin bozulması nedeniyle *Küçük* ve *Büyük Herculaneum* tiplerini birbirinden ayırt etmekte zorluklar yaşanır[189]. Özellikle mezar kabartmalarında bu dönemden itibaren *Küçük Herculaneum* tipinde betimlenmiş olan kadın figürleri yaygınlaşır[190]. Bizim üzerinde çalıştığımız steller üzerindeki oturan kadınlarda da *Herculaneum* tipi yaygın olarak kullanılmıştır. TRAS 6 (Res.27-28) numaralı stelde, bezeme alanının solunda, üzerinde minder bulunan bir tabure üzerinde oturan, cepheden bir kadın betimlenmiştir. Yazıtına göre heykeltraş "Dionysos" un tamamladığı bu stel üzerindeki figürlerin detayları ne yazık ki sonradan insan figürlerinin üzerleri tıraşlandığı için seçilememektedir. EDS 2 (Res.102-103)'de figürlerin sadece belden yukarı bölümleri işlenmiştir. Kadın *kline*nin üzerinde oturmaktadır. Cepheden betimlenmiştir. EDS 11 (Res.134-135) numaralı stelde *kline*nin sağında ve *kline* üzerinde, cepheden betimlenmiş iki kadın oturmaktadır. Ölü yemeği sahneli stellerde, *kline* ya da tabure üzerinde oturan tek kadın genellikle ölen kişinin eşi, iki kadın varsa eşi ve annesi olarak yorumlanabilir. EDS 69 (Res.286,288) numaralı stel bölgede saptadığımız stellerden hem kompozisyon hem de figürlerin işlenişi açısından farklıdır. Bu stelde, bezemeli alanın solunda, karşılıklı, tabure üzerinde oturan iki kadın tam anlamıyla klasik *pudicitia* tipinde betimlenmişlerdir. Soldaki kadın sağ kolunu kucağına yerleştirmiş, sağ eliyle, çenesine dayadığı sol kolunu dirseğinden desteklemektedir. Karşısındaki kadın da sol kolunu kucağına yerleştirmiş, sağ kolunu sol

[183] Işın 2007:17-19.
[184] Krahmer 1923:142 vd.
[185] Cremer 1991:82; Şahin 2000:61.
[186] Cremer 1991:87.
[187] Şahin 2000:65 vd.
[188] Bieber 1977:154.
[189] Saraçoğlu 1997:52 vd.
[190] Moock 1998:68 vd.

göğsüne uzatıp, eliyle *himation*un kenarını tutmaktadır. İki kadının arasında yün sepeti *(calathos)* vardır. EDS 82 (Res.315-316): Çok basit işlenmiş bir ölü yemeği sahnesidir. EDS 84 (Res.323-325): İki panodan oluşan stelde, her iki panoda ölü yemeği sahnesi işlenmiştir. Birbirinin tekrarı gibidir bu sahneler. *Kline* üzerine uzanmış erkeğin sağında, bezemeli alanın solunda, cepheden ve *kline* üzerine oturan, cepheden betimlenmiş kadın görülmektedir. İkinci panoda da aynı sahne tekrar edilmiştir. EDS 86 (Res.328,330): Stelin orta kısmı, olasılıkla ikinci kullanım için oyulmuştur. Kalan figürlü kısımdan anlaşılacağı üzere burada da ölü yemeği sahnesi betimlenmiş olmalıdır. *Kline* ayakları profilli ve zarif işlenmiştir. Yatak kısmı görülememektedir. *Kline*nin sağ tarafında, *kline* üzerine oturmuş olan kadının belden aşağısı görülebilmektedir. Ayaklarını ayak taburesi üzerine koymuştur. Elbise, plisiz düz olarak işlenmiştir. EDS 87 (Res.332-334): *Kline*nin ayakucunda oturan kadının belden yukarısı cepheden, belden aşağısı ise hafifçe sola dönük olarak verilmiştir. Kollarını dizlerinin üzerine yerleştirmiştir. Elbisesinin kıvrımları dikey ve ince pliler halindedir. Ayaklarını ayak taburesi üzerine koymuştur. EDS 100 (Res.359-360): Kadın, bezemeli alanın solunda, *kline*nin sağında oturmaktadır. EDS 103 (Res.364). Alçak kabartma şeklinde işlenmiştir. Sağ elini göğsü üzerine, sol elini dizi üzerine yerleştirmiştir. Oturan kadın betimlenen stellerden sekiz tanesi ölü yemeği sahnesinde yer almaktadır. TRAS 6 ve EDS 69 numaralı olanlar ise diğerlerinden farklıdır.

4.2. Erkek Figürleri

4.2.1. Ayakta Duranlar

4.2.1.1. Palliatus Tipi

Çalışmada ele alınan steller üzerinde betimlenmiş olan erkek figürleri tekli ya da çoklu olarak işlenmişlerdir. Bu çoklu figürler sıklıkla aynı şablon kullanılarak yapılmış gibi birbirinin tekrarı şeklindedirler. Zaman zaman bir kadın bir erkek figürü olarak yan yana sıralandıkları da görülebilmektedir. Erkek figürleri kısa etekli, tunik benzeri kıyafetler içerisinde betimlenmişlerdir. KS 1, KS 2, TRAS 1, TRAS 2, EDS 1 ve EDS 2 örneklerinde birbirine benzer tip ve pozdaki erkek figürlerinin sağ kolları dirsekten kıvrılarak sol göğüs ya da bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol kol aşağıya doğru uzatılıp serbest bırakılmış ya da *himation*larının ucunu tutar pozda betimlenmişlerdir. Bu erkek tipleri farklı araştırmacılar tarafından farklı isimler verilerek yorumlanmıştır. Bu tipin erken örneklerinin Delos'lu *Dioskourides* yontusu ile ilişkilendirildiği

bilinmektedir[191]. Geç Hellenistik Dönem'de betimlenmesi artmaya başlayan bu tipin, Roma Dönemi'nde özellikle erkek figürlerinde çok daha yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir[192]. Pfuhl-Möbius'un bu tipi "Normal Erkek Tipi" olarak adlandırdığını görüyoruz[193]. Bieber ise sıkı elbiseli olarak isimlendirdiği bu tipi inceleyerek *"Palliatus*" olarak adlandırır[194]. *Palliatus* tipinin en erken örnekleri İÖ 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen Sophokles ve Aiskhynes yontularıdır[195]. Pişmiş toprak heykelciklerde de aynı tipin İÖ 3. yüzyılda sevilerek kullanıldığı bilinmektedir[196]. Bizim stellerimiz üzerindeki ayakta duran erkek figürleri de *Palliatus* tipindedir[197]. Bu tipte betimlenmiş olan erkek figürleri, Roma Dönemi mezar stellerinde çok yaygındır[198]. *Palliatus* tipinde betimlenmiş olan erkek figürlerin ortak özellikleri kısa etekli *chiton* ya da *tunika* üzerine alınan *himation* benzeri mantonun kolları da saracak şekilde yapılması; sağ kolun dirsekten kıvrılarak sağ elin sol göğüs üzerine ya da bel hizasına yerleştirilmesi, sol kolun vücudun yan tarafında aşağıya doğru serbestçe bırakılmasıdır. Bölgede incelediğimiz mezar stelleri üzerinde bu tipin yaygın olarak kullanıldığını görüyoruz. Bazı örneklerde himation kıvrımları vücudun hareketine uygun gösterilirken, ilerleyen dönemlerde kıvrımlar daha sert bir üslupla düzleşip ve yüzeysel bir özellik kazanmıştır. Bu durum Antakya çevresi mezar stellerinde de görülmektedir[199].

4.2.1.2. Demosthenes Tipi

Mezar stelleri üzerinde *Demosthenes* tipinde betimlenmiş olan erkek figürlerinin *Palliatus* tipinden farklı olan yönleri, kolların hareketidir. Bu tipte betimlenmiş olan erkek figürlerinin kolları öne, göbek hizasına doğru uzanıp eller göbek üzerinde birleştirilmiştir[200]. Bu tip araştırmacılar tarafından farklı başlıklar altında incelenmiştir. *Yaylalı "E"* tipi[201], *Şahin* ise "*Demosthenes Tipi*" [202] olarak ele almıştır. Bu tipte betimlenmiş olan erkekler *chiton* üzerine *himation* giyerler ve en belirleyici özellikleri

[191] Bieber 1981: 132, Abb. 511; Kleiner 1992: 163.; Smith 1995: 85, Res. 113.
[192] Saraçoğlu 1997: 33; Aydaş 2000: 35.
[193] Pfuhl_Möbius 1977: 90, Taf. 34.
[194] Bieber 1959: 130.
[195] Yaylalı 1979: 47; Şahin 1994: 71.
[196] Yaylalı 1979: 47; Işık 1988: 21.
[197] Morey 1924: 65.
[198] Şahin 2000: 71.
[199] Saraçoğlu 1997: 36-37.
[200] Yaylalı 1979: 48.
[201] Yaylalı 1979: 48 vd.
[202] Şahin 2000:73-74.

ellerin karın üzerinde birleştirilmesidir. *Himation* sol omuz üzerinden aşağıya doğru inerek *himation* kumaşının uç kısmı bileklere dolanarak veya bileklerin arkasından aşağıya uzanır. Demosthenes tipinin erken örneklerinin Erken Hellenistik Dönem' de ortaya çıktığı kabul edilir[203], öncüsünün de Atinalı politikacı *Demosthenes*'in yontusu olduğu düşünülür[204].

BDS 14 (Res.93-94), Ön yüzünde kare bir pano içinde ayakta duran, cepheden iki figür betimlenmiştir. Sol baştaki figür her ne kadar çoğunlukla kadın figürlerinde gördüğümüz tarzda, *himation*un başını da örterek aşağıya uzanmasına karşın erkek figürü olmalıdır. Yüzün fizyonomik özellikleri belirgin olmasa da çenenin aşağıya doğru uzatılmış şekli bu figürün sakallı bir erkek figürü olduğunu göstermektedir. Kollar *himation*un içinde bel hizasında birleştirilerek *Demosthenes* tipinde yapılmıştır. *Himation*un içine dizlerin altına kadar uzanan bir elbise giymiştir. Giysi kıvrımları belirtilmemiştir. EDS 13 (Res.141-144), Ortadaki pano yuvarlak kemerli bir niş ve içinde ayakta duran, cepheden betimlenmiş üç figürün yer aldığı panodur. Üçgen kemerlerle yuvarlak kemer arasındaki boşluklara asma dalı ve bu dala asılı olan dolgun taneli üzüm salkımları yerleştirilmiştir. Yuvarlak kemerli nişin içerisindeki figürlerden ilk ikisi erkek, üçüncü figür ise kadın figürüdür. Erkek figürler bir podyum üzerinde ayakta durmaktadırlar. Erkek figürleri diz kapaklarına kadar uzanan kısa etekli elbiseler giymişlerdir. Kolları elbise kumaşının içinde dirseklerinden kıvrılarak bel hizasında birleştirilmiştir. Üzerlerindeki elbiselerin kıvrımları eğik, çizgisel kıvrımlarla verilmiştir. Başlarının etrafını çevreleyen saçları geriye doğru taranarak, dikey kıvrımlarla işlenmiştir. Tüm figürlerin yüzleri aşınmıştır. EDS 22 (Res.157-158), Figürlerin olduğu alanın üzerine yuvarlak kemer yapılmıştır. Bu kemerin altında yan yana, ayakta duran, cepheden bir erkek ve bir kadın figür yerleştirilmiştir. Figürlerin olduğu alanın yan tarafları, plaster ya da sütunla sınırlandırılmamıştır. Figürlerin ayaklarının hizası altındaki bölüm çok hafif öne doğru çıkıntılı ve üzeri de kaba yonuludur. Sol baştaki erkeğin yuvarlak başının üzerinde kulaklarının üstünden başlayıp alnın üzerini de çevreleyen saçı belirtilmiştir. Çene kısmında kısa sakalı vardır. Üzerindeki *himation* dizlerine kadar uzanmaktadır. Sol kolunu dirsekten kıvırarak sağ tarafa yöneltmiş ve sol eli ile sağ elini desteklemektedir. Manto kıvrımları doğallıktan uzak, kolların altında sağa doğru, bel

[203] Horn 1931: 3 vd.; Bieber 1961: 42 vd.; Smith 2002: 41 vd.
[204] Yaylalı 1979: 48, dn.88.

hizasından itibaren de sola doğru uzanmaktadır. EDS 28 (Res.175), Figürlü alan her iki tarafta kalın plasterlerle sınırlandırılmıştır. Bu alanda cepheden, ayakta duran dokuz figür betimlenmiştir. Sol başta yer alan iki figür erkek, yan tarafındaki altı figür kadın, sağdaki son figür erkek olmak üzere sıralanmaktadırlar. Sol baştaki iki erkek figürü yüksekçe bir podyum üzerindedir. Diğer figürlere göre kısa boylu oldukları için ailenin erkek çocukları olduklarını düşünüyoruz. Dizlerine kadar uzanan kısa etekli giysileri vardır. *Himation*larına sarınmış olan sağ kollarını dirsekten kıvırarak ellerini sol göğüsleri üzerine yerleştirmiş *Demosthenes* tipinde betimlenmişlerdir. Kısa saçlara sahiptirler. Yüzleri çok aşındığı için fizyonomileri hakkında bir şey söyleyebilmemiz mümkün değildir. EDS 29 (Res.178-184), Stelin orta panosunda, yuvarlak kemerin altında, cepheden, ayakta ve yan yana duran üç erkek figür betimlenmiştir. Dizlerinin altına kadar uzanan *himation* giyimlidirler. Kollarını göbekleri hizasında birleştirmişlerdir. İlk iki figürün yüzleri çok aşınmıştır. Üçüncü figürün ise sadece saçları sağlamdır. Alın kısmını saran, geriye doğru taranmış dik saçları vardır. Üçüncü panoda, cepheden, ayakta duran, *himation*ları dizlerinin altına kadar uzanan iki erkek figür betimlenmiştir. Her ikisinin de boyları kısa olduğu için ailenin erkek çocukları olması gerektiğini düşünüyoruz. *Himation* kumaşının içindeki sağ kollarını dirsekten kıvırarak sağ ellerini sol göğüsleri altında, yatay olarak uzatmışlardır. Sol elleri, yanda göbek hizasına yerleştirilmiştir. İlk erkek çocuğun saçları kısa ve dik olarak adeta *şua* tacı görünümünde işlenmiştir. Diğer erkek çocuğun saçları daha yumuşak biçimde alnın üzerinde, geriye doğru taranmıştır. KFS 6 (Res.382-383) Kemerli nişin altındaki panoda yüksek bir *podyum* üzerinde ayakta duran, cepheden, giyimli bir erkek ve kadın figürü betimlenmiştir. Erkek sakalsız, yuvarlak yüzlü ve dizlerine kadar uzanan *himation* giyimlidir. Kolları *himation* kumaşının içinde, elleri göbek hizasında birleştirilmiştir. *Himation* kıvrımları yatay paralel çizgilerle verilmiştir. Kadın, başını örterek diz hizasında sona eren *himation* ve içine *chiton* giymiştir. Giysilerinin kıvrımları çok acemice yapılmıştır. Her iki figürün de yüzlerinin detayları, çok aşınmış oldukları için seçilememektedir.

4.2.2. Oturanlar

Bu grupta EDS 69 (Res.286-287) numaralı stel üzerinde oturur pozda bir erkek betimlenmiştir. Bu stelde betimlenen figürlerin yapılış steli bölgenin diğer yerleşimlerinde gördüğümüz figürlerden çok farklı ve tek örnektir.

4.2.3. Uzananlar – Ölü Yemeği (Symposium)

Hellenistik ve Roma İmparatorluk Dönemi mezar kabartmalarında en sık rastlanan konulardan biri ölü yemeği ya da ölü ziyafet sahnesidir. Bu sahnelerde *kline* üzerindeki figürlerin tümü erkektir. Erkek figürler kline üzerinde uzanır pozdadır. Kısa kollu *chiton* üzerine bele kadar inen *himation* giyerler. Figürlerin vücutlarının sağ üst yarısı ve sağ kolları açıkta bırakılmıştır. Uzanan erkeklerin sol kolları *kline*nin ucundaki yastığa dayalı olarak, ellerinde içki kapları ve yiyecek tutar pozda verilmiştir. Bazen de önlerinde duran üçayaklı sehpaya uzanır pozda betimlendikleri görülür. Horn'a göre Hellenistik Dönem ölü yemeği sahnelerinde uzanan erkekler genellikle vücutlarının belden yukarısı, adeta oturur gibi betimlenmişlerdir[205]. Bu sahnelerin kökeninin İÖ 672-630 yılları arasına tarihlenen Asurnasirpal'in betimlendiği kabartma olduğu düşünülmektedir[206]. İÖ 6. yüzyılda Pers sanatında sıkça görülen şölen ve ziyafet sahneleri yöneticilerin ikonografilerinin bir parçası iken daha sonraları Anadolu'nun yerel beylerini ve aristokratları temsil ettiği düşünülmektedir[207]. Her ne kadar bu sahnelerin kökeninin İÖ 7. yüzyıla kadar geriye gittiği ifade edilmiş olsa da çok daha erken tarihlerden, İÖ 3. binyıldan kalan Mezopotamya silindirik mühürleri üzerinde de masada ellerinde içki kapları tutan hizmetçileri ile betimlenmiş kadın ve erkeklerin yer aldığı sahneler görülmektedir[208]. İÖ 1. binyıla ulaşıldığı zaman şölen sahnelerinin Geç Hitit Dönemi sanatında kraliyetle ilgili olarak kullanıldığı bilinmektedir[209]. Kıbrıs- Fenike Sanatında İÖ 8-7. yüzyılın başlarına tarihlenen, *kline*ler üzerinde uzanmış pozda kadın ve erkeklerin bulunduğu, masalar üzerinde yiyeceklerin olduğu *Kourion* gümüş kaseleri bu sahnelerin kökeni ile ilgili önemli bir kanıt olarak kabul edilebilir[210]. Şölen sahnelerinin ölü yemekleri ile ilişkili olmasının İÖ 7-6. yüzyılda *Korinth* seramikleri üzerindeki betimlemelerle başladığı ifade edilmektedir[211]. İÖ 4. yüzyıl Attik*a* kabartmalarında, bezeme alanında *kline* üzerinde uzanan erkek cepheden işlenmektedir. Ölü yemeği sahneleri erken dönemlerde tanrılara adanan steller üzerinde görülmektedir[212]. Ege ve Batı Anadolu mezar stellerinde ölü yemeği konusu İÖ 6. yüzyılda işlenmeye

[205] Horn 1972: 57 vd.
[206] Thomason 2010: 205.
[207] Thönges-Stringaris 1965: 6; Hanfmann – Erhart 1981: 89.
[208] Matthew 1997: 98-99.
[209] Akurgal 2001: 249-250; Sevin 2003: 192-193.
[210] Baughan 2013: 203; Arınç- Çekilmez 2022: 99.
[211] Arınç- Çekilmez 2022: 99.
[212] Boardman 1994: 24.

başlamıştır[213]. Anadolu'da erken dönem ölü yemeği sahneli kabartmaların buluntu yerleri, Pers satraplık merkezleri yakınlarındadır. Fıratlı, Kyzikos ve Daskyleion çevresinde bu sahnelerin olduğu kabartmaların bulunmasının Pers etkisini yansıttığını ifade eder[214]. Anadolu'da ölü yemeği sahnesinin işlenmesinin yaygınlaşması İÖ 2.yüzyıl ve sonrasında gerçekleşmiştir[215]. Yaylalı'ya göre de ölü yemeği sahneli steller Hellenistik Dönem'de yoğunluk kazanmıştır[216]. Ölümden sonraki yaşamın yansıması olarak kabul edilen bu tip mezar stellerinde yaşamla ilgili detaylar da verilmiştir[217]. Pfuhl-Möbius "yatan adam ve oturan kadın" olarak tanımladığı bu mezar stellerini figürlerin sahnedeki yerlerine göre farklı alt gruplara ayırarak incelemiştir[218]. *Kline* üzerinde uzanan erkeğin yanında bulunan kadın genellikle eş, iki kadın varsa biri eş diğeri annesi olarak kabul edilmektedir. Eğer tek başına *kline* üzerinde bir erkek betimlenmişse bu durumda erkeğin bekar olduğu kabul edilmektedir[219]. *Kline*lerin önünde üçayaklı sehpa *(mensa tripes)* üzerinde, yiyecekler ve içki kapları sıralanmaktadır[220]. Ölü yemeği sahneleri yayınlarda zaman zaman *"symposion*", bazen de "totenmahl" olarak adlandırılmaktadır.

Burada ele alınan stellerden EDS 2 (Res.102-104), EDS 11 (Res.134,136), EDS 83 (Res.315-317), EDS 84 (Res.323-325), EDS 87 (Res.332-334), EDS 88 (Res.335-336), EDS 90 (Res.342-343), EDS 100 (Res.359-360), EDS 103 (Res.364) ve KFS 7 (Res.384-387) olmak üzere on adet *stel* üzerinde *symposion* sahnesi betimlenmiştir. EDS 2 (Res.102-104) numaralı stelde ölü yemeği sahnesinde *kline* üzerine uzanmış olan erkek alışılagelmiş figürlerden farklı olarak cepheden ve iki eli, önünde duran üçayaklı sehpa üzerinden yiyecek alırken betimlenmiştir. *Chiton*un yakası 'V' şeklinde kıvrımlı ve omuzlarında da bileklerinin üzerine düşen *himation* görülmektedir. Erkeğin ayakucunda *kline* üzerinde oturan kadın ellerini kucağında birleştirmiştir. EDS 11 (Res.134,136)'de soldan başlayarak *kline*nin üzerine oturmuş iki kadın, *kline* üzerinde uzanmış üç erkek figür işlenmiştir. *Kline*nin ayakları tornadan çıkmış gibi zarif yapılmıştır. Üzerindeki yatak da süslü ve kalındır. EDS 83 (Res.315-317)'te aynı sahne çok şematik ve basit

[213] Thönges-Stringaris 1965: 5.
[214] Fıratlı 1965: 283.
[215] Atalay 1988: 22.
[216] Yaylalı 2007:124.
[217] Saraçoğlu 2000: 189.
[218] Pfuhl-Möbius 1977: Nr.1542-2063.
[219] Saraçoğlu 1997:135.
[220] Pfuhl – Möbius 1979: 363-366; Fabricius 1999: 88-89.

işlenmiştir. EDS 84 (Res.323-325)'te iki pano halinde düzenlenen stelde her iki panoda ölü yemeği sahnesi betimlenmiştir. *Kline* üzerine sol kolunu yastığa dayayarak, sol gövdesi üzerine uzanmış olan erkek figürlerinin başları cepheden yapılmıştır. EDS 87 (Res.332-334): Kline üzerinde dört erkek figür vardır. EDS 88 (Res.335-336): *Kline*nin sadece profilli işlenmiş olan sağ ayağı görülmektedir. Stelin sağ tarafı ve üst kısmı kırıktır. EDS 90 (Res.342-343) numaralı stelde *kline* üzerine uzanmış iki erkek, bezeme alanının solunda görülmektedir. *Kline*nin önüne üçayaklı sehpa ve yün sepeti yerleştirilmiştir. *Kline*nin başucunda iki kadın yan yana ayakta durmaktadır. Kadınlar sağ ellerini sol göğüsleri üzerine koymuş ve sol elleriyle *himation* kumaşının kenarını tutar pozda betimlenmişlerdir. EDS 100 (Res.359-360)'deki ölü yemeği sahnesi kabartma olarak değil, kazıma çizgilerle oluşturulmuştur. Figürlü alanın solundan itibaren, ayakta duran bir kadın, *kline* üzerinde oturan kadın, *kline* üzerinde iki erkek, *kline*nin baş ucunda ayakta duran erkek ve onun yanında ayakta duran erkek ve kız çocukları betimlenmiştir. *Kline*nin önünde üzerinde meyveler olan üçayaklı sehpa vardır. EDS 103 (Res.364)'teki stel tarlada iki parça halinde görülmüştür. Ölü yemeği sahnesinin bir bölümü ele geçmiştir. Soldaki parça üzerinde *kline*ye oturmuş olan kadının boynundan aşağı gövdesi, uzanmış erkeğin gövdesi, *kline*nin önünde bir vazo *(krater)* yer almaktadır. Sağdaki parça üzerinde, *kline*deki erkeğin başı ve kolları, başucunda ayakta duran, sağ elini yatağa doğru uzatmış erkek ve üzerinde meyveler bulunan üçayaklı sehpa vardır. Figürlerin başlar kırık ve eksiktir. KFS 7 (Res.384-387) numaralı stel üzerinde *kline* üzerine uzanmış bir erkek, solunda ayakta duran bir kadın ve kadının solunda da ayakta duran kız çocuk betimlenmiştir. Ayakları tornadan çıkmış gibi işlenen *kline* üzerinde ince bir yatak *(stroma)* bulunmaktadır. Erkek, sol kolunu yastık üzerine yerleştirmiş ve eli ile başını desteklemektedir. *Himation* dışındaki sağ kol dirsekten kıvrılarak öne doğru sarkmıştır. Sağ el orantısız, büyük yapılmış ve parmakları da betimlenmiştir. Üçgen formlu yüzünde gözler iri, badem şeklinde işlenmiştir. Burun ve ağız basitçe ve detaylandırılmadan verilmiştir.

4.2.4. Kapüşonlular

Bu tip kapüşonlu manto giyimli figürler özellikle Phrygia Bölgesi adak stelleri üzerinde yaygındır[221]. Bu figür ilk bakışta şifa veren çocuk tanrı *Telesphoros*'u

[221] Drew-Bear vd. 1999: 87-111, Res.70-123.

anımsatıyor olsa da Phrygia Bölgesi'ndeki yazıtlar üzerinde çocuk tanrının adının hiç geçmediği görülmektedir[222]. Ehling'e göre Phrygia Bölgesi'nde yaygın olarak adak stelleri üzerinde işlenmiş olan bu figürler çiftçi ve çoban olarak yorumlanmıştır[223]. TRAS 1 (Res.17) numaralı stel üzerinde dördüncü sırada iki erkek figür arasında bulunan *Palliatus* tipindeki erkek figür kapüşonlu bir giysi içindedir. Çalışma alanındaki tek örnektir.

4.2.5. Piyade ve Süvariler

KFS 1'de (Res.367-373) yan yana iki piyade figürü işlenmiştir. Her ikisinin de omuzlarındaki pelerinlerinin kollarının dış tarafından aşağıya doğru uzandıkları görülmektedir. Kısa etekli giysilerinin etek kısmı dikey olarak dilimli işlenmiştir. Olasılıkla bölgede yaşayan insanların savaşçı karakteri ile ilgilidir. Genellikle karşılaşılan kompozisyonlar süvari betimlemeleridir. Yerel halkın Auxilia olamadığı ve İS 2. yüzyıldan itibaren onurlandırılarak Tribinus Militum olabildikleri düşünüldüğünde bu eserin İS 2. yüzyıldan sonraki bir tarihe verilmesi gerekir[224]. Diğer piyade figürü KS 1 (Res.1-2,4) numaralı stelin üst panosunda kısa etekli giysili, belindeki kemere asılı duran kaması ve yere dayadığı sol elinde tuttuğu sopası (lobut) ile betimlenmiştir. Omuzlarını bir pelerin *(chylamis)* örtmektedir. KS 3 (Res.11-12)'de hem üst hem de alt panoda ayakta duran ve sağ elleri ile yere dayadıkları mızrakları tutan iki piyade figürü görülmektedir. TRAS 10 (Res.40-42-43) Dülgerler'de bulunan bu stelde zırh ve pelerin giyimli piyade yana hafifçe açtığı sağ eliyle yere dayadığı mızrağını tutar pozda verilmiştir. Benzer pozda bir diğer asker figürü de Eşenler'de TRAS 12 (Res.49-52) numaralı stelin figürlü alanının merkezinde zırhı olmadan vücudu *himation*un içinde *Palliatus* tipinde ve sağ elinde yere dayadığı mızrağı tutmaktadır. Aşağı Eşenler Mahallesi'ndeki EDS 10 (Res.129-133) numaralı stelde betimlenen üç asker figürü, etek uçları püsküllü ve dizlerinin hemen altında sona eren kısa kollu giysileri içinde ve ellerinde yere dayadıkları mızrakları ile betimlenmişlerdir. Sağ omuzlarından gelen ve sol kalçaları üzerinden arkalarına dolanan adeta sadak kemeri olabilecek bir kemerleri de vardır. Dülgerler'den EDS 41 (Res.220-222) numaralı steldeki asker, hafifçe yana açtığı sağ eliyle yere dayalı mızrağını tutmaktadır. Dizlerinin hemen altına uzanan giysi ile ve omuzları üzerine alıp, göğüslerini de örten bir pelerinle betimlenmiştir. Pelerin, göğüslük *(Aegis)* izlenimi

[222] Drew-Bear vd. 1999: 40 – 41.
[223] Ehling 2005: 160, Abb.8.
[224] Er 2010: 127.

yaratmaktadır. Harmanpınar'daki EDS 62 (Res.259-261) numaralı steldeki figür kısa etekli, belinde kemer olan elbisesi ve omuzlarını örten, göğüs üzerinde birleştirilmiş ve kalın kumaş katları olan pelerin taşımaktadır. Sağ eliyle de ucunu yere dayadığı kılıcını tutmaktadır. Ketenli Mahallesi'ndeki stelimiz üzerindeki asker figürü, bir kaya üzerine oturmuş pozda ve sola dönük olarak, yuvarlak yakalı giysisi ile görülmektedir. Sağ elinde arkaya doğru uzattığı kılıcı, sol elinde ise ne olduğunu tam olarak anlayamadığımız, ucunda yarım yuvarlak çıkıntısı olan bir asayı bacaklarının arasında yere dayalı olarak tutmaktadır. Süvari betimlemeli olan steller özellikle Isauria Bölgesi'nde yaygındır. Lysias, süvarilerin toplum içindeki önemini "Onlar, devlet tarafından düzenlenen cenaze töreni ayrıcalığını alırlar. Ölümsüzlerle aynı onurlara layıktırlar" ifadesiyle süvarilerin ölümsüzlüğe kavuştuklarını belirtir[225]. TRAS 17 (Res.60-62) Tufanderesi Yaylası'nda, bir çeşmenin üst kısmına yerleştirilmiş olan stelde betimlenmiş olan süvari, koşum takımları ve eyeri olan, sol ön ayağını yukarıya ve ileri doğru uzatmış olan at üzerindedir. Sol eliyle atın dizginini tutmakta, geride yukarıya kaldırdığı sağ elinde mızrak bulunmaktadır. Konya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan bir adak steli, buradaki süvari ile benzer özellikler taşımaktadır ve McLean tarafından, elinde lobut tutan süvari alttaki silme üzerindeki yazıtta "Silvanus'un oğlu Lucis Apollon'a adadı" ifadesinden dolayı Apollon olarak tanımlanmıştır[226]. EDS 12 (Res.140) numaralı stelde at üzerindeki binici sağ eliyle atın dizginlerini kavramıştır. EDS 37 (Res.204-210)'de koşum takımları belirgin ve sol ayağını yukarı kaldırmış olan at üzerindeki süvari sol eliyle atın dizginlerini tutmuş, sol elindeki mızrağını ileriye doğru savurma hamlesi yaparken betimlenmiştir. Süvarinin üzerindeki kısa etekli giyside detaylar işlenmemiştir. Omuzlarından geriye doğru pelerini savrulmaktadır. EDS 51 (Res.240) numaralı eserin sağ üst bölümü kırıktır. Kırık olan bu tarafta sola doğru ilerleyen at ve üzerindeki binicinin belden aşağı kısmı görülebilmektedir. EDS 56 (Res.245-246)'da at ve binici figürü stelin sağ tarafında sağ yöne hareket eder pozda betimlenmiştir. Koşum takımları işlenmiş, sol ön ayağını önünde duran podyum üzerine kaldıran, iri gövdeli at üzerinde sol eliyle dizginleri tutan, yukarı doğru kaldırdığı sağ elinde kamçı bulunan binici vardır. EDS 62 (Res.259-260) numaralı stelin sol tarafında ön ayakları havada, sağ tarafa hareket halinde olan bir at ve binicisi görülmektedir. Atın gerisi ve üzerindeki binicinin oldukça

[225] Lysias II 1930, 66, 79-80.
[226] McLean 2002: 10-11, Figure 38.

yıpranmış olması, detaylı tanımlamayı güçleştirmektedir. Binicinin sağ eli atın dizginlerini tutmaktadır. EDS 73 (Res.296)'da ise at ve binici stelin sağ tarafında ve sağa doğru şaha kalkmış at betimlenmiştir. Üzerindeki binici sol eliyle atın dizginini tutmaktadır. Yukarıya kaldırdığı sağ elinde ne tuttuğu, eserin bu kısmı aşındığı için belli olmamaktadır, ancak kolun hareketi nedeniyle kılıç ya da kama tuttuğunu söyleyebiliriz. KFS 4 (Res.378-379) numaralı stelde şaha kalkmış olan at üzerindeki süvari vücudunun üst kısmı cepheden verilerek sol eliyle atın dizginini tutar ve arkada yukarı doğru kaldırdığı sağ elindeki mızrağı fırlatma pozunda betimlenmiştir. Atın şaha kalkmış pozda betimlenmesi Er'e göre bölgede görülen atlı tanrılarla ölümlülerin ayırt edilmesi için önemli bir özelliktir[227]. At ve atlı binici figürleri çalışma alanında özellikle Isauria Bölgesi antik dönem yerleşimlerinde hem ostotekler hem de mezar stellerinde yaygın olarak karşılaşılan figürlerdir. Günümüzde Çumra- Sırçalı Höyük üzerindeki parkta sergilenen, Dülgerler'de yapılan araştırmalarda Dülgerler'den götürüldüğü ortaya çıkan ostotek üzerinde de sahnenin sol ve sağ tarafında atlı biniciler olduğu görülmektedir[228]. Burada at üzerindeki biniciler bir av sahnesinde yer almaktadırlar, ancak gerek duruşları gerek silahları ile süvari betimlemeleri ile aynı özellikleri taşıdıkları görülmektedir. Bu ostotek sitilistik özellikleri nedeniyle İS 3. yüzyılın sonu- İS 4. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir. Bu tip sahnelerin ölen kişinin avcı, savaşçı ve erkek olduğunu göstermek amacıyla yapıldığı düşünülmektedir[229].

4.3. Çocuklar

4.3.1. Kızlar

Çocuklar Hellenistik ve Roma İmparatorluk Dönemi mezar stellerinde en sık karşılaştığımız figürlerdendir[230]. TRAS 14 (Res.56), BDS 4 (Res.69-70), EDS 29 (Res.178-179), EDS 30 (Res.185-186), EDS 38 (Res.212), EDS 45 (Res.229), EDS 52 (Res.241), EDS 60 (Res.255), EDS 90 (Res.342-343), KFS 7 (Res.384, 387) üzerinde kız çocuğu figürü olan 10 adet steldir. TRAS 14 (Res.56) stelde kız çocuğu sağında ve solunda ikişer figür arasında, ortada ayakta durmaktadır. Solunda, ayakta duran iki kadın figürü ile aynı pozda betimlenmiştir. Sağ eli sol göğsü üzerinde, sol eli başını da örten manto kumaşının kenarını tutarak kasık hizasına doğru uzanmıştır. BDS 4 (Res.69-70)'te

[227] Er 2010:129.
[228] Baldıran 2011: 9-16.
[229] Saraçoğlu 1997: 46 vd.
[230] Pfuhl-Möbius 1979: 353.

erkek çocuğun solunda ve *podyum* üzerinde ayakta duran, başını örten manto ve elbise giyimli kız, iki elini göbek hizasında birleştirmiştir. Bazı araştırıcılar tarafından podyum üzerinde betimlenen kişilerin yüceltildiği ve kahramanlık *(heros)* mertebesine ulaştıkları da ifade edilmektedir[231]. EDS 29 (Res.178-179) numaralı stelde, sol baştaki pano içerisinde, yan yana ayakta duran iki kız görülmektedir. Üzerlerine aldıkları manto kumaşının kıvrımları kalın ve doğallıktan uzak verilmiştir. EDS 30 (Res.185-186)'da betimlenen kızın başı açıktır. Sağ kolunu yukarıya doğru kaldırmıştır. Elini veda anlamında salladığı düşünülebilir. EDS 38 (Res.212)'de el ele tutuşmuş üç çocuktan ilk sıradaki kız çocuğudur. Yuvarlak yakalı, üzerinde kıvrım ya da pli olmayan çok sade bir elbise giymiştir. Saçları açıktır. EDS 45 (Res.229) numaralı stelin üzerinde yoğun kireç tabakası olduğu için detaylar çok net seçilememektedir. Burada da erkek kardeşinin elinden tutmuş olan kız çocuk betimlenmiştir. EDS 52 (Res.241)'de annesinin solunda, yüksek bir *podyum* üzerinde ayakta duran kız çocuğunun başı kırık ve eksiktir. Ayak uçlarını açıkta bırakan ve etek ucuna yatay bir şerit eklenmiş, üzerinde dikey üç çizgi bulunan elbise giymiştir. Sol kolu yanda ve elinde üzüm salkımına benzer bir şey tutmaktadır. Ellerinde üzüm salkımı tutan çocuklar çoğunlukla tuttukları salkımı yanlarında bulunan hayvanlara yedirmek üzere iken betimlenmişlerdir. Üzümün çocuklarla ilgili bir sembol olarak kabul gördüğü anlaşılmaktadır[232]. EDS 60 (Res.255) numaralı stelde erkek kardeşinin solunda, onun elinden tutan bir kız betimlenmiştir. Detaylar ne elbise üzerinde ne de yüzde seçilememektedir. EDS 90 (Res.342)'de ölü yemeği sahnesinin sağ tarafında, *kline*nin hemen yanında, ayakta duran, başının üzerini örten manto giyimli, sağ eli göğsünde, sol eli ile mantosunun kenarını tutmuş bir kız annesinin yanında betimlenmiştir. Her ne kadar büyüklerin giysileri içinde gösterilmiş olsalar bile bu figürlerin çocuk oldukları, boylarının diğer figürlerden daha kısa ve küçük yapılmaları nedeniyle anlaşılmaktadır. KFS 7 (Res.384, 387)'de ölü yemeği sahnesinde *kline*nin sol tarafında ayakta duran kadın ve onun yanında betimlenmiş olan kız çocuğu, belinde kemer olan ve ayakuçlarını açıkta bırakan elbise giymiştir. Bu kız çocuğunun sağ kolu dirsekten yukarı doğru kıvrılarak sağında bulunan kadın figürüne doğru uzanmıştır. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru uzanmış ve ellerinin parmakları da belirtilmiştir. Kız çocuğunun kol ve elleri vücuduna göre büyük işlenmiştir. Saçı alnının

[231] Durugönül 1993: 64, 69.
[232] Elinde üzüm salkımı tutan çocuk figürleri için bkz: Pfuhl- Möbius 1977: Taf.110 vd.; Şahin 2000:78.

ortasından yanlara doğru taranmış ve saç telleri çizgilerle belirtilmiştir. Yüzü yuvarlak ve tombuldur. Gözleri badem şeklinde ve oldukça iridir.

4.3.2. Erkekler

Mezar stelleri üzerinde özellikle enine dikdörtgen formlu steller üzerinde, çok figürlü sahnelerde çocuk figürleri sıklıkla görülmektedir. Ele alınan stellerde TRAS 9 (Res.35-37), TRAS 12 (Res.49,51), TRAS 13 (Res.53), BDS 3 (Res.67-68), BDS 4 (Res.69-70), BDS 9 (Res.82), EDS 4 (Res.106), EDS 5 (Res.113-115), EDS 13 (Res.142-143), EDS 20 (Res.152-153), EDS 26 (Res.165-166), EDS 28 (Res.173-174), EDS 29 (Res.178,181), EDS 30 (Res.185-186), EDS 37 (Res.204, 206), EDS 38 (Res.212-214), EDS 39 (Res.215), EDS 45 (Res.229-230), EDS 56 (Res.245-246), EDS 60 (Res.255-256), EDS 83 (Res.318), EDS 85 (Res.326-327), EDS 86 (Res.328-329, 331), EDS 87 (Res.334), EDS 98 (Res.352-353), EDS 99 (Res.354,356), EDS 100 (Res.359-358), KFS 14 (Res.400-401) numaralı 28 adet stelde erkek çocuklar betimlenmiştir. Erkek çocuk figürü olan TRAS 9 (Res.35-37)'da sağ eliyle annesinin elinden tutmuş, sol kolunu yana doğru açmış, dizlerine kadar inen kısa etekli, yuvarlak yakalı elbise giyimli çocuk görülmektedir. Aşınmadan dolayı yüzünün fizyonomik özellikleri seçilememektedir. Sol elinde tuttuğu objenin ne olduğu ise bu bölüm kırık olduğundan anlaşılamamaktadır. TRAS 12 (Res.49,51) numaralı stelde sol başta yer alan erkek çocuk kısa etekli tunik üzerine mantosunu almıştır. *Palliatus* tipinde betimlenmiştir. Kolları mantonun içinde, sağ kolu göğsü üzerinde, sol kolu ise manto kumaşının kenarını tutar pozdadır. TRAS 13 (Res.53) numaralıda alınlık içinde cepheden betimlenen ayakta duran çıplak çocuğun sağında, elinde tuttuğu üzüm salkımına uzanan tavuk ya da kuşa benzer bir hayvan bulunmaktadır. Sol kolu da sağ kolu gibi yana doğru dirsekten kıvrılarak açılmış ve sol elinde de ne olduğu anlaşılamayan bir şey tutmaktadır. Saçları iri ve kabarık kıvrımlar halindedir. Yüz hatları belli değildir. Bu poz genellikle mezar kabartmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır[233]. BDS 3 (Res.67-68)'te, büyük bir kısmı kırık ve eksik olan stelin sol tarafında, kısa etekli, yuvarlak yakalı elbise giyimli erkek çocuk sağ elinde üzüm salkımı tutmaktadır. BDS 4 (Res.69-70)'te kız kardeşi ve annesi ile betimlenen erkek çocuk sol başta yer almaktadır. Erkek ve kız çocukları bir *podyum* üzerinde, ayakta durmaktadırlar. Erkek çocuk *Palliatus* tipinde betimlenmiştir. *Himation* kıvrımları

[233] Çekilmez 2015: 80.

şematik verilmiştir. Saçları dik bir biçimde, yukarı doğru adeta şua ışınları gibi başının etrafını çevrelemektedir. BDS 9 (Res.82)'da yan yana dört figürün bulunduğu stelde üçüncü figür olan annelerinin sağ tarafında iki, sol yanında da bir olmak üzere üç erkek çocuk, her biri ayrı ayrı, yüksek *podyum*lar üzerinde ayakta durmaktadırlar. *Palliatus* tipindedirler. Başları vücutlarına göre büyük yapılmıştır. EDS 4 (Res.106) numaralı stelde betimlenen erkek çocuk sol başta ve podyum üzerinde ayakta durmaktadır. Diğer örneklerden farklı olarak sağ kolu göğüs üzerinde sol kolu ise sağ dirseğini tutar pozdadır. Gözleri iri, badem şeklinde işlenmiştir. EDS 5 (Res.113-115)'te boylarının farklı olması nedeniyle farklı yaşlarda olduğunu düşünülebilecek üç çocuk, çok şematik çizgilerle verilmiş olan *girland*ın altında ayakta durmaktadırlar. Sağ baştaki iki çocuk el ele tutmuştur. Onların solunda daha uzun boylu olan çocuk sağ eli göğsü üzerinde, sol kolu ise yanda, aşağıya doğru uzanmıştır. Erkek çocukların yüzleri uzun, gözleri yuvarlak verilmiştir. Başlarında bere benzeri başlıklar taşımaktadırlar. EDS 13 (Res.142-143)'teki erkek çocuk anne ve babasının arasında, podyum üzerinde ayakta durmaktadır. *Palliatus* tipindedir. Büyük, yuvarlak başı ve sert çizgilerle yapılmış saçı vardır. EDS 20 (Res.152-153)'de üç panolu stelin ilk ve son panosunda bire erkek çocuk betimlenmiştir. EDS 26 (Res.165-166) numaralı üç panolu stelin orta panosunda betimlenmiş olan erkek çocuk babasının elinden tutmaktadır. Figürün yüzü tamamen aşınmıştır. Sol yanında aşağıya doğru uzattığı elinde çanta ya da kutu olabilecek bir obje tutmaktadır. EDS 28 (Res.173-174)'de kalabalık aile bireylerinin yer aldığı stelde, sol taraftaki ilk iki figür yine yüksek bir podyum üzerinde betimlenmiş iki erkek çocuktur. *Palliatus* tipinde betimlenmişlerdir. EDS 29 (Res.178,181)'da üç panolu stelin üçüncü panosunda yan yana ayakta duran iki erkek çocuk görülmektedir. Saçları dik olarak yapılmıştır. EDS 30 (Res.185-186)'daki stelde soldan ilk figür detayları çok net seçilemeyen erkek çocuktur. Erkek çocuktan daha uzun boylu olan kız çocuk, sağ kolunu yukarı doğru kaldırarak, elinde tuttuğu çelengi kardeşinin başının üzerine uzatmıştır. EDS 37 (Res.204, 206)'de farklı yaşlarda iki erkek çocuk atın önünde, *podyum* üzerinde ayakta durmaktadırlar. EDS 38 (Res.212-214)'de betimlenmiş olan dört figürden ikisi erkek çocuktur. Basit, yuvarlak yakalı ve kıvrımları belirtilmemiş elbiseleri dizlerinin hemen altında sona ermektedir. EDS 39 (Res.215)'da erkek çocuk üç kadın figüründen sonra, dördüncü figür olarak, ayakta ve *podyum* üzerinde durmaktadır. *Palliatus* tipindedir. EDS 45 (Res.229-230)'te kız kardeşi ile el ele tutuşan erkek çocuktur. Kabartma çok aşınmıştır. EDS 56 (Res.245-246)'da atın önünde,

sağ eliyle atın dizginlerini tutan, sol kolunu yanında duran annesinin omuzuna uzatan erkek çocuk podyum üzerinde betimlenmiştir. EDS 60 (Res.255-256) numaralı stelde, orta panoda sağında duran kız kardeşinin elinden tutan, sol elinde üzüm salkımı olan erkek çocuk görülmektedir. EDS 83 (Res.318)'te üç panolu stelin son panosunda beli kemerli, yuvarlak yakalı elbisesi ile anne ve babasının arasında ayakta duran erkek çocuk betimlenmiştir. EDS 85 (Res.326-327)'teki erkek çocuk da anne ve babasının arasında, *podyum* üzerinde ayakta durmaktadır. EDS 86 (Res.328-329, 331)'da sağ alt kısımda yer alan erkek çocuk sağ elinde bir kap tutmaktadır. EDS 87 (Res.334)'de *klinenin* önünde, çok silik olduğundan detayları anlaşılamayan erkek çocuk figürü görülmektedir. EDS 98 (Res.352-353)'de soldaki erkek çocuk sol eliyle yanında ayakta duran annesinin sağ dirseğini tutar pozda betimlenmiştir. Annesi de sağ elini çocuğun başının üzerine koymuştur. EDS 99 (Res.354,356)'da sol baştaki figür erkek çocuktur. Elleri göğüs hizasının hemen altında birleştirilmiştir. Podyum üzerinde ayakta durmaktadır. EDS 100 (Res.359-358)'de *kline*nin solunda, ayakta duran, sağ elini *kline*ye doğru uzatmış erkek çocuk betimlenmiştir. KFS 14 (Res.400-401) numaralı stelde betimlenen erkek çocuk çıplak olarak, *podyum* üzerinde ayakta durmaktadır.

4.4. Büstler

Mezar stellerinde, özellikle Anadolu'da portre büst betimlemelerinin yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir[234]. Büstlerin ve portrelerin mezar stelleri üzerinde betimlenmesi bazı araştırıcılar tarafından ata ve ölü kültü ile bağlantılı olarak açıklanmaktadır[235]. Büst betimlemeleri İmparatorluk Dönemi stellerinde ve lahitler üzerinde karşılaşılan figürlerdir[236]. Cremer tarafından Anadolu'da İS 1. yüzyılın birinci çeyreği sonunda görülmeye başlandıkları ifade edilmiştir[237].

Büst betimi olan steller: BDS 15 (Res.95-97)'te *girland*ın üstündeki alana bir erkek büstü yerleştirilmiştir. Yuvarlak yakalı elbise giyimlidir. Başı yuvarlak ve gözleri iridir. EDS 17 (Res.149)'de stelin sol ve sağ tarafındaki üçgen alınlıkların ortasına erkek başları yerleştirilmiştir. EDS 28 (Res.172-173, 177)'deki stelde ortadaki üçgen alınlığın içinde beline kadar betimlenmiş bir erkek büstü görülmektedir. EDS 29 (Res.178-179,

[234] Pfuhl- Möbius 1981: 209.

[235] Tek 2002:135.

[236] Scarborough 1998: Resim 7 – 8.

[237] Cremer 1991: 93.

181)'da sağ ve sol taraftaki alınlıklar içine büst yerleştirilmiştir. Sol alınlıktaki çok aşınmıştır, sağ alınlıktakinin erkek olduğu anlaşılabilmektedir. Yuvarlak yüzünde, iri, badem şeklinde gözlere sahiptir. Saçları kısa ve yukarı doğru taranmıştır. EDS 68 (Res.282-285)'de iki panolu stelin üst kısmında bulunan *girland*lardan soldakinin sağında erkek, sağdakinin sol tarafında ise kız çocuk büstü görülmektedir. *Girland*ların ortalarında ise 6 yapraklı ve madalyon içine alınmış rozet bulunmaktadır. EDS 83 (Res.318-319, 321)'te stelin figürlü alanının üzerine yerleştirilen *girland*ın sol ve sağ taraflarındaki alanlara iki kız çocuk başı yerleştirilmiştir. Altı stel üzerinde büst betimlenmiştir.

4.5. Mitolojik Figürler

4.5.1. Medusa

Medusa başları mezar stelleri üzerinde hem mezar koruyucu hem de öteki dünyaya geçişi sağlayan öge olarak sıklıkla kullanılmışlardır[238]. Bu figür Dağlık Kilikya Bölgesi'nde de yaygın bir figür olarak karşımıza çıkar[239]. Çalışma alanı içerisinde kalan yerleşimlerde de hem ostotek hem de mimari parçalar üzerinde *medusa* başları betimlenmiştir[240]. *Medusa* betimlemeli sadece iki stel vardır. TRAS 4 (Res.23, 25) numaralı stelde *medusa* başı stelin alınlık kısmının merkezindedir. Uzun ve dalgalı saçlara sahiptir. Göğüsleri de belirtilmiştir. *Medusa*'nın iki yanında üçer yapraklı *rozet* motifi vardır. EDS 89 (Res.337-338)'da *medusa* başları, iki pano halinde düzenlenen bezeme alanında, plaster başlıklarına asılı olan iki *girland*ın üzerine yerleştirilmiştir.

4.6. Hayvan Figürleri

4.6.1. At

Sık kullanılan bir figürdür[241]. İnsanların sadık dostları olarak kabul edilmişlerdir. Mezar stellerinde de mezar sahibini yüceltmek için kullanılmışlardır. Aynı zamanda mezar sahibinin savaşçı karakterini ve gücünü simgelediğine inanılır[242]. At figürünün yer aldığı örnekler BDS 15 (Res.95) ve EDS 65 (Res.273-274) numaralı stellerdir. BDS 15 numaralı stelde at figürü üst kısımda, yuvarlak kemerin içine yerleştirilmiştir. Sola doğru durmakta ve sol ön ayağını yukarıya doğru kaldırmıştır. EDS 65 numaralıda diğerinden

[238] Fuchs 2001: 79-83; Cormack 2004: 93-96.
[239] Scarborough 1991: 358-360; Scarborough 1998: 81-82.
[240] Baldıran- Gider 2008: 122-123.
[241] Arifzade 1996: 24.
[242] Wermeule 1972: 97 vd.

daha stilize yapılmış olan at yine stelin üst kısmında bulunan yuvarlak kemerin altında betimlenmiştir.

4.6.2. Kartal

Lochman'a göre kartal Zeus'un simgelerinden biri olarak bilinir ve mezar stelleri üzerinde İS 140/150 yıllarından itibaren betimlenmiştir[243]. Ölen kişinin tanrıya ulaştığını gösterir[244]. Güç, ihtişam ve zirveleri temsil ettiğine inanılır. Ayrıca ölü kültünde de önemli unsurlardan biri sayılır. Ölen kişinin ruhunu kartalın taşıdığına olan inanç, kartal figürünün Yunanistan, İtalya, Suriye ve Anadolu'da ölü kültü ile ilgili arkeolojik materyallerde, özellikle de ostotek ve stellerde betimlenen sahnelerde yaygın olarak yer almasına neden olmuştur[245]. Erken Hellenistik döneme kadar kartal Grek mitolojisinde Zeus'u simgelemiştir. Ölü kültü ile ilgisi yoktur. Roma çağında bu imge mezar kültünde erken mezar stellerinde yer almış ve *Jüpite*r'in simgesi olarak kullanılmıştır.[246] Mezopotamya inancına göre ise yırtıcı kuşlar, savaşlarda ölenlerin vücutlarını delerek ruhlarının gökyüzüne çıkmasını sağlardı[247].Pfuhl-Möbius'a göre Anadolu mezar ikonografisinde kartal ebedi yaşamın sembolü olarak yaygın kullanılan bir motiftir[248]. Bir diğer anlamı ise yüceltme ve tanrısallaştırmadır *(apothesis).* Şahin, kanatları açık olarak betimlenen Kartal figürlerinin ölen kişinin herolaştırılması – tanrılaşması ile ilgili olması gerektiği ifade etmiştir[249]. Kartal figürü çoğunlukla erkeklerle ilişkilendirilmiştir[250]. Üzerinde Kartal betimlemesi olan steller: TRAS 1 (Res.14-15), TRAS 6 (Res.29-30), TRAS 10 (Res.38-39), TRAS 12 (Res.49-50), TRAS 15 (Res.57) ve EDS 30 (Res.185) numaralı stellerdir. TRAS 1 (Res.14-15) numaralı stelin alınlık boşluğunda betimlenen kartal kanatları açık ve tüyleri de işlenmiş bir şekilde, pençeleri arasında tavşan tutar pozda verilmiştir. TRAS 6 (Res.29-30)'da Kartal yine üçgen alınlığın merkezinde, kanatları yanlara açılmış ve vücudu cepheden betimlenmiştir. Başı kırık olduğu için başının hangi tarafa döndüğü belli değildir. TRAS 10 (Res.38-39) numaralı Dülgerler Mahallesi'ndeki stelin de alınlık bölümüne yerleştirilmiş olan Kartal, steldeki diğer

[243] Lochman 2003: 210.
[244] Lochman 2003: 211.
[245] Cumont 2005: 158 vd.
[246] Scarborough, 1991, 187.
[247] Astour 1965, 341.
[248]Pfuhl-Möbius 1979: 500-525.
[249] Şahin 2016: 355.
[250] Waelkens 1986: 47.

figürlerde olduğu gibi detaylı işlenmiştir. Tüy ve telekleri işlenmiş olan kanatlarını yanlara doğru açmış, vücudu cepheden, başı sola dönük, profilden verilmiştir. TRAS 12 (Res.49-50)'de Kartal Figürü yine alınlık içerisinde, kanatları yanlara doğru açık, başı sağa dönük ve telekleri çizgisel olarak betimlenmiştir. TRAS 15 (Res.57) numaralı eserde üçgen alınlığın içinde, sol tarafta, soldaki kadın figürüne dönük olarak işlenmiştir. Kanatları açık değildir. EDS 30 (Res.185)'da bu kez daha şematik ama konum olarak yine alınlık içerisine yerleştirilmiş bir Kartal figürü işlendiğini görüyoruz. Toplamda altı stel üzerinde kartal figürü görülmektedir.

4.6.3. Kuş

Antik dönemde kuşlar *khthonik* figürler olarak kabul edilmişlerdir. *Kuş*ların ya ölen kişiyi temsil ettikleri ya da onlara öteki dünyaya giderken eşlik edenler olarak yorumlandıkları görülmektedir[251]. Mezar stelleri üzerinde betimlenen kuşların ölülerin ruhlarını taşıdıkları, zaman zaman da bu ruhları kendileri için aldıkları düşünülmektedir[252]. Ayrıca kehanet, ölüm ve yaşam gibi karşıtlıkları temsil etmeleri, uzun yaşam ve doğurganlıkla ilişkilendirilmelerine neden olmuştur[253]. Bölgede *kuş* figürleri ostotekler üzerinde de sık karşılaşılan figürlerdendir[254]. EDS 42 (Res.224), EDS 63 (Res.262-263) numaralı stellerde betimlenen kuşlar güvercine benzemektedirler.

4.6.4. Köpek

At figürlerinde olduğu gibi, köpek figürlerinin de insanların sadık dostları olduğu kabul edilir. Stellerde sevilerek kullanılan figürlerdir. Wujewski'ye göre yeniden doğuşu, sonsuzluğu simgelerler[255]. Köpek figürlerinin ilk ortaya çıktığı yer olarak Ionia gösterilmektedir[256]. Hellenistik Dönem'de özellikle çocuk stellerinde çocukların yanlarında bulunan hayvana yiyecek uzatmalarının betimlenmesi yaygındır[257]. Steller üzerindeki köpek figürlerinin ana tanrıça ile ilişkilendirilmesi ve köpeğin koruyucu niteliğinin ön plana çıkarıldığı görüşünü savunan araştırmacılar da vardır[258]. Köpek betimi olan steller BDS 11 (Res.89) ve EDS 59 (Res.250) numaralı stellerdir.

---

[251] Özer 2016: 9.
[252] Moreman 2014: 11.
[253] Moreman 2014:19.
[254] Baldıran- Pehlivan 2019a: fig.2.
[255] Wujewski 1991: 49.
[256] Hiller 1975: 136.
[257] Richter 1930: 33.
[258] Toynbee 1973: 122; Koch 1984: Abb. 1, 4, 6, 20, 24.

4.6.5. Balık

Balık, Wujewski tarafından Erken Hristiyanlık sanatında kiliseye mensup olunduğunun ya da Hz. İsa'nın son akşam yemeği sahnesinin bir sembolü olarak tanımlanmaktadır[259]. Yine Erken Hristiyanlık Dönemi'nde vaftiz törenini de simgelemektedir[260]. Balık sadece Akkse'de EDS 1 (Res.98-101) numaralı stel üzerinde betimlenmiştir. Üç panoya ayrılmış olan stelin merkez panosuna, yuvarlak kemerin altına karşılıklı iki balık figürü yerleştirilmiştir.

4.6.6. Yılan

Neolitik dönemden başlayarak günümüze kadar kullanılan sembollerden biridir[261]. Antik dönemde Yunan Pantheonu'nda birçok tanrının sembolü olarak karşımıza çıkar[262]. Yılanların belli dönemlerde deri değiştirmeleri ölümsüzlük kavramı ile eşleştirilmelerine neden olmuştur. Aynı zamanda da yer altı dünyasını temsil ettiklerine inanılmıştır[263]. Tüm bu anlamlarının yanında bolluk ve bereket sembolü olarak da görülmüşlerdir. Yeraltı ve toprak ile olan bağı nedeniyle yeryüzündeki tarım verimliliği ve ürünün bol olmasının yılan ile bağlantılı olduğu inancı güçlüdür. Bereketi simgeleyen Demeter'in simgelerinden birinin yılan olması bunu göstermektedir[264]. Bir tapınak ya da evin yakınlarında bulunan yılan, doğanın canlanması ile bulunduğu yere bolluk ve bereket getireceğine olan inançla da ilişkilendirilmektedir[265]. Sağlık tanrısı Asklepios'un simgesinin yılan olması, onun tedavi edici özelliğini de açıklamaktadır[266]. Yine Yunan tanrıları arasında Hermes'in de belirteci yılanlı asadır *(kerykeion). Kerykeion* üzerindeki yılanın barışın simgesi olduğu ifade edilmektedir[267]. Yunan sanatında ölümün sembolü olarak vazolar, lahitler ve stellerde sıklıkla kullanılan figürlerdendir[268]. Zeus Meilikhios kültünde de yılan önemli bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır ve tanrı, yılan görünümünde betimlenerek "ölülerin koruyucusu" olarak kabul edilmektedir[269]. Isauria Bölgesi'nde kaya mezarları üzerinde çoğunlukla aslan ya da kartal ile görülen yılan

[259] Wujewski 1991: 45.
[260] Doğanay 2005:158.
[261] Kalkan-Deniz 2021: 2330.
[262] Kitchell 2014: 173.
[263] Richter 1931: 713-714.; Arifzade 1996: 25.
[264] Naskali 2014: 20.
[265] Gardin -Olorenshaw 2014: 650-651.
[266] Agizza 2001: 198.
[267] Hançerlioğlu 2013: 95.
[268] Cook 1960: 20; Dietrich 1967: 47.
[269] Şahin 2001: 102.

betimlemeleri, ölümsüzlüğün simgesi olarak kullanılmışlardır[270]. Ayrıca yılanın üzerindeki derisini belli dönemlerde değiştirmesi gençlik, sağlık ve yeniden doğuşu anlatmaktadır[271]. Cumont yılan figürünün ölen kişinin ruhunu şekillendiren, sonsuzluğun, hayatın, bereketin ve öteki dünyanın simgesi olan bu varlığın aynı zamanda mezar koruyuculuğunu da üstlendiğini belirtmektedir[272]. Seydişehir'de tespit edilen EDS 83 (Res.98) numaralı stelin sağ üst boşluğuna yılan figürü yerleştirilmiştir (Res.315).

4.6.7 Boğa Başı (Bukranion)

Neolitik Dönem'den itibaren bu figürün kullanıldığı bilinmektedir[273]. Yunan sanatında da sunaklarda ve vazo resimlerinde Boğa *(Bukranion)* figürünü görebiliyoruz[274]. Diler, Pergamon anıtsal mimarisi ile bağlantılı olarak *Bukranion* kullanımının batı ve orta Anadolu'yu etkilemiş olabileceğini ifade eder[275]. Lahit, ostotek ve sunaklarda boğa başları genellikle girlandları taşıyan elemanlar olarak kullanılırlar. EDS 99 (Res.354) Yolören'de bulunan stelin üst kısmındaki sahte alınlık gibi düşünebileceğimiz, üçgen alınlık içerisine boğa başı yerleştirilmiştir.

4.7. Motifler

4.7.1. Rozet

Çiçek motifleri, Klasik Dönem'den itibaren kullanılan bezeme unsurlarındandır[276]. Çiçekler doğanın canlanışını temsil ederler. Bu özellikleri nedeniyle antik dönemden günümüze gelinceye dek mezar ve ölü gömme gelenekleri ile de ilişkilidirler. Mezara çiçek bırakılması günümüzden yaklaşık 14.000- 12.000 yıl önce İsrail'de Carme*l* tepesinde bulunan Raqefet mağarasında gerçekleştirilmiştir. Mezarda ele geçmiş olan bitki türleri bu konudaki en eski kanıtlar olarak kabul edilmektedir[277]. Klasik Dönem'de rozet motiflerinin yaygın olarak kullanıldığı ifade edilmektedir[278].Roma Dönemi ölü gömme törenlerinde ölü yıkanıp yağlandıktan sonra, üzeri giydirilerek başına çiçeklerden yapılmış bir taç takılır[279]. Ölülerin çiçeklerle süslenmesi Roma dünyasında

[270] Cumont 1942: 88.
[271] Yöndemli 2006:23,28.
[272] Cumont 1942: 88 vd.
[273] Mellaart 1975: 109.
[274] Diler 1996: 12.
[275] Diler 1996: 13.
[276] Yıldırım 2014: 93.
[277] Nadel vd. 2013: 11774.
[278] Yıldırım 2014: 93.
[279] Kurtz-Boardman 1971: 144; Toynbee 1971: 43-44.

ölen herkes için gerçekleştirilen basit ancak önemli bir eylemdir. Akmonia'da bir mezarda ele geçen ve İS 3. yüzyıla tarihlenen yazıt bize ölen kişinin mezarının güllerle süslendiğini belirtmektedir[280]. Roma Dönemi'nde çiçekler oldukça belirgin ve orta yükseklikte kabartma biçiminde işlenirken, kabartma yüksekliğinin İS 4. yüzyıla doğru azaldığı görülmektedir[281]. Geç Antik Dönem'de ise şematik bir form kazanmıştır[282]. Bölgede ostotekler ve steller üzerinde İS 2. yüzyıldan İS 5. yüzyıla kadar sık kullanılan motiftir. Çiçeklerin doldurma motifi olarak kullanılmasının yanı sıra sunu amaçlı kullanıldığını belirten araştırmacılar da vardır[283]. Çiçeklerin yapraklarının yıldız formunu alması Asker İmparatorlar Dönemi'nde gerçekleşmiştir[284]. Tavukçu, sekiz kollu yıldız rozetlerinin İS 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendiklerini ifade eder[285]. Bir başka araştırmacı rozetleri yaprak sayılarına göre 7 grupta ele almıştır[286]. Bölgede rozet motifleri sadece mezar stelleri üzerinde değil ostotekler ve lajhitlerde de kullanılmıştır[287]. Doğanay, iki kaya mezarı üzerinde kullanılan dört yapraklı rozet motifinin, haç ve yazıtı bulunduğu için Erken Hristiyanlık Dönemi'ne tarihlendirildiğini ve bir genelleme yaparak bu motifin Erken Hristiyanlık Dönemi ürünü olduğunu öne sürer[288]. Bu motifin mezar stelleri üzerinde bulunmasının nedenini Wujewski, sonsuzluğu ifade etmesi olarak yorumlamıştır[289]. KS 2 (Res.6), TRAS 2 (Res.18), TRAS 4 (Res.23), TRAS 8 (Res.32), TRAS 11 (Res.46), TRAS 14 (Res.56), TRAS 15 (Res.57), TRAS 16 (Res.58), BDS 13 (Res.91), EDS 1 (Res.98), EDS 2 (Res.102), EDS 15 (Res.147), EDS 21 (Res.155), EDS 25 (Res.161), EDS 26 (Res.165), EDS 28 (Res.172), EDS 29 (Res.178), EDS 30 (Res.185), EDS 31 (Res.190), EDS 34 (Res.195), EDS 36 (Res.201), EDS 42 (Res.224), EDS 49 (Res.238), EDS50 (Res.239), EDS 53 (Res.242), EDS 54 (Res.243), EDS 65 (Res.273), EDS 66 (Res.278), EDS 68 (Res.282), EDS 74 (Res.297), EDS 81 (Res.313), EDS 86 (Res.328), EDS 87 (Res.332), EDS 93 (Res.346), EDS 99 (Res. 354) ve EDS 100 (Res.359) numaralı stellerde kullanılmıştır.

[280] Akyürek 2019: 209-210; Erdinç 2020: 126-127.
[281] Kaplan 2013: 138.
[282] Temple 201: 132.
[283] Rumscheid 1994: 280-282.
[284] Tavukçu 1993: 41.
[285] Tavukçu 1993: 45.
[286] Yaman 2013: 239.
[287] Baldıran- Pehlivan 2019a: fig. 2, 6.
[288] Doğanay 2009: 147.
[289] Wujewski 1991: 33 vd.

4.7.2. Çarkıfelek

Merkezden başlayarak tek bir yöne doğru hareket eden kollardan oluşan ve dönen çark görünümündeki süsleme elemanlarıdır. *Çarkıfelek* motifinin en erken örneği Rusya'da Mezine Eyaleti'nde bulunup Buzul Çağı'na tarihlenmiştir[290]. Pişmiş toprak eserler ve ağırşaklar üzerindeki örnekler ise Troia, Melos ve Girit'te ele geçmiş ve İÖ 3000-1200 arasına tarihlenmişlerdir[291]. Doldurma motifi olarak kullanımlarına ise Yunan sanatında rastlanmıştır[292]. Ancak bu motifler daha çok gamalı haç (swastika) motifi ile benzeşmektedir. Swastika'nın kelimesi "mutlu, sağlıklı" anlamında Hint yarımadasında kullanılmaktadır[293]. *Çarkıfelek* motifi araştırmacılar tarafından, devamlılık, güneş sembolü, dört mevsim, tanrısal güç ve ölümden sonraki yaşamı yansıtan bir sembol olarak tanımlanmıştır[294]. Lykaonia ve Isauria Bölgeleri'nde mezar stelleri üzerindeki çarkıfelek motiflerinin çiçek motiflerine alternatif olarak kullanıldığı ve kullanım alanları göz önünde bulundurulduğunda bu dünyadan öteki dünyaya geçişi simgelemelerinin düşünülmesi çok da yanlış olmasa gerektir. Çalışma alanımızda Akkise, Boyalı, Dülgerler, Hisarlık, Işıklar ve Sarıhacı yerleşimlerinde; EDS 1(Res.98), EDS 25 (Res.161), EDS 36 (Res.201), EDS 63 (Res.262), EDS 65 (Res. 273), EDS 81 (Res.313) ve KFS 6 (Res. 382) Katalog numaralı steller üzerinde *çarkıfelek* motifi görülebilir.

4.7.3. Sarmaşık

Yapraklı sarmaşık dalları Yunan mitolojisinde genellikle Dionysos ile ilgili sahnelerde görülen motiflerdendir. Zaman zaman yazıt için hazırlanan "*tabula ansata*"ların da sarmaşık yaprakları ile süslendiği görülebilir. Mezar stellerinde sarmaşık dalın olasılıkla dekoratif amaçlı yapılmıştır. TRAS 16 (Res.58)'da yazıtlı stelin alınlığında yer alan rozetin her iki yanına uzanan sarmaşık dalına asılı olan birer yaprak köşelere doğru yerleştirilmiştir. BDS 10 (Res.87)'da stelin üst kısmındaki 5 satırdan oluşan yazıtlı kısmın altına, figürlerin başlarının üzeri ve aralarındaki boşluklara sarmaşık yaprakları işlenmiştir. EDS 36a- 36b (Res.202) olarak iki ayrı duvarda tespit edilen, aynı stele ait iki parça fotoğrafta birleştirilmiştir. EDS 38 (Res.211) Üstte tek satırdan oluşan Grekçe yazıt görülmektedir. Ön yüzde dikdörtgen formlu çerçeve içinde ayakta duran

[290] Loewenstein 1941: 49-50.
[291] Baldwin 1915: 123-128.
[292] Baldwin 1915: 129-137.
[293] Brown 1933:17-18; Erdinç 2020, 134.
[294] Taçyıldız 2016: 105.

dört figür betimlenmiştir. Sol baştaki figürün önünde sarmaşık dalı görülmektedir. EDS 86 (Res.328)'da bezeme alanını sınırlandıran sütunların dış kenarlarından çıkan birer *sarmaşık* dalı ve uçlarında kalp şeklinde yaprak vardır. EDS 94 (Res.347)' te ağ ve sol tarafta yer alan üçgen alınlıklar ile orta panonun üzerindeki yuvarlak kemer arasındaki boşluklarda yapraklı sarmaşık dalları bulunmaktadır. EDS 101 (Res.361)'de stelin sol tarafındaki plasterin üzerine *sarmaşık* dalı sarılmıştır. KFS 2 (Res.367)'de ayakta duran iki askerin başları üzerindeki silmenin köşelerine bu motifin yerleştirildiğini görüyoruz. KFS 5 (Res.380)'te stelin solunda, üstteki tek satırlık yazıtın altına kalp şeklinde yaprağı olan sarmaşık dalı işlenmiştir. KFS 11 (Res.395)'de bezeme alanının sağında, üçgen alınlığın alt köşesinden çıkan, ucunda kalp biçimli bir yaprak olan sarmaşık dalı vardır. Bölgede 10 stel üzerinde sarmaşık motifi bulunmaktadır.

4.7.4. Asma Dalları ve Üzüm Salkımı

Asma dalları ve bu dallara asılı dolgun taneli üzüm salkımları bölgede üzüm yetiştiriciliğinin günümüzde de sürdürüldüğü bölgede bulunan steller üzerinde karşımıza çıkmaktadır. Bölgede ostotekler üzerinde de sıkça karşılaştığımız asma dalları ve üzüm salkımları bolluk ve bereket sembolü olarak yorumlanmaktadır. Bu motifin yaygın kullanılması, bölgede yaşayan insanların bağcılıkla uğraştıklarını göstermektedir[295].

EDS 2 (Res.102-103)'de ölü yemeği sahneli steldeki kadın ve erkek figürlerin başlarının sol taraflarına, iri taneli birer üzüm salkımı, asma dalına asılı olarak yerleştirilmiştir. EDS 3 (Res.105)'teki stel aşınmış olmasına rağmen alınlıklar ve kemer arasındaki boşluklarda, asma dalı ve üzüm salkımları seçilebilmektedir. EDS 13 (Res.141)'te de asma dalına asılı üzüm salkımları, yukarıdaki örnekte olduğu gibi alınlıklar ve kemer arasındaki boşluklarda görülmektedir. EDS 15 (Res.147)'te asma dalına asılı, dolgun taneli, iri salkımlar yine aynı yere işlenmiştir. EDS 17 (Res.149)'de de asma dalına asılı üzüm salkımları, yukarıdaki örneklerde olduğu gibi alınlıklar ve kemer arasındaki boşluklarda görülmektedir. EDS 18 (Res.150)'de aynı kompozisyonun tekrar ettiğini görüyoruz. EDS 21 (Res.155)'te ise bezeme alanının solunda, rozet motifinin altına yerleştirilmiştir. EDS 24 (Res.160)'te yine alınlıklar arasında üzüm salkımı vardır. Figürlü alanın altında da sadece başları görülebilen solda kadın, sağ tarafta ise at üzerinde binicinin başının üstüne yerleştirilen asma dalı ve üzüm salkımları vardır.

[295] Yılmaz 2005: 60.

EDS 29 (Res.178)'da da asma dalı ve üzüm salkımlarının yeri değişmemiştir. EDS 50 (Res.239)'de ise sol tarafı kırık olan panonun içine filizleri de görülen asma dalı ve üzüm salkımı işlenmiştir. EDS 59 (Res.250)'da sol ve sağ taraftaki panoların içine, bir çift yapraktan çıkıp yukarıya doğru ve ortada çapraz bir şekilde yükselen asma dalı, tüm panoyu kaplayacak şekilde yapılmıştır. EDS 68 (Res.282)'de iki pano halinde düzenlenen bezeme alanının üzerindeki *girland*ların, sol ve sağ kısmından aşağıya doğru sarkan üzüm salkımları görülmektedir. EDS 83 (Res.318),'te de sıklıkla gördüğümüz gibi alınlıklar arasındaki boşluklara üzüm salkımları yerleştirilmiştir. EDS 92 (Res.345)'de aynı yerler üzüm salkımları için kullanılmıştır. EDS 94 (Res.347)'de bu kez diğerlerinden farklı olarak, ayakta duran erkeğin sol elinde üzüm salkımı tuttuğunu görüyoruz. EDS 95 (Res.348)'de orta panoda ayakta duran erkeğin iki tarafına neredeyse figürle aynı büyüklükte birer üzüm salkımı işlenmiştir. EDS 97 (Res.350)'de soldaki panoda asma dalı ve üzüm salkımı motifi görülmektedir. EDS 99 (Res.354)'da ortadaki figürlerin yer aldığı alanın sol ve sağ tarafları asma dallarına asılı, iri ve dolgun taneli üzüm salkımları ile doldurulmuştur. EDS 101 (Res.362) numaralı olan stelde EDS 94'te olduğu gibi, erkek üzüm salkımını elinde tutmaktadır. KFS 7 (Res.384)'te ölü yemeği sahnesi olan bezeme alanının etrafında asma dalları ve üzüm salkımları betimlenmiştir. 20 stel üzerinde asma dalları ve üzüm salkımlarının betimlendiği anlaşılmaktadır. Bu stellerden 18'inde asma dalı ve üzüm salkımları doldurma motifi olarak kullanılmıştır. İki stelde ise erkekler üzüm salkımını ellerinde tutmaktadırlar.

4.7.5. Girland

Yaprak ya da çeşitli meyvelerin örülmesiyle meydana gelen, bazı örneklerde yaprakları bir arada tutmak ve bu demeti asmak için de kullanılan kurdeleleriyle *(taenia)* birlikte görülen bir süsleme elemanıdır. Kurdeleler çoğu zaman aşağıya doğru simetrik olarak sarkarlar. *Girland* yayı boşluğu bazen sade bazen de büst, *Medusa*, hayvan figürleri, rozet vb. gibi motiflerle doldurulmuştur. Farklı arkeolojik malzemeler üzerinde, çoğunlukla da lahit, ostotek ve sunaklarda kullanılan bu bezeme örgesi Anadolu'da basit ve sade bir biçimde yapılmıştır[296]. Işık, *girland*lardan sarkan üzüm salkımlarının Anadolu'ya özgü olduğu ve bu tipin ilk kez ve yaygın olarak Kilikya Bölgesi'nde görüldüğünü belirtir[297]. Hellenistik Dönem'e tarihlenen arkeolojik materyaller üzerindeki

[296] Işık 1975: 286.
[297] Işık 1975: 282.

girland motiflerinin, yapraklardan meydana geldiği ve girland kalınlığı, başından sonuna kadar aynı iken, Roma İmparatorluk Dönemi'nde ortada, aşağıya doğru sarkan bölümünün, yan taraflardan daha kalın olduğu gözlenmektedir[298]. *Girland*ların çoğu zaman bu aşağıya doğru sarkan orta kısımlarına ilk kez Augustus Dönemi'nde ortaya çıkan, Claudius Dönemi'nde yaygın olarak kullanılan manşetler yapılmıştır[299]. Bu manşetlerin girland motiflerindeki kullanımlarının Commodus Dönemi'nde sona erdiği de ifade edilmektedir[300]. Işık, *girland*ların İS 3. yüzyılın başlarından itibaren giderek şematik bir hal almaya başladıklarının da gözlemlenebileceğini söyler[301].

BDS 15 (Res.95)'te ayakta duran iki kadın figürünün başlarının üzerinde, plasterlere asılı olan yapraklardan oluşturulmuş, kurdeleleri aşağıya doğru sarkan *girland* betimlenmiştir. EDS 3 (Res.105)'te üçgen alınlıkların altında, plasterlere asılı *girland* görülmektedir. Aşınmış olduğundan detaylar belli değildir. EDS 5 (Res.113)'te çok basit ve çizgisel üslupta yapılmış, plasterlere asılı iki *girland*, bezeme alanının üstünde yer almaktadır. EDS 26 (Res.165)'da üç panolu stelde sol ve sağdaki panolarda, üçgen alınlıkların altına yerleştirilmiştir. EDS 29 (Res.178)'da üç panolu stelin sol ve sağ panolarında, figürlerin başları üzerinde, defne yapraklarından oluşturulmuş ve kurdeleleri da olan *girland*lar bulunmaktadır. EDS 36a (Res.201)'da iki panolu stelde, istiridye nişlerin altında, iri yapraklardan oluşturulmuş *girland*ların ortasına ikili bant şeklinde süsleme yapılmıştır. EDS 41 (Res.220-221)'de sol panodaki, istiridye alınlık altında kurdelesi aşağıya doğru sarkan, kalın bir *girland* vardır. EDS 42 (Res.224)'de çok basit çizilerle yapılmış bir *girland*, uzun bacaklı bir kuş ve madalyon rozetin bulunduğu pano üzerindedir. EDS 68 (Res.282)'de kare baklava dilimi gibi, çok stilize işlenmiş iki *girland,* figürlü alanların üzerindedir. EDS 70 (Res.289)'te üçgen alınlık altındaki sol panoda, alınlık tabanına asılı *girland* yer almaktadır. EDS 83 (Res.318-320)'te uzun ve kalın *girland* tüm bezeme alanının üstünde, adeta tomar halinde, dalgalı olarak yerleştirilmiştir. EDS 89 (Res.337)'da iki panolu stelde, figürlerin üzerinde, plasterlere asılı olan, defne yapraklarından oluşan *girland* vardır. EDS 94 (Res.347)'te üç panolu stelde dış taraflardaki üçgen alınlıklı panolarda, plasterlere asılı, yaprak ve meyvelerden oluşan iki *girland* görülmektedir. EDS 101 (Res.361) numaralı stelde plasterler arasında,

[298] Anabolu 1984: 2-3.
[299] Işık 1975: 289.
[300] Işık 1975: 276.
[301] Işık 1975: 278.

kurdele uçları, yukarıdan aşağıya sarkıtılan *girland* motifi yerleştirilmiştir. Bu motif 14 stel üzerinde görülmektedir.

4.7.6. Çelenk

Çelenk zafer ve ölümsüzlük sembolüdür. Aynı zamanda ölümle sonuçlanmış olan zaferi veya yaşamın bütününü de simgeler[302]. Jackson, çelenk motifinin "aşkın zaferi" olduğunu öne sürer[303]. Herhangi bir figürün başının üzerine uzatıldığı zaman, o kişinin kutsandığı anlamına da gelir. Ayrıca çelenk motifinin Gladyatör stellerinde yaygın olarak kullanıldığı ve bu stellerdeki çelenk sayısının gladyatörün kazandığı zaferlerin sayısını da gösterdiği bilinmektedir[304]. Çalışılan steller üzerindeki çelenk motifinin ölen kişinin yaşarken elde ettiği başarı ve zaferi simgelediğini düşünülür. TRAS 11 (Res.46-48)'de panonun ortasına büyük bir *çelenk* yerleştirilmiştir. EDS 11 (Res.136)'de ölü yemeği sahnesinde, kline üzerinde oturan üç erkekten ortada olan sağ elinde tuttuğu çelengi, sağında oturan erkeğin başının üzerine uzatmıştır. EDS 53 (Res.242)'te ortadaki pano içinde, kurdelesi alt kısımda iki yana doğru uzanan çelenk betimlenmiştir. EDS 65 (Res.273-277)'te ortadaki panoya çelenk motifi işlenmiştir. EDS 66 (Res.278-279)'da yine orta panoda, kurdele uçları, çelenge üç kez dolandıktan sonra çelenk motifinin altında iki yana açılmaktadır. 5 stel üzerinde çelenk motifi yer almıştır. Bunlardan dördünün üzerindeki çelenkler, *haç* motiflerinin bulunduğu steller üzerindedir.

4.7.7. Ağaç

Ağaç motifini Akkise ve Bolat'ta bulunan EDS 1 (Res.98) ve EDS 15 (Res.147) numaralı iki stel görebiliyoruz.

4.7.8. Hilal

Hilal ve yarımay Yunan Mitolojisi'nde Artemis ve Hekate ile ilgili sembollerden biridir. Bazı araştırmacılar Hilal motifinin boğa boynuzunun stilize edilmiş hali olduğunu öne sürerler[305]. Wujewski Men kültü ile de ilişkilendirmiştir[306]. Men, Roma imparatorluk Dönemi'nde doğu dinlerinin önem kazanmasıyla Anadolu'da en çok tapınım gören, yaygın olarak "Ay Tanrısı" olarak kabul edilen bir tanrıdır[307]. Anadolu'da farklı

[302] Ramsay 1906: 23 vd.
[303] Jackson 2006: 223.
[304] Briers 1994: 30-31.
[305] Hardie 1912: 117.
[306] Wujewski 1991: 16.
[307] Erzen 1953: 1 vd.; Mitchell 1993.

özelliklerinin ön plana çıkarıldığı, Pisidia Bölgesi'nde kehanet ve bereket, Pontos'da yemin, Phrygia'da sağlık ve şifayı simgeler[308]. Lykaonia Bölgesi'nde Men kültü ile bağlantı kurulan betimlemeler tespit edilmiştir[309]. Bölgede Men kültünün varlığı ve önemini Fasıllar'da kayaya oyulmuş bir mezar teknesindeki "Apuleios Euphrosynos kendisi ve karısı Aurelia Masgens için yaptırdığı mezarın soyulmaması için toprak altında yaşayan tanrı Men'e dua" edip dilekte bulunduğu ifade edilen yazıttan anlaşılmaktadır[310]. Lykaonia, Lydia ve Kilikya mezar yazıtları Men'in bu bölgelerde hem yeraltı hem de mezarların koruyucusu olduğunu göstermektedir[311].

TRAS 10 numaralı stel üzerinde betimlenen hilal motiflerinin üst kısmında bulunan yuvarlak delikler nedeniyle günlük yaşamda, nazardan korunmak amacıyla, kolye ucu olarak kullanıldığını düşünmekteyiz. Yılmaz, bu motifin nazar ve kötülüklerden korunmak amacıyla kullanıldığını, Alanya Arkeoloji Müzesi'nde korunan kadına ait bir büstün boynunda da bu motifin asılı olmasını, kanıt olarak gösterir[312]. TRAS 10 (Res.38-39)'da alınlığın tepe akroterinin iki tarafında ve bezeme alanında ortada yer alan kadının ayaklarının altında, uç kısımları aşağı gelecek şekilde betimlenmiştir. TRAS 14 (Res.56)'te yine figürlü alanın ortasındaki kız çocuğunun başının üst kısmındaki boşluğa, uçları yukarı bakan hilal yerleştirilmiştir. EDS 12 (Res.140)'de bu kez atlı binicinin atının önünde, uç kısımları yukarı doğru hilal motifi yerleştirilmiştir. Üç stel üzerinde hilal motifi bulunmaktadır.

4.7.9. Haç

EDS 53 (Res.242) numaralı stel sadece motiflerle bezenmiştir. Sütunlarla üç panoya ayrılmış, sol baştaki panoya rozet, orta panoya çelenk, sağdaki panoya ise gamalı haç motifi yerleştirilmiştir. EDS 54 (Res.243)'teki stel de yukarıdaki stele benzer kompozisyonda düzenlenmiştir. Bu steldeki Haç motifi sol baştaki pano içerisindedir. EDS 66 (Res.278) numaralı stelde de sol panoda gamalı haç, orta panoda çelenk, üçüncü panoda rozet motifi yer almaktadır. EDS 74 (Res.297)'te bu kez gamalı haç orta panoya

[308] Baldıran 2012: 77-78.
[309] Baldıran vd. 2010: 227; Baldıran 2008:39-40, Fig.17-21.
[310] Baldıran 2012: 78.
[311] Salzman-Lane 1984:361-364.
[312] Yılmaz 2005: 235, dn.270.

işlenmiştir. Görüldüğü gibi dört adet stel üzerinde haç motifleri yer alır. Bu steller Erken Hristiyanlık Dönemi'ne aittirler.

4.7.10. Kalkan

Mezar stellerinde betimlenen kalkan motifi, kahraman ve savaşçılarla özdeşleştirilmektedir. Koch silah motiflerinin daha çok Hellenistik Dönem'de ostotekler üzerinde kullanıldığını belirtir[313]. Steller üzerinde kalkan motifinin yer alması, ölen kişinin bir savaşçı olduğunu göstermek amaçlıdır. Bazı kaynaklarda kalkan, kahramanlara özgü bir eşya olarak da yorumlanmaktadır[314]. Lykaonia Bölgesi'nde hem ostotekler hem de steller üzerinde kalkan motifi yaygın kullanılmış olan motiftir. Zaman zaman ostoteklerin dar yüzlerinde kılıç ile betimlendiği de bilinmektedir. Kılıç ve kalkan motifinin bir arada kullanılması Pisidia Bölgesi'nde sık karşılaşılan ve özellikle İS 1. yüzyıldan itibaren yaygınlaşan motiftir[315].

TRAS 2 (Res.18) numaralı stelde, alınlık boşluğuna yuvarlak, ortası bombeli *kalkan* motifi yerleştirilmiştir. EDS 24 (Res.160) numaralı stelde de sağ ve solda yer alan üçgen alınlıkların ortasında birer kalkan motifi bulunmaktadır. EDS 70 (Res.289-290)'de soldaki alınlık ortasına küçük ve ortası bombeli kalkan yerleştirilmiştir. EDS 84 (Res.323-325) numaralı stelin iki tarafında bulunan üçgen alınlıklara küçük birer kalkan motifi yerleştirilmiştir. Dört adet stel üzerinde kalkan motifi görülmektedir.

4.8. Araç Gereçler

4.8.1. Orak (Falx Vinitoria) - Bağ bıçağı- Bağ Baltası (Dolobra), Çift Ağızlı Balta (Labrys)

Bu aletler tarımsal faaliyetlerin sembolü olarak kabul edilirler. *Wujewski'ye* göre bu aletlerin hasat için kullanılıyor olması, bitki ve meyvelerin olgunlaşması ile hasat edilmesinin, yaşamda sona ulaşıldığının somut göstergesi olarak yorumlar[316]. Ölen kişinin bereket ve bolluk içinde sürdüreceği yeni bir yaşama ulaşacağının da simgesi

[313] Koch 2001: 225.
[314] Fıratlı 1965: 304.
[315] Horsley 2007: 146-147; Mitchell 1997: 53, res.7.
[316] Wujewski 1991: 28.

olarak yorumlanır[317]. Bu motif çoğunlukla asma dalları ve üzüm salkımları arasına yerleştirilmiştir[318].

Çift ağızlı balta *(Labrys)* Yunan mitolojisinde Baş tanrı Zeus'un simgelerinden biri olarak bilinmektedir. Bu aletin mezar stelleri üzerinde betimlenmesi, bağ bozumu zamanında asmaların kesilmesinin kişinin ölümü ile bağdaştırılması ya da sembolleştirilmesi olarak açıklayabiliriz.

Orak *(falx Vinitoria)* EDS 1 (Res.98,101), EDS 11 (Res.134-136) numaralı stellerde; orakla birlikte bağ baltası *(dolobra);* çift başlı balta ise EDS 78 (Res.307,310) numaralı stelde betimlenmiştir. EDS 1 (Res.98, 101)'de üç pano halinde düzenlenen bezeme alanının orta panosunda, solda orak, sağda ise bağ baltası betimlenmiştir. EDS 11 (Res.134-136)'de ölü yemeği sahneli stelde figürlerin başları arasında kalan boşluklarda orak ve bağ baltası bulunmaktadır. EDS 78 (Res.307,310)'de yine üç panolu bezeme alanında sol başta çift başlı balta, sağdaki panoda ise orak görülmektedir.

4.8.2. Kerpeten, Cetvel

Ölen kişinin mesleğini işaret eden semboller olarak yorumlanmaktadır[319]. Marangozluk ve taş işçiliği ile ilgili aletlerdir. EDS 11 (Res.134-139) numaralı stel üzerinde taş ustalığı ile ilgili bu aletler görülmektedir.

4.8.3. İğ- Kirmen

Eğirmen ya da eğirtmeç olarak da adlandırılan; yün, keten, kenevir, pamuk gibi lifli maddelerin bükülerek ip haline getirilmesini sağlayan, bir ucu çengelli ahşap araçlara iğ adı verilmektedir[320]. Dokumacılıkla bağlantılı olan iğ'in üzerine, kullanım kolaylığı sağlamak üzere yuvarlak bir ağırlık yerleştirilmiştir. Kadınlara özgü bir alettir[321]. Kadının evine bağlılığını simgelediğine de inanılır[322].

EDS 11 (Res.134, 136, 139) ölü yemeği sahneli stelin işlenmiş olan sağ dar yüzünde kadının elinde iğ, sol omuzunun üzerindeki boşlukta ise kirmen betimlenmiştir.

[317] Cremer 1992: 41.
[318] Waelkens 1986: Taf.51, no:341, 360.
[319] Richter 1966: 127.
[320] Smith 1853: 465.
[321] Pettitt 2016: 13.
[322] Çetin- Polat 2020:731.

EDS 83 (Res.318) 'te sağ elleri göğüslerinin üzerinde olan üç kadın, sol ellerinde iğ-kirmen tutmaktadırlar.

4.9. Mobilya

4.9.1. Kline

*Kline*ler uyumak, dinlenmek için üzerine uzanılan karyola işlevi taşıyan mobilyalardır[323]. Antik Dönem'de bu mobilyaların sadece konutlarda değil, agora, mezar, erkeklere ayrılan konukevleri *(andron)* ve çoğunlukla lahit, mezar stelleri ve ostotekler üzerinde betimlenen ölü yemeği sahnelerinde de kullanıldığını biliyoruz. Bugüne kadar *kline*ler yapılmış olan araştırmalarda daha çok kline ayakları göz önünde bulundurularak 3 ana tip saptanmıştır[324]. Batı Anadolu'da Arkaik Dönem'de ölü yemeği sahnelerinin sıkça betimlendiği ve bu yoğunluğun Pers kültürünün etkisiyle olduğunu savunan araştırmacılar vardır[325]. Klasik Dönem'de *kline* ayaklarının dikdörtgen biçiminde olduğu[326], Roma Dönemi'nde ise ayakların adeta tornadan çıkmış gibi göründüğü, bu nedenle de estetik açıdan *kline*lerin daha zarif bir form kazandığına işaret edilmektedir[327]. Dinç, mezar mimarisinde kullanılan *kline* ayaklarının genellikle dikdörtgen formda olduğunu savunmaktadır[328]. Roma Dönemi'nde *kline*lerin başucunun yükseltilerek yapılmaya başlandığı bilinmektedir[329]. Bu kısmın yükseltilmesi *kline* üzerine uzanan kişi için büyük rahatlık sağlar.

EDS 11 (Res.134, 136-137) Bezeme alanında oldukça gösterişli, profilli ayaklara sahip karyola ve üzerinde kalın şilte bulunmaktadır. Karyolanın önünde üçayaklı sehpa, sehpanın sağında su kabı *(oinochoe*) ve yün sepeti; solunda ise içki karıştırma kabı *(krater)* yer alır. EDS 76 (Res.300, 302): Üst kısmı kırık ve eksik olan stelde zarif, profilli ayaklara sahip *kline*, *kline*nin sağında oturan kadının üzerindeki *chiton*un etek kısmı ve ayaklarını koyduğu ayak taburesi görülmektedir. Ayak taburesinin yanında yün sepeti, üzerinde meyveler bulunan üçayaklı sehpa *(mensa tripes)* bulunmaktadır. EDS 82 (Res.315-316): Çok basit çizgilerle yapılmış olan *kline* görülmektedir. EDS 84

[323] Saltuk 1997: 101.
[324] Ransom 1905: 19 vd.; Richter 1966,54 vd.; Baughan 2004: 50 vd.
[325] Fıratlı 1965: 38 vd.; Polat 1991: 41.
[326] Yıldırım 2008: Tablo IV.
[327] Ransom 1905: Plate VIII; Baughan 2013: 40.
[328] Dinç 1993: 69 vd.
[329] Fıratlı 1965:312-313.

(Res.323): Aynı sahnenin iki panoda betimlendiği stelde *kline*ler profilli ayaklara sahiptir. *Kline*lerde sırt dayama bölümünün yükseltildiğini görüyoruz. *Kline*lerin önünde üçayaklı sehpalar vardır. EDS 90 (Res.342-343)'da ölü yemeği sahnesinde ayakları profilli *kline* görülmektedir.

4.9.2. Üçayaklı Sehpa (Mensa Tripes)

*Kline*lerin önünde duran ve üzerinde ekmek, kek, meyveler ve özellikle de nar bulunan üçayaklı sehpaların üst tablaları yuvarlak ya da dikdörtgen olabilir[330].

KS 4 (Res.13)'te *kline*nin önünde üç ayaklı sehpa ve sehpanın üstünde meyveler ve kek görülmektedir. EDS 2 (Res.103-104) numaralı stelimiz ölü yemeği sahnelidir. Burada sadece sahnenin üst kısmı görülmektedir. Kline seçilememekte ancak *kline*nin önündeki üçayaklı sehpa gayet net bir şekilde seçilebilmektedir. EDS 11 (Res.134, 136-137) Bezeme alanında oldukça gösterişli, profilli ayaklara sahip *kline* ve üzerinde kalın şilte bulunmaktadır. Klinenin önünde üçayaklı sehpa, sehpanın sağında su kabı ve yün sepeti; solunda ise içki karıştırma kabı (*krater)* yer alır. EDS 76 (Res.300, 302): Üst kısmı kırık ve eksik olan stelde zarif, profilli ayaklara sahip kline, klinenin sağında oturan kadının üzerindeki *chiton*un etek kısmı ve ayaklarını koyduğu ayak taburesi görülmektedir. Ayak taburesinin yanında yün sepeti, üzerinde meyveler bulunan üçayaklı sehpa bulunmaktadır. EDS 84 (Res.323): Aynı sahnenin iki panoda betimlendiği stelde klineler profilli ayaklara sahiptir. Ölü yataklarında sırt dayama bölümünün yükseltildiğini görüyoruz. Klinelerin önünde üçayaklı sehpalar vardır. EDS 90 (Res.342-343)'da ölü yemeği sahnesinde ayakları profilli kline önünde üç ayaklı sehpa görülmektedir.

4.9.3. Tabure (Diphros)

Tabureler ölü yemeği sahnelerinin betimlendiği stellerde, Hellenistik Dönem'den başlayarak kadınların üzerine oturdukları mobilyalardır[331]. KS 4 (Res.13)'te klinenin sağında, bezeme alanının solunda betimlenmiş olan kadın taburede oturmaktadır.

[330] Yaman 2012:85.
[331] Yaman 2012:48.

4.9.4. Ayak Taburesi

Stellerde, kline ya da tabure üzerine oturan kadınların ayaklarının altında, tabureden daha alçak olduğu için ayak taburesi diyebileceğimiz, sade bir mobilya daha betimlenmiştir. Bu tip tabureler günlük yaşamda da kullanılan mobilyalardır.

EDS 70 (Res.302) Ömeroğlu Mahallesi'nde bir evin girişinde merdiven basamağı olarak kullanılmış, üst bölümü kırık ve eksik olan ölü yemeği sahneli stelde yün sepeti klinenin altına, üç ayaklı sehpa ile, kline üzerinde oturduğu anlaşılan kadının ayak taburesi arasına konulmuştur. Roma Dönemi'nde tabureler yalnızca oturma amacıyla değil, kline üzerine çıkmak için de kullanıldıkları düşünülmektedir[332]. EDS 76 (Res.300, 302): Üst kısmı kırık ve eksik olan stelde zarif, profilli ayaklara sahip kline, klinenin sağında oturan kadının üzerindeki chitonun etek kısmı ve ayaklarını koyduğu ayak taburesi görülmektedir. Ayak taburesinin yanında yün sepeti, üzerinde meyveler bulunan üçayaklı sehpa bulunmaktadır. EDS 86 (Res.328): *Klinenin* sadece iki ayağı günümüze ulaşabilmiştir. Kline üzerinde oturan kadının ayak taburesi ve üçayaklı sehpanın üzerinde durduğu platform görülmektedir.

4.9.5. Yün Sepeti (Calathos)

Yün sepeti *(calathos)* de ölü kültünde önemli bir yere sahip olan motiftir[333]. Roma'da kızının evlenmesinin ardından babasının, içine zengin armağanlar doldurarak sepet gönderdiği anlatılmaktadır[334]. Ölen kadının ruhunu taşıma işleviyle birlikte onun doğurganlığı, varlıklı olması ve gündelik işlerini ustalıkla yapmasının bir göstergesi olarak da yorumlanmaktadır[335].

Bazı araştırıcılar yün sepetinin Zeus, Hera, Sarapis ve Demeter ile ilişkili olduğunu da belirtirler[336]. EDS 11 (Res.134, 136, 139) ölü yemeği sahneli stelin cephesinde, klinenin altında, üçayaklı sehpanın soluna yün sepeti yerleştirilmiştir. EDS 69 (Res.286,288) Ketenli'de bulunan stel üzerinde karşılıklı olarak arkalıksız tabure *(diphros)* üzerinde oturan *pudicitia* tipindeki kadınların arasında yün sepeti bulunmaktadır. EDS 70 (Res.302) Ömeroğlu Mahallesi'nde bir evin girişinde merdiven

[332] Fıratlı 1965: 313-314.
[333] Wujewski 1991: 14.
[334] Hersch 2010: 163.
[335] Newbold 1925: 365.; Wujewski 1991: 14
[336] Connar- Jackson 1890: 97.

basamağı olarak kullanılmış, üst bölümü kırık ve eksik olan ölü yemeği sahneli stelde yün sepeti *kline*nin altına, üç ayaklı sehpa ile, *kline* üzerinde oturduğu anlaşılan kadının ayak taburesi arasına konulmuştur. EDS 90 (Res.342-343)'da ölü yemeği sahnesinde *kline*nin önünde yün sepeti durmaktadır.

4.10. Meslekler

4.10.1. Çift Sürme Sahneleri

Sabana koşulmuş öküz ve öküz arabasını çeken figürlerin yer aldığı sahneler Anadolu'da Roma Dönemi mezar stellerinde oldukça yaygın konulardandır[337]. Bölgedeki tarımsal faaliyetler ve ölen kişinin hayatta iken uğraştığı işle ilgili olması gerekir. Hristiyanlıkta doğruluğun, adaletin ve yılmadan çalışmanın simgesi olarak da kabul edilir[338].

Bölgede çift sürme sahneleri ostotekler üzerinde yaygın olarak kullanılmışlardır[339]. Şahin Phrygia Bölgesi'nde de yaygın olan bu sahnelerin Zeus Bronton ile ilişkili olduğunu belirtmektedir[340]. Steller arasında çift sürme sahnesi olanlar: TRAS 3 (Res.22), EDS 57 (Res.248), KS 4 (Res.13) ve BDS 3 (Res.67) numaralı dört steldir.

[337] Fıratl 1965: 278.
[338] Martyr II: 8.
[339] Baldıran 2016a: Fig.10.
[340] Şahin 2002: 21.

5. KRONOLOJİ

Üzerinde çalışılan stellerden KS 1 (Resim 1-5), TRAS 1 (Resim 14-17), TRAS 2 (Resim 18-21), TRAS 13 (Resim 53-55), EDS 7 (Resim 121-124) ve EDS 11 (Resim 134-139) numaralı steller, İS 2. yüzyılın ilk çeyreği- İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenebilirler. Bölgede saptanan en erken tarihli 6 adet stel vardır.

KS 1 Aslantaş Steli alt ve üst olmak üzere iki pano halinde düzenlenmiştir. Üst panoda cepheden, ayakta ve giyimli betimlenmiş beş figür görülmektedir. Soldaki ilk kadın figürünün başı kırıktır. Kıvrımları işlenmemiş olan *himation* diz kapakları hizasında sona erer. Sağ kol dirsekten kıvrılıp, sol göğüs üzerine yerleştirilmiştir. İçte yuvarlak yakalı *chiton*un kıvrımları, *himation*un altında, ayakuçlarını açıkta bırakarak, etek kısmında ince dikey kıvrımlar halinde gösterilmiş, ayakları arasında ters "V" oluşturmuştur. Sol kol vücudun yanında ve sol el *himation*un kumaşını tutar pozdadır. Sol elin altında devam eden kumaş ayak bileklerine kadar uzanmıştır. Kadının sol tarafında aynı poz ve stilde yan yana üç erkek betimlenmiştir. Erkek figürleri de kadın figürü ile aynı duruş ve poza sahiptir. Sadece erkeklerin giysileri diz kapaklarının hemen altında sona ermektedir. Bu figürlerin de başları kırıktır. Stelin üst kısmı verev kırıldığı için üçüncü erkek figürünün başının konturu seçilebilmektedir. Ancak çok tahrip olduğu için üst panodaki figürlerin fizyonomileri hakkında bir şeyler söyleyebilmemiz mümkün değildir. Beşinci figür diğer figürlerden farklı olan, diz kapaklarının üzerinde biten daha kısa etekli giysili, belinde kemeri, omuzlarında pelerini olan erkek figürüdür. Aşağıya uzattığı sağ elinde uç kısmı silme üzerine yerleştirilen bir sopa ya da mızrağa dayanmıştır. Sol kolu hafifçe beline doğru uzatılmış olan bu erkek figür sol elinde ne olduğu tam olarak seçilemeyen bir nesne tutmaktadır. Bu erkek ya bir kahraman ya da savaşçı olmalıdır. Alt panoda da dikdörtgen resim alanı içinde ayakta duran, cepheden ve yan yana giyimli beş kadın figürü betimlenmiştir. Üstteki panoda ilk sıradaki kadın figürü ile aynı tarzda adeta aynı şablon kullanılarak yapılmışlardır. Yan yüzlerinde bezeme yoktur. Yazıtındaki harf karakteri İS 212 tarihinden sonraya ait olması gerektiğini göstermektedir. TRAS 1 numaralı stelde palmet motifleri, köşe akroterlerine yerleştirilmiştir. Bu tip akroterlerin İS 160 yılından başlayarak İS 3. yüzyıla değin uygulanmış olan palmet tipinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır[341]. Kıvrık Dal *(Ranke)* bezemelerinin Erken dönem örneklerinde

[341] Lochman 2003: 79.

palmet motifinin alt kıvrımları daha incedir. Bizim stelimizde ise hem palmet motifinin alt yapraklarının kalın oluşu hem de üst yaprakların dışa doğru kavis oluşturması İS 160 tarihinden sonraki yıllara ait bir özellik olarak kabul edilmektedir[342]. Panoda yer alan figürlerin stil özellikleri nedeni ile bu steli İS 2.yüzyılın ikinci yarısına tarihliyoruz. TRAS 2 numaralı, Kampüs alanı içinde bulunan stelde sima bölümünün dış kısımlarında yer alan kıvrık dal motifi, ranke motiflerinin dış taraflarında ise palmet biçimli köşe akroterleri vardır. Stelimiz form ve bezeme açısından Konya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan 1708 Envanter numaralı stel ile benzerlikler göstermektedir[343]. Bu stelde de alınlık boşluğuna kalkan motifi yerleştirilmiş, her iki tarafta plasterler bulunmakta ve figürlerin yerleştirildiği alan, alınlık kısmından İon kymationu ile ayrılmış ve figürlü alanda ayakta duran iki figür betimlenmiştir. Alınlık boşluğuna kalkan motifi yerleştirilmesi bölgedeki heykeltıraşlık eserlerin pek çoğunda karşımıza çıkmaktadır[344]. Kalkan betimlemeleri İS 140 yılına kadar arka kısımlarında, çapraz olarak yerleştirilmiş kılıç ya da kamalarla görülürken, bu tarihten itibaren sadece kalkan motifleri kullanılmaya başlanmıştır[345]. *Ranke* bezemelerinin dış kısmındaki köşe akroterlerine baktığımızda bu tip akroterlerin İS 160 yılından başlayarak İS 3. yüzyıla değin uygulanmış olan palmet tipinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır[346]. Erken dönem örneklerinde palmet motifinin alt kıvrımları daha incedir. Bizim stelimizde ise hem palmet motifinin alt yapraklarının kalın oluşu hem de üst yaprakların dışa doğru kavis oluşturması İS 160 tarihinden sonraki yıllara ait bir özellik olarak kabul edilmektedir[347]. Yine stelimizde arşitrav bölümündeki ion kymationlarının stil gelişimini incelediğimizde, yumurtaların dışındaki çanakların açılmamış oluşu, yumurtaların üst yüzeylerinin düz betimlenişi ve aralarındaki okların düz biçimlendirilişi nedeniyle İS 160-190 tarihleri arasını işaret etmektedir[348]. İon kymationunun altındaki çiçek rozetlerinin yapraklarının birbirinden ayrılmış olması nedeniyle stelimizi Geç Antoninler- Erken Severuslar dönemine tarihlemeyi uygun buluyoruz. Konya Arkeoloji Müzesinde bulunan bir ostotek ve bir lahit üzerinde de benzer rozetler vardır ve McLean ostotek için Roma İmparatorluk

[342] Baldıran – Pehlivan 2019: 140.
[343] McLean 2002, 51, Cat. 146, fig.159.
[344] Baldıran 2016: Fig. 1-2; Fig.4-5; Fig. 44-84.
[345] Lochman 2003: 225.
[346] Lochman 2003: 79.
[347] Baldıran – Pehlivan 2019: 140.
[348] Kaplan 2013: 156.

Dönemi, lahit için de İS 400'den öncesini önermektedir[349]. TRAS 2 numaralı stelin İS 2. yüzyıl ikinci yarısına tarihlendirilmesinin uygun olduğunu düşünüyoruz. TRAS 13, Işıklar Mahallesi'nde bir evin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Alınlıklı stelin, sol taraftaki akroteri işlenmiş tepe akroteri ve sağ taraftaki akroter kırıktır. Üçgen alınlık, başlığı da olan plaster tarafından taşınır. Sahne üçgen alınlığın içinde yer alır. Ayakta duran, cepheden, çıplak erkek çocuk figürü, sağ elinde dolgun taneleri olan üzüm salkımı tutar pozda betimlenmiştir. Üzüm salkımına uzanan kuş ya da horoza benzer bir hayvan figürü plasterin hemen önünde yer almaktadır. Yüksekte bulunduğu için ölçüleri alınamamıştır. Çocuk, dolgun, yuvarlak yüzlü, kısa boyunlu ve kıvırcık saçlıdır. Tombul olduğu, karnının şişkinliğinden anlaşılmaktadır. Bu steli de İS 2. yüzyılın ikinci yarısı- İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlemenin uygun olduğunu düşünüyoruz. Burada betimlenmiş olan çocuk, daha önce Işıklar Mahallesi'ne çok yakın olan Hacılar 'da silindirik sunak[350]üzerinde betimlenmiş olan Eros ile benzer stilde yapılmıştır. Silindirik sunakların taç kısmının Hellenistik Dönem'den itibaren görüldüğü ve taç kısmı ile sunu tablası arasındaki yüksekliğin başlangıçta dar olduğu, Roma Dönemi'nden itibaren bu mesafenin arttığı da bilinmektedir[351]. Sunu tablası ile taç kısmı mesafesinin fazla olması bu sunağın tarihlendirilmesinde kullanılan kriterdir. Sunak İÖ 1. yüzyıl- İS 1. yüzyıllar aralığına yerleştirilmiştir. EDS 7, yayla evinin duvarında devşirme malzeme olarak kullanılmıştır. Stelin sol kenarı kırık ve eksiktir. Enine dikdörtgen bir panel içerisine yan yana ayakta duran, cepheden 3 erkek, 3 kadın olmak üzere 6 figür işlenmiştir. Figürler soldan sağa bir erkek bir kadın olarak devam eder. Sol baştaki figür ayakta duran, cepheden, diz hizasında biten kısa etekli giysisi ile bölgedeki stellerde betimlenen erkek figür tipleri ile benzer özellikler taşımaktadır. Pelerini omuzlarını örterek kısa elbisenin hemen üzerine kadar uzanmaktadır. Kumaş kıvrımları ve yüzün hatları seçilememektedir. Sağ kolunu dirsekten yukarı doğru kıvırmıştır. Sol kolu vücudunun yanında aşağıya doğru uzanmış ve elinde yuvarlak bir kalkan tuttuğu anlaşılmaktadır. Kadın figürleri başlarını da örten himationlarının içine etek kısmında dikey plilere sahip chiton giymişlerdir. Sağ kolları dirsekten kıvrılarak elleri sol göğüsleri üzerine yerleştirilmiştir. Diğer iki erkek figürü de aynı pozda betimlenmişlerdir. Bu stelde betimlenmiş olan figürler KS 1 ve TRAS 1 numaralı stellerde betimlenmiş olan figürlerle

[349] McLean 2003: 182-186.
[350] Baldıran 2025: 76-77, Resim 42-43.
[351] Berges 1986: 21.

aynı stilde yapılmışlardır. Bu nedenle aynı tarihe İS 2. yüzyılın ilk yarısı – İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına verilmesi uygundur. EDS 11, ön cephesi ve sağ dar cephesi bezemeli olan stel'dir. Ön cephede ölü yemeği sahnesi betimlenmiştir. Stelin sol alt kısmı kırık ve eksiktir. Soldan başlayarak *kline*nin üzerine oturmuş iki kadın, *kline* üzerine uzanmış üç erkek figür işlenmiştir. *Kline*nin önünde ortada, yuvarlak tablalı, üç ayaklı sehpa, solunda biri yün sepeti diğeri su kabı olan iki testi, sağında ise krater bulunmaktadır. Figürlü alanın üst kısmında üç satır, alt kısmında ise tek satırlık *Grekçe* yazıt dikkati çekmektedir. Stelin sağ yan yüzü de işlenmiştir. Sol başta *kline* üzerine oturmuş olan iki kadının ayak kısımları kırıktır. İlk figür cepheden, başını da örterek aşağıya doğru uzanan *himation* giysisi içinde betimlenmiştir. Sağ kolunu dirsekten kıvırarak, sağ elini sol omuzuna yerleştirmiştir. Sol kolu yanda, aşağıya doğru uzatılmıştır. Yüzü çok aşınmıştır. Bu figürün hemen sağında, *kline*nin yanında oturan kadın figürünün de yüzü çok aşınmıştır. Ayakları tornada yapılmış gibi işlenmiş *kline*nin üzerinde uzanmış üç erkek betimlenmiştir. İlk erkek "V" yakalı giysisi ile sol kolu üzerine uzanmış pozdadır. Sağ omuzu üzerindeki boşluğa "A" harfi ve orak yerleştirilmiştir. İkinci erkek de aynı pozda verilmiş, diğerinden farklı olarak sağ kolunu yukarıya kaldırmış, sağ elinde tuttuğu çelengi önünde yatan erkeğin başının üzerine doğru uzatmıştır. Sağ omuzu üzerindeki boşlukta "A" harfi ve yanında pergele benzer bir alet görülmektedir. Üçüncü erkek figürü ilk sıradaki ile benzer özellikler taşımaktadır. Bunun da sağ omuzu üzerindeki boşlukta keski ve çekiç aletleri bulunmaktadır. *Kline*nin üzerindeki yatak kalın ve her figürün altına gelen kısma beşer dikey çizgi işlenmiştir. Üçüncü figürün sırt kısmına bir yastık yerleştirilmiştir. Yastığın üzerindeki boşlukta taşçı ustalarının kullandığı *pergel* görülmektedir. Sağ yan yüz üzerinde cepheden, ayakta duran, başını örterek aşağıya, diz hizasına kadar uzanan *himation* ve *chiton* giysili bir kadın figürü işlenmiştir. *Himationa* sarılı olan sağ kolunu dirsekten yukarıya doğru uzatıp, sağ elini göğsü üzerine yerleştirmiştir. Sol kolu vücudunun yanında, aşağıya doğru sarkıtılmış, *pudicitia* tipinde kadın figürüdür. Sol omuzu üzerindeki boşlukta da bir kirmen ve iğ vardır. Figürün başının etrafında tek satırlık *Grekçe* yazıt bulunmaktadır. Ön yüzdeki yazıttan anlaşıldığına göre stel, Celer ve Nana anısına yaptırılmıştır:

"Castor'un kızı Na[n]a ve [.]anani[s](?) oğulları Celer ve kızları Nana anısına (yaptırdılar)".

Yan yüzdeki kadın figüründeki yazıt da stelin Arara tarafından Zea için yaptırıldığı ifade edilmektedir. Bu steli de diğerleri gibi İS 2. yüzyılın ortası- İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlemek istiyoruz.

Bölgede İS 3. yüzyıla tarihlenen steller ise: KS 2, KS 3, KS 4, TRAS 3, TRAS 4, TRAS 5, TRAS 7, TRAS 8, TRAS 9, TRAS 10, TRAS 11, TRAS 14, TRAS 15, TRAS 16, TRAS 17, BDS 2, BDS10, EDS 2, EDS 4, EDS 8, EDS 9, EDS 10, EDS 12, EDS 15, EDS 26, EDS 35, EDS 37, EDS 38, EDS 39, EDS 47, EDS 48, EDS 52, EDS 55, EDS 56, EDS 57, EDS 58, EDS 60, EDS 61, EDS 62, EDS 69, EDS 71, EDS 73, EDS 75, EDS 76, EDS 83, EDS 84, EDS 85, EDS 86, EDS 87, EDS 88, EDS 92, EDS 93, EDS 94, EDS 97, EDS 98, EDS 99, EDS 101, EDS 102, EDS 103, KFS 1, KFS 2, KFS 3, KFS 4, KFS 5, KFS 7, KFS 8, KFS 9, KFS 14 numaralı 68 adet steldir.

İS. 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenenler: TRAS 12, TRAS 17, BDS 1, BDS 3, BDS 5, BDS7, BDS 8, BDS 11, BDS 12, EDS 13, EDS 17, EDS 28, EDS 29, EDS 30, EDS 31, EDS 32, EDS 78, EDS 79, EDS 81, EDS 95, KFS 6, KFS 10 ve KFS 11 olmak üzere 23 adettir.

İS 4. yüzyıla tarihlenen: BDS 4, BDS 6, BDS 9, BDS 14, BDS 15, EDS 1, EDS 5, EDS 6, EDS 14, EDS 18, EDS 19, EDS 20, EDS 21, EDS 22, EDS 23, EDS 24, EDS 27, EDS 33, EDS 34, EDS 36, EDS 40, EDS 41, EDS 43, EDS 45, EDS 51, EDS 54, EDS 59, EDS 63, EDS 68, EDS 72, EDS 77, EDS 80, EDS 82, EDS 89, EDS 90, EDS 91, EDS 100, KFS 12 ve KFS 13 olmak üzere 39 adettir.

İS 4. yüzyılın ikinci yarısı- İS 5. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenen: BDS 13, EDS 25, EDS 42, EDS 44, EDS 50, EDS 53, EDS 64, EDS 65, EDS 66, EDS 67, EDS 70, EDS 74 ve EDS 96 olmak üzere 13 adet stel vardır.

6. SONUÇ

Geniş sınırları ile Lykaonia Bölgesi'nde saptanan steller arasında KS 1, KS 2, KS 3 ve KS 4 Alınlıklı ve Katlı steller grubuna dahil olan örneklerdir. Bölgede yapılan araştırmalar sırasında Alınlıklı ve Katlı stellerin diğer gruba göre daha az sayıda olduğu görülmektedir. Alınlıklı olup, Tek Resim Alanlı olan stellerin sayısı ilk gruba göre daha fazladır. Bu grupta 17 adet stel belgelendi. Alınlıksızlar formlarına göre Boyuna Dikdörtgen, Enine Dikdörtgen ve Kare Formlu olmak üzere üç alt grupta değerlendirilmişlerdir. Bu gruba giren steller bölgede daha yaygın olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunlar arasında da Enine Dikdörtgen steller sayıca diğerlerinden daha fazladır. Çalışmada toplam 153 adet stel üzerinde çalışıldı. Giriş bölümünde stellerin hangi yerleşimlerde bulunduğu belirtildi. Konuyla ilgili temel kaynaklar hakkında bilgi verildi.

Birinci bölümünde Lykaonia ve Isauria Bölgelerinin coğrafi konumları, tarihi coğrafyaları; tarih boyunca yolların kesiştiği bir bölge olması dolayıyla yollar ve ulaşım konusu da işlendi.

İkinci bölümde tüm stellerin bulunduğu yerleşim, ölçüler, malzeme ve tanımlamaları, yayın ve tarihleme bilgilerinin verildiği bölümdür. Yazıtların çevirisi de bu bölüme dahil edilmiştir.

Tipoloji başlığı altında steller Alınlıklı ve Alınlıksız olarak ana başlıkta ele alındı. İon tapınaklarının ön cephelerinin örnek alındığı alınlıklı stelle resim alanlarına göre Katlı ve Tek Resim Alanlı olmak üzere iki alt başlıkta incelendi. Alınlıklı stellerin üst kısmında üçgen alınlık, altında bezeme alanı yer alır. Katlı stellerde bezeme alanı alt ve üst sahne olarak düzenlenmiştir. Bu alanlarda genellikle çok figürlü sahneler betimlenmiştir. Bölgede bu grupta dört adet stel bulundu. Tek Resim Alanlı stellerin sayısı Katlı stellere göre biraz daha fazladır. Bu grupta 14 adet stel tespit edildi. Çalışma alanında yaygın olan stel tipi Alınlıksız gruptadır ve bunlar gövde formlarına göre Boyuna, Enine Dikdörtgen ve Kare Formlu olmak üzere üç alt grupta incelendi. Boyuna Dikdörtgen stellerde resim alanının alt ve üst kısımları silmelerle sınırlandırılmıştır. 15 adet stel bu gruba aittir. Alınlıksız steller ana başlığı altında incelenen Enine Dikdörtgen steller sayıca en fazla olan gruptur. Bölgede yaygın görülen bu steller Sidamara Tipi lahitlerde de karşılaşıldığı

gibi üç resim alanına bölünüp içlerine figürler yerleştirilmiştir. 103 adet EDS vardır. KFS grubunda yer alan 14 stelde figür sayısı azdır. Ayakta durur pozda tek, iki ya da üç kişiden oluşan kompozisyon görülmektedir. Sadece tek bir örnekte ölü yemeği sahnesi betimlenmiştir. Alınlıksız stellerde özellikle de EDS grubunda kompozisyon şemasının çoğunlukla ya tek ya da üç pano halinde olduğu sonucuna ulaşıldı. Resim alanları üzerine yuvarlak kemer ya da üçgen alınlık görünümünde Aediculalar yapılmıştır. Üç panolularda genellikle stelin sağ ve sol panolarının üst kısımlarında üçgen alınlık, orta panonun üst kısmında ise yuvarlak kemer bulunur. Ortadaki panonun iki tarafında sütunlar, yan panolarda ise plasterler vardır. Sütunların üzerine İon, Dor veya Korinth başlıklar yerleştirilmiştir. Kullanılan sütunlar, çoğu stelde yivsiz bırakılmıştır. Bir kısmında yivli, bazılarında ise burmalı sütunlar kullanılmıştır. Klasik ve Hellenistik Dönem stellerinde karşılaştığımız, stellerin alt kısmındaki çıkıntılar Lykaonia ve Isauria Bölgesi stellerinde mevcut değildir. Bu durum olasılıkla bölge stellerinin doğrudan toprağa gömülmesi ile ilgilidir.

Steller üzerinde betimlenmiş olan figürler genellikle ayakta duran ve cepheden betimlenmiş olan erkek ve kadın figürleridir. Kadın figürlerinin Pudicitia tipinde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. Pudicitia tipinin genel özellikleri kadınların içlerine chiton, chiton üzerine başlarını da örten himation giymeleri, bir kolun dirsekten kıvrılarak bel hizasında başa doğru uzanan diğer kolu desteklemesidir. Burada betimlenmiş olan kadın figürleri Pudicitia tipinin varyasyonlarından biri olan, Büyük Herculaneum tipinde betimlenmişlerdir. Himationları başlarını da örterek kalçaları hizasına kadar uzanmaktadır. Himationun başı örtmesi kadının dini erdeminin ve evli olduğunun göstergesi olduğunu vurgulayan bir ifade olarak yorumlanmaktadır Sağ kolları manto kumaşının içinde dirseklerinden kıvrılarak sola yöneltilip bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol kolları vücutlarının yanında, aşağıya doğru uzatılıp, elleri ile manto kumaşını tutarlar. Araştırma Bölge stellerinde ayakta duran kadın figürlerinin oturan figürlerden daha fazla betimlendiği görülmektedir. Ele alınan stellerde *Pudicitia* Tipi'nin, kolların hareketine göre iki farklı versiyonda işlendiği görülmektedir. Bölgedeki steller üzerinde betimlenen ayakta duran kadın figürleri, bu konuda daha önceki yıllarda yayınlanmış olan çalışmalarda belirlenen, Bieber tarafından oluşturulmuş olan *Büyük Herculaneum* tipine

daha yakındır[352]. Genel olarak *chiton* üzerine *himation* giymiş olan kadınlar çoğunlukla sağ ellerini dirsekten hafifçe kıvırarak sol göğüsleri üzerine yerleştirir, sol kolları ise sol kalça hizasında, vücudun solunda yer alır. Sol el *himation*un dışındadır. Bazı araştırmacılar steller üzerinde betimlenen, ayakta duran figürlerin çoğunlukla İS 3. yüzyılın başlarından itibaren kullanılmaya başlandığını ve bu durumun inanç sisteminin değişmesi ile ilgili olduğunu belirtmektedirler. Ayakta duran kadın figürlerinde ikinci tip, ilk gruptaki örneklerden sadece kollarının hareketi nedeniyle ayrılmaktadır. Buradaki kadınlar ellerini karınları hizasında birleştirmişlerdir. Üzerlerindeki *chiton* ve *himation*larının biçimi ilk gruptaki kadın figürleri ile benzer özellikler göstermektedir. Steller üzerinde betimlenen oturan kadınlar *himation*larına sarınma şekline göre farklı tiplerde tanımlanmışlardır. Şahin'e göre *chiton* üzerinde *himation* giyimli oturan kadınların sağa veya sola dönük oturuşlarına göre, sağ ya da sol kolları karınları üzerinde olup, bunlar ya *himation* altında ya da dışındadır. Bu tip İÖ 2. yüzyılın ortalarından itibaren yaygın olarak kullanılmıştır.

Steller üzerinde betimlenmiş olan erkek figürleri tekli ya da çoklu gruplar halinde işlenmişlerdir. Bu çoklu figürler de sıklıkla aynı şablon kullanılarak yapılmış gibi, birbirinin tekrarı şeklindedirler. Zaman zaman bir kadın bir erkek figürü olarak yan yana sıralandıkları da görülebilmektedir. Erkek figürleri kısa etekli, tunik benzeri kıyafetler içerisinde betimlenmişlerdir. Ayakta duran erkek figürlerinde sağ kollar dirsekten kıvrılarak sol göğüs ya da bel hizasına yerleştirilmiştir. Sol kol aşağıya doğru uzatılıp serbest bırakılmış ya da *himation*larının ucunu tutar pozda betimlenmişlerdir. Steller üzerindeki ayakta duran erkek figürlerinin büyük bir bölümü, arkeoloji literatüründe *Palliatus* olarak adlandırılan tipte yapılmıştır. Daha az sayıda örnekte ise erkeklerin *Demosthenes* tipinde betimlendiklerini görülür. Sadece tek bir stelde, TRAS 1 numaralıda, dördüncü sıradaki *palliatus* tipindeki erkek figür, kapüşonlu bir giysi içindedir. Bu figür her ne kadar şifa veren çocuk tanrı *Telephos* figürleri ile benzerlik göstermiş olsa da bölgede bu tanrıya ilişkin hiç yazıt ve bu külte ilişkin hiçbir arkeolojik malzeme olmaması nedeniyle bu figürün çiftçi ya da çoban olması gerektiğini düşünülmektedir.

[352] Bieber 1977: 154.

Piyade figürlü olan KFS 1'de yan yana ayakta duran iki asker işlenmiştir. Her ikisinin de omuzlarındaki pelerinlerinin kollarının dış tarafında aşağıya doğru uzandıkları görülmektedir. Kısa etekli giysilerinin etek kısmı dikey olarak dilimli işlenmiştir. Bu kompozisyon bölgede karşılaştığımız tek örnektir. Olasılıkla bölgede yaşayan insanların savaşçı karakteri ile ilgilidir. Diğer asker figürü KS 1'de üst panoda kısa etekli giysili, belindeki kemere asılı duran kaması ve yere dayadığı sol elinde tuttuğu sopası ile betimlenmiştir. Omuzlarını bir pelerin örtmektedir. KS 3'te hem üst hem de alt panoda ayakta duran ve sağ elleri ile yere dayadıkları mızraklarını tutan iki asker figürü görülmektedir. Dülgerler'de TRAS 10'da zırh ve pelerin giyimli asker yana hafifçe açtığı sağ eliyle yere dayadığı mızrağını tutar pozda verilmiştir. Benzer pozda bir diğer asker figürü de Eşenler'de TRAS 12'de, figürlü alanının merkezinde, zırhı olmadan vücudu *himationun* içinde *Palliatus* tipinde ve sağ elinde yere dayadığı mızrağını tutmaktadır. Aşağı Eşenler Mahallesi'ndeki EDS 10'da betimlenen üç asker figürü, dizlerinin hemen altında sona eren, etek uçları püsküllü, kısa kollu giysileri içinde ve ellerinde yere dayadıkları mızrakları ile betimlenmişlerdir. Dülgerler'den EDS 41'de asker, hafifçe yana açtığı sağ eliyle yere dayalı mızrağını tutmaktadır. Dizlerinin hemen altına uzanan giysi ile ve omuzları üzerine alıp, göğüslerini de örten bir pelerinle betimlenmiştir. Pelerin, göğüslük *(Aegis)* izlenimi yaratmaktadır. Harmanpınar'daki EDS 62'deki asker, kısa etekli, beli kemerli olan elbisesi ve omuzlarını örten, göğüs üzerinde birleştirilmiş, kalın kumaş katları olan pelerin taşımaktadır. Sağ eliyle de ucunu yere dayadığı kılıcını tutmaktadır. Ketenli Mahallesi'ndeki stel üzerindeki asker figürü, bir kaya üzerine oturmuş pozda ve sola dönük olarak, yuvarlak yakalı giysisi ile görülmektedir. Sağ elinde arkaya doğru uzattığı kılıcı, sol elinde ise ne olduğunu tam olarak anlayamadığımız, ucunda yarım yuvarlak çıkıntısı olan bir asayı bacaklarının arasında yere dayalı olarak tutmaktadır. Sekiz stel üzerinde piyade betimlendiği görülmektedir.

Süvari betimlemeli olan steller özellikle Isauria Bölgesi'nde yaygındır. TRAS 17, Tufanderesi Yaylası'nda, bulunan stelde betimlenmiş olan süvari, koşum takımları ve eyeri olan, sol ön ayağını yukarıya ve ileri doğru uzatmış olan at üzerindedir. Sol eliyle atın dizginini tutmakta, geride yukarıya kaldırdığı sağ elinde mızrak bulunmaktadır. EDS 12'de at üzerindeki binici sağ eliyle atın dizginlerini kavramıştır. EDS 37'de koşum takımları belirgin ve sol ayağını yukarı kaldırmış olan at üzerindeki süvari sol eliyle atın dizginlerini tutmuş, sol elindeki mızrağını ileriye doğru savurma hamlesi yaparken

betimlenmiştir. EDS 51'de sola doğru ilerleyen at ve üzerindeki binicinin belden aşağı kısmı görülebilmektedir. EDS 56'da at ve binici figürü stelin sağ tarafında sağa hareket eder pozda betimlenmiştir. Koşum takımları işlenmiş, sol ön ayağını önünde duran podyum üzerine kaldıran, iri gövdeli at üzerinde sol eliyle dizginleri tutan, yukarı doğru kaldırdığı sağ elinde kamçı bulunan binici vardır. EDS 62'de ön ayakları havada, sağ tarafa hareket halinde olduğunu söyleyebileceğimiz bir at ve binicisi görülmektedir. Atın arka gövdesinin ve üzerindeki binicinin oldukça yıpranmış olması, detaylı tanımlamayı güçleştirmektedir. Binici sağ eli atın dizginlerini tutmaktadır. EDS 73'te ise at ve binici stelin sağ tarafında ve sağa doğru hareket etmektedir. Binici sol eliyle atın dizginini tutmaktadır. Yukarıya kaldırdığı sağ elinde ne tuttuğu, eserin bu kısmı aşındığı için belli olmamaktadır, ancak kolun hareketi nedeniyle kılıç ya da kama tuttuğunu söyleyebiliriz. KFS 4'TE şaha kalkmış olan at üzerindeki süvari, vücudunun üst kısmı cepheden verilerek sol eliyle atın dizginini tutar ve arkada yukarı doğru kaldırdığı sağ elindeki mızrağı fırlatma pozunda betimlenmiştir. Atın şaha kalkmış pozda betimlenmesi Er'e göre bölgede görülen atlı tanrılarla ölümlülerin ayırt edilmesi için önemli bir özelliktir[353]. At ve atlı binici figürleri çalışma alanımızda özellikle Isauria Bölgesi antik dönem yerleşimlerinde hem ostotekler hem de mezar stellerinde yaygın olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde Çumra- Sırçalı Höyük üzerindeki parkta sergilenen, Dülgerler'de yapılan araştırmalarda Dülgerler'den götürüldüğü ortaya çıkan ostotek üzerinde de sahnenin sol ve sağ tarafında atlı biniciler olduğu görülmektedir[354]. Burada at üzerindeki biniciler bir av sahnesinde yer almaktadırlar, ancak gerek duruşları gerek silahları ile süvari betimlemeleri ile aynı özellikleri taşıdıkları görülmektedir. Bu ostotek sitilistik özellikleri nedeniyle İS 3. yüzyılın sonu- İS 4. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir. Bu tip sahnelerin, ölen kişinin avcı, savaşçı ve erkek olduğunu göstermek amacıyla yapıldığı düşünülmektedir[355].

Çocuklar Hellenistik ve Roma İmparatorluk Dönemi mezar stellerinde en sık karşılaştığımız figürlerdendir[356]. Burada ele alınan steller üzerinde erkek çocuk figürü olan steller TRAS 9 (Res.35-37), TRAS 12 (Res.49,51), TRAS 13 (Res.53), BDS 3 (Res.67-68), BDS 4 (Res.69-70), BDS 9 (Res.82), EDS 4 (Res.106), EDS 5 (Res.113-

[353] Er 2010:129.
[354] Baldıran 2011: 9-16.
[355] Saraçoğlu 1997: 46 vd.
[356] Pfuhl-Möbius 1979: 353.

115), EDS 13 (Res.142-143), EDS 20 (Res.152-153), EDS 26 (Res.165-166), EDS 28 (Res.173-174), EDS 29 (Res.178,181), EDS 30 (Res.185-186), EDS 37 (Res.204, 206), EDS 38 (Res.212-214), EDS 39 (Res.215), EDS 45 (Res.229-230), EDS 56 (Res.245-246), EDS 60 (Res.255-256), EDS 83 (Res.318), EDS 85 (Res.326-327), EDS 86 (Res.328-329, 331), EDS 87 (Res.334), EDS 98 (Res.352-353), EDS 99 (Res.354,356), EDS 100 (Res.359-358), KFS 14 (Res.400-401) numaralı 28 adet steldir. Erkek çocuklar steller üzerinde *Palliatus* tipinde betimlenmişlerdir. Erişkin erkeklerden giysi boylarının daha kısa olması ile ayrılırlar. Başları vücutlarına göre daha büyüktür. Bazı örneklerde büyüklerinin giydiği türden giysilerle bazen de çıplak olarak betimlenmişlerdir. Kız Çocuklarının betimlendiği steller TRAS 14 (Res.56), BDS 4 (Res.69-70), EDS 29 (Res.178-179), EDS 30 (Res.185-186), EDS 38 (Res.212), EDS 45 (Res.229), EDS 52 (Res.241), EDS 60 (Res.255), EDS 90 (Res.342-343), KFS 7 (Res.384, 387) katalog numaralı 10 adet steldir. Hellenistik Dönem stelleri üzerinde betimlenmiş olan küçük boyutlu figürler hizmetkar olarak yorumlanmaktadır. Bu figürler yanlarında duran yetişkin figürlerle yakın ilişki içinde bulunmazlar. İncelediğimiz steller üzerinde betimlenmiş olan çocuk figürleri ise ebeveynleri ile yakın ilişki içindedirler. Ayrıca bölgede antik dönemde yaşamış olan halkın ekonomik durumunun çok iyi olmaması, bu figürlerin hizmetçi olamayacağını göstermektedir. Cinsiyet ayrımı yapılmaksızın podyum üzerinde betimlenmiş olan figürlerin onurlandırılmak istenilen figürler olarak yorumlanması genellikle kabul edilen bir görüştür. Figürlerin üzerlerindeki giysilerin kıvrımlarının doğallıktan uzak, şematik bir stilde işlenmesi hemen hemen tüm stellerde karşılaşılan bir özelliktir.

Mezar stellerinde, özellikle Anadolu'da büst betimlemelerinin yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir[357]. Büstlerin ve portrelerin mezar stelleri üzerinde betimlenmesi bazı araştırıcılar tarafından ata ve ölü kültü ile bağlantılı olarak açıklanmaktadır[358]. BDS 15, EDS 17, EDS 28, EDS 29 EDS 68 ve EDS 83 olmak üzere altı stel üzerinde büst betimlenmiştir. Genellikle *girland* yayı boşluğuna yapılmışlardır.

Medusa başları mezar stelleri üzerinde hem mezar koruyucu hem de öteki dünyaya geçişi sağlayan öge olarak sıklıkla kullanılmışlardır[359]. Bu figür Dağlık Kilikya

[357] Pfuhl- Möbius 1981: 209.
[358] Tek 2002:135.
[359] Fuchs 2001: 79-83; Cormack 2004: 93-96.

Bölgesi'nde de yaygın bir figür olarak kullanılmıştır[360]. Çalışma alanı içerisinde kalan yerleşimlerde de hem ostotek hem de mimari parçalar üzerinde *medusa* başları betimlenmiştir[361]. TRAS 4 ve EDS 83 *Medusa* betimlemeli iki steldir.

Hayvan figürleri arasında ilk sırada insanların sadık dostları olarak kabul edilen At stellerde sık kullanılan bir figürdür. At figürlerinin mezar sahibinin savaşçı karakterini ve gücünü simgelediğine inanılarak onu yüceltmek anlamı taşıdıkları da bilinmektedir. At figürünün yer aldığı örnekler BDS 15 ve EDS 65 numaralı stellerdir. Mitolojide Zeus'un simgesi olan kartal, ölen kişinin tanrıya ulaştığını gösteren bir figürdür. Ayrıca ölü kültünde de önemli unsurlardan biri sayılır. Çoğunlukla erkeklerle ilişkilendirilen, ölen kişinin ruhunu taşıdığına inanılan, kartal figürü, ebedi yaşamın bir sembolü olarak da kabul edilir. TRAS 1, TRAS 6, TRAS 10, TRAS 12, TRAS 15 ve EDS 30 numaralı altı stel üzerinde kartal figürü görülmektedir. Kuş figürleri Antik dönemde khthonik figürler olarak kabul edilmişlerdir. Kuşların ya ölen kişiyi temsil ettikleri ya da onlara öteki dünyaya giderken eşlik edenler olarak yorumlandıkları, kehanet, ölüm ve yaşam gibi karşıtlıkları temsil etmeleri, uzun yaşam ve doğurganlıkla ilişkilendirilmelerine neden olmuştur. Bölgede ostotekler üzerinde de sık karşılaştığımız figürlerdendir. EDS 42, EDS 63 numaralı stellerde betimlenmiştir. İnsanların sadık dostları kabul edilen Köpek figürleri de sevilerek kullanılan figürlerdir. Yeniden doğuşu, sonsuzluğu simgelediklerine inanılır. Köpek betimi olanlar BDS 11 ve EDS 59 numaralı stellerdir. Balık, Erken Hristiyanlık sanatında kiliseye mensup olunduğunun, Hz. İsa'nın son akşam yemeği sahnesinin ve vaftiz töreninin sembolü olarak tanımlanmaktadır. Akkise'de EDS 1 numaralı stel üzerinde betimlenmiştir. Yılanların belli dönemlerde deri değiştirmeleri ölümsüzlük, gençlik, sağlık ve yeniden doğuşu simgelemektedir. Yer altı dünyasını temsil ettiklerine inanılmıştır. Tüm bu anlamlarının yanında bolluk ve bereket sembolü olarak da görülmüşlerdir. Yeraltı ve toprak ile olan bağı nedeniyle yeryüzündeki tarım verimliliği ve ürünün bol olmasının yılan ile bağlantılı olduğu inancı güçlüdür. Isauria Bölgesi'nde kaya mezarları üzerinde çoğunlukla aslan ya da kartal ile görülen yılan figürü hem ölümsüzlüğün simgesi olduğunu hem de mezar koruyuculuğunu üstlendiğini göstermektedir. Seydişehir'de tespit edilen EDS 83 numaralı stelin sağ üst boşluğuna yılan figürü yerleştirilmiştir. Boğa başları lahit, ostotek ve sunaklarda genellikle

[360] Scarborough 1991: 358-360; Scarborough 1998: 81-82.
[361] Baldıran- Gider 2008: 122-123.

*girland*ları taşıyan elemanlar olarak kullanılırlar. Mezar stellerinde de bu figür kullanılmaktadır. EDS 99, Yolören'de bulunan stelin üst kısmına boğa başı yerleştirilmiştir. Sabana koşulmuş öküz ve öküz arabasını çeken figürlerin yer aldığı sahneler Anadolu'da Roma Dönemi mezar stellerinde oldukça yaygın konulardandır. Bölgedeki tarımsal faaliyetler ve ölen kişinin hayatta iken uğraştığı işle ilgili olması gerekir. Hristiyanlıkta doğruluğun, adaletin ve yılmadan çalışmanın simgesi olarak da kabul edilen bu sahne TRAS 3, EDS 57, KS 4 ve BDS 3 numaralı dört stel üzerinde betimlenmiştir.

Çiçekler, doğanın canlanışını temsil ettikleri için antik dönemden günümüze gelinceye dek mezar ve ölü gömme gelenekleri ile de ilişkili olarak değerlendirilmişlerdir. Rozetler Roma Dönemi'nde oldukça belirgin ve orta yükseklikte kabartma biçiminde işlenirken, kabartma yüksekliğinin İS 4. yüzyıla doğru azaldığı görülmektedir. Geç Antik Dönem'de ise şematik bir form kazanmışlardır. Bölgede ostotekler ve steller üzerinde İS 2. yüzyıldan İS 5. yüzyıla kadar sık kullanılan motiftir. Bölgede rozet motifleri sadece mezar stelleri üzerinde değil ostotekler ve lahitlerde de kullanılmıştır. Çarkıfelek motifi, merkezden başlayarak tek bir yöne doğru hareket eden kollardan oluşan ve dönen çark görünümündeki süsleme elemanlarıdır. Devamlılık, güneş sembolü, dört mevsim, tanrısal güç ve ölümden sonraki yaşamı yansıtan bir sembol olarak tanımlanmıştır. Lykaonia ve Isauria Bölgeleri'nde mezar stelleri üzerindeki çarkıfelek motiflerinin çiçek motiflerine alternatif olarak kullanıldığı ve kullanım alanları göz önünde bulundurulduğunda bu dünyadan öteki dünyaya geçişi simgelemelerinin düşünülmesi çok da yanlış olmasa gerektir. Çalışma alanımızda Akkise, Boyalı, Dülgerler, Hisarlık, Işıklar ve Sarıhacı yerleşimlerinde; EDS 1, EDS 25, EDS 36, EDS 63, EDS 65, EDS 81 ve KFS 6 numaralı steller üzerinde çarkıfelek motifi görebiliyoruz. Yapraklı sarmaşık dalları Yunan mitolojisinde genellikle Dionysos ile ilgili sahnelerde görülen motiflerdendir. Ancak mezar stelleri ve ostotekler üzerinde bu motif dekoratif amaçla, doldurma motifi olarak kullanılmıştır. Zaman zaman yazıt için hazırlanan "*tabula ansata*"ların da sarmaşık yaprakları ile süslendiği görülebilir. Asma dalları ve bu dallara asılı, dolgun taneleri olan üzüm salkımları da steller üzerinde sık kullanılan motiflerden birisidir. Bolluk ve bereketin sembolü olan üzüm salkımlarının yaygın olarak kullanımı bölgedeki halkın bağcılıkla olan ilişkisini göstermektedir. Bölgede günümüzde daha az üretim yapılsa da hala üzümleri ile ünlü olan yerleşimlerin olduğu bilinmektedir. Özellikle Seydişehir,

Beyşehir, Hadim ve Bozkır bu yerleşimler arasında ön plana çıkan yerlerdir. *Girland* motifleri, Hellenistik Dönem'e tarihlenen arkeolojik materyaller üzerinde yapraklardan meydana gelmiş ve girland kalınlığı, başından sonuna kadar aynıdır. Roma İmparatorluk Dönemi'nde ortada, aşağıya doğru sarkan bölümünün, yan taraflardan daha kalın olduğu gözlenmektedir. *Girland*ların çoğu zaman bu aşağıya doğru sarkan orta kısımlarına ilk kez Augustus Dönemi'nde ortaya çıkan, Claudius Dönemi'nde yaygın olarak kullanılan manşetler yapılmıştır. *Girland*lar, İS 3. yüzyılın başlarından itibaren giderek şematik bir hal almaya başlamışlardır. *Çelenk* ölümle sonuçlanmış olan zaferi veya yaşamın bütününü simgeleyen bir motiftir. Bir figürün başının üzerine uzatıldığı zaman, o kişinin kutsandığı anlamına da gelir. Ayrıca *çelenk* motifinin Gladyatör stellerinde yaygın olarak kullanıldığı ve bu stellerdeki çelenk sayısının gladyatörün kazandığı zaferlerin sayısını da gösterdiği bilinmektedir. *Çelenk* motifi ölen kişinin yaşarken elde ettiği başarı ve zaferin, ağaç yaşamın sonsuzluğunu simgesidir.

Hilal ve yarımay Yunan Mitolojisinde Artemis ve Hekate ile ilgili sembollerden biridir. Bazı araştırmacılar *Hilal* motifinin boğa boynuzunun stilize edilmiş hali olduğunu öne sürerler. Men*,* Anadolu'da en çok tapınım gören, yaygın olarak "Ay Tanrısı" olarak kabul edilen bir tanrıdır. Lykaonia, Lydia ve Kilikya mezar yazıtları Men'in bu bölgelerde hem yeraltı hem de mezarların koruyucusu olduğunu göstermektedir. *Haç* motifli stellerin farklı yerleşim ve farklı arkeolojik materyal üzerinde kullanıldığı bilinmektedir. Hristiyanlıkla ilgili bir semboldür. Mezar stellerinde betimlenen kalkan motifi, kahraman ve savaşçılarla özdeşleştirilmektedir. Steller üzerinde kalkan motifinin yer alması, ölen kişinin bir savaşçı olduğunu göstermek amaçlıdır. Mezar stellerinde orak, bağ baltası*;* çift başlı balta gibi aletlerin işlenmesi tarımsal faaliyetlerin sembolü olarak kabul edilirler. Bu aletlerin hasat için kullanılması, bitki ve meyvelerin olgunlaşması ile hasat edilmesinin, yaşamda sona ulaşıldığının somut göstergesi olarak yorumlandığı da bilinmektedir. Kerpeten, cetvel ve gönye gibi aletler ölen kişinin mesleğini işaret eden semboller olarak yorumlanmaktadır. Marangozluk ve taş işçiliği ile ilgili aletlerdir. İğ, yün, keten, kenevir, pamuk gibi lifli maddelerin bükülerek ip haline getirilmesini sağlayan Eğirmen ya da eğirtmeç olarak da adlandırılan; bir ucu çengelli ahşap araçların adıdır. Dokumacılıkla bağlantılı olan iğ'in üzerine, kullanım kolaylığı sağlamak üzere yuvarlak bir ağırlık yerleştirilmiştir. Kadınlara özgü olan, kadının evine bağlılığını simgelediğine inanılan bir alettir. Bazen bu aletle birlikte yine dokumacılıkta kullanılan tarak *(calamistrum*) *ve* ayna

(speculum) da mezar stelleri üzerinde betimlenen ve çoğunlukla kadınlar tarafından günlük yaşamlarında kullanılan eşyalardır. Yün sepeti de ölü kültünde önemli bir yere sahip olan, ölen kadının ruhunu taşıma işleviyle birlikte onun doğurganlığı, varlıklı olması ve gündelik işlerini ustalıkla yapmasının bir göstergesi olarak da yorumlanmaktadır.

*Kline*lerin Antik Dönem'de sadece konutlarda değil, agora, mezar, erkeklere ayrılan konukevleri *(andron)* ve çoğunlukla lahit, mezar stelleri ve ostotekler üzerinde betimlenen ölü yemeği sahnelerinde de kullanıldığını biliyoruz. Klasik Dönem'de *kline* ayaklarının dikdörtgen biçiminde olduğu, Roma Dönemi'nde ise ayakların adeta tornadan çıkmış gibi göründüğü, bu nedenle de estetik açıdan daha zarif bir form kazandığı anlaşılmaktadır. Roma Dönemi'nde klinelerin başucunun yükseltilerek yapılmaya başlanması ile kline üzerine uzanan kişiye büyük rahatlık sağlanmıştır. Klinelerin önünde duran ve üzerinde ekmek, kek, meyveler ve özellikle de nar bulunan üçayaklı sehpalar mezar stellerindeki ölü yemeği sahnelerinin vaz geçilmez unsurlarındandır. Bu sehpaların üst tablaları yuvarlak ya da dikdörtgen olabilir. Tabureler, Hellenistik Dönem'den itibaren kadınların üzerine oturdukları mobilyalardandır. Kline ya da tabure üzerine oturan kadınların ayaklarının altında, tabureden daha alçak olduğu için ayak taburesi diyebileceğimiz, sade bir mobilya daha betimlenmiştir. Bu tip tabureler günlük yaşamda da kullanılan mobilyalardır.

Bölgedeki stellerin en erken tarihli olanları İS 2. yüzyılın ilk çeyreği- İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenen 6 adet steldir. İS 3. yüzyıla tarihlenen steller 68 adettir. Sayının fazla olması bu tarihte stel üretiminin bölgede yoğun olduğunu göstermektedir. İS. 3. yüzyılın ikinci yarısı- İS 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenenler 23 adettir. İS 4. yüzyıla tarihlenen 39 adet stel tespit edilmiştir. İS 4. yüzyılın ikinci yarısı- İS 5. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenen 13 adet stel vardır. Özetle ifade etmek gerekirse ele aldığımız tüm steller İS 2. yüzyılın ilk yarısı – İS 5. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

Steller için kullanılan malzeme sadece birkaç örnek dışında çoğunlukla yerel kireçtaşı malzemedir. Mermer kullanımının azlığı, bölgede mermer yataklarının bulunmayışı ile ilgili olmalıdır. Yerel kireçtaşı daha kolay bulunabilen ve daha ucuz

malzeme olduğu için kullanımı daha yaygındır. Bölgenin günümüzde olduğu gibi, Antik dönemde de fakir bir bölge olduğu düşünüldüğünde bu durum çok da şaşırtıcı değildir.

Daha önce yapılan çalışmalarda bölgede faaliyette bulunmuş olan sekiz heykeltraş adı tespit edilmiştir. Bunlar. *Papias, Jaseus, Fuscus, Longinus, Taolueis, Toutris, Nunos* ve *Aloueis* adlarındaki heykeltraşlardır[362]. Bu çalışma sonucunda, adı bilinen heykeltraşlara, aşağıdaki yazıtların çevirisi yapıldığında *Dionysos* ve *Nestor* adlı iki heykeltraş daha eklenmiştir. Ostotekler üzerinde betimlenmiş olan sahnelerle, mezar stelleri üzerindeki sahnelerin birbirlerine benzer özellikler taşımaları nedeniyle, mezar stellerini de aynı heykeltraşlar tarafından yapılmış olması gerekir. Bölgede faaliyette bulunmuş olan heykeltraşın adı TRAS 6 numaralı Bolay- Çetmi arasındaki yolda, çeşmede şpolyen malzeme olarak kullanılmış olan stelde geçmektedir. Diğer heykeltraş EDS 36 a-b olarak birleştirilmesi gereken, Dülgerler'de (Resim 202-203) bulunan stel üzerindeki yazıtta geçen *Nesis* oğlu *Nestor* olmalıdır: *"Khanenis(?)'in kızı kendi kocası Aurelius Tarasis'in anısı için mezarını yaptırdı ve stelini dikti. Nenis oğlu Nestor mezarı tamamladı".*

Bölgede atölyelerin saptanamaması, burada faaliyette bulunan ustaların gezici ustalar olabileceğini akla getirmektedir. Pamphylia ve Kilikya Bölgeleri sanat stilinin etkileri, her ne kadar bu bölgelerde olduğu kadar ince işçilikli eserler olmasa da, Lykaonia ve Isauria Bölgeleri eserlerinde görülebilmektedir. Bölgedeki gerek ostotek gerekse stellerin taşra stilinde, özenli işçilikten uzak ve şematik olarak betimlenmiş olması bölgeye özgü nitelikler taşıdıkları için önemli arkeolojik verilerdendir. Stellerin alt kısmında, kaide yuvasına yerleştirilebilecek çıkıntının bulunmaması, stellerin doğrudan toprağa konulduğuna işaret etmektedir. Bölgenin Sunakları üzerine yaptığımız çalışmamızda bazı sunakların mezar steli işlevi ile kullanıldığı anlaşılmıştır[363]. Mezar stelleri bölgenin antik dönemdeki sosyal yaşamını izleyebileceğimiz arkeolojik materyallerdir. Steller üzerinde betimlenen konular, figürler aracılığıyla, mezar sahibinin cinsiyeti, mesleği, ekonomik durumu ve eğitim seviyesi anlaşılabilmektedir.

[362] Şahin 1997: 75 – 83, PL. 1 – 4; Yılmaz 2005: 215, 222.

[363] Baldıran 2015: 80.

7. KAYNAKLAR

Bu çalışmada, Alman Arkeoloji Enstitüsü ve Amerikan Arkeoloji Enstitüsü tarafından önerilenler dışında aşağıdaki kısaltmalar kullanılmıştır. Antik kaynakların kısaltmalarında Der Kleine Pauly'nin, Türkçe kısaltmalarda ise Türk Dil Kurumu'nun tavsiyelerine uyulmuştur.

Agizza 2001	R. Agizza, Antik Yunan'da Mitoloji, (Çev. Z. Z. İlkgelen), (İstanbul).
Akurgal 1949	E. Akurgal, Spaethethitische Bildkunst, (Ankara).
Akurgal 1961	E. Akurgal, Die Kunst Anatoliens von Homer bis Alexander (Berlin).
Akurgal 2001	E. Akurgal, The Hattian and Hithite Civilizations (Ankara).
Akyürek- Uzunoğlu 2019	N.E. Akyürek Şahin- H. Uzunoğlu, "Epigrafik Belgeler Işığında Akmonia", Antik Phrygia'nın Merkezinde Bir Kent: Akmonia. M. Dinç- E. Taştemür, (editörler), (Ankara), 203-227.
Alföldi – Rosenbaum 1980	E. Alföldi – Rosenbaum, The Necropolis of Adrassus (Balabolu) in Rough Cilicia (Isauria), (Wien).
Ammianus XIV	M. Ammianus, III Books XXVII – XXXI, Excerpta Valescona, j. C. Rolfe (çev.), (London).
Alova 1995	E. Alova, Latince Türkçe Sözlük, Sosyal Yayınlar.
Anabolu 1949	M. Usman Anabolu, "İkonium Sikkeleri", Anıt (Arkeoloji, Folklor, Tarih), V-VI, 1-6, 23.
Anabolu 1984	M. Usman Anabolu, "Batı Anadolu'da Bulunan Hellenistik Çağ ve Roma İmparatorluk Çağı Girland Askılı Sunakları", Sanat Tarihi Dergisi 3/3, 1-17.
Arınç - Çekilmez 2022	M. Arınç- M. Çekilmez, "Efes Müzesi'nden Symposium (Şölen) Sahneli Mezar Stelleri", Cedrus X, 95-111.
Arifzade 1996	Ş. Arifzade, İstanbul Arkeoloji Müzelerindeki Attik Steller, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Atalay 1988	E. Atalay, Hellenistik Çağ'da Ephesos Mezar Stelleri Atölyeleri (İzmir).
Aulock 1976	H. von Aulock. Münzen und Staedte Lykaoniens, IstMitt Beiheft 16 (Tübingen).

Aydaş 2000	M. Aydaş, Vezinli Yunanca Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batı Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, (Yazıtlar, Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Ankara).
Baldıran 2008	A.Baldıran, "A Study About Cults of Lykaonia Regions", Studies of the Ancient Worlds. Cult and Sanctuary Through the Ages (From the Bronze Age to the Late Antiquity), M. Novotna, W. Jobst, M. Dufkova, K. Kuzmova (eds), (Dedicated to the 10th anniversary of the Department of Classical Archaeology and to the 15th anniversary of Trnava University, Casta – Papiernicka 16 – 19 November 2007) (Trnava), ANODOS 6 /7, 2006 – 2007, 35-46.
Baldıran - Gider 2008	A. Baldıran- Z. Gider, "Mimari Bloklar Işığında Isauria Bölgesi'nin Mimari Uygulamaları". Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 20, (Konya), 109-134.
Baldıran vd. 2010	A.Baldıran - B. Söğüt - G. Karauğuz, "Centre Unissant Les Cultes Hittites et Romains: Fasıllar", E. Doksanaltı – E. Aslan (eds), (Proceedings of the International Symposium, Trade and Production Through the Ages,Konya, 25 – 28 November 2008), (Konya), 219 – 256.
Baldıran 2011	A. Baldıran, "An Ostotech with Hunting Scene in Çumra- Sırçalı Höyük", The Phenomena of Cultural Borders and Cultures Across the Passage of Time (From the Bronze Age to the Late Antiquity M. Novotna, W. Jobst, M. Dufkova, K. Kuzmova (eds), (Dedicated to the 375th anniversary of Universitas Tyrnaviensis, Trnava, 22 – 24 October 2010), ANODOS 10, 2010, (Trnava), 9-16.
Baldıran 2012	A.Baldıran, "Yeni Araştırmalar Işığında Lykaonia Bölgesi Kültleri", B. Söğüt (ed.), Stratonikeia'dan Lagina'ya Ahmet Adil Tırpan Armağanı (İstanbul), 73-81.
Baldıran vd. 2013	A.Baldıran - A. Büyüközer- Z. Gider, "Seydişehir 2012 Yılı Çalışmaları", AST 31 / 1, 395-410.
Baldıran 2015	A. Baldıran, "Some Archaeological Material Seydişehir", P.M. Militello, H. Öniz (eds), (Proceedings of the 15 th Symposium on Mediterranean Archaeology, held,at the University of Catania, 3 -5 March 2011), (SOMA 15 / 1 (Catania), 361-377.
Baldıran 2015a	A Baldıran." Seydişehir 2013 Yılı Yüzey Araştırması". AST 32/1. 385-398.
Baldıran 2016	A. Baldıran, "Amblada Antik Kenti ve Civar Köylerdeki Helenistik ve Roma Dönemi Arkeolojik Materyaller", Amblada'nın (Yeniceköy) Deşifresi, (Ed.) S. Şimşek, (Konya), 104-149.

Baldıran 2016a	A. Baldıran, "Yalıhöyük: A Settlement on the Coast of Suğla Lake", Centre and Periphery Over the Passage of Time, (From the Bronze Age to the Late Antiquity), M. Novotna, W. Jobst, K. Kuzmova, W. Varsik (eds), (Dedicated to the 10th anniversary of the cooperation between Trnava University and Turkish universities 17 – 19 October 2014, Trnava), ANODOS 12 / 2012 (Trnava), 27-42.
Baldıran – Pehlivan 2019	A. Baldıran- E. Pehlivan, "Lykaonia Bölgesi'nden Bir Mezar Steli", AMİSOS 4. 7, (Samsun), 137-147.
Baldıran – Pehlivan 2019a	A. Baldıran- E. Pehlivan."A Setlement Isauria Region: Tosuntaşı", Studies of the Ancient Worlds, Ancient Communities and their Elites, (From the Bronze Age to the Late Antiquity), Part I, M. Novotna, W. Jobst, K. Kuzmova, W. Varsik, E. Harnciarik (eds), (Dedicated to the re- established Trnava University in Trnava and the 20th anniversary of Department Classical Archaeology Trnava, 6 – 8 October 2017), ANODOS 13 / 2013, (Trnava), 25-34.
Baldıran- Pehlivan 2020	A. Baldıran- E. Pehlivan, Konya ve Çevresi Yüzey Araştırması – 2 / Bozkır (İstanbul).
Baldıran- Pehlivan 2023	A. Baldıran - E. Pehlivan, Konya ve Çevresi Yüzey Araştırması – 4 / Hadim (Ankara).
Baldıran- Pehlivan 2024	A. Baldıran - E. Pehlivan, Konya ve Çevresi Yüzey Araştırması – 5 / Ahırlı, Yalıhöyük, Akören (Ankara).
Baldıran 2025	B. Baldıran, Konya Çevresinden- Lykaonia Bölgesi- Sunaklar (Konya).
Baldwin 1915	A.Baldwin. "Symbolism on Greek Coins", American Journal of Numismatitics, Vol. 49, 89-194.
Ballance 1962	M.H. Ballance, Monuments from lykaonia, the pisido - phrygian borderland, Aphrodisias, MAMA VIII.
Baughan 2013	P. Baughan, Couched in Death: Klinai and Identity in Anatolia and Beyond (Madison).
Baytak 2022	İ. Baytak, "Lykaonia Bölgesi Tarihi Coğrafyası ve Lykaonia Adının Kökeni Üzerine Değerlendirme", Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:31, 486-500.
Bean – Mitford 1970	G.E. Bean - T.B. Mitford, Journey in Rough Cilicia 1964-1968, DenkschrWien 102, Ergaenzungsbande zu den TAM 3 (Vienna).
Beauford 1818	F. Beauford, Karamania or a Brief Description of the South Cost of Asia Minor and of the Remains of Antiquity (London).

Belke- Restle 1984	K. Belke - M. Restle, Galatien and Lykaonien, Tabula Imperii Byzantini, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften (Wien).
Berges 1986	D. Berges. Hellenistische Rundaltare Kleinasiens. (Freiburg).
Bieber 1959	M. Bieber, Roman Men and Greek Himation (Romani Pallioti) a Contribution to the History of Copying Proceeding of the American Philosophical Society, Vol.103, No:3, 374-417.
Bieber 1977	M. Bieber, Ancient Copies: Contributionsto the History of Greek and Roman Art. (New York).
Braughton 1975	T.R.S. Braughton, Roman Asia Minor, An Economic Survey of Ancient Rome IV, T. Frank (Ed.) (New York), 499-916.
Briers 1994	A. Briers, Sporting Success in Ancient Greece and Rome, Ashmolean Museum.
Boardmann 1994	J. Boardmann, The Diffusion of Classical Art in Antiquity, (London).
Bordaz 1969	J. Bordaz, The Suberde Excavations, Southwestern Turkey: An Interim Report, TAD XVII.2. 43-71.
Bossert 1942	H. Th. Bossert. Altanatolien. (Berlin).
Brown 1933	W.N. Brown, The Swastica (New York).
Canlı 2015	H.Canlı, Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Mezar Stellerinde Semboller, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Calder 1928	W.M. Calder, Eastern Phrygia, MAMA I (Manchester).
Calder 1956	W.M. Calder, Monuments from Eastern Phrygia, MAMA VII (Manchester).
Calder – Cormack 1962	W.M. Calder - J.M.R. Cormack, Monuments from Lykaonia, The Pisido - Phrygian Borderland, Aphrodisias, MAMA VIII (Manchester).
Cook 1960	R. M. Cook, Greek Painted Pottery, (London).
Connar- Jackson 2000	P. Connar - H. Jackson, A Catalogue of Greek Vases in the Collection of the University of Melbourne at the Ian Rotter Mueum Art, (Melbourne).
Conze 1882	A. Conze, “Über das Relief bei den Griechen”, Sitzungsberichte der Königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, 563-577.

Cronin 1902	H.S. Cronin, "First Report of a Journey in Pisidia, Lykaonia and Pamphylia", JHS XX/II (London).
Cremer 1991	M. Cremer, Hellenistisch - Romische Grabstelen im nordwestlischen Kleinasien I: Mysien (Bonn).
Cremer 1992	M. Cremer, Hellenistisch - Romische Grabstelen im nordwestlischen Kleinasien II: Bithynien (Bonn).
Cumont 1942	F. Cumont, Researches sur le Symbolisme Funeraire des Romaines (Paris).
Cumont 2005	F. Cumont, After Life in Roman Paganism (Eugene).
Çekilmez 2008	M. Çekilmez, Tire Müzesinden Hellenistik ve Roma Dönemi Mezar Stelleri, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Aydın).
Çekilmez 2015	M. Çekilmez, Tire Müzesi Hellenistik ve Roma İmparatorluk Dönemi Mezar Stelleri (İzmir).
Çelik- Albayrak 2019	B. Çelik- Y. Albayrak, "Soğmatar'da Ele Geçen Bir Kartal Figürü", Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi / 42, 60-67.
Çetin- Polat 2020	Y. Çetin - C. Polat, Geleneksel Anadolu Dokuma Araçlarından Öreke Üzerine Bir Değerlendirme, Art-E Sanat Dergisi 13 / 26, 729-750.
Çimen 2011	M. Çimen, Lykaonia Bölgesi Süvari Betimlemeleri, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Konya).
Davidson 1952	G.R. Davidson, The Minor Objects, Corinth XII (Princeton).
Davis 1879	E.J. Davis, Life in Asiatic Turkey A Journal of Travel in Cilicia (Pedias and Tracheia), Isauria and Pars of Lykaonia and Cappadocia (London).
Del Monte – Tischler 1978	G. F. Del Monte - J. Tischler, Repertoire Geographique des Textes Cuneiformes VI. Die Orts und Gewaessernamen der Hethitischen Texte (Wiesbaden).
Diepolder 1965	H. Diepolder, Die attischen Grabreliefs des 5. und 4.Jahr.v. Chr. (Darmstadt).
Dinç 1993	E. Dinç, Lidya Tümülüsleri. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), (İzmir).
Diodoros XVIII	S. Diodoros, Bibliotheca Historica.

Diler 1996	N. Diler, Anadolu Girlandlı Sunakları, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), (Erzurum).
Doğanay 2005	O. Doğanay, Ermenek ve Yakın Çevresi Antik Yerleşim Birimleri (Konya).
Doğanay 2009	O. Doğanay, Isauria Bölgesi Kaya Mezarları ve Ölü Gömme Gelenekleri, (Konya).
Doğanay – Köker 2013	O. Doğanay- E. Köker, "Zengibar Kalesi (Bozkır/Konya) 2012 Yılı Yüzey Araştırmaları", AST 31/1 (Ankara), 207-214.
Doğanay vd. 2014	O. Doğanay- S. Sunay - E. Köker, "Zengibar Kalesi (Bozkır/Konya), 2013 Yılı Yüzey Araştırması", AST 32/1 (Ankara), 431-436.
Drew-Bear – Lochmann 1996	T. Drew-Bear – T. Lochmann, "Grabreliefs aus Amorion, Orkistos und der Antiken Siedlung von Bağlıca Zeugen verlorengegangener Grabbauten", Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi IV, 109-134.
Drew-Bear vd.1999	T. Drew-Bear - C.M. Thomas - M. Yıldızturan. Phrygian Votive Steles (Ankara).
Drew-Bear vd.2007	T. Drew-Bear - F. Demirkök- E.Ş. Dönmez - M. Türktüzün, Ben Anadolu'da Doğdum, Tugay Anadolu Kültür - Sanat ve Arkeoloji Müzesi (Kütahya).
Durugönül 1993	S. Durugönül, "Grabstele eines Geschwister - Ehepaeres aus Pompeiupolis aus Paphlagonien", *EA 21,* 61-70.
Düşen-Yaka Gül 2016	S. Düşen - H. Yaka Gül, "Aizanoi Antik Kenti'nde Mezar Stelleri Üzerinde Yer Alan Bazı Hayvansal Figürlerin Değerlendirilmesi", Aizanoi II, E. Özer (Ed.), (Ankara), 381-391.
Ehling 2005	K. Ehling, "Ein Reitender Telephos", EA 38, 159 – 164.
Er 2010	Y. Er, "Isauria'da Yelbeyi Kaya Mezarı ve Süvari Kabartması", Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı; 7, 125-133.
Erdinç 2020	Z. Erdinç, Aizanitis Bölgesi Mezar Taşları", Pamukkale Üniversitesi, Arkeoloji Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Denizli)
Ergürer 2018	H. H. Ergürer, "Gövezli Tepesi Höyük Demir Çağı Seramikleri", TÜBA – AR /22, 63 – 93.
Erzen 1940	A. Erzen, Kilikien bis zum Ende der Perserherrschaft (Leipzig).

Erzen 1953 — A.Erzen, “Ay Tanrısı Men’in Adı ve Menşei Hakkında”, BelletenXVII, (Ankara), 1-7.

Eule 2001 — J.C. Eule, Hellenistische Bürgerinnen aus Kleinasien: Weiblische Gewandstatuen in ihrem antiken Kontext (İstanbul).

Fabricius 1999 — J. Fabricius, Die Hellenistischen Totenmahlreliefs. Grabrepresentation und Wertvorstellungen in Ostgriechischen Staedten. Studien zur Antiken Stadt 3 (München), 79-84.

Fıratlı 1965 — N. Fıratlı, “İstanbul’un Yunan ve Roma Mezar Stelleri”, Belleten 29, 114, 263-328.

Fleischer 1983 — R. Fleischer, Der Klagefrauensarkophag aus Sidon. IstForsch.34 (Tübingen).

Forrer 1926 — E. Forrer, Die Boghazköi - Texte in Umschrift II. WVDOG 42, (Leipzig).

Freely 2004 — J. Freely, Türkiye Uygarlıklar Rehberi 1-5, (İstanbul).

French 1965 — D.H. French, “Prehistoric Sites in Göksu Valley”, AnatSt. XV, 177-201.

French 1981 — D.H. French, Roman Roads andMilestones of Asia Minor I, The Pilgrim’s Road, BIAAM 3, Bar International Series 105, (Oxford).

French 1984 — D.H. French, “The Site of Dalisandus”, EpigAnat. 4, 85-98.

Fuchs 2001 — M. Fuchs, “Medusa et la Mort”, La Peinture Funeraire IV e siecle av.J.C.-IVe siecle apr.J.C. Actes du VIIe Colloque de L!Association International Pour la Peinture Murale Antique (AIPMA) Alix Barbet (ed.), (Paris), 79-84.

Garstang 1929 — J. Garstang, The Hittite Empire (London).

Gardin – Olorenshaw 2014 — N. Gardin - R. Olerenshaw, Larousse Semboller Sözlüğü (Çev. B. Akşit), (Ankara).

Gibson 1980 — E. Gibson, “Gravest Antiqueones in Kütahya Museum”, TAD XXV / 1, 59-85.

Goetze 1928 — A. Goetze, “Das Hethiter- Reich”. AO 27 / 2, 24-45.

Goetze 1933 — A. Goetze, Die Annalen der Mursilis, MVAeG / XXX.VIII, (Leipzig).

Gökalp Özdil 2016 — N.G. Gökalp Özdil, Antalya Müzesi’nden Yeni Adak Yazıtları, Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies.2.

Hall 1968	A.S. Hall, "Notes and Inscriptions from Eastern Pisidia", AnatSt. XVIII, 57-92.
Hamilton 1842a	W.J. Hamilton, Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia; with some Account of Their Antiquities and Geology I (London).
Hamilton 1842b	W.J. Hamilton, Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia; with some Account of Their Antiquities and Geology II (London).
Hançerlioğlu 2013	O. Hançerlioğlu, Dünya İnançlar Sözlüğü, (İstanbul).
Hanfmann – Erhart 1981	G. M. A. Hanfmann - K. P. Erhart, "Pedimental Reliefs From a 1981 Mausoleum of the Persian Era at Sardis: A Funerary Meal", Studies in Ancient Egypt, the Agean and the Sudan, Essays in honor of Dows Dunham on the Occasion of his 90th birthday, 82-90.
Hardie 1912	M.M. Hardie, "The Shrine of Men Askaenos at Psidian Antioch", JHS 32,108-131.
Head 1911	B.V. Head, Historia Numorum. A Manuel of Greek Numismatics (Oxford).
Hersch 2010	K.K. Hersch, The Roman Wedding: Ritual and Meaning in Antiquity, (Cambridge).
Hiller 1975	H. Hiller, "Ionische Grabreliefs der ersten Halfte des 5. Jahrunderts V. Chr", IstMitt 12, (Tübingen).
Hopwood 1986	K.R. Hopwood, Indigenous Populations of Roman Rough Cilicia Under Roman Rule, TTK Kong.X - 1, 337-347.
Horn 1972	R. Horn, Hellenistische Bildwerke auf Samos, Samos XII, (Mainz).
Horsley 2007	G. H. R. Horsley, The Greek and Latin Inscriptions in the Burdur Archaeological Museum (London).
Işık 1988	E. Işık, Lydia Mezar Stelleri, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Erzurum).
Işın 2007	G. Işın, Patara Terracottaları. Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri, Patara V.1 (İstanbul).
Jackson 2006	M. Jackson, Hellenistic Gold Eros Jewellery: Technique, Style and Chronology, (Oxford).
Johansen 1951	K.F. Johansen, The Attic Gravereliefs of the Classical Period, (Copenhagen).

Jones 1971	A.H.M. Jones, The Cities of the Eastern Roman Provinces, (Oxford).
Kalkan-Deniz 2021	H. Kalkan - D. Özkan, "Yılan Figürü ve Sembolizm" İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi, 10(3), 2329-2344.
Kaplan 2013	D. Kaplan, Kilikya Bölgesi Roma İmparatorluk Dönemi Mimari Süslemeleri, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Mersin).
Karauğuz- Kunt 2004	G. Karauğuz - H.İ. Kunt, Eskiçağ Kaleleri- Orta Anadolu'nun Güney Kesimi, (Konya).
Karauğuz 2005	G. Karauğuz. Arkeolojik ve Filolojik Belgeler Işığında M.Ö. II. Binde Orta Anadolu'nun Güney Kesimi, (Konya).
Kitchell 2014	J. R. Kitchell, Animals in the Ancient World From A to Z (London).
Kleiner 1992	D. E. E. Kleiner, Roman Sculpture, (Connecticut)
Koch 1984	G.Koch, "Zum Grabrelief der Helena", GettyMus. 12, 59-72.
Koch 2001	G. Koch, Roma İmparatorluk Dönemi Lahitleri, (çev. Z.Z. İlkgelen), (İstanbul)
Koch- Weight 1988	G. Koch - K. Weight. Roman Funerary Sculpture: Catalogue of the Collections, The J. Paul Getty Museum.
Koçak – Şahin 2002	Ö. Koçak - H. Şahin, "Eskiçağ Tarihi Araştırmalarında Jeopolitiğin Yeri", Anatolian Research / 16, 337-374.
Kökten 1958	K.Kökten, "Tarsus- Antalya Arası Sahil Şeridi Üzerinde ve Antalya Bölgesinde Yapılan Tarih Öncesi Araştırmaları", TAD VIII.2, (Ankara), 10-16.
Krahmer 1923	A. Krahmer, "Stilphasen der hellenistischer Plastik", RM 38 / 39, 138-189.
Kurtz- Boardman 1971	D.C. Kurtz - J. Boardman, Greek Burial Customs, Cornell University Press, Ithaka, (New York).
Levick 1964	B. Levick, Monuments from Lykaonia, the Pisido – Phrygian borderland, Aphrodisias, W. M. Calder – J. M. R. Cormack (eds), MAMA VIII.
LGPN V. C	Lexicon of Greek Personal Names. V.C. Inland Asia Minor.
Livius LXVIII	T. Livius, Ab Urbe Condita, LVIII

Lochman 2003	T. Lochman, Grab und Votivreliefs aus Phrygien, (Basel).
Loewenstein 1941	J.P. Loewenstein, "The Swastika: Its History and Meaning", Man, Vol.41, 49-55.
Lysias II, 1930	Lysias, Speeches (Translated: W.R.M. Lamb), Funeral Oration, (London)
Maggie 1950	D. Magie, Roman Rule in Asia Minor to the End of the Third Century after Christ, (Princeton).
Malten 1914	L. Malten, "Das Pferd im Totenglauben", Jahrbuch des Deutschen Archaeologischen Institute, JDAI / 29, 179-255.
Mellink 1991	M. Mellink, "The Native Kingdoms of Anatolia", CAH III / 2, 619-666.
McLean 2002	B. H. McLean, Greek and Latin Inscriptions in the Konya Archaeological Museum, The British Institute of Archaeology at Ankara, Monograph 29, (London).
Mellaart 1975	J. Mellaart, The Neolithic of the Near East, The World of Archaeology Series, (London).
Mitchell 1993	S. Mitchell, Anatolia: Land, Men and Gods in Asia Minor, (Oxford).
Mitchell 1997	S. Mitchell, "1995 Yılı Pisidia Araştırması", AST 14 /I (Ankara), 47-62.
Mitford-Andrews 1980	T.B. Mitford - S. Andrews. Roman Rough Cilicia. ANRW / II.7.2. (Berlin), 1230-1261.
Moock 1998	D.W. Moock, Die Figürlischen Grabstelen Attikas in der Kaiserzeit, Studien zur Verbreitung, Chronologie, Typologie und Ikonographie (Mainz).
Moreman 2014	A. M. Moreman, "On the Relationship Between Birds and Spirits of the Dead", Society and Animals, 1-22.
Morey 1924	C. R. Morey, The Sarcopohagus of Claudia Antonia Sabina,, SARDİS 5 (Princeton).
Nadel vd. 2013	D. Nadel - A. Danin - R.C. Power - A.M. Rosen - F. Bocquentin - A. Tsatskin - D. Rosenberg - R. Yeshurun - L. Weisbrod - N. Rebollo - O. Barzilai - E. Boaretto, "Flowers and Fragrance in 13.700-13.000 year old Natuffian burials at Raqefet Cave, Mt. Carmel, Israel", (Proceedings of the National Academy of Sciences 110), 11774 - 11778.
Naskali 2014	E. G. Naskali, Yılan Kitabı (İstanbul).

Newbold 1925	R. Newbold, "The Eagle and The Basket on the Chalice of Antioch", AJA 29 / 4, 357 - 380.
Özer 2016	E. Özer, "Aizanoi'dan Horozlu Mezar", Art-Sanat 5, 1-24.
Özsait 1980	M. Özsait, İlkçağ Tarihinde Pisidya (İstanbul).
Özsait 1982	M Özsait, Anadolu Uygarlıkları II, Gata Yayınları.
Özsait - Şahin 1998	M. Özsait - H. Şahin, "1996 Yılı Isparta ve Çevresi Yüzey Araştırmaları", AST 12 / 2 (Ankara), 121-142.
Pehlivan 2023	E. Pehlivan, Lykaonia ve Isauria Bölgelerinde Bulunan Girlandlı Ostotekler, A. Baldıran (ed.), (Ankara).
Pettitt 2016	J.A. Pettitt, "A Basket Case Study: Attic Basketry from Iconography to Production, Yayınlanmamış Master Tezi: (University of Edinburg College of Humanities and Social Science Graduate School of History, Classics and Archaeology), (Edinburg).
Pfuhl-Möbius 1977	E. Pfuhl - H. Möbius, Die Ostgriechischen Grabreliefs, Text und Tafel, I (Mainz am Rhein).
Pfuhl -Möbius 1979	E. Pfuhl - H. Möbius, Die Ostgriechischen Grabreliefs, Text und Tafel II, (Mainz am Rhein).
Pfuhl -Möbius 1981	E. Pfuhl - H. Möbius.Die Ostgriechischen Grabreliefs I-II (Mainz am Rhein).
Polat 1991	G Polat, Daskyleion ve Çevresinden Ele Geçen Anadolu Satraplık Dönemine ait Mezar Stelleri, Ege Üniversitesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (İzmir).
Plinius V	G. Plinius, Secundus Naturalis Historiae, Pliny Natural History, H. R. Rackham, W.H.S. Jones, D.E. Eichholz, (çev.), (London).
Plutarch II	Plutarch's Lives, B. Perrin (çev.), (London).
Ramsay 1906	A.M. Ramsay, Isaurian and East Phrygian Art and Report on Exploration in Phrygia and Lykaonia, İn Stud. İn Hist. And Art of the East Prov. of the Roman Empire (Aberdeen), 3-92.
Ramsay 1960	W.M. Ramsay, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası (Çev. M. Pektaş) (İstanbul).
Ransom 1905	C.L. Ransom, Studies in Ancient Furniture (Chicago).
Rich 1890	A. Rich, A Dictionary of Roman and Greek antiquites with nearly 2000 engravings on wood form ancient originals

illustrative of the ındustrial arts and social life of the Greeks and Romans, (London).

Richter 1930 G.M.A. Richter, Animals in Greek Sculpture (New York).

Richter 1931 G.M.A. Richter, Animals in Greek Sculpture, Classical of Journal XXVI, 713-714

Richter 1966 G.M.A. Richter, The Furniture of the Greeks, Etruscans and Romans, (London).

Ruge 1916 W. Ruge, "Isauria", RE IX (2) (Paulys Real-Encyclopaedie der Classischen Altertumswissenschaft) (Stuttgart), 2056.

Ruge 1927 W. Ruge, "Lykaonien", RE XIII (2), (Paulys Real-Encyclopaedie der Classischen Altertumswissenschaft), 2253-2265.

Rumscheid 1994 F. Rumscheid, Untersuchungen zur Kleinasiatischen Bauornamentik des Hellenismus (Mainz am Rhein).

Saltuk 1997 S. Saltuk, Arkeoloji Sözlüğü, (İstanbul).

Salzmann-Lane 1984 A. Salzmann - E.N. Lane, Nachlese Zum Mondgott Men", IstMitt 34, 355-370.

Saraçoğlu 1997 A. Saraçoğlu, Antakya Yöresi Mezar Stelleri, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Erzurum).

Saraçoğlu 2000 A. Saraçoğlu, "Kyzikos'dan Figürlü Mezar Kabartmaları", Olba III, 181-197.

Sevin 2003 V. Sevin, Anadolu Arkeolojisi, (İstanbul).

Scarborough 1991 Y. E. Scarborough, The Funerary Monuments of Cilicia Tracheia, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), (Cornell).

Scarborough 1998 Y. E. Scarborough, "Dağlık Kilikia- Lamotis Mezarları" Olba I. (Mersin), 77-85.

Schmidt 2011 K. Schmidt, "Göbeklitepe: The Stone Age Sanctuaries. New Resaults of ongoing Excavations with A Special Focus on Sculptures and High Reliefs", Documenta Prehistorica 37, 239-256.

Smith 1995 R. R. R. Smith, "A New Shield Portrait in İzmir", RM 102, 331-339.

Solecki 1964 R.S. Solecki, "An archaeological reconnaissance in the Beyşehir - Suğla area of South western Turkey", TAD 13 / 1 (Ankara), 129-140.

Söğüt 1992	B. Söğüt, "Kilikya Tracheia'dan Bir 'Hellenistik Mezar' Yapıtı", Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi 7 / 8 (Konya), 221-226.
Sterrett 1888a	J.R.S. Sterrett, An Epigraphical Journey in Asia Minor (during the summer of 1884), Papers of the American School of Classical Studies at Athens, 2, 1883 / 1884, (Boston).
Sterrett 1888b	J.R.S. Sterrett, The Wolfe Expedition to Asia Minor (during the summer of 1885), Papers of the American School of Classical Studies at Athens 3, 1884 / 1885, (Boston).
Strab.	Strabon, Geographica (Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap XII, XIII, XIV), (Çev. A. Pekman), (İstanbul).
Swoboda vd. 1935	H. Swoboda - J. Keil - F. Knoll. Denkmaler aus Lykaonien, Pamphylien und Isaurien (Wien).
Şahin 1994	M. Şahin, Miletopolis Kökenli Mezar Stelleri Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Erzurum).
Şahin 2000	M. Şahin, Miletopolis Kökenli Figürlü Mezar Stelleri ve Adak Levhaları (Ankara).
Şahin 2016	M. Şahin, "Değirmendere Anıt Mezarı", OLBA XXIV, 341 – 364.
Şahin 2001	N. Şahin, Zeus'un Anadolu Kültleri. Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (İstanbul).
Şahin 2002	E.N. Akyürek Şahin, "Phrygia'da Çiftçi Tanrısı: 'DII Brontonti Eukhen'", Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Antalya).
Taçyıldız 2016	D. Taçyıldız, "Anadolu'da Başlangıcından MÖ 1. Binyıla Kadar Gamalı Haç (Swastika) Motifinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi", Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Programı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Bilecik).
Tek 2002	A. T. Tek, "Antik Literatür ve Yazıtlardan Örneklerle Roma Dünyasında Ölüm", Anadolu Sanat 13, 121-148.
Temple 2013	Ç. Temple, Konya/Ikonion ve Çevresinde Bulunan Bizans Dönemi Taş Eserleri, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Ankara).

Ten Cate 1961	H. J. Houwink ten Cate, Philo, The Luwian Population Groups of Lycia and Cilicia Aspera During the Hellenistic Period (Leiden).
Thomason 2010	A. K. Thomason, "Banquets, Bronzes and Baubles: Material Comforts in Neo-Assyrian Places", (Ed. A. Cohen-S. Kongos, Assyrian Reliefs at Dortmouth Collgae: A Cultural Biography) (New York).
Thönges-Stringaris 1965	R. Thönges-Stringaris, "Das Griechische Totenmahl", AM 80, 1-99.
Toynbee 1973	J.M.C. Toynbee, Animals in Roman Life and Art, Cornell University Press, Ithaka (New York).
Ünal-Girginer 2007	A.Ünal - K.S. Girginer, İlk Çağlardan Osmanlı Dönemine Kadar Kilikya'da Tarihi Coğrafya, Tarih ve Arkeoloji, (İstanbul).
Vermeule 1972	C. Vermeule, "Greek Funerary Animals, 450-300 B.C.", American Journal of Archaeology 76, 49-59.
Waelkens 1986	M. Waelkens, Die Kleinasiatischen Türsteine: typologische und Epigraphische Untersuchungen der Kleinasiatischen Grabreliefs mit Scheintür (Mainz am Rhein).
Wainwright 1954	G.A. Wainwright, Keftiu and Karamania (Asia Minor), AnatSt.4, 33-48.
Wiseman 1956	D.J. Wiseman, Chronicles of Chaldean Kings (626-556 B.C.) in the British Museum (London).
Wujewski 1991	T. Wujewski, Anatolian Sepulchral Stelae in Roman Times, (Poznan).
Yaman 2013	G.Yaman, Zeugma Mezar Stelleri, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Ankara).
Yaylalı 1979	A. Yaylalı, Hellenistik Devir İzmir Kökenli Figürlü Mezar Stelleri (Yayınlanmamış Doçentlik Tezi) (Erzurum).
Yaylalı 1986	A.Yaylalı, "Hellenistik Devir İzmir Mezar Stelleri", IX. Türk Tarih Kongresi, I. Cilt, (Ankara), 473-489.
Yaylalı 2007	A. Yaylalı, "Kyzikos'dan Bir Mezar Steli", Atatürk Üniversitesi 50. Kuruluş Yıldönümü Arkeoloji Bölümü Armağanı (Erzurum), 123-128.
Yıldırım 2008	N. Yıldırım, Anadolu Klineleri,. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Antalya).

Yıldırım 2014 — O. C. Yıldırım, Çanakkale Müzesi'ndeki Antik Çağ Mezar Stelleri, 18 Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Çanakkale).

Yıldız 1982 — H.D. Yıldız, Bizans Tarihi, Anadolu Uygarlıklar Ansiklopedisi 3, 434-511.

Yılmaz 2005 — M. Yılmaz, Bozkır Çevresinin Antik Tarihi ve Eserleri (Konya).

Yöndemli 2006 — F. Yöndemli, Hayat Ağacı, Ejder, Yılan (İstanbul).

Zanker 1994 — P. Zanker, Images and Ideologies: Self-Definition in the Hellenistic World, (Berkeley).

Zgusta 1964 — G.Zgusta, Kleinasiatische Ortsnamen. Beitrage zur namensforschung N.F. (in Verbindung mit E. Dickenmanu, J. Untermann Herausgegeben von R. Schutzeichel), Beiheft 2 / 1 (Heidelberg).

8. RESİM LİSTESİ

Resim 1: KS 1 Aslantaş Steli

Resim 2: KS 1 Aslantaş Steli Üst Pano

Resim 3: KS 1 Aslantaş Steli Alt Pano

Resim 4: KS 1 Aslantaş Steli Üst Pano Detay

Resim 5: KS 1 Aslantaş Steli Alt Silme Üzerindeki Yazıt

Resim 6: KS 2 Bozkır Steli Ön Yüz

Resim 7: KS 2 Bozkır Steli Sağ Yüz

Resim 8: KS 2 Bozkır Steli Sol Yüz

Resim 9: KS 2 Bozkır Steli Alınlık ve Üst Pano

Resim 10: KS 2 Bozkır Steli Alt Pano

Resim 11: KS 3 Ketenli Steli

Resim 12: KS 3 Ketenli Steli Alt Pano

Resim 13: KS 4 Ortakaraören Steli

Resim 14: TRAS 1 Ahırlı Steli

Resim 15: TRAS 1 Ahırlı Steli Alınlık Detayı

Resim 16: TRAS 1 Ahırlı Steli Köşe Akroteri

Resim 17: TRAS1 Ahırlı Steli Figürlü Alan

Resim 18: TRAS 2 Akademi Steli

Resim 19: TRAS 2 Akademi Steli Figürlü Alan Detay

Resim 20: TRAS 2 Akademi Steli Alınlık- Figürlü Alan Geçişi Detay

Resim 21: TRAS 2 Akademi Steli Yan Yüz

Resim 22: TRAS 3 Akçalar Steli

Resim 23: TRAS 4 Akkise Steli

Resim 24: TRAS 4 Akkise Steli Figürler Detay

Resim 25: TRAS 4 Akkise Steli Alınlık Detay

Resim 26: TRAS 5 Avdan Steli

Resim 27: TRAS 6 Bolay Steli

Resim 28: TRAS 6 Bolay Steli Figürlü Alan Detay
Resim 29: TRAS 6 Bolay Steli Alınlık Detay
Resim 30: TRAS 6 Bolay Steli Yazıt
Resim 31: TRAS 7 Bolat Steli
Resim 32: TRAS 8 Dülgerler Steli
Resim 33: TRAS 8 Dülgerler Steli Figür
Resim 34: TRAS 8 Dülgerler Steli Alınlık
Resim 35: TRAS 9 Dülgerler Steli
Resim 36: TRAS 9 Dülgerler Steli Figürler Detay
Resim 37: TRAS 9 Dülgerler Steli Yazıt
Resim 38: TRAS 10 Dülgerler Steli
Resim 39: TRAS 10 Dülgerler Steli Alınlık
Resim 40: TRAS 10 Dülgerler Figür Detay
Resim 41: TRAS 10 Dülgerler Figür Detay
Resim 42: TRAS 10 Dülgerler Figür Detay
Resim 43: TRAS 10 Dülgerler Figür Detay
Resim 44: TRAS 10 Dülgerler Figür Detay
Resim 45: TRAS 10 Dülgerler Figür Detay
Resim 46: TRAS 11 Dülgerler Steli
Resim 47: TRAS 11 Dülgerler Alınlık
Resim 48: TRAS 11 Dülgerler Alınlık Sağ Akroter
Resim 49: TRAS 12 Eşenler Steli
Resim 50: TRAS 12 Eşenler Alınlık
Resim 51: TRAS 12 Eşenler Figür Detay
Resim 52: TRAS 12 Eşenler Yazıt
Resim 53: TRAS 13 Işıklar Steli
Resim 54: TRAS 13 Işıklar Steli Figür Detay
Resim 55: TRAS 13 Işıklar Steli Alınlık Sol Köşe
Resim 56: TRAS 14 Sarıoğlan Steli
Resim 57: TRAS 15 Sızma Steli

Resim 58: TRAS 16 Yukarıeşenler Steli

Resim 59: TRAS 16 Yukarıeşenler Steli Alınlık Detay

Resim 60: TRAS 17 Tufanderesi Steli

Resim 61: TRAS 17 Tufanderesi Steli Süvari Detay

Resim 62: TRAS 17 Tufanderesi Steli Süvari ve At Detay

Resim 63: BDS 1 Akkise Steli

Resim 64: BDS 1 Akkise Steli Yazıt

Resim 65: BDS 2 Aslantaş Steli

Resim 66: BDS 2 Aslantaş Steli

Resim 67: BDS 3 Bağdatkırı Steli

Resim 68: BDS 3 Bağdatkırı Steli Figür Detay

Resim 69: BDS 4 Balıklava Steli

Resim 70: BDS 4 Balıklava Steli Figür Detay

Resim 71: BDS 5 Bolat Steli

Resim 72: BDS 6 Bolat Steli

Resim 73: BDS 6 Bolat Steli Figür Detay

Resim 74: BDS 7 Dülgerler Steli

Resim 75: BDS 7 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 76: BDS 8 Dülgerler Steli

Resim 77: BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 78: BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 79: BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 80: BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 81: BDS 9 Dülgerler Steli

Resim 82: BDS 9 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 83: BDS 9 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 84: BDS 9 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 85: BDS 9 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 86: BDS 10 Dülgerler Steli

Resim 87: BDS 10 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 88: BDS 11 Işıklar Steli

Resim 89: BDS 11 Işıklar Steli

Resim 90: BDS 12 Kayabaşı Steli

Resim 91: BDS 13 Kınık Steli

Resim 92: BDS 13 Kınık Steli Detay

Resim 93: BDS 14 Sarıhacı Steli

Resim 94: BDS 14 Sarıhacı Steli Detay

Resim 95: BDS 15 Tufanderesi Steli

Resim 96: BDS 15 Tufanderesi Steli Detay

Resim 97: BDS 15 Tufanderesi Steli Figür Detay

Resim 98: EDS 1 Akkise Steli

Resim 99: EDS 1 Akkise Steli Detay

Resim 100: EDS 1 Akkise Steli Detay

Resim 101: EDS 1 Akkise Steli Detay

Resim 102: EDS 2 Akkise Steli

Resim 103: EDS 2 Akkise Steli Detay

Resim 104: EDS 2 Akkise Steli Detay

Resim 105: EDS 3 Aliçerçi Steli

Resim 106: EDS 4 Aslantaş Steli

Resim 107: EDS 4 Aslantaş Steli

Resim 108: EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 109: EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 110: EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 111: EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 112: EDS 4 Aslantaş Steli Yazıt

Resim 113: EDS 5 Aslantaş Steli

Resim 114: EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 115: EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 116: EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 117: EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 118: EDS 6 Aslantaş Steli

Resim 119: EDS 6 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 120: EDS 6 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 121: EDS 7 Aslantaş Steli

Resim 122: EDS 7 Aslantaş Steli Figürlü alan

Resim 123: EDS 7 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 124: EDS 7 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim 125: EDS 8 Aslantaş Steli

Resim 126: EDS 8 Aslantaş Steli Figürlü Alan

Resim 127: EDS 9 Aşağıeşenler Stel Parçası

Resim 128: EDS 9 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim 129: EDS 10 Aşağıeşenler Steli

Resim 130: EDS 10 Aşağıeşenler Steli Figürlü Alan

Resim 131: EDS 10 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim 132: EDS 10 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim 133: EDS 10 Aşağıeşenler Steli Yazıt

Resim 134: EDS 11 Avdan Steli

Resim 135: EDS 11 Avdan Steli Sol Taraf

Resim 136: EDS 11 Avdan Steli Symposion Sahnesi

Resim 137: EDS 11 Avdan Steli Kline – Üçayaklı Sehpa - Kaplar

Resim 138: EDS 11 Avdan Steli Yan Yüz

Resim 139: EDS 11 Avdan Steli Yan Yüz Detay

Resim 140: EDS 12 Bademli Steli

Resim 141: EDS 13 Beşpınar Steli

Resim 142: EDS 13 Beşpınar Steli

Resim 143: EDS 13 Beşpınar Steli Figür Detay

Resim 144: EDS 13 Beşpınar Steli Üzüm Salkımı

Resim 145: EDS14 Bolat Steli

Resim 146: EDS14 Bolat Steli Figürlü Alan

Resim 147: EDS 15 Bolat Steli

Resim 148: EDS 16 Bolat Steli
Resim 149: EDS 17 Bolat Steli
Resim 150: EDS 18 Bolat Steli
Resim 151: EDS 19 Bolat Steli
Resim 152: EDS 20 Bolat Steli
Resim 153: EDS 20 Bolat Steli Figürlü Alan
Resim 154: EDS 20 Bolat Steli Figür Detay
Resim 155: EDS 21 Bolat Steli
Resim 156: EDS 21 Bolat Steli Figürlü Alan
Resim 157: EDS 22 Bolat Steli
Resim 158: EDS 22 Bolat Steli Figürlü Alan
Resim 159: EDS 23 Bolat Steli
Resim 160: EDS 24 Bolat Steli
Resim 161: EDS 25 Boyalı Steli
Resim 162: EDS 25 Boyalı Steli Detay
Resim 163: EDS 25 Boyalı Steli Detay
Resim 164: EDS 25 Boyalı Steli Detay
Resim 165: EDS 26 Boyalı Steli
Resim 166: EDS 26 Boyalı Steli Detay
Resim 167: EDS 26 Boyalı Steli Yazıt
Resim 168: EDS 27 Çamlık Steli
Resim 169: EDS 27 Çamlık Steli Detay
Resim 170: EDS 27 Çamlık Steli Detay
Resim 171: EDS 27 Çamlık Steli Detay
Resim 172: EDS 28 Dere Steli
Resim 173: EDS 28 Dere Steli Figürlü Alan
Resim 174: EDS 28 Dere Steli Detay
Resim 175: EDS 28 Dere Steli Detay
Resim 176: EDS 28 Dere Steli Detay
Resim 177: EDS 28 Dere Steli Detay

Resim 178: EDS 29 Dere Steli
Resim 179: EDS 29 Dere Steli Detay
Resim 180: EDS 29 Dere Steli Detay
Resim 181: EDS 29 Dere Steli Detay
Resim 182: EDS 29 Dere Steli Detay
Resim 183: EDS 29 Dere Steli Detay
Resim 184: EDS 29 Dere Steli Detay
Resim 185: EDS 30 Dere Steli
Resim 186: EDS 30 Dere Steli Figürlü Alan
Resim 187: EDS 30 Dere Steli Detay
Resim 188: EDS 30 Dere Steli Detay
Resim 189: EDS 30 Dere Steli Detay
Resim 190: EDS 31 Dere Steli
Resim 191: EDS 31 Dere Steli Yazıt
Resim 192: EDS 32 Dere Steli
Resim 193: EDS 32 Dere Steli Figürlü Alan
Resim 194: EDS 33 Dibektaşı Steli
Resim 195: EDS 34 Dülgerler Steli
Resim 196: EDS 34 Dülgerler Steli Detay
Resim 197: EDS 35 Dülgerler Steli
Resim 198: EDS 35 Dülgerler Steli Yazıt
Resim 199: EDS 35 Dülgerler Steli Figür Detay
Resim 200: EDS 35 Dülgerler Steli Figür Detay
Resim 201: EDS 36a Dülgerler Steli
Resim 202: EDS 36b Dülgerler Steli
Resim 203: EDS 36b Dülgerler Steli Yazıt
Resim 204: EDS 37 Dülgerler Steli
Resim 205: EDS 37 Dülgerler Steli Detay
Resim 206: EDS 37 Dülgerler Steli Detay
Resim 207: EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim 208: EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim 209: EDS 37 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 210: EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim 211: EDS 38 Dülgerler Steli

Resim 212: EDS 38 Dülgerler Steli Figürlü Alan

Resim 213: EDS 38 Dülgerler Steli Detay

Resim 214: EDS 38 Dülgerler Steli Detay

Resim 215: EDS 39 Dülgerler Steli

Resim 216: EDS 39 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 217: EDS 40 Dülgerler Steli

Resim 218: EDS 40 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 219: EDS 40 Dülgerler Steli Detay

Resim 220: EDS 41 Dülgerler Steli

Resim 221: EDS 41 Dülgerler Steli Detay

Resim 222: EDS 41 Dülgerler Steli Detay

Resim 223: EDS 41 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 224: EDS 42 Dülgerler Steli

Resim 225: EDS 42 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 226: EDS 43 Dülgerler Steli

Resim 227: EDS 43 Dülgerler Steli Detay

Resim 228: EDS 44 Dülgerler Steli

Resim 229: EDS 45 Dülgerler Steli

Resim 230: EDS 45 Dülgerler Steli Figürlü Alan

Resim 231: ED 45 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim 232: EDS 46 Dülgerler Steli

Resim 233: EDS 46 Dülgerler Steli Yazıt

Resim 234: EDS 46 Dülgerler Steli Detay

Resim 235: EDS 47 Eşenler Steli

Resim 236: EDS 48 Habiller Steli

Resim 237: EDS 48 Habiller Steli Figürlü Alan

Resim 238: EDS 49 Habiller Steli
Resim 239: EDS 50 Habiller Steli
Resim 240: EDS 51 Habiller Steli
Resim 241: EDS 52 Hacılar Steli
Resim 242: EDS 53 Hacılar Steli
Resim 243: EDS 54 Hacılar Steli
Resim 244: EDS 55 Hadim Steli
Resim 245: EDS 56 Hamzalar Steli
Resim 246: EDS 56 Hamzalar Steli Figürlü Alan
Resim 247: EDS 56 Hamzalar Steli Yazıt
Resim 248: EDS 57 Hamzalar Steli
Resim 249: EDS 58 Hamzalar Steli
Resim 250: EDS 59 Hamzalar Steli
Resim 251: EDS 59 Hamzalar Steli Detay
Resim 252: EDS 59 Hamzalar Steli Detay
Resim 253: EDS 59 Hamzalar Steli Detay
Resim 254: EDS 59 Hamzalar Steli Detay
Resim 255: EDS 60 Hamzalar Steli
Resim 256: EDS 60 Hamzalar Steli Detay
Resim 257: EDS 61 Harmanpınar Steli
Resim 258: EDS 61 Harmanpınar Steli Yazıt
Resim 259: EDS 62 Harmanpınar Steli
Resim 260: EDS 62 Harmanpınar Steli Detay
Resim 261: EDS 62 Harmanpınar Steli Detay
Resim 262: EDS 63 Hisarlık Steli
Resim 263: EDS 63 Hisarlık Steli Yazıt
Resim 264: EDS 63 Hisarlık Steli Detay
Resim 265: EDS 63 Hisarlık Steli Detay
Resim 266: EDS 63 Hisarlık Steli Figürü
Resim 267: EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim 268: EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim 269: EDS 64 Hisarlık Steli

Resim 270: EDS 64 Hisarlık Steli Detay

Resim 271: EDS 64 Hisarlık Steli

Resim 272: EDS 64 Hisarlık Steli

Resim 273: EDS 65 Işıklar Steli

Resim 274: EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim 275: EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim 276: EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim 277: EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim 278: EDS 66 Işıklar Steli

Resim 279: EDS 66 Işıklar Steli Yazıt

Resim 280: EDS 67 Işıklar Steli

Resim 281: EDS 67 Işıklar Steli Figürler

Resim 282: EDS 68 Kesecik Steli

Resim 283: EDS 68 Kesecik Steli Sol Resim Alanı

Resim 284: EDS 68 Kesecik Steli Sağ Resim Alanı

Resim 285: EDS 68 Kesecik Steli Yazıt

Resim 286: EDS 69 Ketenli Steli

Resim 287: EDS 69 Ketenli Steli Figür Detay

Resim 288: EDS 69 Ketenli Steli Figür Detay

Resim 289: EDS 70 Kınık Steli

Resim 290 EDS 70 Kınık Steli Sol Resim Alanı

Resim 291: EDS 70 Kınık Steli Detay

Resim 292: EDS 70 Kınık Steli Detay

Resim 293: EDS 70 Kınık Steli Yazıt

Resim 294: EDS 71 Kozağaç Steli

Resim 295: EDS 72 Ömeroğlu Stel Parçası

Resim 296: EDS 73 Ömeroğlu Steli

Resim 297: EDS 74 Ömeroğlu Steli

Resim 298: EDS 75 Ömeroğlu Steli

Resim 299: EDS 75 Ömeroğlu Steli Yazıt

Resim 300: EDS 76 Ömeroğlu Stel Parçası

Resim 301: EDS 76 Ömeroğlu Steli Sol Taraf

Resim 302: EDS 76 Ömeroğlu Steli Sağ Taraf

Resim 303: EDS 77 Ömeroğlu Steli

Resim 304: EDS 77 Ömeroğlu Steli Figürlü Alan

Resim 305: EDS 77 Ömeroğlu Steli Sol Resim Alanı

Resim 306: EDS 77 Ömeroğlu Steli Sağ Resim Alanı

Resim 307: EDS 78 Pınarcık Steli

Resim 308: EDS 78 Pınarcık Steli Detay

Resim 309: EDS 78 Pınarcık Steli Detay

Resim 310: EDS 78 Pınarcık Steli Detay

Resim 311: EDS 79 Pınarcık Steli

Resim 312: EDS 80 Sarıhacı Steli

Resim 313: EDS 81 Sarıoğlan Steli

Resim 314: EDS 81 Sarıoğlan Steli Yazıt

Resim 315: EDS 82 Sazlı Steli

Resim 316: EDS 82 Sazlı Steli Detay

Resim 317: EDS 82 Sazlı Steli Detay

Resim 318: EDS 83 Seydişehir Steli

Resim 319: EDS 83 Seydişehir Steli Sol Resim Alanı

Resim 320: EDS 83 Seydişehir Steli Orta Kısım

Resim 321: EDS 83 Seydişehir Steli Sağ Resim Alanı

Resim 322: EDS 83 Seydişehir Steli Detay

Resim 323: EDS 84 Sorkun Steli

Resim 324: EDS 84 Sorkun Steli Soldaki Symposion Sahnesi

Resim 325: EDS 84 Sorkun Steli Sağdaki Symposion Sahnesi

Resim 326: EDS 85 Taşbaşı Steli

Resim 327: EDS 85 Taşbaşı Steli Detay

Resim 328: EDS 86 Taşbaşı Steli

Resim 329: EDS 86 Taşbaşı Steli Detay

Resim 330: EDS 86 Taşbaşı Steli Detay

Resim 331: EDS 86 Taşbaşı Steli Detay

Resim 332: EDS 87 Tufanderesi Steli

Resim 333: EDS 87 Tufanderesi Steli Figürler

Resim 334: EDS 87 Tufanderesi Steli Kline

Resim 335: EDS 88 Tufanderesi Steli

Resim 336: EDS 88 Tufanderesi Steli Detay

Resim 337: EDS 89 Tufanderesi Steli

Resim 338: EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim 339: EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim 340: EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim 341: EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim 342: EDS 90 Tufanderesi Steli

Resim 343: EDS 90 Tufanderesi Steli Detay

Resim 344: EDS 91 Tufanderesi Steli

Resim 345: EDS 92 Ulupınar Steli

Resim- 346: EDS 93 Ulupınar Steli

Resim 347: EDS 94 Ulupınar Steli

Resim 348: EDS 95 Ulupınar Steli

Resim 349: EDS 96 Ulupınar Steli

Resim 350: EDS 97 Ulupınar Steli

Resim 351: EDS 97 Ulupınar Steli Figür Detay

Resim 352: EDS 98 Yağcı Steli

Resim 353: EDS 98 Yağcı Steli Figür Detay

Resim 354: EDS 99 Yolören Steli

Resim 355: EDS 99 Yolören Steli Figürlü Alan

Resim 356: EDS 99 Yolören Steli Detay

Resim 357: EDS 99 Yolören Steli Detay

Resim 358: EDS 99 Yolören Steli Detay

Resim 359: EDS 100 Yukarıeşenler Steli

Resim 360: EDs 100 Yukarıeşenler Steli Symposion Sahnesi

Resim 361: EDS 101 Yukarıeşenler Steli

Resim 362: EDS 101 Yukarıeşenler Steli Detay

Resim 363: EDS 102 Yukarıeşenler Steli

Resim 364: EDS 103 Yukarıeşenler Steli

Resim 365: KFS 1 Ahırlı Steli

Resim 366: KFS 1 Ahırlı Steli Detay

Resim 367: KFS 2 Aslantaş Steli

Resim 368: KFS 2 Aslantaş Steli

Resim 369: KFS 2 Aslantaş Steli Figürler

Resim 370: KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim 371: KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim 372: KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim 373: KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim 374: KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim 375: KFS 3 Aslantaş Steli

Resim 376: KFS 3 Aslantaş Steli Figürlü Alan

Resim 377: KFS 3 Aslantaş Steli Detay

Resim 378: KFS 4 Aslantaş Steli

Resim 379: KFS 4 Aslantaş Steli Detay

Resim 380: KFS 5 Aşağıeşenler Steli

Resim 381: KFS 5 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim 382: KFS 6 Bolat Steli

Resim 383: KFS 6 Bolat Steli Figürler

Resim 384: KFS 7 Civlese Steli

Resim 385: KFS 7 Civlese Steli

Resim 386: KFS 7 Civlese Steli Symposium Sahnesi

Resim 387: KFS 7 Civlese Steli Detay

Resim 388: KFS 8 Işıklar Steli

Resim 389: KFS 9 Ömeroğlu Steli

Resim 390: KFS 9 Ömeroğlu Steli

Resim 391: KFS 9 Ömeroğlu Steli Detay

Resim 392: KFS 10 Ömeroğlu Steli

Resim 393: KFS 10 Ömeroğlu Steli Figür

Resim 394: KFS 10 Ömeroğlu Steli Yazıt

Resim 395: KFS 11 Ömeroğlu Steli

Resim 396: KFS 12 Tufanderesi Steli

Resim 397: KFS 13 Yalıhöyük Steli

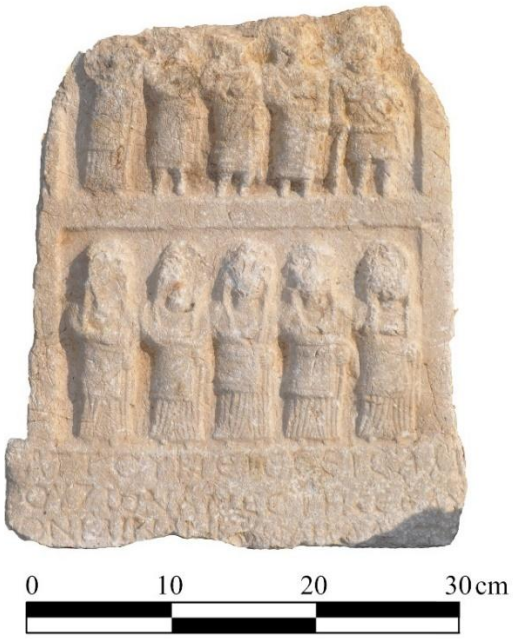
Resim 398: KFS 13 Yalıhöyük Steli Figür

Resim 399: KFS 13 Yalıhöyük Steli Yazıt

Resim 400: KFS 14 Yalıhöyük Steli

Resim 401: KFS 14 Yalıhöyük Steli

9. RESİMLER

Resim- 1 KS 1 Aslantaş Steli

Resim- 2 KS 1 Aslantaş Steli Üst Pano

Resim- 3 KS 1 Aslantaş Steli Alt Pano

Resim- 4 KS 1 Aslantaş Steli Üst Pano Detay

Resim- 5 KS 1 Aslantaş Steli Alt Silme Üzerindeki Yazıt

Resim- 6 KS 2 Bozkır Steli Ön Yüz

Resim- 7 KS 2 Bozkır Steli Sağ Yüz

Resim- 8 KS 2 Bozkır Steli Sol Yüz

Resim- 9 KS 2 Bozkır Steli Alınlık ve Üst Pano

Resim- 10 KS 2 Bozkır Steli Alt Pano

Resim- 11 KS 3 Ketenli Steli

Resim- 12 KS 3 Ketenli Steli Alt Pano

Resim- 13 KS 4 Ortakaraören Steli

Resim- 14 TRAS 1 Ahırlı Steli

Resim- 15 TRAS 1 Ahırlı Steli Alınlık Detayı

Resim- 16 TRAS 1 Ahırlı Steli Köşe Akroteri

Resim- 17 TRAS1 Ahırlı Steli Figürlü Alan

Resim- 18 TRAS 2 Akademi Steli

Resim- 19 TRAS 2 Akademi Steli Figürlü Alan Detay

Resim- 20 TRAS 2 Akademi Steli Figürlü Alan - Alınlık Geçişi Detay

Resim-21 TRAS 2 Akademi Steli Yan Yüz

Resim- 22 TRAS 3 Akçalar Steli

Resim- 23 TRAS 4 Akkise Steli

Resim- 24 TRAS 4 Akkise Steli Figürler Detay

Resim- 25 TRAS 4 Akkise Steli Alınlık Detay

Resim- 26 TRAS 5 Avdan Steli

Resim- 27 TRAS 6 Bolay Steli

Resim- 28 TRAS 6 Bolay Steli Figürlü Alan Detay

Resim- 29 TRAS 6 Bolay Steli Alınlık Detay

Resim- 30 TRAS 6 Bolay Steli Yazıt

Resim- 31 TRAS 7 Bolat Steli

Resim- 32 TRAS 8 Dülgerler Steli

Resim- 33 TRAS 8 Dülgerler Steli Figür

Resim-34 TRAS 8 Dülgerler Steli Alınlık

Resim- 35 TRAS 9 Dülgerler Steli

Resim- 36 TRAS 9 Dülgerler Steli Figürler Detay

Resim- 37 TRAS 9 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 38 TRAS 10 Dülgerler Steli

Resim- 39 TRAS 10 Dülgerler Steli Alınlık

Resim- 40 TRAS 10 Dülgerler Figür Detay

Resim- 41 TRAS 10 Dülgerler Figür Detay

Resim- 42 TRAS 10 Dülgerler Figür Detay

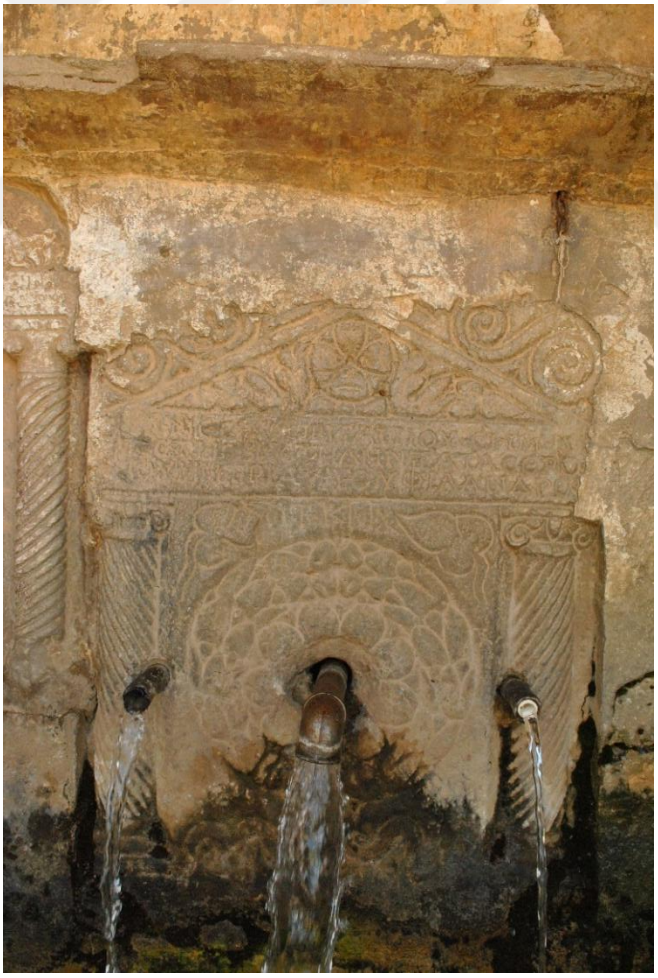
Resim- 43 TRAS 10 Dülgerler Figür Detay

Resim- 44 TRAS 10 Dülgerler Figür Detay

Resim- 45 TRAS 10 Dülgerler Figür Detay

Resim- 46 TRAS 11 Dülgerler Steli

Resim- 47 TRAS 11 Dülgerler Alınlık

Resim- 48 TRAS 11 Dülgerler Alınlık Sağ Akroter

Resim- 49 TRAS 12 Eşenler Steli

Resim- 50 TRAS 12 Eşenler Alınlık

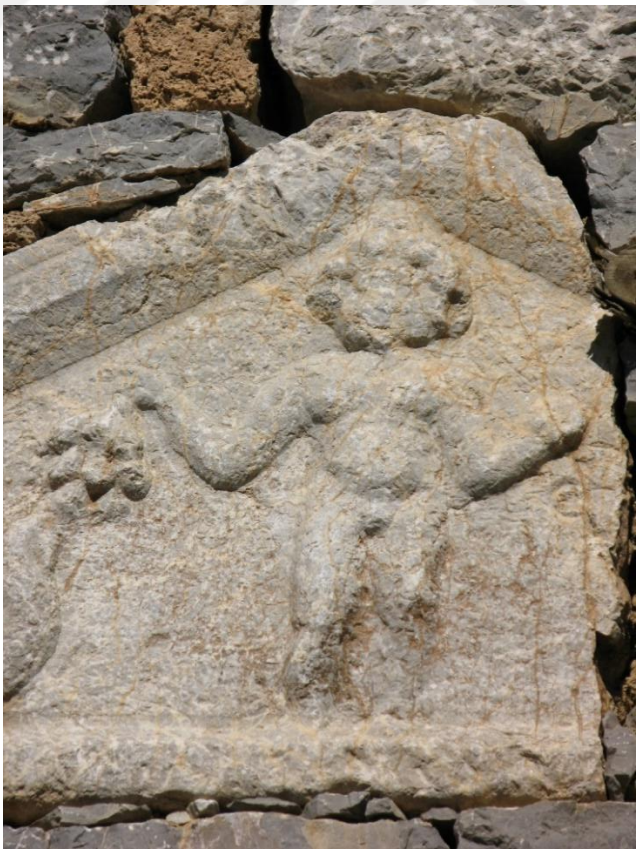
Resim- 51 TRAS 12 Eşenler Figür Detay

Resim- 52 TRAS 12 Eşenler Yazıt

Resim- 53 TRAS 13 Işıklar Steli

Resim- 54 TRAS 13 Işıklar Steli Figür Detay

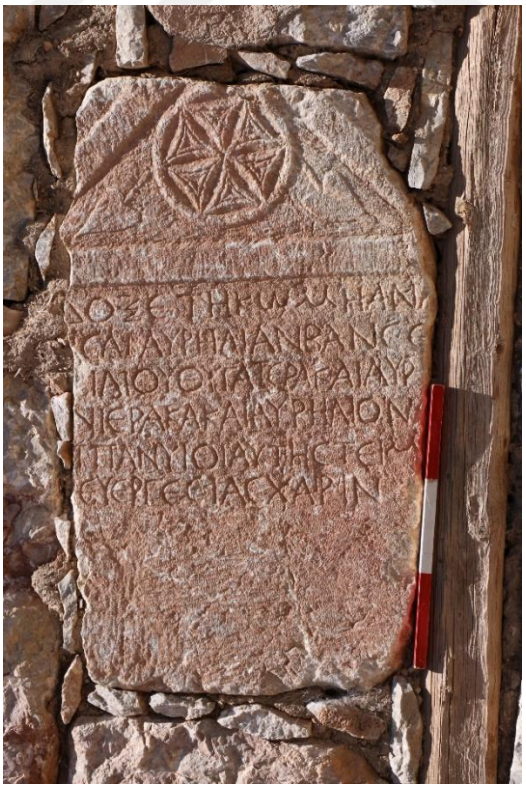
Resim- 55 TRAS 13 Işıklar Steli Alınlık Sol Köşe

Resim- 56 TRAS 14 Sarıoğlan Steli

Resim- 57 TRAS 15 Sızma Steli

Resim- 58 TRAS 16 Yukarıeşenler Steli

Resim- 59 TRAS 16 Yukarıeşenler Steli Alınlık Detay

Resim- 60 TRAS 17 Tufanderesi Steli

Resim- 61 TRAS 17 Tufanderesi Steli Süvari Detay

Resim- 62 TRAS 17 Tufanderesi Steli Süvari ve At Detay

Resim- 63 BDS 1 Akkise Steli

Resim- 64 BDS 1 Akkise Steli Yazıt

Resim- 65 BDS 2 Aslantaş Steli

Resim- 66 BDS 2 Aslantaş Steli

Resim- 67 BDS 3 Bağdatkırı Steli

Resim- 68 BDS 3 Bağdatkırı Steli Figür Detay

Resim- 69 BDS 4 Balıklava Steli

Resim- 70 BDS 4 Balıklava Steli Figür Detay

Resim- 71 BDS 5 Bolat Steli

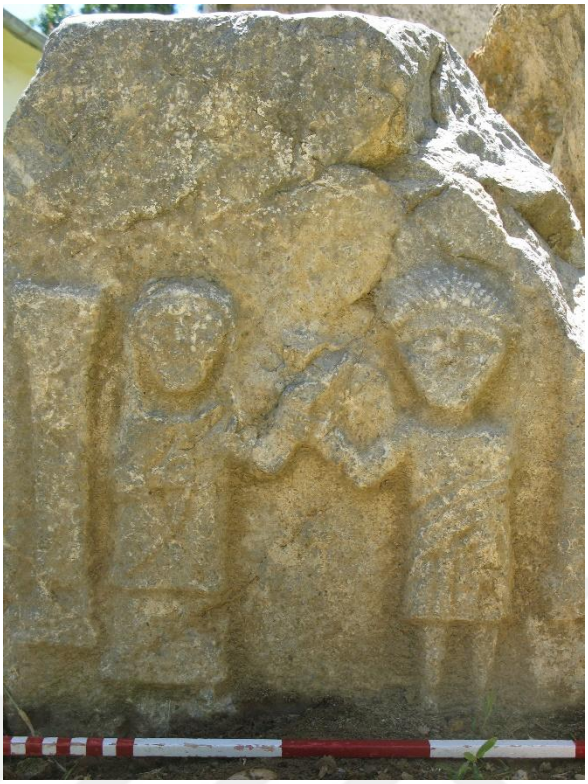
Resim- 72 BDS 6 Bolat Steli

Resim- 73 BDS 6 Bolat Steli Figür Detay

Resim- 74 BDS 7 Dülgerler Steli

Resim- 75 BDS 7 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim-76 BDS 8 Dülgerler Steli

Resim- 77 BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 78 BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

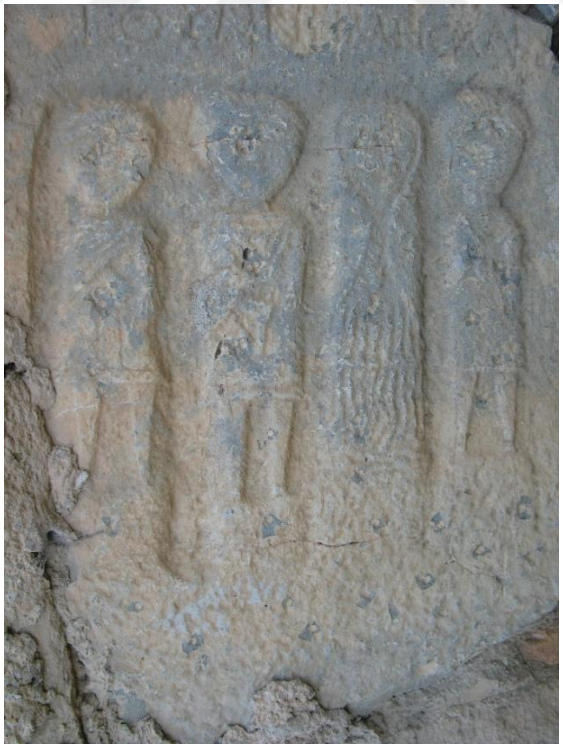
Resim- 79 BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 80 BDS 8 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 81 BDS 9 Dülgerler Steli

Resim- 82 BDS 9 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 83 BDS 9 Dülgerler Steli Figür Detay

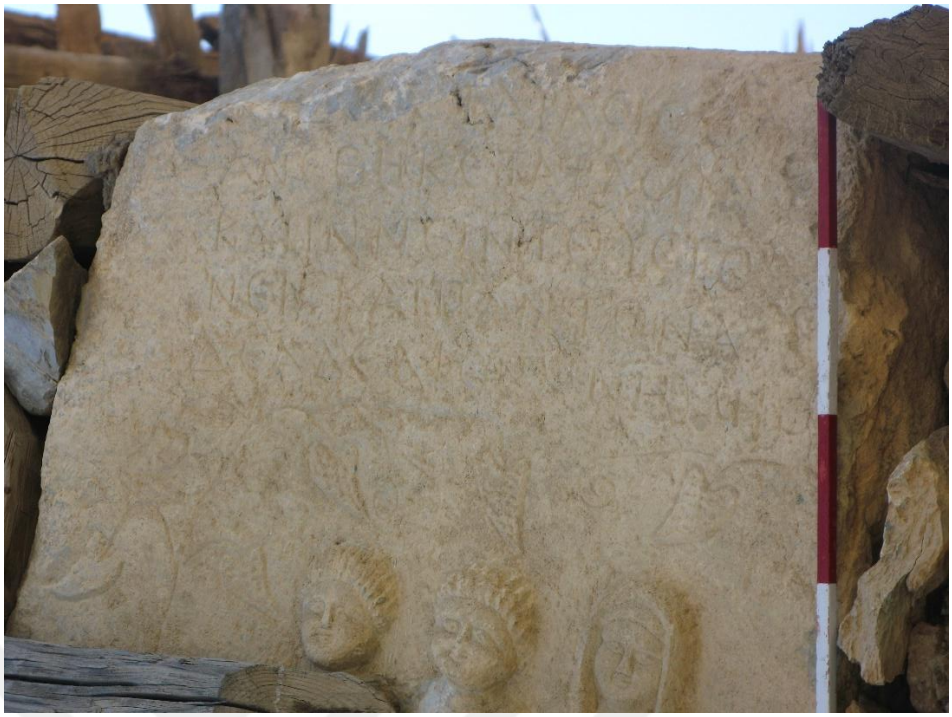
Resim- 84 BDS 9 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 85 BDS 9 Dülgerler Steli yazıt

Resim- 86 BDS 10 Dülgerler Steli

Resim- 87 BDS 10 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 88 BDS 11 Işıklar Steli

Resim- 89 BDS 11 Işıklar Steli

Resim- 90 BDS 12 Kayabaşı Steli

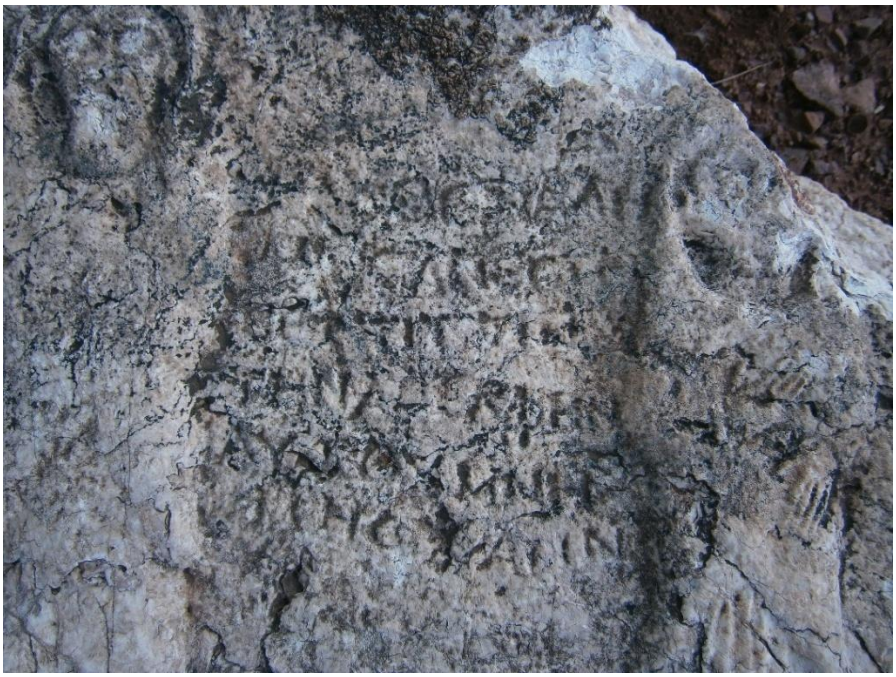
Resim- 91 BDS 13 Kınık Steli

Resim- 92 BDS 13 Kınık Steli Detay

Resim- 93 BDS 14 Sarıhacı Steli

Resim- 94 BDS 14 Sarıhacı Steli Detay

Resim- 95 BDS 15 Tufanderesi Steli

Resim- 96 BDS 15 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 97 BDS 15 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 98 EDS 1 Akkise Steli

Resim- 99 EDS 1 Akkise Steli Detay

Resim- 100 EDS 1 Akkise Steli Detay

Resim- 101 EDS 1 Akkise Steli Detay

Resim- 102 EDS 2 Akkise Steli

Resim- 103 EDS 2 Akkise Steli Detay

Resim- 104 EDS 2 Akkise Steli Detay

Resim- 105 EDS 3 Aliçerçi Steli

Resim- 106 EDS 4 Aslantaş Steli

Resim- 107 EDS 4 Aslantaş Steli

Resim- 108 EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 109 EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 110 EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 111 EDS 4 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 112 EDS 4 Aslantaş Steli Yazıt

Resim- 113 EDS 5 Aslantaş Steli

Resim- 114 EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 115 EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 116 EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

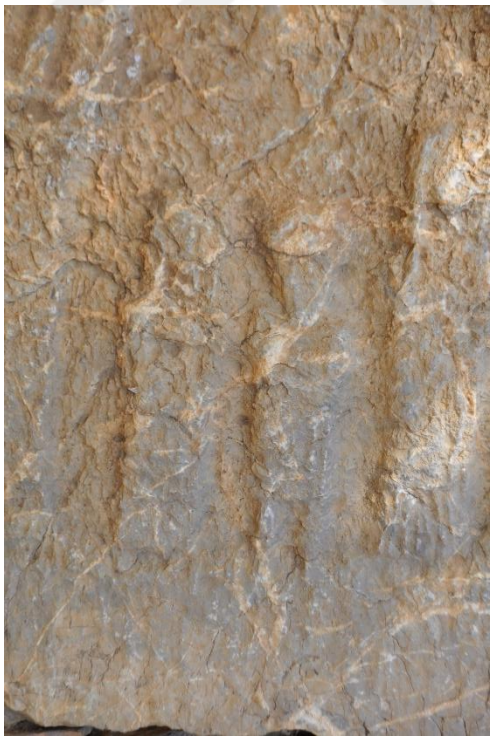
Resim- 117 EDS 5 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 118 EDS 6 Aslantaş Steli

Resim- 119 EDS 6 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 120 EDS 6 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 121 EDS 7 Aslantaş Steli

Resim- 122 EDS 7 Aslantaş Steli Figürlü Alan

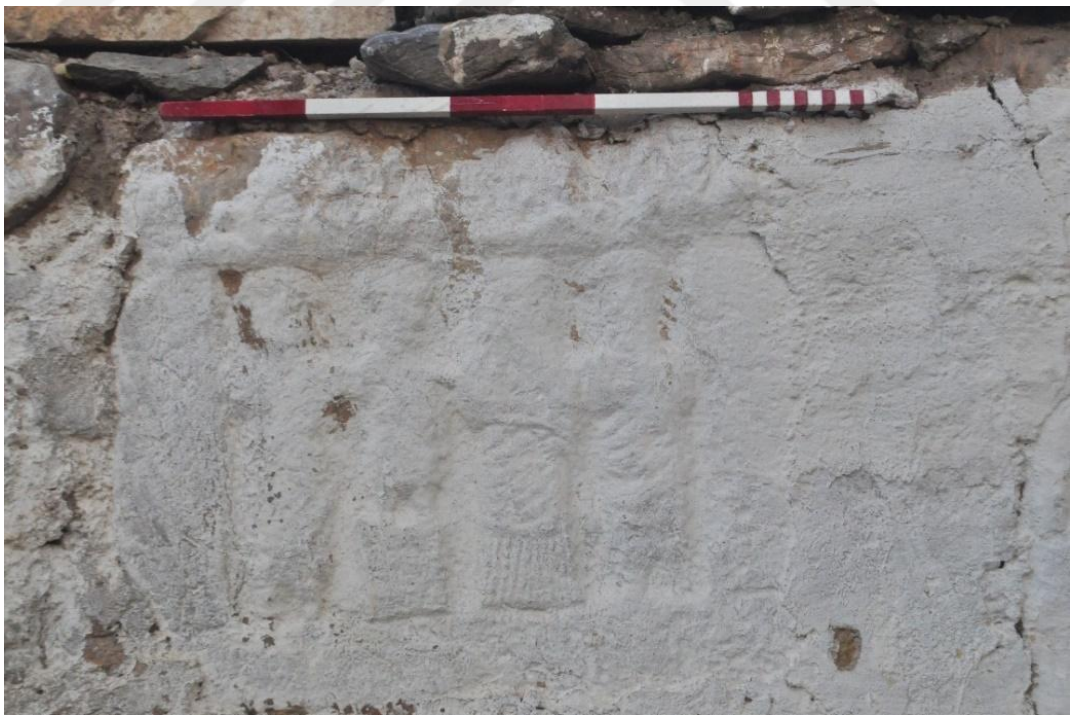
Resim- 123 EDS 7 Aslantaş Steli Figür Detay

Resim- 124 EDS 7 Aslantaş Steli Figür Detay

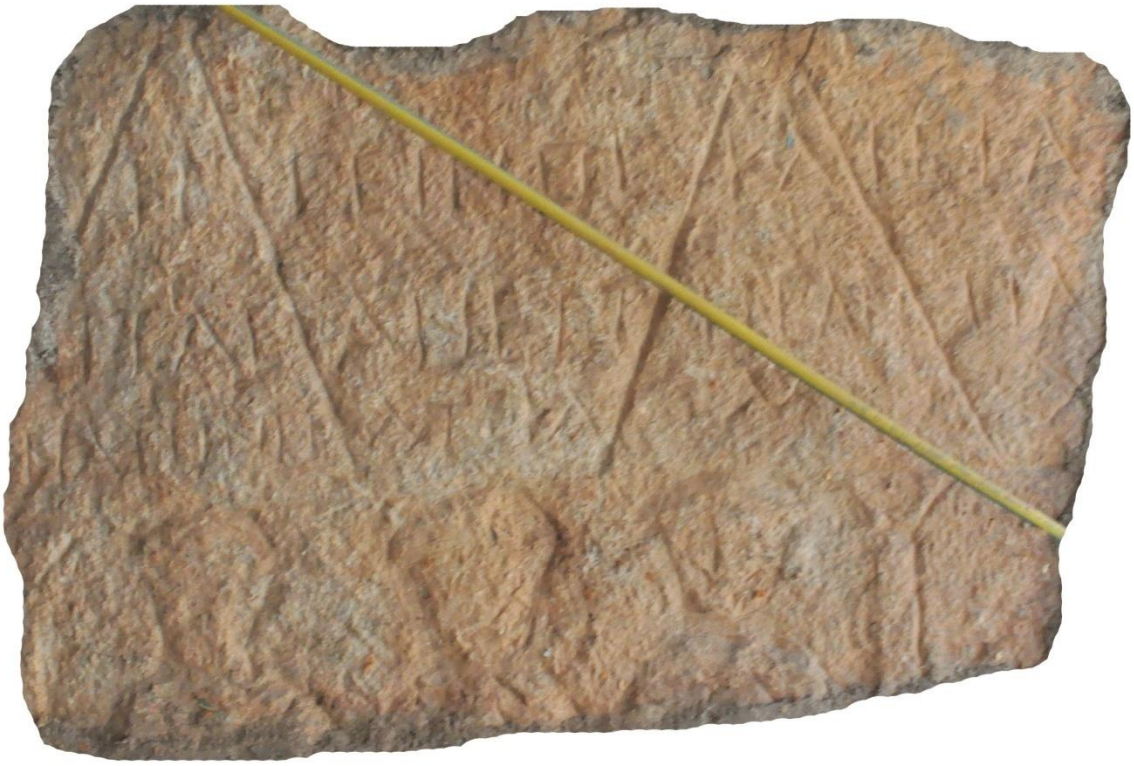
Resim- 125 EDS 8 Aslantaş Steli

Resim- 126 EDS 8 Aslantaş Steli Figürlü Alan

Resim- 127 EDS 9 Aşağıeşenler Stel Parçası

Resim- 128 EDS 9 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim- 129 EDS 10 Aşağıeşenler Steli

Resim- 130 EDS 10 Aşağıeşenler Steli Figürlü Alan

Resim- 131 EDS 10 Aşağıeşenler Steli Detay

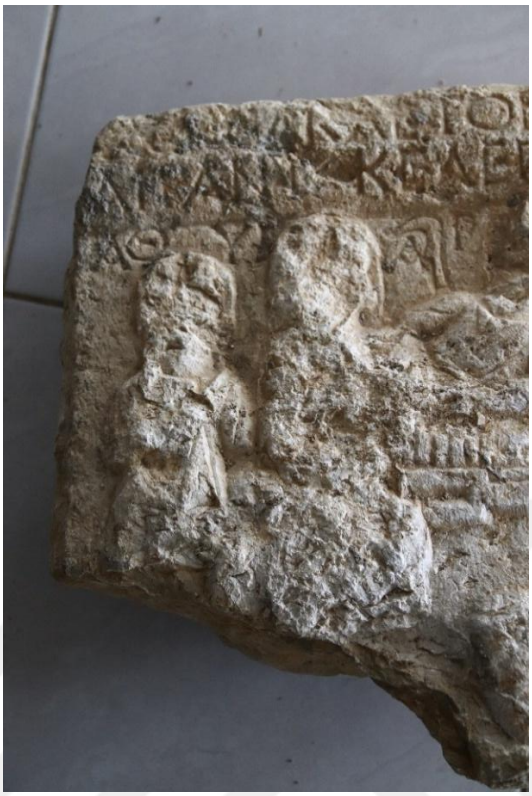
Resim- 132 EDS 10 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim- 133 EDS 10 Aşağıeşenler Steli Yazıt

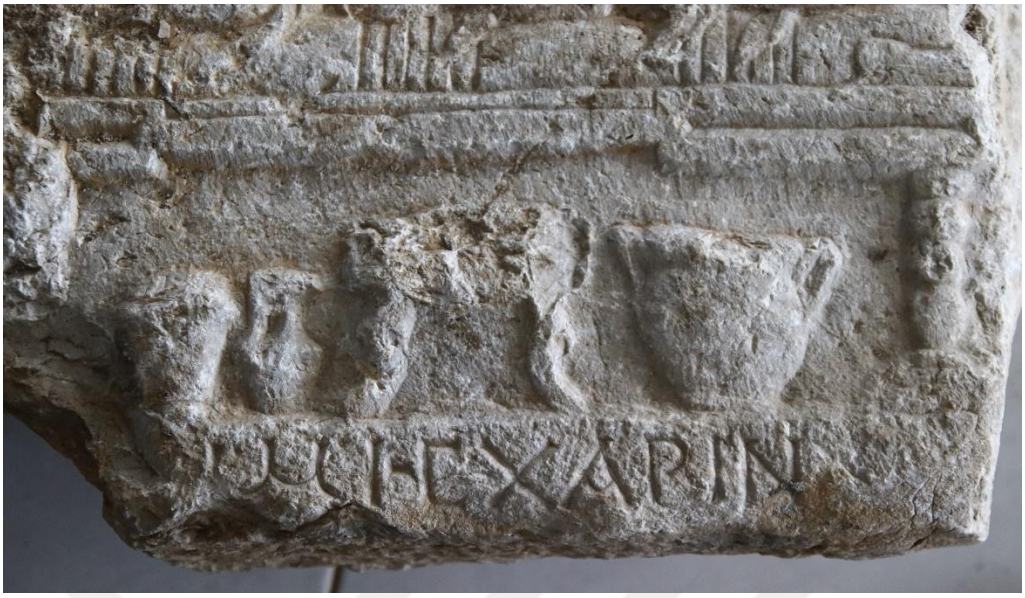
Resim- 134 EDS 11 Avdan Steli

Resim- 135 EDS 11 Avdan Steli Sol Taraf

Resim- 136 EDS 11 Avdan Steli Symposion Sahnesi

Resim- 137 EDS 11 Avdan Steli Kline – Üçayaklı Sehpa - Kaplar

Resim- 138 EDS 11 Avdan Steli Yan Yüz

Resim- 139 EDS 11 Avdan Steli Yan Yüz Detay

Resim- 140 EDS 12 Bademli Steli

Resim- 141 EDS 13 Beşpınar Steli

Resim- 142 EDS 13 Beşpınar Steli

Resim- 143 EDS 13 Beşpınar Steli Detay

Resim- 144 EDS 13 Beşpınar Steli Üzüm Salkımı

Resim- 145 EDS14 Bolat Steli

Resim- 146 EDS14 Bolat Steli Figürlü Alan

Resim- 147 EDS15 Bolat Steli

Resim- 148 EDS16 Bolat Steli

Resim- 149 EDS17 Bolat Steli

Resim- 150 EDS18 Bolat Steli

Resim- 151 EDS19 Bolat Steli

Resim- 152 EDS20 Bolat Steli

Resim- 153 EDS20 Bolat Steli Figürlü Alan

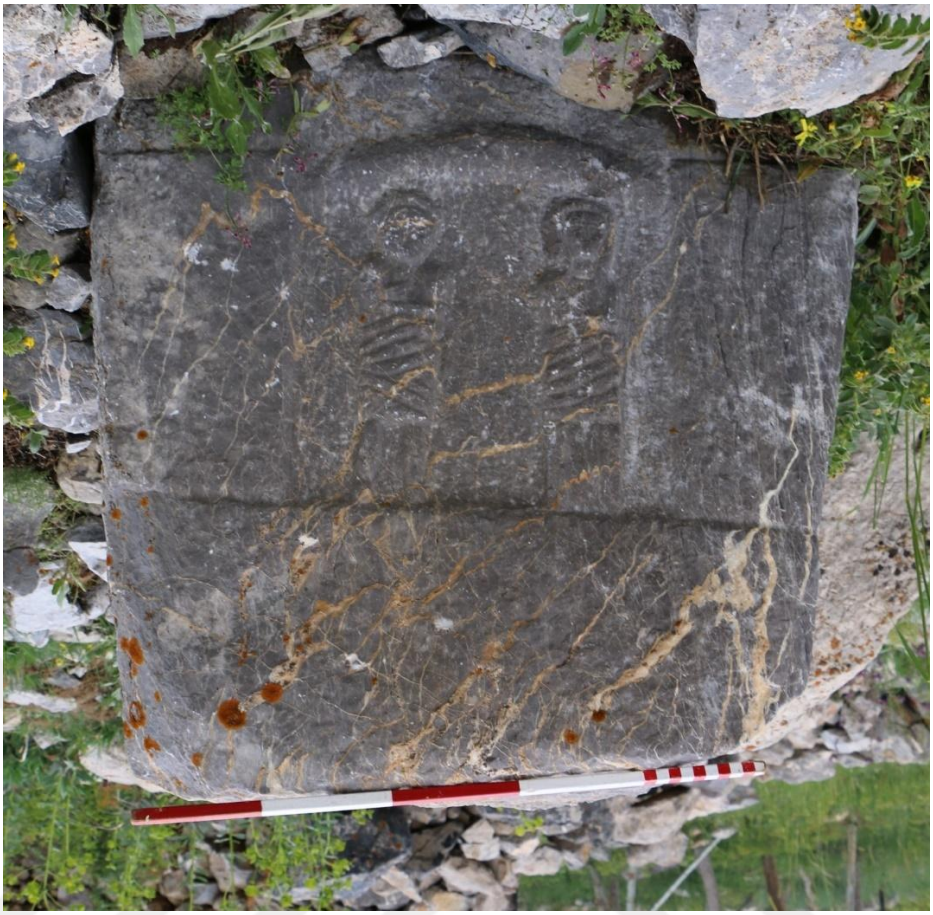
Resim- 154 EDS20 Bolat Steli Figür Detay

Resim- 155 EDS21 Bolat Steli

Resim- 156 EDS21 Bolat Steli Figürlü Alan

Resim- 157 EDS 22 Bolat Steli

Resim- 158 EDS 22 Bolat Steli Figürlü Alan

Resim- 159 EDS 23 Bolat Steli

Resim- 160 EDS 24 Bolat Steli

Resim- 161 EDS 25 Boyalı Steli

Resim- 162 EDS 25 Boyalı Steli Detay

Resim- 163 EDS 25 Boyalı Steli Detay

Resim- 164 EDS 25 Boyalı Steli Detay

Resim- 165 EDS 26 Boyalı Steli

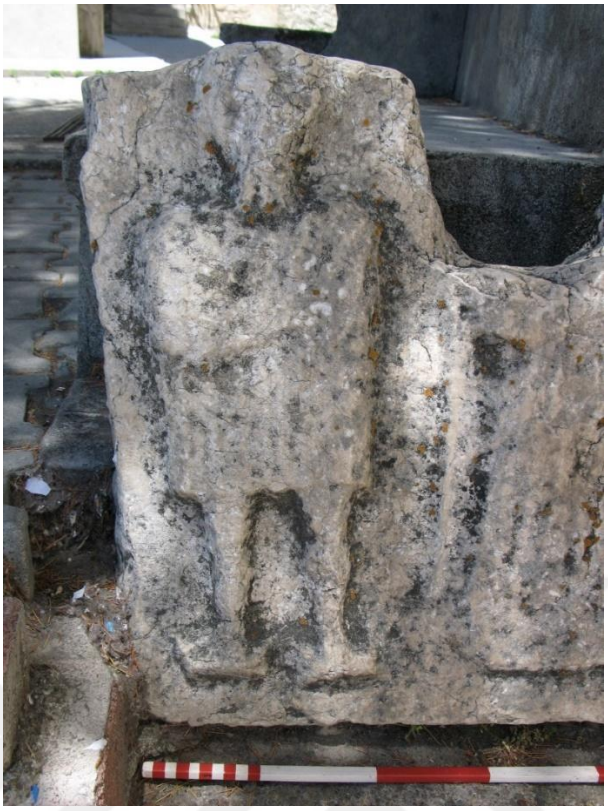
Resim- 166 EDS 26 Boyalı Steli Detay

Resim- 167 EDS 26 Boyalı Steli Yazıt

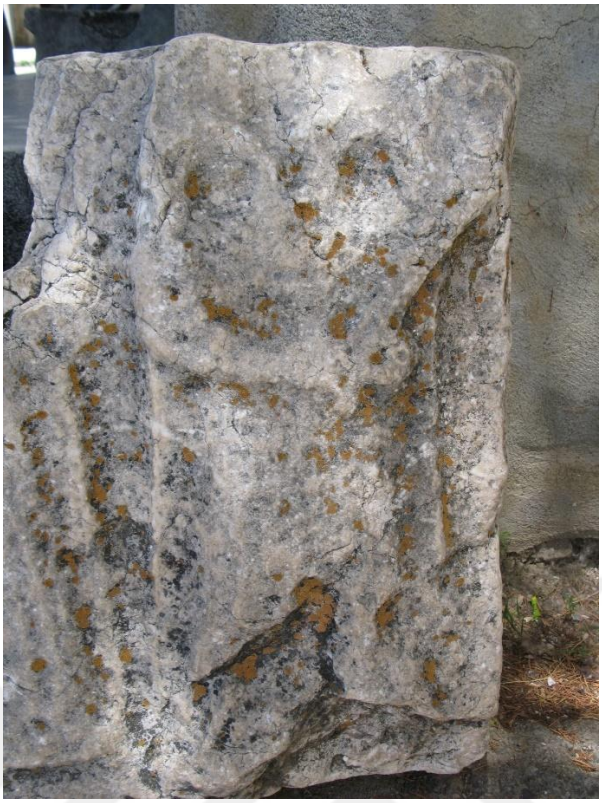
Resim- 168 EDS 27 Çamlık Steli

Resim-169 EDS 27 Çamlık Steli Detay

Resim- 170 EDS 27 Çamlık Steli Detay

Resim- 171 EDS 27 Çamlık Steli Detay

Resim- 172 EDS 28 Dere Steli

Resim- 173 EDS 28 Dere Steli Figürlü Alan

Resim- 174 EDS 28 Dere Steli Detay

Resim- 175 EDS 28 Dere Steli Detay

Resim- 176 EDS 28 Dere Steli Detay

Resim- 177 EDS 28 Dere Steli Detay

Resim- 178 EDS 29 Dere Steli

Resim- 179 EDS 29 Dere Steli Detay

Resim- 180 EDS 29 Dere Steli Detay

Resim- 181 EDS 29 Dere Steli Detay

Resim- 182 EDS 29 Dere Steli Detay

Resim- 183 EDS 29 Dere Steli Detay

Resim- 184 EDS 29 Dere Steli Detay

Resim- 185 EDS 30 Dere Steli

Resim- 186 EDS 30 Dere Steli Figürlü Alan

Resim- 187 EDS 30 Dere Steli Detay

Resim- 188 EDS 30 Dere Steli Detay

Resim- 189 EDS 30 Dere Steli Detay

Resim- 190 EDS 31 Dere Steli

Resim- 191 EDS 31 Dere Steli Yazıt

Resim- 192 EDS 32 Dere Steli

Resim- 193 EDS 32 Dere Steli Figürlü Alan

Resim- 194 EDS 33 Dibektaşı Steli

Resim- 195 EDS 34 Dülgerler Steli

Resim- 196 EDS 34 Dülgerler Steli Detay

Resim- 197 EDS 35 Dülgerler Steli

Resim- 198 EDS 35 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 199 EDS 35 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 200 EDS 35 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 201 EDS 36a Dülgerler Steli

Resim- 202 EDS 36b Dülgerler Steli

Resim- 203 EDS 36b Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 204 EDS 37 Dülgerler Steli

Resim- 205 EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim- 206 EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim- 207 EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim- 208 EDS 37 Dülgerler Steli Detay

Resim- 209 EDS 37 Dülgerler Steli Yazıt

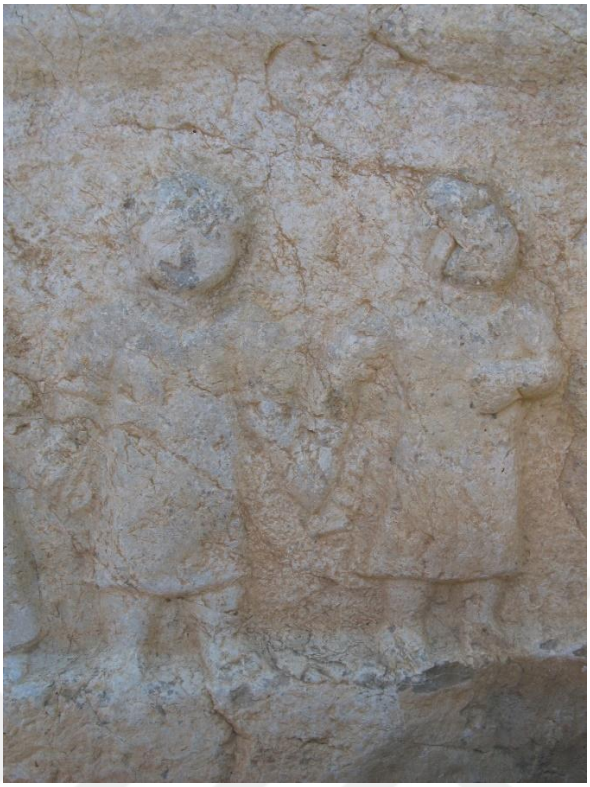
Resim- 210 EDS 37 Dülgerler Steli Detay

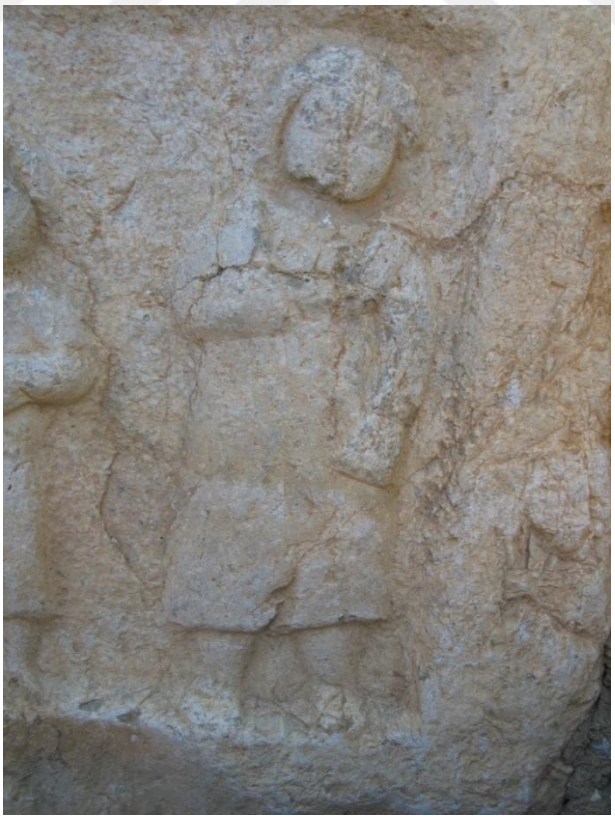
Resim- 211 EDS 38 Dülgerler Steli

Resim- 212 EDS 38 Dülgerler Steli Figürlü Alan

Resim- 213 EDS 38 Dülgerler Steli Detay

Resim- 214 EDS 38 Dülgerler Steli Detay

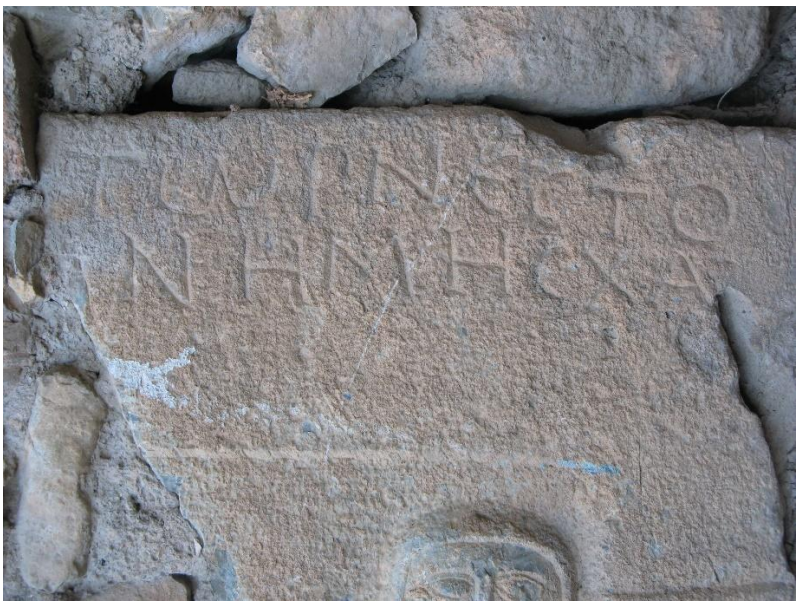
Resim- 215 EDS 39 Dülgerler Steli

Resim- 216 EDS 39 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 217 EDS 40 Dülgerler Steli

Resim- 218 EDS 40 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 219 EDS 40 Dülgerler Steli Detay

Resim- 220 EDS 41 Dülgerler Steli

Resim- 221 EDS 41 Dülgerler Steli Detay

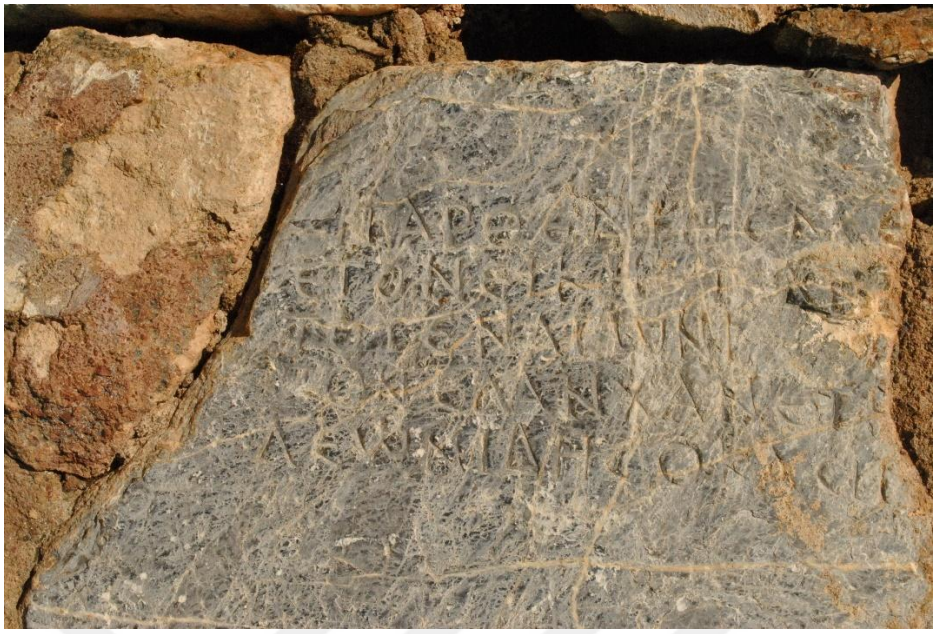
Resim- 222 EDS 41 Dülgerler Steli Detay

Resim- 223 EDS 41 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 224 EDS 42 Dülgerler Steli

Resim- 225 EDS 42 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 226 EDS 43 Dülgerler Steli

Resim- 227 EDS 43 Dülgerler Steli Detay

Resim- 228 EDS 44 Dülgerler Steli

Resim- 229 EDS 45 Dülgerler Steli

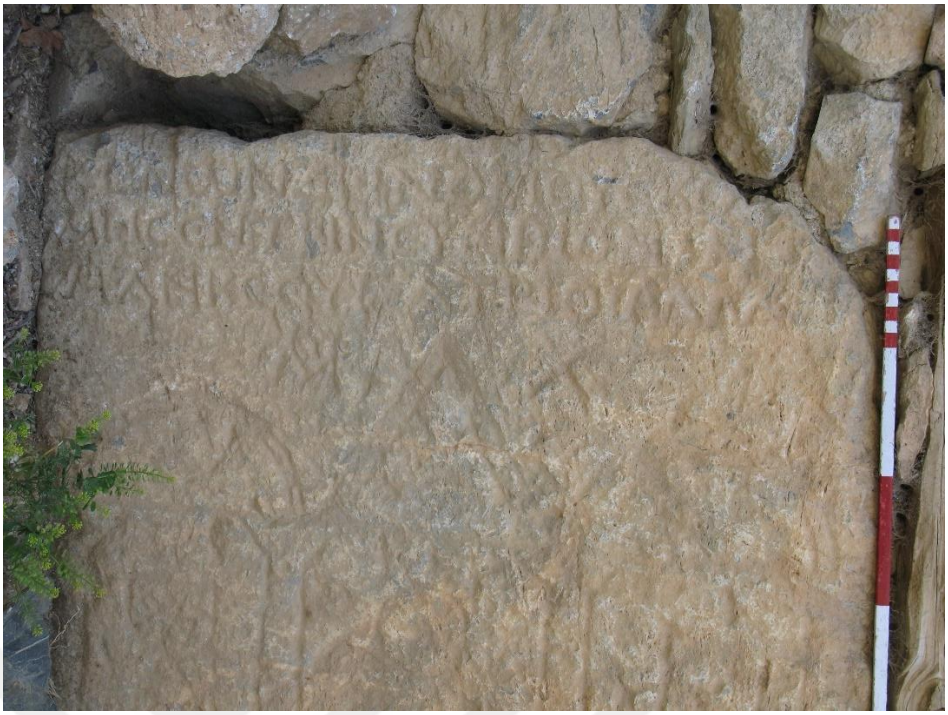
Resim- 230 EDS 45 Dülgerler Steli Figürlü Alan

Resim- 231 EDS 45 Dülgerler Steli Figür Detay

Resim- 232 EDS 46 Dülgerler Steli

Resim- 233 EDS 46 Dülgerler Steli Yazıt

Resim- 234 EDS 46 Dülgerler Steli Detay

Resim- 235 EDS 47 Eşenlerler Steli

Resim- 236 EDS 48 Habiller Steli

Resim- 237 EDS 48 Habiller Steli Figürlü Alan

Resim- 238 EDS 49 Habiller Steli

Resim- 239 EDS 50 Habiller Steli

Resim- 240 EDS 51 Habiller Steli

Resim- 241 EDS 52 Hacılar Steli

Resim- 242 EDS 53 Hacılar Steli

Resim- 243 EDS 54 Hacılar Steli

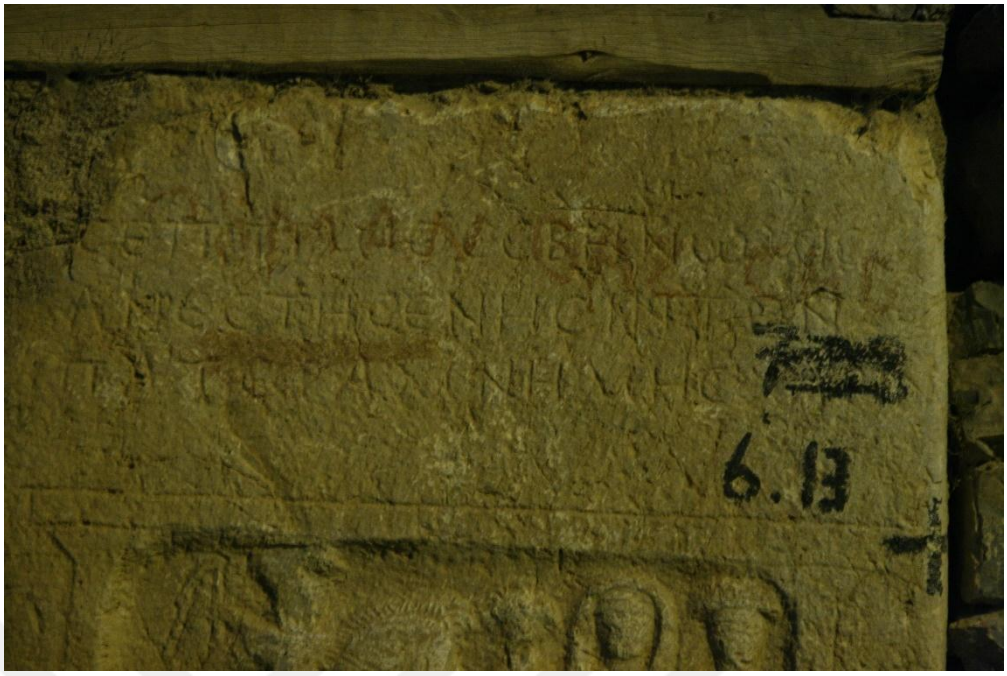
Resim- 244 EDS 55 Hadim Steli

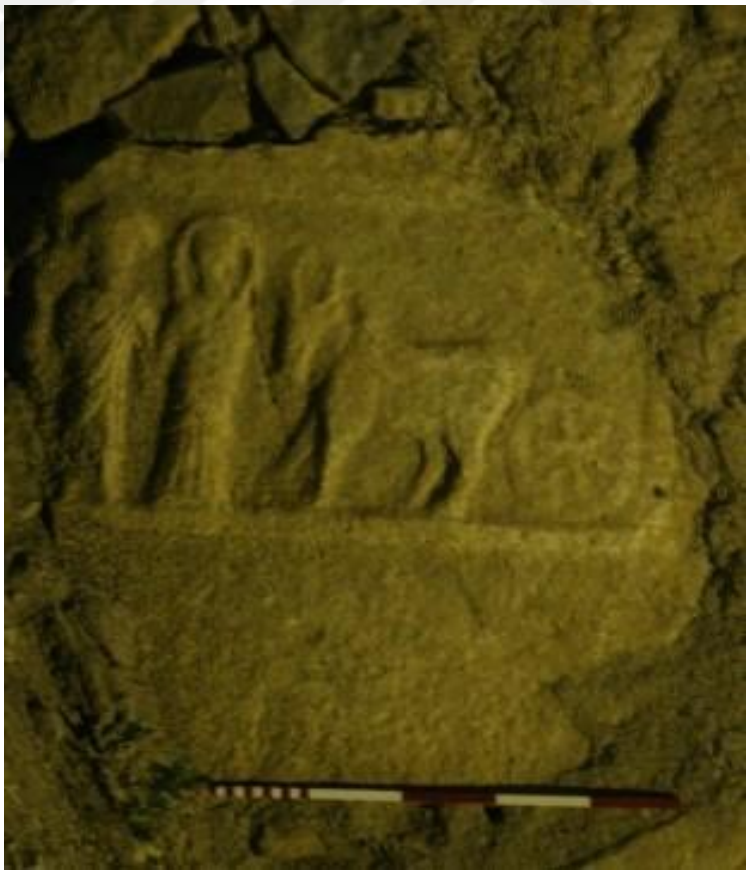
Resim- 245 EDS 56 Hamzalar Steli

Resim- 246 EDS 56 Hamzalar Steli Figürlü Alan

Resim- 247 EDS 56 Hamzalar Steli Yazıt

Resim- 248 EDS 57 Hamzalar Steli

Resim- 249 EDS 58 Hamzalar Steli

Resim- 250 EDS 59 Hamzalar Steli

Resim- 251 EDS 56 Hamzalar Steli Detay

Resim- 252 EDS 56 Hamzalar Steli Detay

Resim- 253 EDS 56 Hamzalar Steli Detay

Resim- 254 EDS 56 Hamzalar Steli Detay

Resim- 255 EDS 60 Hamzalar Steli

Resim- 256 EDS 60 Hamzalar Steli Detay

Resim- 257 EDS 61 Harmanpınar Steli

Resim- 258 EDS 61 Harmanpınar Steli Yazıt

Resim- 259 EDS 62 Harmanpınar Steli

Resim- 260 EDS 62 Harmanpınar Steli Detay

Resim- 261 EDS 62 Harmanpınar Steli Detay

Resim- 262 EDS 63 Hisarlık Steli

Resim- 263 EDS 63 Hisarlık Steli Yazıt

Resim- 264 EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim- 265 EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim- 266 EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim-267 EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim-268 EDS 63 Hisarlık Steli Detay

Resim-269 EDS 64 Hisarlık Steli

Resim-270 EDS 64 Hisarlık Steli Detay

Resim-271 EDS 64 Hisarlık Steli

Resim-272 EDS 64 Hisarlık Steli

Resim- 273 EDS 65 Işıklar Steli

Resim- 274 EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim- 275 EDS 65 Işıklar Steli Detay

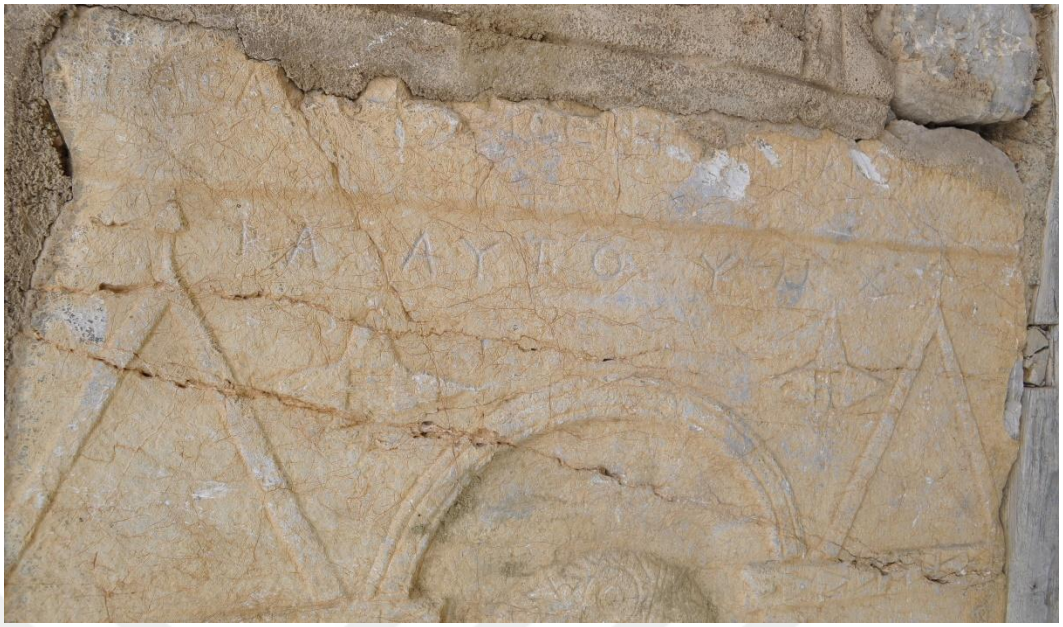
Resim- 276 EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim- 277 EDS 65 Işıklar Steli Detay

Resim- 278 EDS 66 Işıklar Steli

Resim- 279 EDS 66 Işıklar Steli Yazıt

Resim- 280 EDS 67 Işıklar Steli

Resim- 281 EDS 67 Işıklar Steli

Resim- 282 EDS 68 Kesecik Steli

Resim- 283 EDS 68 Kesecik Steli Sol Resim Alanı

Resim- 284 EDS 68 Kesecik Steli Sağ Resim Alanı

Resim- 285 EDS 68 Kesecik Steli Yazıt

Resim- 286 EDS 69 Ketenli Steli

Resim- 287 EDS 69 Ketenli Steli Figür Deya

Resim- 288 EDS 69 Ketenli Steli Figür Detay

Resim- 289 EDS 70 Kınık Steli

Resim- 290 EDS 70 Kınık Steli Sol Resim Alanı

Resim- 291 EDS 70 Kınık Steli Detay

Resim- 292 EDS 70 Kınık Steli Detay

Resim- 293 EDS 70 Kınık Steli Yazıt

Resim- 294 EDS 71 Kozağaç Steli

Resim- 295 EDS 72 Ömeroğlu Stel Parçası

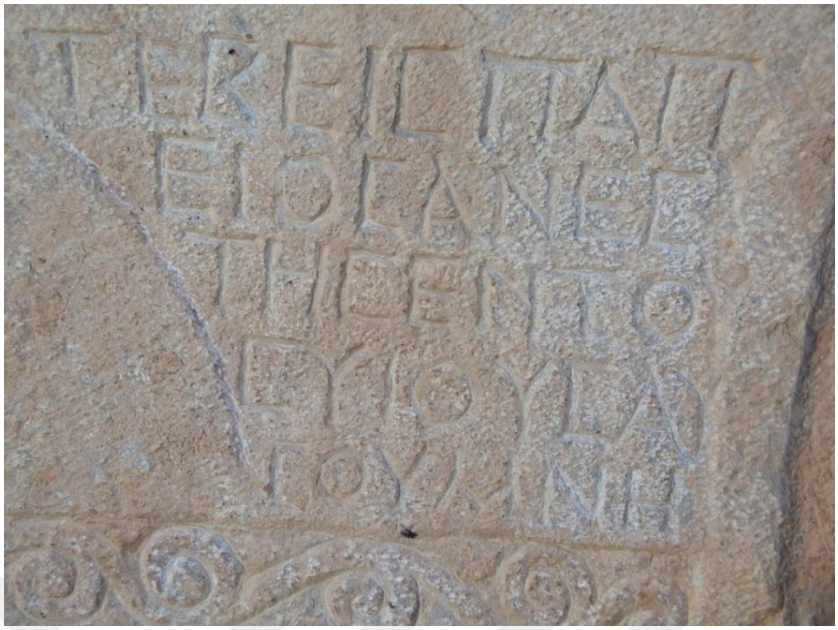
Resim- 296 EDS 73 Ömeroğlu Steli

Resim- 297 EDS 74 Ömeroğlu Steli

Resim- 298 EDS 75 Ömeroğlu Steli

Resim- 299 EDS 75 Ömeroğlu Steli Yazıt

Resim- 300 EDS 76 Ömeroğlu Stel Parçası

Resim- 301 EDS 76 Ömeroğlu Steli Sol Taraf

Resim- 302 EDS 76 Ömeroğlu Steli Sağ Taraf

Resim- 303 EDS 77 Ömeroğlu Steli

Resim- 304 EDS 77 Ömeroğlu Steli Figürlü Alan

Resim- 305 EDS 77 Ömeroğlu Steli Sol Resim Alanı

Resim- 306 EDS 77 Ömeroğlu Steli Sağ Resim Alanı

Resim- 307 EDS 78 Pınarcık Steli

Resim- 308 EDS 78 Pınarcık Steli Detay

Resim- 309 EDS 78 Pınarcık Steli

Resim- 310 EDS 78 Pınarcık Steli Detay

Resim- 311 EDS 79 Pınarcık Steli

Resim- 312 EDS 80 Sarıhacı Steli

Resim- 313 EDS 81 Sarıoğlan Steli

Resim- 314 EDS 81 Sarıoğlan Steli Yazıt

Resim- 315 EDS 82 Sazlı Steli

Resim- 316 EDS 82 Sazlı Steli Detay

Resim- 317 EDS 82 Sazlı Steli Detay

Resim- 318 EDS 83 Seydişehir Steli

Resim- 319 EDS 83 Seydişehir Steli Sol Resim Alanı

Resim- 320 EDS 83 Seydişehir Steli Orta Kısım

Resim- 321 EDS 83 Seydişehir Steli Sağ Resim Alanı

Resim- 322 EDS 83 Seydişehir Steli Detay

Resim- 323 EDS 84 Sorkun Steli

Resim- 324 EDS 84 Sorkun Steli Soldaki Symposion Sahnesi

Resim- 325 EDS 84 Sorkun Steli Sağdaki Symposion Sahnesi

Resim- 326 EDS 85 Taşbaşı Steli

Resim- 327 EDS 85 Taşbaşı Steli Detay

Resim- 328 EDS 86 Taşbaşı Steli

Resim- 329 EDS 86 Taşbaşı Steli Detay

Resim- 330 EDS 86 Taşbaşı Steli Detay

Resim-331 EDS 86 Taşbaşı Steli Detay

Resim- 332 EDS 87 Tufanderesi Steli

Resim- 333 EDS 87 Tufanderesi Steli Figürler

Resim- 334 EDS 87 Tufanderesi Steli Kline

Resim- 335 EDS 88 Tufanderesi Steli

Resim- 336 EDS 88 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 337 EDS 89 Tufanderesi Steli

Resim- 338 EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 339 EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 340 EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 341 EDS 89 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 342 EDS 90 Tufanderesi Steli

Resim- 343 EDS 90 Tufanderesi Steli Detay

Resim- 344 EDS 91 Tufanderesi Steli

Resim- 345 EDS 92 Ulupınar Steli

Resim- 346 EDS 93 Ulupınar Steli

Resim- 347 EDS 94 Ulupınar Steli

Resim- 348 EDS 95 Ulupınar Steli

Resim- 349 EDS 96 Ulupınar Steli

Resim- 350 EDS 97 Ulupınar Steli

Resim- 351 EDS 97 Ulupınar Steli Detay

Resim- 352 EDS 98 Yağcı Steli

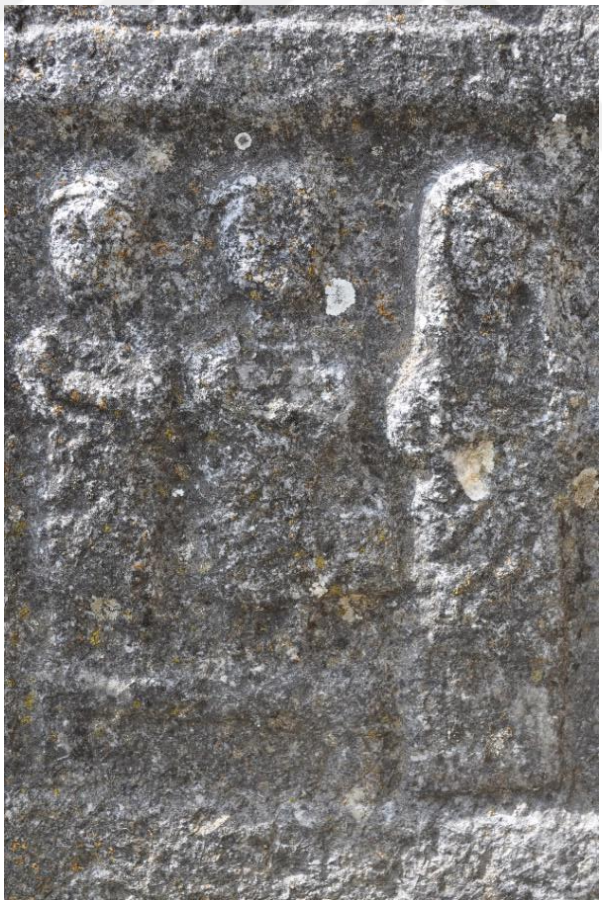
Resim- 353 EDS 98 Yağcı Steli Detay

Resim- 354 EDS 99 Yolören Steli

Resim- 355 EDS 99 Yolören Steli Figürlü Alan

Resim- 356 EDS 99 Yolören Steli Detay

Resim- 357 EDS 99 Yolören Steli Detay

Resim- 358 EDS 99 Yolören Steli Detay

Resim- 359 EDS 100 Yukarıeşenler Steli

Resim- 360 EDS 100 Yukarıeşenler Steli Symposion Sahnesi

Resim- 361 EDS 101 Yukarıeşenler Steli

Resim- 362 EDS 101 Yukarıeşenler Steli Detay

Resim- 363 EDS 102 Yukarıeşenler Steli

Resim- 364 EDS 102 Yukarıeşenler Steli

Resim- 365 KFS 1 Ahırlı Steli

Resim- 366 KFS 1 Ahırlı Steli Detay

Resim- 367 KFS 2 Aslantaş Steli

Resim- 368 KFS 2 Aslantaş Steli

Resim- 369 KFS 2 Aslantaş Steli Figürler

Resim- 370 KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim- 371 KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim- 372 KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim- 373 KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim- 374 KFS 2 Aslantaş Steli Detay

Resim- 375 KFS 3 Aslantaş Steli

Resim- 376 KFS 3 Aslantaş Steli Figürlü Alan

Resim- 377 KFS 3 Aslantaş Steli Detay

Resim- 378 KFS 4 Aslantaş Steli

Resim- 379 KFS 4 Aslantaş Steli Detay

Resim- 380 KFS 5 Aşağıeşenler Steli

Resim- 381 KFS 5 Aşağıeşenler Steli Detay

Resim- 382 KFS 6 Bolat Steli

Resim- 383 KFS 6 Bolat Steli Figürler

Resim- 384 KFS 7 Civlese Steli

Resim- 385 KFS 7 Civlese Steli

Resim- 386 KFS 7 Civlese Steli Symposion Sahnesi

Resim- 387 KFS 7 Civlese Steli Detay

Resim-388 KFS 8 Işıklar Steli

Resim-389 KFS 9 Ömeroğlu Steli

Resim- 390 KFS 9 Ömeroğlu Steli

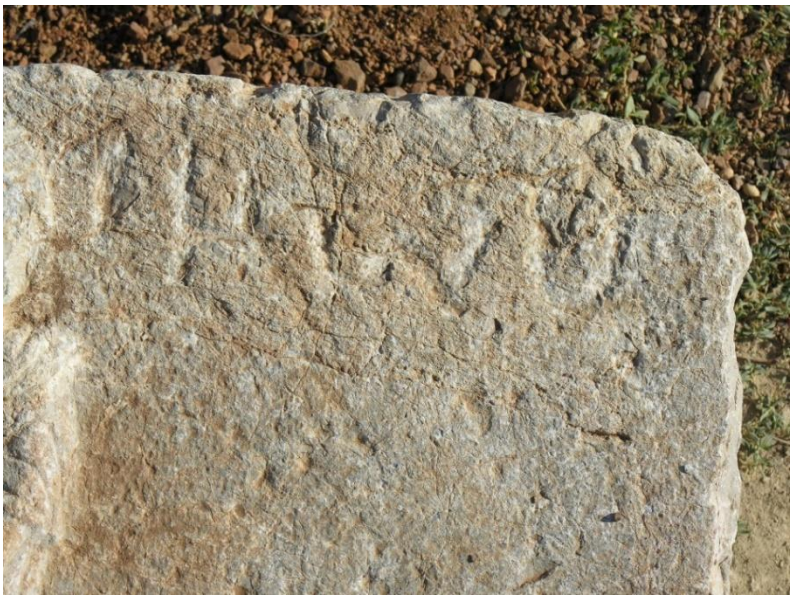
Resim- 391 KFS 9 Ömeroğlu Steli Detay

Resim- 392 KFS 10 Ömeroğlu Steli

Resim- 393 KFS 9 Ömeroğlu Steli Detay

Resim- 394 KFS 9 Ömeroğlu Steli Yazıt

Resim- 395 KFS 11 Ömeroğlu Steli

Resim- 396 KFS 12 Tufanderesi Steli

Resim- 397 KFS 13 Yalıhöyük Steli

Resim- 398 KFS 13 Yalıhöyük Steli

Resim- 399 KFS 13 Yalıhöyük Steli Yazıt

Resim- 400 KFS 14 Yalıhöyük Steli

Resim- 401 KFS 14 Yalıhöyük Steli

10. HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Lykaonia Bölgesi ve Kentlerini Gösteren Harita (Digital Atlas of the Roman Empire)

Harita 2: Lykaonia ve Isauria Bölgeleri (Baytak, İ., 2022)

Harita 3: Lykaonia Bölgesi (Çimen, M., 2011)

Harita 4: Lykaonia Bölgesi Haritası (Ramsay 1890)

Harita 5: Lykaonia Bölgesi Kentleri ve Önemli Yolları

Harita 6: The Historical Georaphy of Asia Minor (W.M. Ramsay, 1890)

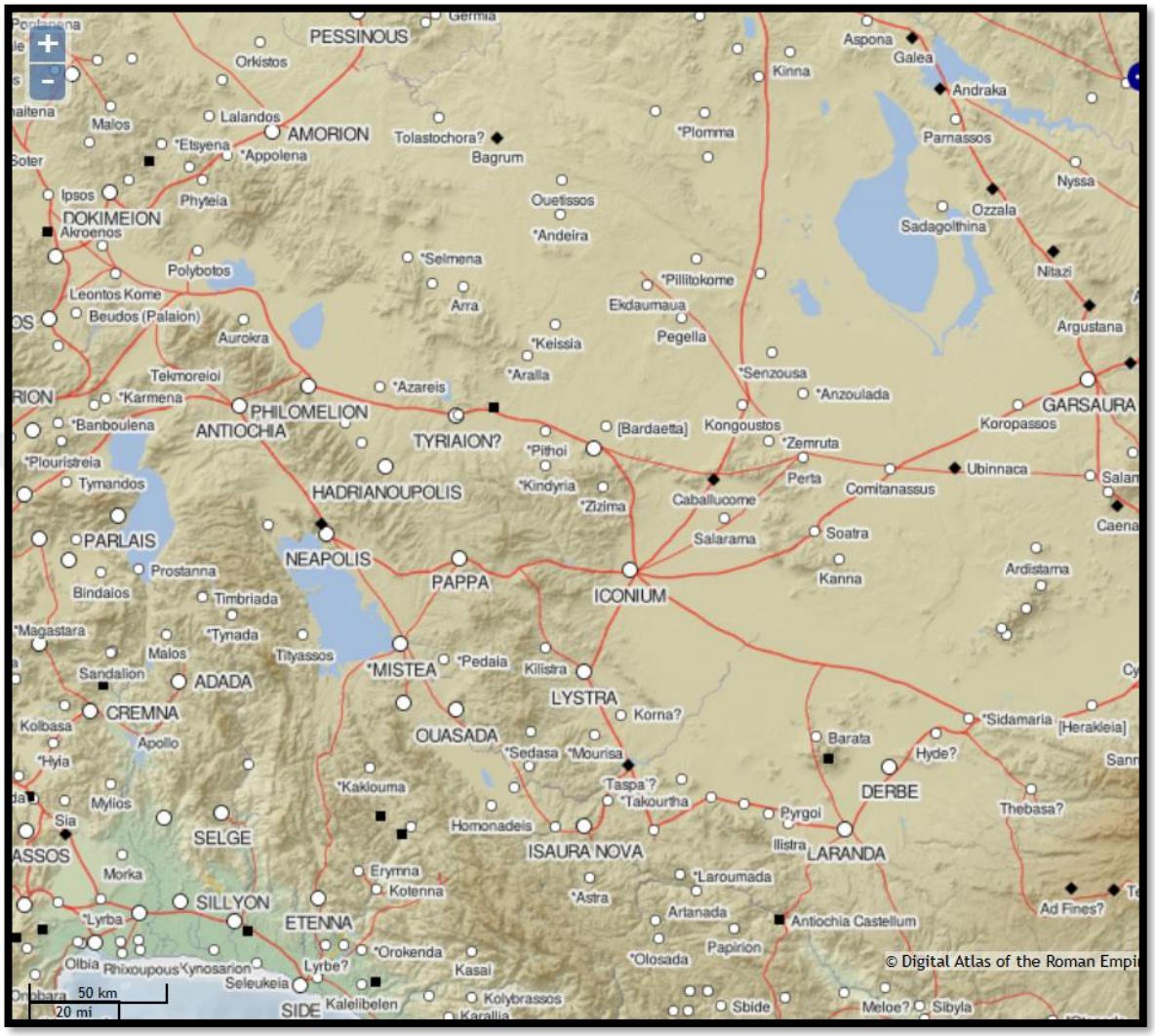
Harita 7: Lykaonia, Cilicia ve Isauria Bölgeleri

Harita 8: Lykaonia Bölgesi Gölleri

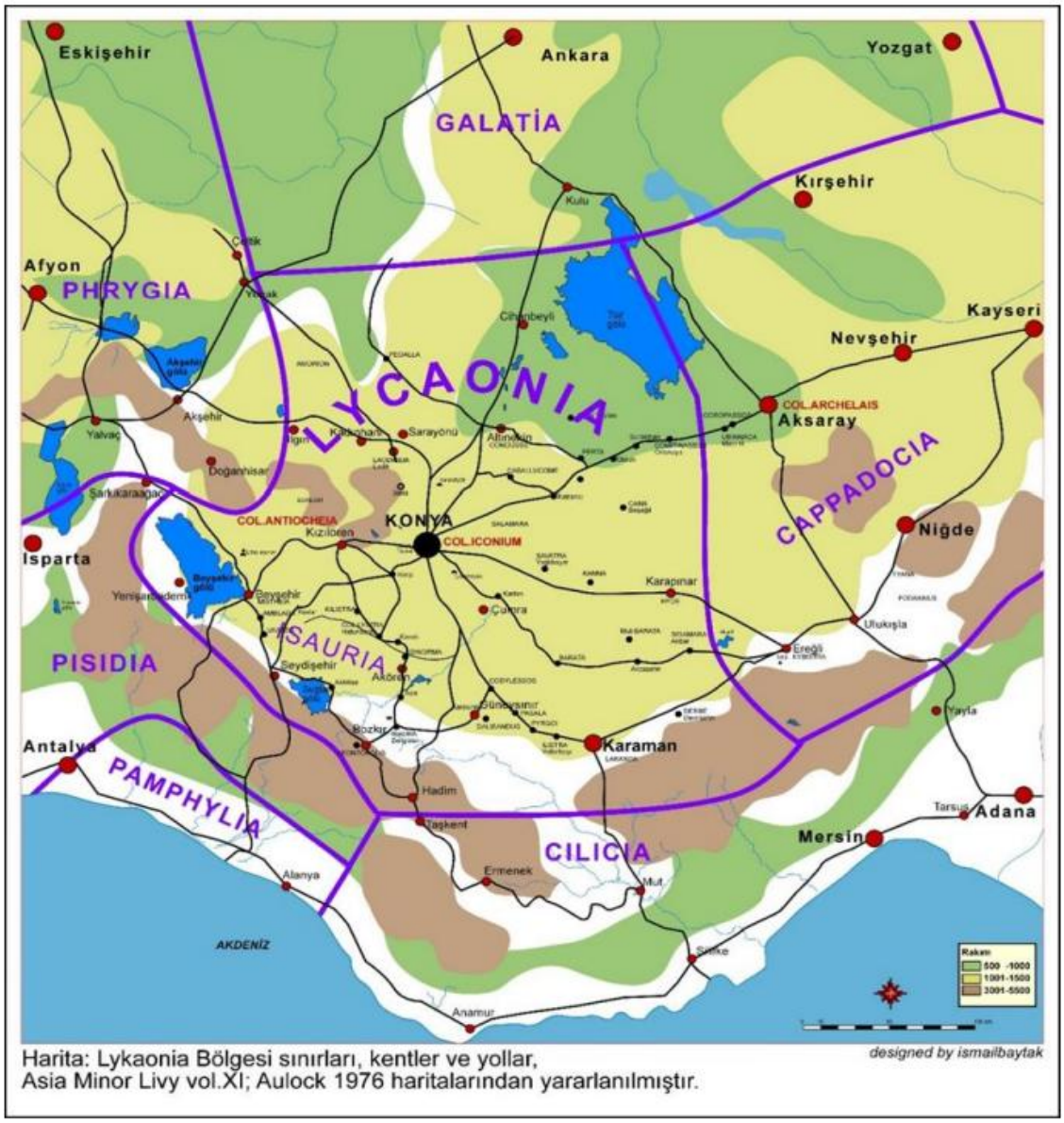
Harita 9: Isauria (Bozkır) Bölgesi ve Çevresi Haritası (M. Çimen)

Harita 10: Lykaonia ve Isauria Bölgesi Haritası (M. Çimen)

11. HARİTALAR

Harita 1: Lykaonia Bölgesi ve Kentlerini Gösteren Harita

Harita: Lykaonia Bölgesi sınırları, kentler ve yollar,
Asia Minor Livy vol.XI; Aulock 1976 haritalarından yararlanılmıştır.

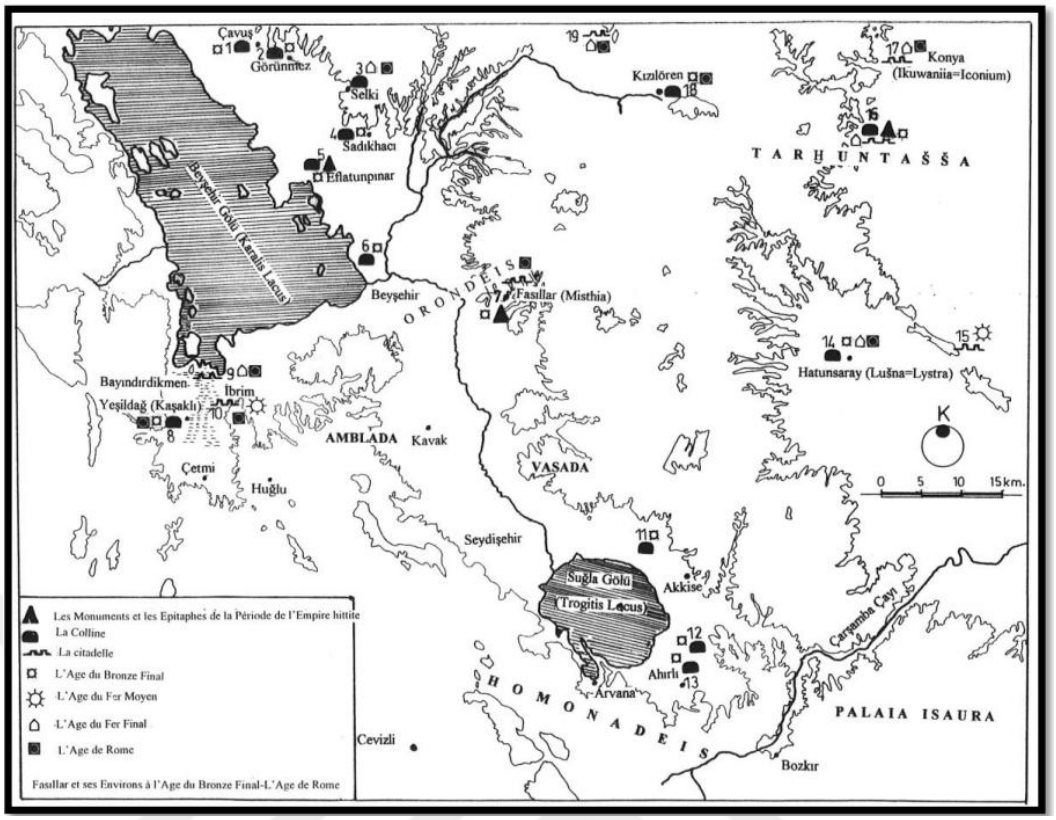
Harita 2: Lykaonia ve Isauria Bölgeleri (İ. Baytak, 2022)

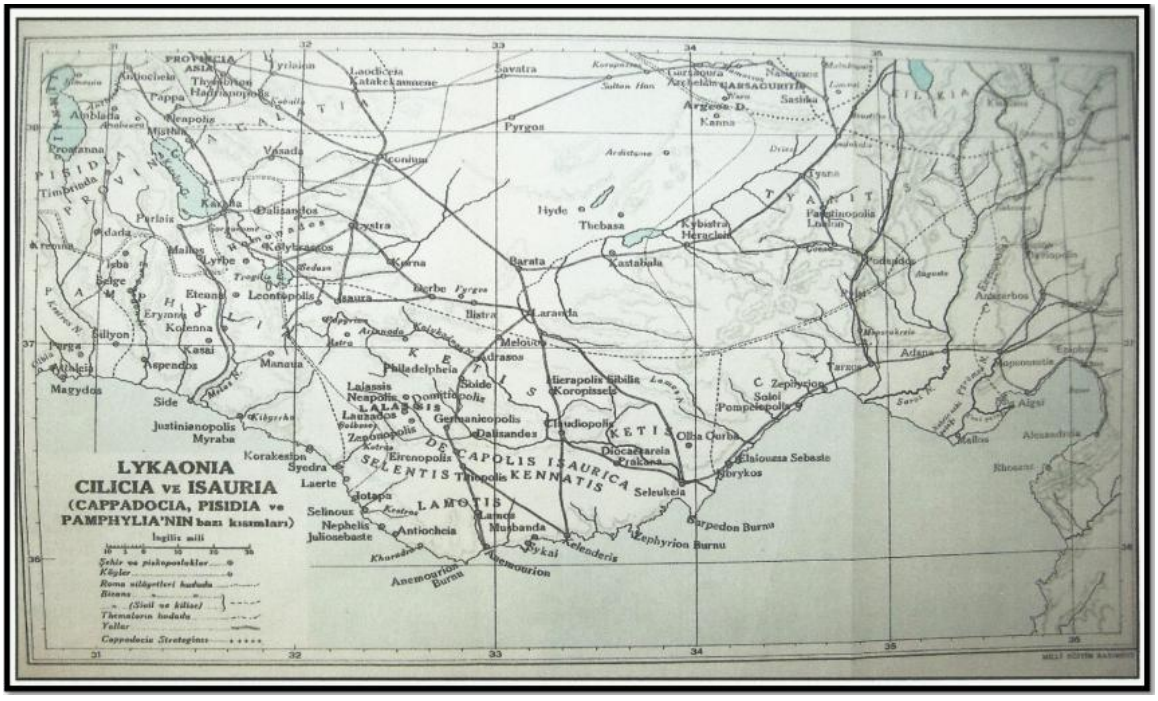
Harita 3: Lykaonia Bölgesi Gölleri

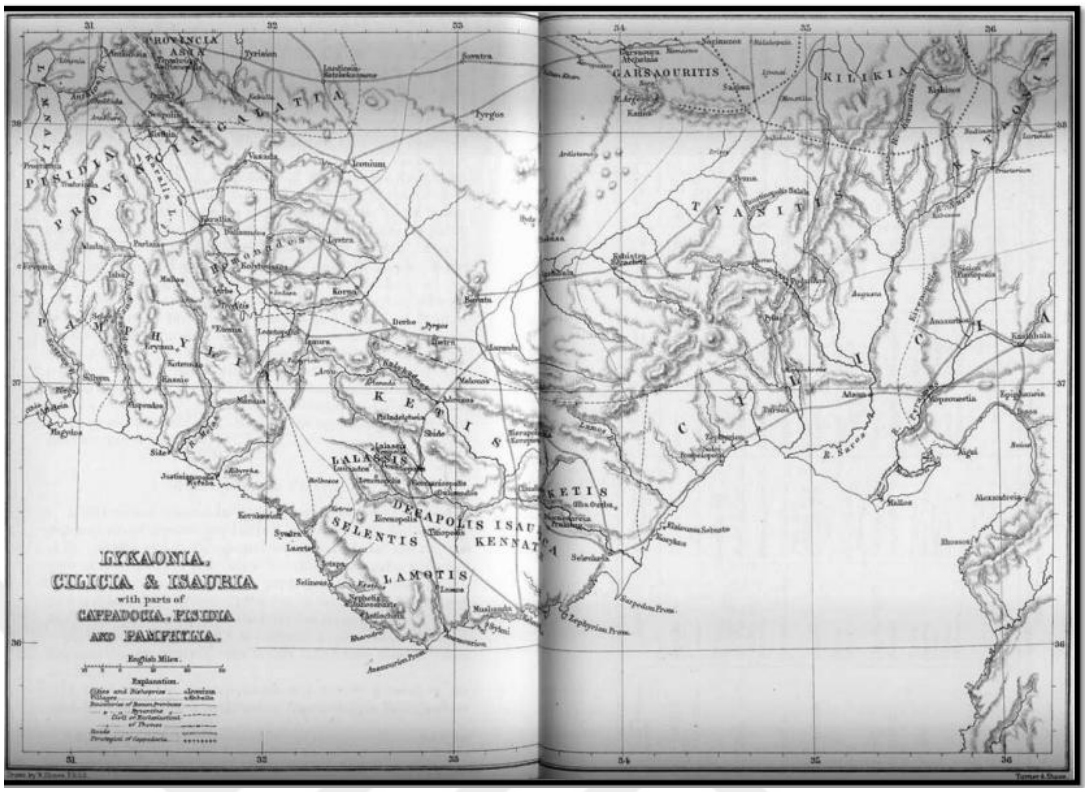
Harita 4: Ramsay 1890: Lykaonia Bölgesi Haritası

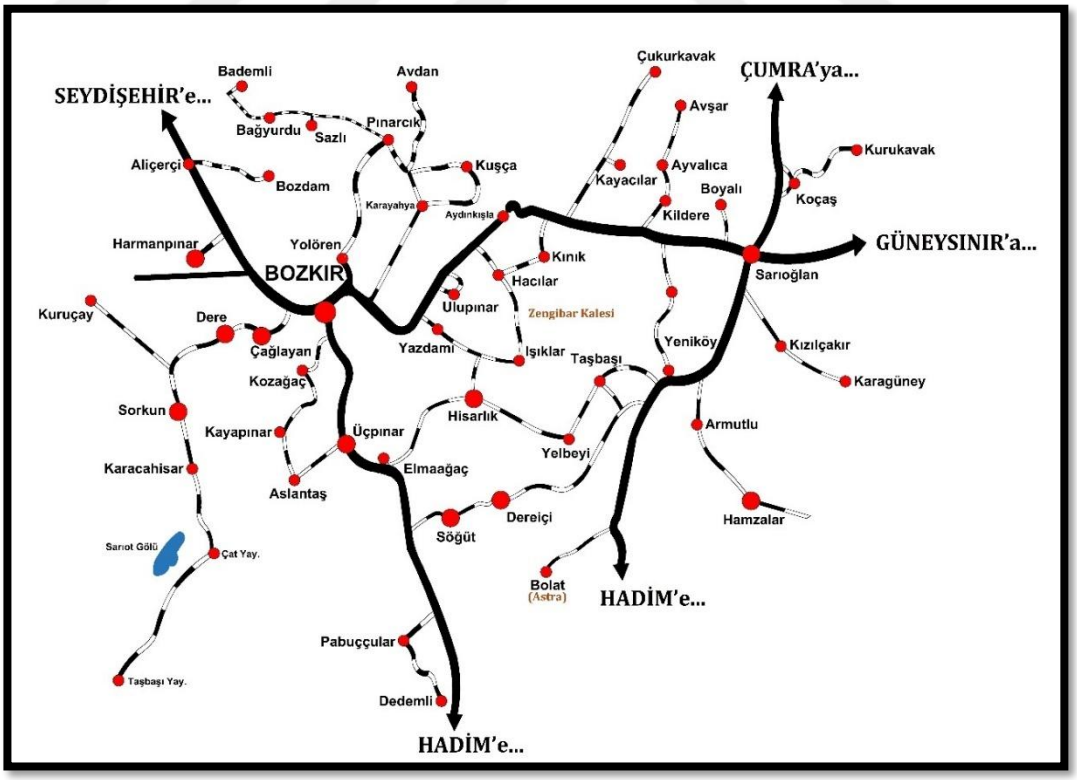
Harita 5: Lykaonia Bölgesi (Çimen, M., 2011)

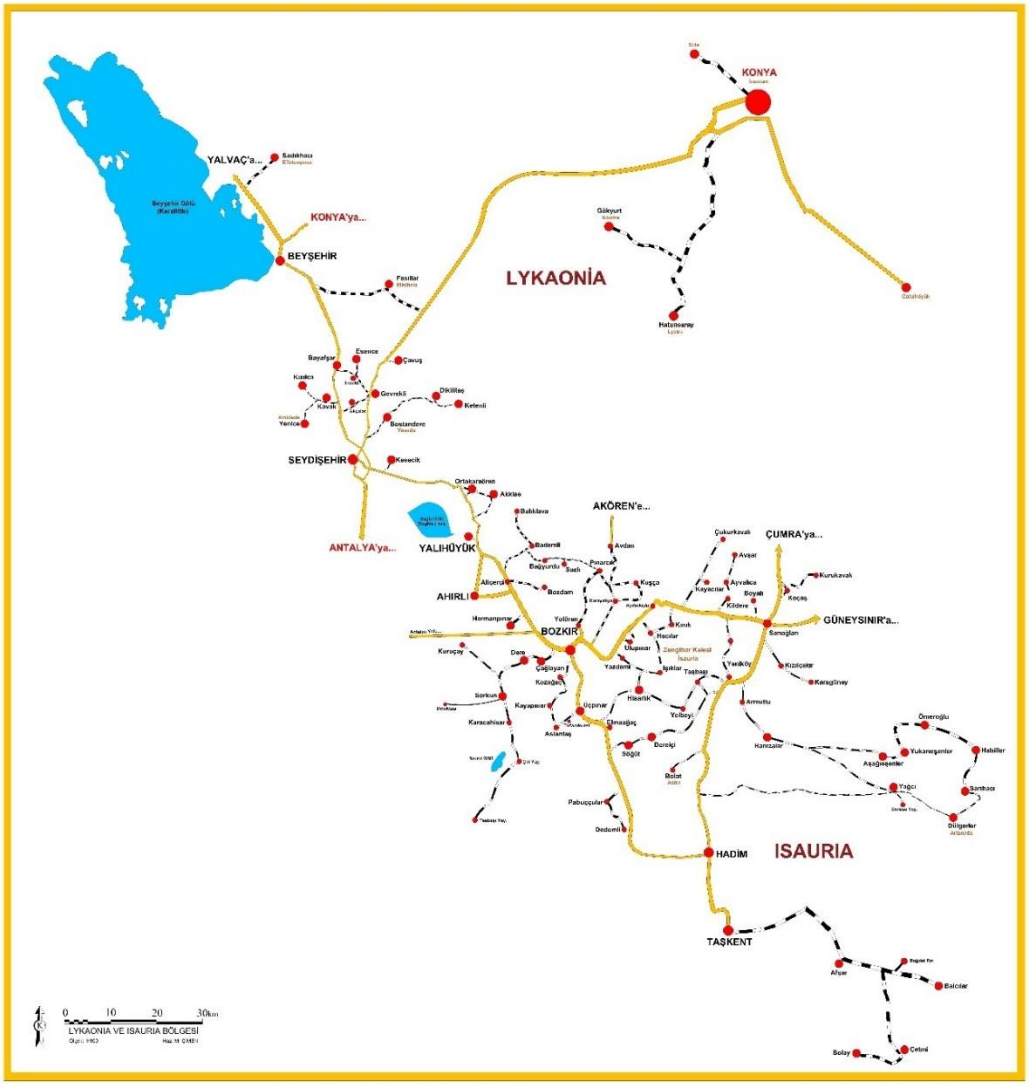
Harita 6: W.M. Ramsay, 1890: The Historical Georaphy of Asia Minor

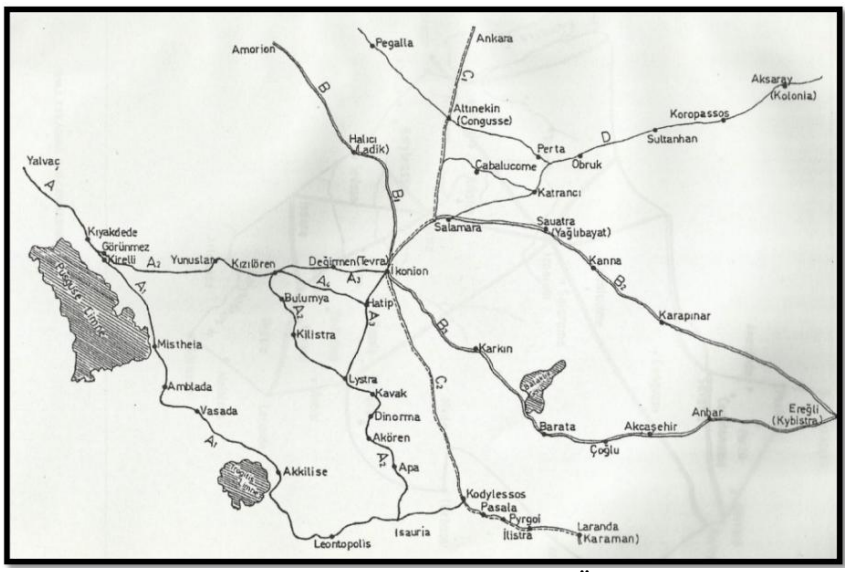
Harita 7: Lykaonia, Cilicia ve Isauria Bölgeleri

Harita 8: Isauria (Bozkır) Bölgesi ve Çevresi Haritası (M. Çimen)

Harita 9: Lykaonia ve Isauria Bölgesi Haritası (M. Çimen)

Harita 10: Lykaonia Bölgesi Kentleri ve Önemli Yolları

12. ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı: Burak BALDIRAN

Doğum Yeri ve Yılı:

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce- İyi
Almanca- Orta

Eğitim Durumu	**Başlama - Bitirme Yılı**	**Kurum Adı:**
İlköğretim:	1992 - 1997	Özel Gündoğdu Koleji
Ortaöğretim:	1997 - 2000	Dolapoğlu Anadolu Lisesi
Lise:	2000 - 2005	Özel Diltaş Lisesi
Lisans:	2011 - 2015	Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü
Yüksek Lisans:	2015-2019	Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Staj Tecrübesi (leri)	**Başlama - Ayrılma Yılı**	**Staj Yaptığı Kurumun Adı:**
	2012	Rhodiapolis Kazısı
	2013	Stratonikeia Kazısı
	2018	Iasos Kazısı
	2020-2021	Doğu Garajı Nekropol Kazısı Antalya Büyükşehir Belediyesi Arkeolog

Katıldığı Proje ve Toplantılar:
"Some Altars from Lykaonia Region" SOMA 2018, XXII SYMPOSIUM ON MEDITERRANEAN ARCHAEOLOGY 22 -25 November 2018, (Santa – Severa Rome).

Yayınlar:
1.B. Baldıran, "Lykaonia Bölgesi Zeus Sunakları", AMİSOS 4 / 7, (2019), 118-136.
2.B. Baldıran, "Some Altars from Lykaonia Region", SOMA 2018 (Abstract).
3.B. Baldıran, Konya Çevresinden – Lykaonia Bölgesi – Sunaklar, Konya, 2025.

Diğer:
1 – Lykaonia Bölgesinden Steller, TEKE Dergisi'nde Baskıda**.**

İletişim (e-posta):

Tarih:
Adı Soyadı: Burak BALDIRAN